

การสื่อสารทางการเมืองในการ์ตูนการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาล
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

จำลอง เอกจำนนท์ ชินราช

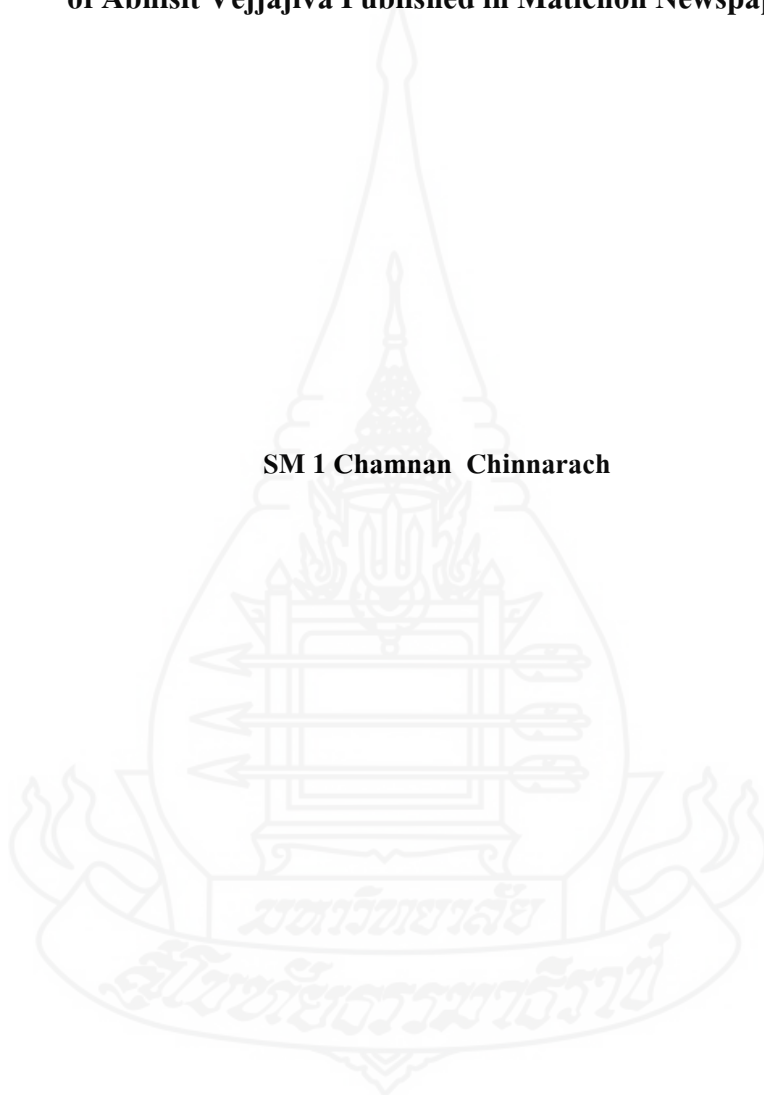

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2554

**Political Communication in Political Cartoons about the Government
of Abhisit Vejjajiva Published in Matichon Newspaper**

SM 1 Chamnan Chinnarach

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสื่อสารทางการเมืองในการ์ตูนการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาล
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน
ชื่อและนามสกุล จำสปีเอกจันน์ท ชินราช
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์รสลิน ศิริยะพันธุ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประพนธ์ นันทิยะกุล

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ประพนธ์ นันทิยะกุล)

รสลิน ศิริยะพันธุ์

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์รสลิน ศิริยะพันธุ์)

รุ่งพงษ์ ชัยนาม

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม)

สุจินต์ วิสวธีรานนท์

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์รสลิน ศิริยะพันธุ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่าง
ใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา
ของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้เขียนการ์ตูนสด และการ์ตูนเกาหลีขามเล็ก ที่ได้เขียนภาพการ์ตูน
การเมือง ซึ่งเป็นข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้ และ ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติที่ได้
ให้ความสะดวกในการสืบค้นและถ่ายภาพข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคนของ
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

จันทน์ ชินราช

ตุลาคม 2554

ชื่อวิทยานิพนธ์ การสื่อสารทางการเมืองในการ์ตูนการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาล

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

ผู้วิจัย จำสิบเอก จাঁนนท์ ชินราช รหัสนักศึกษา 2518002783 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์รศลิน ศิริยะพันธุ์

(2) รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเนื้อหาสาระทางการเมืองที่นำเสนอผ่านการ์ตูนการเมืองโดยสื่อมวลชน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาภาพการ์ตูนจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน แล้วนำข้อมูลมาจัดทำเป็นเอกสาร ภาพการ์ตูน โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ภาพการ์ตูนสด และ ภาพการ์ตูนเกาหลีหลายเล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การเก็บข้อมูลการ์ตูนในคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2551 ถึง 31 พฤษภาคม 2553 โดยใช้วิธีถ่ายภาพจากหนังสือพิมพ์ แล้วนำข้อมูลมาจัดทำเป็นเอกสารภาพการ์ตูน เพื่อศึกษาลักษณะเนื้อหาสาระทางการเมือง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเนื้อหาสาระทางการเมืองที่เกี่ยวกับรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันนั้น มีดังนี้ (1) ประเด็นเกี่ยวกับความชอบธรรมของรัฐบาลแม้รัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะได้รับการลงคะแนนเสียงจากสมาชิกสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งอาจถือได้ว่า มีความชอบธรรมทางกฎหมาย แต่การเป็นรัฐบาลของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขาดความชอบธรรมทางการเมือง อันเนื่องมาจากการขาดการยอมรับจากกลุ่มต่อต้านและไม่เห็นด้วย โดยมีการตั้งข้อสังเกตว่า การได้เป็นรัฐบาลของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มาจากการผลักดันและสนับสนุนของกลุ่มทหาร รวมทั้งการมีปัญหาด้านภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี และ บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี (2) ประเด็นเกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาล โดยมีการนำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับปัญหาเสถียรภาพของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งมีผลมาจากความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ คือการมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล รัฐบาลมีประสิทธิภาพในการบริหารประเทศได้ในระดับหนึ่ง แต่การดำเนินนโยบายของรัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร ผลงานของรัฐบาลโดยเฉพาะนโยบายของพรรคร่วมรัฐบาลได้รับการยอมรับจากประชาชนน้อย และการมีปัญหาคอร์ปชันในโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล

คำสำคัญ การสื่อสารทางการเมือง การ์ตูนการเมือง รัฐบาล หนังสือพิมพ์

Thesis title: Political Communication in Political Cartoons about the Government of
Abhisit Vejjajiva Published in Matichon Newspaper

Researcher: SM 1 Chamnan Chinnarach; **ID:** 2518002783; **Degree:** Master of Political Science
(Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Rosalin Siriyaphan, Associate Professor;
(2) Dr. Rungpong Jayanama, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objective of this research was to study the characteristics of the political content concerning the Abhisit Vejjajira government presented in political cartoons by the mass media.

This was a qualitative study based on political cartoons from Matichon newspaper. The sample population consisted of the “Sol” and “Gao Lao Cham Lek” cartoons that were published in Matichon newspaper from 17 December 2008 to 31 May 2010. Photos were taken of the cartoons and they were collected in a book to study the political content. Data were analyzed by descriptive analysis.

The results showed that the political content concerning the Abhisit Vejjajiva government that was communicated in the political cartoons focused on two major issues: (1) The issue of the legitimacy of the government. Even though the Abhisit Vejjajiva government was voted in by the members of Parliament as called for in the constitution, so it can be considered legally legitimate, still the government lacked political legitimacy because it was not accepted by opposing groups. It was observed that the Abhisit Vejjajiva government was supported and propped up by the military. Related issues included the leadership of the prime minister and the roles and behavior of other ministers in the Cabinet. (2) The issue of the stability of the government. The content pointed out a lack of unity in the coalition government and problems with the efficiency and effectiveness of the government. There were conflicts between the different political parties that made up the coalition. The government was able to govern the country efficiently to a certain degree, but the effectiveness and efficiency of the government's policies left something to be desired. There was little public approval for the government's work results, especially the policies of the minor parties that were part of the coalition. There were problems of corruption in various projects.

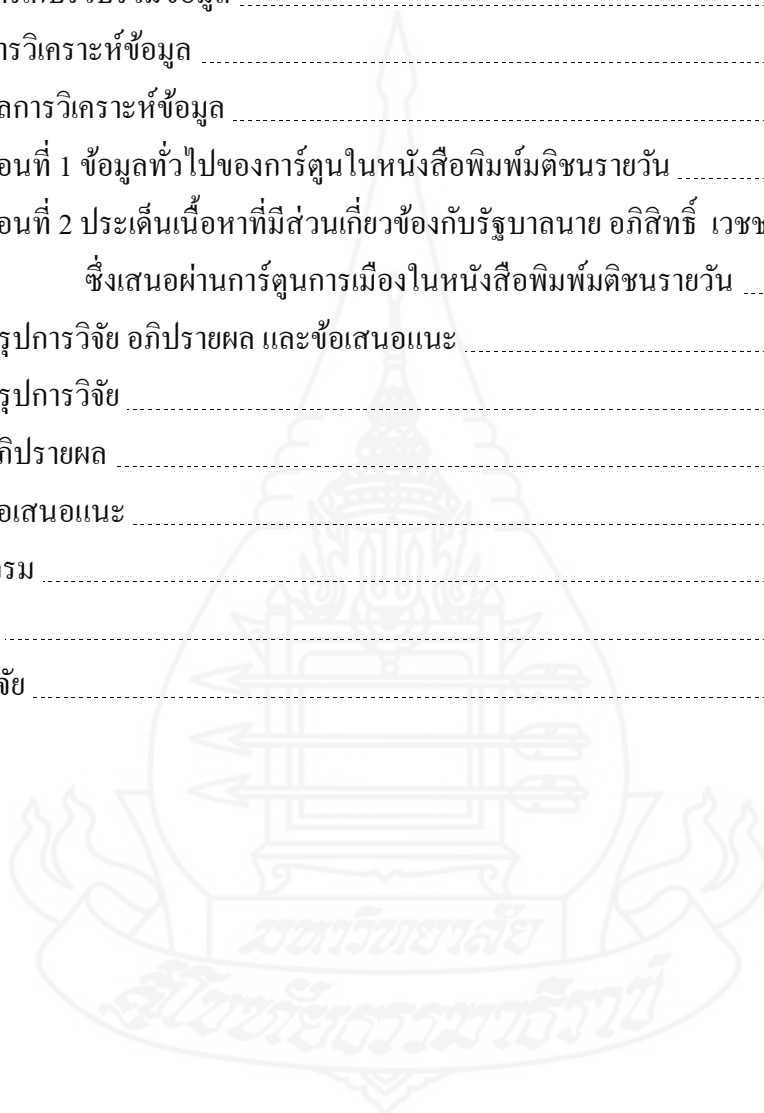
Keywords: Political communication, Political cartoon, Government, Newspaper

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับรัฐบาล	6
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร	12
แนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่	17
แนวทางระบบ	23
ทฤษฎีความขัดแย้ง	26
แนวทางนโยบายสาธารณะ	28
แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง	31
แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์	34
แนวคิดเกี่ยวกับคอร์ปชัน	37
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	39
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์	40
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการ์ตูน	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการ์ตูนในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน	56
ตอนที่ 2 ประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเสนอผ่านการ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน	60
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
สรุปการวิจัย	120
อภิปรายผล	132
ข้อเสนอแนะ	156
บรรณานุกรม	157
ภาคผนวก	161
ประวัติผู้วิจัย	170

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	ภาพการ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ช่วง 17 ธันวาคม 2551 - 31 พฤษภาคม 2553	56
ตารางที่ 4.2	ประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	59

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 18 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 6	62
ภาพที่ 4.2 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 3 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11	63
ภาพที่ 4.3 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 16 เดือน เมษายน พ.ศ. 2552 หน้า 11	64
ภาพที่ 4.4 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 24 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 หน้า 11	66
ภาพที่ 4.5 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 7 เดือน เมษายน พ.ศ. 2553 หน้า 11	67
ภาพที่ 4.6 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 หน้า 11	68
ภาพที่ 4.7 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 17 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 6	70
ภาพที่ 4.8 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 5 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11	71
ภาพที่ 4.9 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 3 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6	72
ภาพที่ 4.10 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 29 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6	73
ภาพที่ 4.11 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 5 เดือน กันยายน พ.ศ. 2552 หน้า 9	74
ภาพที่ 4.12 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 24 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 11	77
ภาพที่ 4.13 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 27 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 9	78

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.14 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 27 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11	79
ภาพที่ 4.15 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 26 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 หน้า 11	80
ภาพที่ 4.16 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 9 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11	81
ภาพที่ 4.17 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 30 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 หน้า 11	84
ภาพที่ 4.18 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 30 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 หน้า 6	85
ภาพที่ 4.19 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 22 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 6	91
ภาพที่ 4.20 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11	92
ภาพที่ 4.21 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 1 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552 หน้า 6	93
ภาพที่ 4.22 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 2 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552 หน้า 6	94
ภาพที่ 4.23 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 7 เดือน มกราคม พ.ศ. 2553 หน้า 11	95
ภาพที่ 4.24 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 6 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 6	97
ภาพที่ 4.25 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 10 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 9	98
ภาพที่ 4.26 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 6	99

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.27 การ์ตูนเกาหลีสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 20 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11.....	100
ภาพที่ 4.28 การ์ตูนสล จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 22 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 6.....	101
ภาพที่ 4.29 การ์ตูนเกาหลีสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 7 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11.....	102
ภาพที่ 4.30 การ์ตูนเกาหลีสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 26 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11.....	103
ภาพที่ 4.31 การ์ตูนเกาหลีสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 16 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 หน้า 11.....	105
ภาพที่ 4.32 การ์ตูนเกาหลีสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11.....	106
ภาพที่ 4.33 การ์ตูนเกาหลีสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 17 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552 หน้า 11.....	108
ภาพที่ 4.34 การ์ตูนเกาหลีสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 19 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 หน้า 11.....	110
ภาพที่ 4.35 การ์ตูนสล จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 19 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 หน้า 6.....	111
ภาพที่ 4.36 การ์ตูนสล จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 30 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6.....	112
ภาพที่ 4.37 การ์ตูนเกาหลีสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 12 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552 หน้า 11.....	113
ภาพที่ 4.38 การ์ตูนสล จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 5 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6.....	115
ภาพที่ 4.39 การ์ตูนสล จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 6 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6.....	116

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.40 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 14 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6	117
ภาพที่ 4.41 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 15 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11	118

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่การเลือกตั้งเมื่อ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา การเมืองในประเทศไทยมีปัญหามากมาย จะเห็นได้จากหลังการเลือกตั้งในวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรี ถึงสามคนด้วยกัน โดยเริ่มจากคนแรก คือ นาย สมักร สุนทรเวช (29 มกราคม 2551 - 9 กันยายน 2551) คนที่สอง คือ นาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ (18 กันยายน 2551 - 2 ธันวาคม 2551) และ คนที่สาม คือ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (17 ธันวาคม 2551 - 31 พฤษภาคม 2553 (ช่วงเวลาที่ทำการวิจัย)) ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลดังกล่าว มีปัญหาความขัดแย้งมากมายหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมืองและสังคม ความขัดแย้งดังกล่าวได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับจนไม่อาจแก้ไขได้โดยการเจรจาหรือหาคนกลางเข้ามาแก้ไขปัญหา

ถึงแม้ว่าความขัดแย้งดังกล่าวจะมีมาก่อนหน้านี้ แต่ก็ไม่ได้แบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายอย่างชัดเจนให้เห็นเหมือนหลังการเลือกตั้งเมื่อ 23 ธันวาคม 2550 หลังการเลือกตั้งดังกล่าว นายสมักร สุนทรเวช จากพรรคพลังประชาชนชนะการเลือกตั้ง เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลผสม 6 พรรค จากผลการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรีในรัฐสภาเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2551 โดยได้รับคะแนนเสียง 310 เสียง ชนะ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ได้คะแนนเสียง 163 คะแนน แต่หลังจากการเข้ามารับตำแหน่งดังกล่าวก็มียุคที่ไม่เห็นด้วยต่อการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนาย สมักร สุนทรเวช กลุ่มดังกล่าวอ้างเหตุผลว่า นาย สมักร สุนทรเวช เป็นเสมือนตัวแทน (nominee) พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และการเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ก็เพื่อช่วยเหลือ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งประเด็นนี้เองก็เป็นจุดเริ่มต้นของความขัดแย้งทางการเมืองที่เริ่มจะรุนแรงมากขึ้นกว่าที่เคยเกิดขึ้นมาในอดีต ต่อมาวันที่ 9 กันยายน 2551 ศาลรัฐธรรมนูญได้อ่านคำวินิจฉัยในกรณีที่ประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาและคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการสิ้นสุดความเป็นนายกรัฐมนตรีของนาย สมักร สุนทรเวช ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550 มาตรา 267 ประกอบมาตรา 182 (7) เนื่องจากรับเป็นพิธีกรกิตติมศักดิ์ ของรายการ “ชิมไปบ่นไป” และ “ยกโขยง 6 โมงเช้า” ซึ่งคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มีมติเป็นเอกฉันท์ 9 ต่อ 0 เสียง เห็นว่า นาย สมักร สุนทรเวช กระทำการต้องห้ามขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 267 เรื่องคุณสมบัติของนายกรัฐมนตรี จึงทำให้การ

เป็นนายกรัฐมนตรีของนาย สมักร สุนทรเวช สิ้นสุดลง ในวันดังกล่าวทันที และได้สร้างความไม่พอใจให้แก่กลุ่มที่สนับสนุนนาย สมักร สุนทรเวช เป็นอย่างมาก

ต่อมา วันที่ 17 กันยายน 2551 สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเลือก นาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 26 ต่อจากนาย สมักร สุนทรเวช โดยมีคะแนนเสียงที่สนับสนุน 298 เสียง ขณะที่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่มีคะแนนสนับสนุน 163 เสียง การเข้ามาดำรงตำแหน่งของนาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ ก่อให้เกิดปัญหาทางการเมืองมาโดยตลอด โดยมีการประท้วงจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ (กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือ พธม. ซึ่งรู้จักกันในนามกลุ่มคนเสื้อเหลือง) จนมีการใช้กำลังเข้าปราบปรามกลุ่มดังกล่าวอย่างรุนแรง ในวันที่ 7 ตุลาคม 2551 เป็นเหตุให้ประชาชนเสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก จากเหตุการณ์ดังกล่าว สถานการณ์ทางการเมืองก็เริ่มรุนแรงขึ้นตามลำดับ มีการประท้วงจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย จนนำไปสู่การบุกยึดท่าอากาศยานของกลุ่มประท้วงดังกล่าว แต่ก่อนที่สถานการณ์ดังกล่าวจะบานปลาย ในวันที่ 2 ธันวาคม 2551 ศาลรัฐธรรมนูญได้อ่านคำวินิจฉัยคดียุบพรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย และพรรคภูมิใจไทยไปโดยจากคำวินิจฉัยดังกล่าว จึงทำให้ นาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ ในฐานะรักษาการหัวหน้าพรรคพลังประชาชนต้องพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปโดยปริยาย จากสถานการณ์ดังกล่าวยิ่งเพิ่มความไม่พอใจให้กับกลุ่มที่สนับสนุนพรรคพลังประชาชนมากขึ้น จนมีการกล่าวหากันว่าระบบตุลาการของไทยมีสองมาตรฐานในการตัดสินคดีความ

ในวันที่ 15 ธันวาคม 2551 สภาผู้แทนราษฎรก็ได้มีมติเลือก นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย การเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีดังกล่าวก็มาพร้อมกับปัญหาต่าง ๆ ในทางการเมือง และยังมีกรกล่าวหาจากบุคคลบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ นปช. ซึ่งรู้จักกันในนามกลุ่มคนเสื้อแดง ว่ารัฐบาลชุดนี้เป็นรัฐบาลที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหาร จนนำมาสู่การประท้วงจากกลุ่มดังกล่าว เพื่อต่อต้านการเข้ามาบริหารประเทศ การต่อต้านดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการประท้วงในรัฐสภา หรือ การประท้วงนอกรัฐสภา โดยมีแกนนำกลุ่มต่อต้านทำหน้าที่รวบรวมประชาชน จากภาคต่าง ๆ มาชุมนุมประท้วงในกรุงเทพมหานคร มีการใช้สัญลักษณ์ในการแสดงออกทางการเมือง โดยกำหนดสีแดงเป็นสีที่แสดงถึงการต่อต้านรัฐบาลชุดนี้

เหตุการณ์ทางการเมืองเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับจนกระทั่ง เดือน เมษายน 2552 กลุ่มต่อต้านรัฐบาล ได้รวมตัวกันประท้วงขับไล่รัฐบาล โดยเข้าควบคุมสถานที่สำคัญ ๆ บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และบริเวณราชประสงค์ การประท้วงดังกล่าว เกินความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะควบคุมสถานการณ์ให้สงบได้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงจึงต้อง

ออกมาทำหน้าที่ควบคุมสถานการณ์โดยมีการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่รักษาความสงบ หลังจากเหตุการณ์สงบ ก็มีการกล่าวหารัฐบาลว่าใช้กำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐปราบปรามประชาชน โดยมีการใช้อาวุธสงครามเข้ามาปราบปราม เปรียบเหมือนเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 หรือ กรณีพฤษภาทมิฬ (พฤษภาคม 2535) แต่เหตุการณ์ดังกล่าว ก็ไม่สามารถที่จะทำให้รัฐบาลยุบสภา หรือลาออก ดังนั้น การต่อสู้ของกลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่ากลุ่มคนเสื้อแดงก็ยังดำเนินต่อไปตามวิถีทางในการต่อสู้ของกลุ่มดังกล่าว

การต่อต้านรัฐบาลดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่องมีการจัดเวทีชุมนุมประท้วงที่ถนนราชดำเนิน การประท้วงดังกล่าว เป็นการกดดันรัฐบาลให้ยุบสภา หรือลาออก มีการใช้วิธีเจรจาเพื่อให้กลุ่มดังกล่าวเลิกการชุมนุมประท้วง แต่การเจรจาก็ไม่เป็นผล สถานการณ์ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นจนมาถึงช่วงเดือน เมษายน 2553 สถานการณ์ก็มาถึงจุดแตกหักระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วง มีการปราบปรามกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงอย่างจริงจัง เนื่องจากรัฐบาลชุดนี้กล่าวหาว่ากลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงมีกองกำลังที่ติดอาวุธสนับสนุน จากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2553 รัฐบาลใช้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าปราบปรามกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วง โดยมีแนวคิดห้ามใช้อาวุธร้ายแรง มีเพียงโล่กับกระบอง เท่านั้น แต่เหตุการณ์ในวันดังกล่าว กลับรุนแรงกว่าที่คิด มีกองกำลังที่ติดอาวุธไม่ทราบฝ่ายเข้ามาช่วยกลุ่มผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่รัฐและกลุ่มผู้ชุมนุมเสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก จากเหตุการณ์ทั้งหมดมีการนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ในหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเข้าไปในแนวทางที่เห็นด้วยกับรัฐบาล หรือ แนวทางที่เห็นด้วยกับกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วง มีการแสดงความคิดเห็นในหลายแง่มุมตามแต่ละสื่อที่นำเสนอ

การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่ง ที่มีบทบาทและมีอิทธิพลในการถ่ายทอดแนวคิดหรือความคิดเห็นในทางการเมือง ที่เป็นอีกมุมมองหนึ่งที่สะท้อนปัญหาทางการเมือง ในรูปแบบการนำเสนอต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การนำเสนอข่าว การวิเคราะห์ การนำเสนอข้อคิดเห็น การนำเสนอทางออก บทกวี ฯลฯ และมีการนำเสนออีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจคือ การ์ตูนการเมืองเป็นการนำเสนอในแบบตลกขบขัน เสียดสีประชดประชัน หรือล้อเลียนการเมืองในช่วงสถานการณ์นั้น ๆ มีการนำเสนอในรูปแบบสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนคำพูดที่ใช้ โดยการวาดภาพลายเส้นอย่างง่าย ๆ และเป็นการนำเสนอแบบตรงไปตรงมา

การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในช่วงตั้งแต่วันที่รับตำแหน่ง คือวันที่ 17 ธันวาคม 2551 เป็นต้นมา รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นรัฐบาลที่ถูกตั้งประเด็นในเรื่องของความชอบธรรมของการเป็นรัฐบาล เป็นรัฐบาลที่ต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางการเมืองมากมาย รวมทั้งการที่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เคยเป็นผู้นำฝ่ายค้านในรัฐสภา และพรรคประชาธิปัตย์เป็นฝ่ายค้าน เมื่อได้เป็นรัฐบาล จึงได้มีกำหนดนโยบายต่าง ๆ ซึ่งนโยบายหลาย

นโยบายถูกตั้งข้อสังเกตจากหลายฝ่าย ในลักษณะต่าง ๆ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคฝ่ายค้านก็จะตั้งข้อสังเกตว่าเป็นนโยบายเลียนแบบนโยบายของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หรือนักวิชาการบางส่วนก็ตั้งข้อสังเกตว่าเป็นนโยบายประชานิยม ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบมากมายในอนาคต เป็นต้น นโยบายของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยังถูกจับตามองจากสังคมว่ามีการดำเนินการที่ไม่โปร่งใสและมีการทุจริตคอร์รัปชัน ความคิดเห็นต่าง ๆ ต่อการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ การดำเนินนโยบายของรัฐบาลภายใต้การนำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รวมถึงการดำเนินการของรัฐบาลในการเผชิญหน้ากับกลุ่มต่อต้าน และการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้ ถูกนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของการ์ตูน เช่น หนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งถือเป็นหนังสือพิมพ์ที่เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นหนังสือพิมพ์ของ “คอการเมือง” ก็มีการนำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในรูปแบบการ์ตูนใน 2 คอลัมน์ คือ การ์ตูนสด และการ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการสื่อสารทางการเมืองผ่านการ์ตูนทั้ง 2 คอลัมน์ ดังกล่าวในช่วงเวลานับตั้งแต่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รับตำแหน่ง จนถึง 31 พฤษภาคม 2553 (ช่วงเวลาของการศึกษาวิจัย)

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะเนื้อหาสาระทางการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่นำเสนอผ่านการ์ตูนการเมืองโดยสื่อมวลชน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การสื่อสารทางการเมืองในการ์ตูนการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเสนอผ่านการ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ดังนี้

1. ความชอบธรรมของรัฐบาล

1.1 ความชอบธรรมทางการเมือง

1.1.1 การจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ

1.1.2 ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี

1.1.3 บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี

1.2 ความชอบธรรมทางกฎหมาย

2. เสถียรภาพของรัฐบาล

2.1 ความไว้เภาพของรัฐบาลผสม

2.2 ประสิทธิภาพของรัฐบาล

2.2.1 ความสามารถในการแก้ไขปัญหา

2.2.2 การกำหนดนโยบายของรัฐบาล

2.3 ประสิทธิภาพของรัฐบาล

2.3.1 การนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.3.2 ผลของนโยบาย

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาการรื้อฟื้นการเมืองนี้เป็นการศึกษาจากคอลัมน์การ์ตูนสด และการ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ช่วงระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2551 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม 2553 โดยเน้นประเด็นเรื่องความชอบธรรมทางการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ทราบถึงลักษณะเนื้อหาสาระทางการเมืองที่นำเสนอผ่านการ์ตูนการเมืองโดยสื่อมวลชน

5.2 ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาประวัติศาสตร์การเมือง ในเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ การสื่อสารทางการเมืองในการ์ตูนการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรัฐบาล
2. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร
3. แนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่
4. แนวทางระบบ
5. ทฤษฎีความขัดแย้ง
6. แนวทางนโยบายสาธารณะ
7. แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง
8. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์
9. แนวคิดเกี่ยวกับคอร์ปชั่น
10. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
11. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์
12. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการ์ตูน
13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับรัฐบาล

1.1 ความหมายของรัฐบาล (government) คือ สถาบันทางการเมืองที่ทำหน้าที่ในฐานะผู้ปกครอง (ruler) เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยหรือเป็นผู้ใช้อำนาจอรัฐ ในสังคมแบบล้าหลังรูปแบบของรัฐบาลมีลักษณะเรียบง่าย คือ เป็นทั้งผู้นำของชนเผ่าและเป็นผู้นำจารีตประเพณี หน้าที่ของผู้นำก็คือ การดูแลรักษาให้ผู้คนในเผ่าประพฤติตามจารีตประเพณีและควบคุมลงโทษหากมีการฝ่าฝืนหรือละเมิดจารีตประเพณีของเผ่า ส่วนในสังคมแบบสมัยใหม่ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น รูปแบบของรัฐบาลมีลักษณะที่เป็นทางการตามกฎหมายมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่มีลักษณะของสังคมอุตสาหกรรม รูปแบบของรัฐบาลก็จะมีการจัดโครงสร้างทางการเมือง

และกระบวนการทางการเมืองให้มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและมีการจำแนกหน้าที่อย่างชัดเจนตามรัฐธรรมนูญของประเทศหรือรัฐนั้น ๆ ได้กำหนดไว้ ในรัฐสมัยใหม่รัฐบาลจึงมีความหมายที่หมายถึงสถาบันทางการเมืองที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร (executives) ในการใช้อำนาจบริหารอันเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจอธิปไตยของรัฐ ซึ่งในทางปฏิบัติก็คือการใช้อำนาจในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย (policy making) ในการบริหารประเทศนั่นเอง (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2545: 167)

1.2 รัฐบาลแบบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยแบบผู้แทน สังคมโลกในยุคใหม่ปัจจุบัน เป็นประชาธิปไตยโดยตรงซึ่งพลเมืองใช้สิทธิทางการเมืองในแง่ของ “การตัดสินใจกำหนดนโยบายของรัฐบาลโดยประชาชน”

คุณลักษณะของรัฐบาลแบบประชาธิปไตย (ประชาธิปไตยแบบผู้แทน) มีดังนี้

1. หลักความยินยอมของประชาชน (Popular consent) คือ การเป็นรัฐบาลที่มาจากการให้ความยินยอมของประชาชน (ความชอบธรรมทางการเมือง)
2. หลักการแข่งขันทางการเมือง (Political competition) เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทางการเมือง โดยเฉพาะการแข่งขันเพื่อชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปของพรรคการเมืองต่าง ๆ
3. หลักป้องกันการผูกขาดอำนาจรัฐ (Prevention of power monopoly) การที่กำหนดให้มีการแข่งขันทางการเมืองอย่างเสรีระหว่างพรรคการเมือง หลักการเปลี่ยนถ่ายอำนาจระหว่างพรรคการเมืองโดยการตัดสินใจให้ความยินยอมของประชาชน
4. หลักความเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นการมอบอำนาจโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชน
5. หลักเสี่ยงข้างมากโดยเคารพเสี่ยงข้างน้อย
6. หลักความเสมอภาค คือ สภาวะที่ปราศจากความมีอภิสิทธิ์ของบุคคล
7. สิทธิที่จะต่อต้านและไม่เชื่อฟังรัฐและรัฐบาล
8. ประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตย
9. การสื่อสารมวลชนแบบเสรี

ลักษณะทั้ง 9 ประการนี้เป็นลักษณะที่สำคัญของรัฐบาลแบบประชาธิปไตยที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ รัฐใดก็ตามที่มีคุณลักษณะครบถ้วนก็จะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2545: 179)

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรัฐบาล (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2545: 202)

ปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของรัฐบาลทุก ๆ รัฐบาลในโลกนอกจากจะเกี่ยวข้องกับปัญหาความชอบธรรมทางการเมืองของรัฐบาล (Political Legitimacy) แล้ว ยังต้องเกี่ยวข้องกับประเด็นที่สำคัญอีกสองประการ คือ ประการแรก ประสิทธิภาพทางการเมืองของรัฐบาล (ความสามารถของรัฐบาล) และประสิทธิผลทางการเมืองของรัฐบาล (ผลงานของรัฐบาล)

รัฐบาลจะมีเสถียรภาพหรือไม่มีเสถียรภาพจะดูได้ (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน 2545: 203) ดังนี้

1. ความชอบธรรมของรัฐบาล คือ การยินยอมของประชาชนโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง และสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการพิสูจน์และสร้างศรัทธาต่อประชาชนด้วยการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเพื่อส่งผลต่อเสถียรภาพของระบอบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เป็นอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน 2545: 207)

1.1 ความชอบธรรมทางการเมือง เป็นเป้าหมายอีกประการหนึ่งของพัฒนาการเมือง การเมือง ความชอบธรรมทางการเมืองนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องของความถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการยอมรับของประชาชน (สุจิต บุญบงการ 2547: 28)

1.1.1 ความชอบธรรมของรัฐบาล คือ ประชาชนยอมรับว่ารัฐบาลที่บริหารประเทศอยู่มีความถูกต้อง (สุจิต บุญบงการ 2547: 28)

1.1.2 ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี โดยหลักการแล้วปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสมน่าจะลดระดับความรุนแรงโดยพลันได้ หากนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้ารัฐบาลมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งเด็ดเดี่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความกล้าหาญในการตัดสินใจ (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน 2545: 203)

1.1.3 บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ บางกระทรวงหากพิจารณาถึงความถนัด ความเชี่ยวชาญชำนาญเฉพาะด้านและประสบการณ์ทางการเมืองของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งแล้ว อาจกล่าวได้ว่ายังไม่มี ความเหมาะสมเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารประเทศ ที่สำคัญที่สุดก็คือ พฤติกรรมของรัฐมนตรีบางคนที่ร่วมรัฐบาลก็อาจทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาต่อรัฐบาลได้ โดยเฉพาะพฤติกรรมการทุจริตคอร์ปชันและประพฤติมิชอบของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตลอดจนบรรดานักการเมือง (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน 2545: 203)

1.2 ความชอบธรรมทางกฎหมาย คือ การยอมรับจากประชาชนโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน 2545: 207)

2. เสถียรภาพของรัฐบาล เป็นเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาทางการเมือง ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงของประเทศทั้งหลายมักปรากฏอยู่เสมอว่า ได้มีเหตุการณ์

ความไม่สงบ การใช้ความรุนแรงทางการเมือง การชุมนุมประท้วง เป็นต้น อันเป็นอาการของสภาพไร้เสถียรภาพทางการเมือง ดังนั้นการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองจึงเป็นเป้าหมายหลักหรือลักษณะที่สำคัญของการพัฒนาทางการเมือง ซึ่งสามารถแยกเป็นประเด็นได้ (สุจิต บุญบงการ 2547: 26) ดังนี้

2.1 ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม คือ ความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน 2545: 203)

2.2 ประสิทธิภาพของรัฐบาล คือ ความสามารถในการดึงทรัพยากร (สุจิต บุญบงการ 2547: 31)

2.2.1 ความสามารถในการแก้ไขปัญหา การจัดการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ทุกฝ่ายได้รับความพอใจ

2.2.2 การกำหนดนโยบายของรัฐบาล เป็นการกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน นโยบายนั้นจะต้องเป็นนโยบายที่เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเห็นเป็นรูปธรรม

2.3 ประสิทธิภาพของรัฐบาล ผลของนโยบายที่นำไปปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

2.3.1 การนํานโยบายไปปฏิบัติ

2.3.2 ผลของนโยบาย

1.3 **หน้าที่ของรัฐบาล** คือ การทำหน้าที่ในการดูแลปกป้องมิให้เกิดภาวะแห่งความขัดแย้งระหว่างผู้ได้เปรียบกับผู้เสียเปรียบ กลไกดังกล่าวนี้ในทางรัฐศาสตร์อาจเรียกได้ว่าเป็นองค์อธิปัตย์ (sovereign) ซึ่งก็คือรัฐบาลหรือผู้ปกครองนั่นเองที่เข้ามาทำหน้าที่ในการสร้างและรักษาความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคมการเมืองหรือรัฐ ในการทำหน้าที่ดังกล่าวขององค์อธิปัตย์หรือรัฐบาลนั้นย่อมต้องมีการสร้างกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ตลอดจนการใช้อำนาจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้สังคมการเมืองมีความสงบสันติและสงบสุข (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวิน 2545: 168)

1.4 **ที่มาของรัฐบาล** การที่มนุษย์ผู้จรรวมตัวกันเข้ามาอยู่เป็นกลุ่ม เป็นหมู่ เป็นเหล่า การรวมตัวกันดังกล่าวไม่ว่าจะเรียกว่า หมู่บ้าน เผ่า นครรัฐ รัฐชาติ ล้วนต้องมีการแบ่งคนออกเป็น 2 ชั้น (strata) คือ

1. ชั้นผู้ปกครอง (political strata) ได้แก่ หัวหน้าหมู่บ้าน หัวหน้าเผ่า ผู้ปกครองนครรัฐ (กษัตริย์/จักรพรรดิ) และรัฐบาล ชั้นผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นผู้นำหรือชนชั้นนำ (elite) มีอำนาจและฐานะที่สูงกว่าเหนือกว่าสมาชิกอื่น ๆ ทั้งนี้จำนวนของชนชั้นผู้ปกครองจึงมีจำนวนน้อย อาจจะเป็นบุคคลคนเดียว หรือเป็นคณะบุคคลที่มีจำนวนน้อย

2. **ชนชั้นผู้ถูกปกครอง (apolitical strata)** คือ ชนชั้นที่มีอยู่จำนวนมากในทุกรูปแบบของการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชนชั้นผู้ปราศจากอำนาจรัฐ จึงต้องคอยปฏิบัติตามคำสั่งของชนชั้นผู้ปกครองโดยคุณูปภาพ ในทุก ๆ สังคม หรือในทุก ๆ การรวมกลุ่มของมนุษย์ โดยธรรมชาติของการมีกลุ่มแล้วย่อมสามารถจำแนกชนิด/ประเภทของชนชั้นอันเกิดจากการรวมกลุ่มได้อย่างน้อยสองชนชั้นเสมอ คือ ชนชั้นปกครอง และชนชั้นผู้ถูกปกครอง (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2545: 168)

1.5 ปัญหาของรัฐบาลไทย รัฐบาลแทบทุกคณะนับแต่ พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา มีลักษณะของการเป็น “รัฐบาลผสม” เป็นหลัก ซึ่งต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ล้วนมีผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลและความศรัทธาของประชาชนหรือความชอบธรรมทางการเมืองที่มีต่อรัฐบาลในที่สุด ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่สำคัญ (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2545: 203) ดังนี้

1. ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม คือ ความขัดแย้งระหว่างพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล

2. ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี โดยหลักการแล้วปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสมน่าจะลดระดับความรุนแรงโดยพลันได้ หากนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้ารัฐบาลมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งเด็ดเดี่ยวและโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความกล้าหาญในการตัดสินใจ

3. บทบาทและพฤติกรรมของนักการเมืองที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ บางกระทรวงหากพิจารณาถึงความถนัด ความเชี่ยวชาญชำนาญเฉพาะด้านและประสบการณ์ทางการเมืองของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งแล้ว อาจกล่าวได้ว่ายังไม่มี ความเหมาะสมเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารประเทศ ที่สำคัญที่สุดก็คือ พฤติกรรมของรัฐมนตรีบางคนที่ร่วมรัฐบาลก็อาจทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาต่อรัฐบาลได้โดยเฉพาะพฤติกรรมการทุจริตคอร์ปชั่นและประพฤติมิชอบของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตลอดจนบรรดานักการเมือง

4. ปัญหาต่าง ๆ ที่ทำลายความสามารถของรัฐบาล นอกจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพรรคร่วมรัฐบาลข้างต้นแล้ว ในภาวะปัจจุบัน รัฐบาลผสมในระบบการเมืองไทยต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาภายในประเทศ และปัญหาระหว่างประเทศ ซึ่งล้วนทำลายสมรรถภาพความสามารถและความชอบธรรมของรัฐบาลไม่น้อยทีเดียว

ในส่วนของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เนื่องจากมีลักษณะเป็นรัฐบาลผสม ทำให้หลังจากการจัดตั้งรัฐบาล และเข้าเฝ้า ฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณ ก่อนการแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีได้ให้แนวทางแก่คณะรัฐมนตรี เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกัน จำนวน 9 ข้อ (<http://www.eppo.go.th>) ดังนี้

1. ให้คณะรัฐมนตรีได้น้อมนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานให้คณะรัฐมนตรีในวันที่ได้มีการเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเน้นในเรื่องของการปฏิบัติงานให้เกิดความเรียบร้อยและเกิดความสุขในหมู่ประชาชน

2. เน้นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพราะว่าปัญหาของรัฐบาล แม้ว่าจะเป็นรัฐบาลที่มาในระบบรัฐสภา คือ ว่าเมื่อใดก็ตามไม่สามารถที่จะบริหารบนความซื่อสัตย์สุจริตได้ ก็จะเป็นปัญหาในทางการเมืองและเป็นปัญหาของเสถียรภาพของรัฐบาล และบางครั้งนำไปสู่ความสูญเสียประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นจึงขอให้คณะรัฐมนตรีทั้งคณะได้ยึดถือหลักของความซื่อสัตย์สุจริตอย่างเคร่งครัด และที่สำคัญคือจะต้องดูแลไปถึงผู้ได้บังคับบัญชาและบุคลากรที่มาช่วยงานของรัฐมนตรีด้วย

3. นโยบายที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติในวันนี้เป็นนโยบายที่จะได้มีการแถลงต่อรัฐสภา ซึ่งต้องถือเป็นเป้าหมายร่วมหรือทิศทางของคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบัน ดังนั้นรัฐมนตรีที่จะไปกำหนดนโยบายเพิ่มเติมในระดับกระทรวง หรือแม้แต่การแสดงความคิดเห็นในเชิงนโยบายต่อไป ก็ขอให้อ้างอิงถึงนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเชิงทิศทางของการทำงานของรัฐบาลชุดนี้

4. ในภาวะวิกฤตลักษณะการทำงานของรัฐบาลต้องเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และต้องมีประสิทธิภาพและเอกภาพ แม้จะเป็นรัฐบาลผสม แต่ต้องไม่เป็นรัฐบาลที่แบ่งพรรค ต้องเป็นรัฐบาลที่รับผิดชอบร่วมกัน ปัญหาของประเทศหลายปัญหาในขณะนี้ จะไม่สามารถแก้ไขได้โดยกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง ดังนั้นการประสานงานระหว่างกระทรวงจึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งหมายถึงบทบาทของการมีระบบคณะกรรมการหรือบทบาทของนายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรี ที่จะต้องเข้าไปทั้งกำกับดูแลประสานหรือดำเนินงานให้เกิดมาตรการที่เป็นรูปธรรมให้เร็วที่สุด เพราะฉะนั้นรัฐมนตรีทุกคนจึงต้องให้ความสำคัญต่อการให้ความร่วมมือกับการทำงานในระบบกรรมการ โดยเฉพาะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ที่จะแก้ปัญหาวิกฤตซึ่งจะได้มีการจัดตั้งขึ้นต่อไป

5. รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลในวิถีทางรัฐสภา รัฐมนตรีทุกคนต้องเข้าร่วมประชุมสภาฯ อย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงแต่ไปลงคะแนน แต่เพื่อจะรับฟังความคิดเห็นของผู้แทนปวงชนชาวไทย ทั้งในการอภิปรายในสภาฯ หรือแม้แต่การได้พบปะพูดคุยกับผู้แทนราษฎรในพื้นที่ต่าง ๆ ที่สำคัญที่สุดรัฐมนตรีทุกคนต้องทราบว่า สภาฯ กำหนดเวลาที่ชัดเจนในเรื่องของกระทู้ถามสด คือ เวลาบ่ายโมงครึ่งของทุกวันพฤหัสบดี จึงขอให้รัฐมนตรีหลีกเลี่ยงการนัดหมายต่าง ๆ ยกเว้นกรณีที่ไม่

สามารถหลีกเลี่ยงได้จริง ๆ เพราะมีหน้าที่ในการที่จะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสภา ฯ คอยตอบกระทู้ถามสดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการรับผิดชอบต่อวิถีทางของรัฐธรรมนุญ

6. รัฐมนตรีทุกคนเป็นบุคคลสาธารณะ ในภาวะที่มีปัญหาเศรษฐกิจ และมีปัญหาความขัดแย้งในสังคมสูง ขอให้รัฐมนตรีทุกคนได้ปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงความรู้สึกของประชาชน ไม่ต้องการให้มีเงื่อนไขจะเหตุการณ์หรือพฤติกรรมใด ๆ ซึ่งนำไปสู่ความไม่เชื่อมั่นไม่ศรัทธาและขอให้มีความระมัดระวังเป็นพิเศษ

7. ในรัฐบาลที่เชื่อมั่นในวิถีทางประชาธิปไตย ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะฉะนั้นการดำเนินนโยบายหรือโครงการที่ยังไม่เป็นที่รับรู้ รับทราบและเข้าใจของประชาชน ขอให้ถอดทบทวนและอย่าได้ตั้งแง่กับการที่จะต้องไปดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้กว้างขวางที่สุด จะเป็นกระบวนการประชาพิจารณ์ หรือกระบวนการอะไรก็ตาม

8. รัฐบาลชุดนี้ต้องพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ จะมีทั้งการตรวจสอบในเชิงนโยบายและเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากที่จะขอให้รัฐมนตรีทุกคนต้องไม่ไปสร้างอุปสรรคขัดขวางการตรวจสอบแล้ว ก็จะต้องเมื่อใดก็ตามที่มีการตรวจสอบในลักษณะของการวิพากษ์วิจารณ์ หรือการสัมภาษณ์ขอให้ชี้แจงโดยใช้เหตุผล ข้อเท็จจริงและข้อมูลที่รัฐมนตรีทุกคนได้ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ และหลีกเลี่ยงการนำรัฐบาลหรือตัวเองเข้าไปในลักษณะในการตอบโต้ หรือทะเลาะ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวทางที่รัฐบาลต้องการจะสร้างความสามัคคีในปัจจุบัน

9. รัฐมนตรีทุกคนไม่มีสิทธิเหนือประชาชนคนอื่นในแง่ของการปฏิบัติตามกฎหมาย แต่ความรับผิดชอบทางการเมืองมีมาตรฐานที่สูงกว่าความรับผิดชอบทางกฎหมายด้วย ดังนั้น สิ่งที่ควรให้เป็นแนวทางในฐานะที่เป็นหัวหน้ารัฐบาลและมีหน้าที่ในการติดตามประเมินการทำงานของรัฐมนตรี คือ หากการดำรงอยู่ในตำแหน่งของรัฐมนตรีเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองแม้ว่าจะไม่ผิดกฎหมายหรือแม้ว่าจะไม่ได้เป็นการกระทำความผิด ขอให้รัฐมนตรีทุกคนไม่เว้นแม้แต่นายกรัฐมนตรี ต้องยึดถือว่าประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ของตนและประโยชน์ของรัฐบาล

2. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

การสื่อสาร (communication) เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตมนุษย์ในทุก ๆ สังคม และทุกยุคทุกสมัย หากนักปราชญ์กล่าวว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม เป็นสัตว์การเมืองและเป็นสัตว์เศรษฐกิจ ในการอยู่รวมกลุ่มกันเป็นชุมชนและสังคม มนุษย์ทุกคนย่อมเป็นสัตว์สื่อสารด้วย เพราะการอยู่ร่วมกันต้องมีการสื่อสาร (communicate) ด้วยภาษา (language) หรือระบบสัญลักษณ์ (symbolic system)

เพื่อเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างกันในมิติทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งกลายมาเป็นวัฒนธรรมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์เรา

2.1 สื่อสารมวลชน และ สื่อมวลชน

การสื่อสารของมนุษย์เป็นทั้งศาสตร์ (science) และ ศิลป์ (arts) เป็นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ข่าวสารข้อมูล ความรู้ ภูมิปัญญา ค่านิยมความเชื่อ มรดกทางวัฒนธรรม หรือที่เรียกรวม ๆ ว่าเป็นการถ่ายทอดสารจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์ในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กัน ทำงานร่วมกัน กระชับมิตรไมตรีระหว่างกัน ถ่ายทอดความบันเทิงเริงรมย์ การสร้างสรรค์สุนทรียรส หรือเพื่อประโยชน์ด้านธุรกิจการค้า องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการสื่อสาร (communication process) จึงประกอบด้วย ฝ่ายผู้สื่อสาร (sender) ซึ่งมีความประสงค์จะสื่อสาร (message) ไปยังผู้รับสาร (receiver) โดยผ่านช่องทางการสื่อสาร (channel of communication) ซึ่งอาจจะมีรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย ภายใต้บริบทแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม (socio – cultural context) ที่กระบวนการสื่อสารดำเนินไป และโดยที่การสื่อสารถูกมองว่าเป็นกระบวนการที่มีทั้งพลวัต (dynamic) ในลักษณะ การตอบกลับ (feedback) และการสื่อสารไปมาระหว่างกันของผู้สื่อสารเป็นการสื่อสารสองทาง (Communication is , inevitably, a two-way process.)

การสื่อสารสามารถแบ่งออกได้หลายระดับตามขนาดของผู้สื่อสาร (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2547: 4) ได้แก่

ระดับบุคคล คือ ระหว่างคนสองคน ที่เรียกว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal communication) หรือการสื่อสารเฉพาะหน้า (face - to - face communication)

ระดับกลุ่มบุคคล หรือที่เรียกว่า การสื่อสารระหว่างกลุ่ม (group communication)

ระดับองค์กร หมายถึง การสื่อสารระหว่างกลุ่มคนที่รวมตัวกันและทำงานในลักษณะเป็นองค์กร (organizational communication) ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หน่วยงานราชการ บริษัท ห้างร้าน สมาคม หรือมูลนิธิ เป็นต้น

ระดับมวลชน หรือที่เรียกว่า การสื่อสารมวลชน (mass communication)

ในระยะแรกเริ่มของการบัญญัติศัพท์ คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน ได้รับเอาคำว่า “ สื่อสารมวลชน ” มาใช้กับคำ “ mass communication ” ซึ่งกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์เป็นผู้เสนอ โดยนำเอาคำว่า “ การสื่อสาร ” (communication) มารวมกับคำว่า “ มวลชน ” (mass) หมายถึงคนจำนวนมาก ๆ สื่อสารมวลชน จึงหมายถึง สื่อสารไปสู่มวลชน ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้บัญญัติศัพท์คำว่า “ สื่อมวลชน ” ขึ้น เป็นคำที่ตรงกับคำว่า “ mass media ” ซึ่งเป็นการย่นย่อจากคำว่า “ สื่อในการสื่อสารมวลชน ” หรือ

“medium/media of communication” แม้จะมีการโต้แย้งกันบ้างในระยะแรกเกี่ยวกับศัพท์ “สื่อมวลชน” แต่คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานก็ยอมรับว่าสามารถสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันมีการใช้คำว่าสื่อมวลชนอย่างแพร่หลาย โดยหมายถึงช่องทางการสื่อสารประเภทต่าง ๆ เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

นักวิชาการตะวันตกได้สรุปความหมายของคำว่าสื่อสารมวลชนไว้ย่อ ๆ ดังนี้

ใคร (Who)

พูดอะไร (Says what)

ผ่านช่องทางอะไร (In which channel)

พูดกับใคร (To whom)

ได้ผลว่าอย่างไร (With what effect ?)

อย่างไรก็ดี ในการนิยามความหมายของคำว่าสื่อสารมวลชน จำเป็นต้องคำนึงถึงบริบททางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง และสุนทรียศาสตร์ไว้ด้วย เนื่องจากเป็นการสื่อสารในวงกว้างและมีคนจำนวนมากเข้ามาร่วมอยู่ในกระบวนการสื่อสาร (อุบลรัตน์ ศิริชูศักดิ์ 2547: 4)

2.2 ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน

หน้าที่ทางสังคมหรือพันธกิจทางสังคม (social functions) ของสื่อมวลชน ซึ่งลาสเวลล์ (Lasswell, 1948 อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ศิริชูศักดิ์ 2547: 5) กำหนดไว้ คือเป็นผู้ที่เฝ้าระวังและตรวจสอบสิ่งแวดล้อมทางสังคม และการเมืองหรือที่ใช้กันทั่วไปว่า สื่อมวลชนมีหน้าที่ “หมาเฝ้าบ้าน” (watchdog) ของสังคม คอยบอกให้สมาชิกสังคมรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นรอบ ๆ บ้านของตน นอกจากนี้สื่อมวลชนยังเป็นผู้ประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของสังคมร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และประการสุดท้าย เป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมแก่คนรุ่นต่อไป สำหรับหน้าที่ประการสุดท้าย ไรท์ (Wright, 1960 อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ศิริชูศักดิ์ 2547: 6) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกันได้ขยายความต่อไปว่า การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมน่าจะหมายถึงศิลปวัฒนธรรมและความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้ปัจเจกบุคคลได้รับความพึงพอใจ ได้ผ่อนคลายความเครียดจากปัญหาในชีวิตประจำวัน ในสมัยปัจจุบันการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ทางการเมือง และการโฆษณาสินค้าหรือการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองและธุรกิจ (political and commercial propaganda) ได้กลายเป็นหน้าที่หลักอีกหน้าที่หนึ่งในการระดมให้สมาชิกสังคม คิดและบริโภคในทิศทางที่ถูกลำเสนอผ่านสื่อมวลชน

หน้าที่ทางสังคมของสถาบันสื่อสารมวลชน 5 ประการ ซึ่ง แม็คควีล (McQuail, 1994 อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2547: 6) ประมวลไว้ ได้แก่

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร

- ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และสภาวะการณ์ต่าง ๆ ของสังคมตนเอง และสังคมโลก

- ซึ่ให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจต่าง ๆ

- ส่งเสริมความคิดใหม่ ๆ การปรับตัว และความเจริญก้าวหน้าทางสังคม

2. การประสานส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน

- อธิบาย ตีความ และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของเหตุการณ์และข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอออกไป

- เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม

- ประสานเชื่อมโยงกลุ่มคนและกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

- สร้างฉันทามติในสังคม

- กำหนดว่าเรื่องใดสำคัญมากน้อยกว่ากัน หรือการกำหนดวาระทางสังคม

3. การสร้างความต่อเนื่องทางสังคม

- ถ่ายทอดวัฒนธรรมกระแสหลักของสังคม และยอมรับวัฒนธรรมย่อยหรือวัฒนธรรมทางเลือก และวัฒนธรรมใหม่ ๆ

- เสริมสร้างและทำนุบำรุงค่านิยมพื้นฐานของสังคม

4. การให้ความเพลิดเพลินแก่สมาชิกสังคม

- ให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจ แก่สมาชิกสังคม

- ลดระดับความเครียด และข้อขัดแย้งของสังคม

5. การรณรงค์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

- รณรงค์เพื่อเป้าหมายทางสังคมในด้านการเมือง สงคราม เศรษฐกิจ งานอาชีพ

อาจสรุปได้ว่าสื่อสารมวลชนในสังคมไทยมีพันธกิจพื้นฐานที่สำคัญ 5 ด้าน

(อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2547: 7) คือ

1. พันธกิจทางเศรษฐกิจในสังคมทุนนิยมอุตสาหกรรม

2. พันธกิจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

3. พันธกิจในการเป็นเวทีความคิดเห็นสาธารณะ

4. พันธกิจในการเป็นสื่อสารกลางของงานศิลปวัฒนธรรม

5. พันธกิจในการเป็นผู้กำหนดค่านิยมความเชื่อและสร้างความเป็นจริงทางสังคม

2.3 ทฤษฎีสื่อสารมวลชนฝ่ายอิสรภาพนิยม

หลักการอิสรภาพนิยมเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับสถานะและหน้าที่ของสื่อสารมวลชนในสังคม ซึ่งเป็นการพัฒนาหลักต่าง ๆ เช่นปรัชญาซึ่งเป็นพื้นฐานของโครงสร้างทางสังคมและการเมือง ซึ่งเป็นกรอบที่สื่อมวลชนจะต้องดำเนินการอยู่ และได้กำหนดโครงสร้างสำหรับสถาบันต่าง ๆ ซึ่งดำเนินการอยู่ภายในรัศมีของตน และการหนังสือพิมพ์ก็เช่นเดียวกับสถาบันอื่น ๆ ก็ต้องดำเนินไปตามลักษณะซึ่งหลักการต่าง ๆ ของสังคมของตนได้กำหนดขึ้น

การที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการหนังสือพิมพ์ในประเทศประชาธิปไตยนั้น เราจะต้องมีความเข้าใจในหลักปรัชญาเบื้องต้นของลัทธิอิสรภาพนิยม ซึ่งวิวัฒนาการขึ้นมาในคริสต์ศตวรรษที่สิบเจ็ดและสิบแปด ชาตินิยมประชาธิปไตยทั้งหลายในปัจจุบันต่างเป็นหนี้บุญคุณนักคิดมากมายหลายคนซึ่งค่อย ๆ พัฒนาหลักการต่าง ๆ อันทำให้ชาติประชาธิปไตยเหล่านั้นถือกำเนิดขึ้นมาได้ ส่วนแนวความคิดต่าง ๆ ของนักคิดเหล่านั้นย่อมอยู่ใต้อิทธิพลโดยตรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจในยุคสมัยของตน

หลักการต่าง ๆ ของปรัชญาฝ่ายอิสรภาพนิยมก็เช่นเดียวกับคติอำนาจนิยม คือมีรากฐานมาจากข้อเฉลยในปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะของมนุษย์ ลักษณะของสังคม และลักษณะความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสังคม ลักษณะของความรู้และของสัจจะ ถึงแม้ว่าบรรดานักปรัชญาฝ่ายอิสรภาพนิยมมักมีความเห็นแตกแยกกันมากมายก็ตาม แต่ท่านเหล่านั้นต่างยึดมั่นในหลักการร่วมกันหลายประการ จนอาจจัดได้ว่ารวมอยู่ในสำนักหรือระบบปรัชญาเดียวกัน (เกษม ศิริสัมพันธ์ 2513: 31)

สื่อการพิมพ์เป็นสื่อแรกที่ปรากฏขึ้นมาจึงมีบทบาทมากที่สุดในการต่อสู้เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเสรีภาพของฝ่ายอิสรภาพนิยม โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์เป็นผู้นำในการต่อต้านความพยายามของรัฐที่จะลดสถานะและจำกัดการปฏิบัติหน้าที่ของตน เมื่อได้กำหนดรากฐานทางทฤษฎีอันเกี่ยวกับแนวความคิดสมัยใหม่ของเสรีภาพในการแสดงออกแล้ว วงการหนังสือพิมพ์จึงได้พัฒนาหลักการที่เรียกว่า “ ทฤษฎีของการเสนอข่าวอย่างเป็นกลาง ” เพื่อที่จะได้สนองหน้าที่ของตนในฐานะเป็นสื่อที่กระจายข่าวสาร ทฤษฎีนี้ซึ่งถือกำเนิดมาในคริสต์ศตวรรษที่สิบเก้าได้รับการยกย่องทั่วไปในสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรว่าเป็นข้อเสริมสร้างอันเป็นพลังสำคัญของวงการหนังสือพิมพ์ในระยะยี่สิบห้าปีแรกของคริสต์ศตวรรษที่ยี่สิบ (เกษม ศิริสัมพันธ์ 2513: 48)

3. แนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่

แนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่ เป็นแนวทางศึกษารัฐศาสตร์ที่นิยมใช้ในการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ โดยแนวทางโครงสร้าง – หน้าที่ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ด้วยกัน (จุมพล หนิมพานิช 2550: 13-33) คือ

3.1 ทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่ของทัลคอต พาร์สัน (Talcott Parsons)

ทัลคอต พาร์สัน เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในการพัฒนาแนวทางโครงสร้าง – หน้าที่ ตามแนวคิดของแนวทางดังกล่าวจะมีหลักการที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง หลักการทางด้านแนวคิดเรื่องระบบ

ประการที่สอง หลักการทางด้านแนวคิดเกี่ยวกับส่วนย่อยหรือส่วนประกอบของระบบ

ประการที่สาม หลักการทางด้านแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของระบบ

ประการที่สี่ หลักการทางด้านแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

ทั้งนี้ พาร์สัน มีความเห็นว่า เราจะเข้าใจส่วนต่าง ๆ ของสังคมได้ก็ต่อเมื่อเราพิจารณาส่วนเหล่านี้ รวมกันไปทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือ “ระบบ” (system) ที่มีนัยหรือหมายถึง การออกแบบส่วนต่าง ๆ อย่างมีระเบียบหรือหมายถึงการกำหนดแบบแผนของส่วนต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ เช่น

โครงสร้าง โดยทั่วไปเวลาพูดถึงองค์ประกอบของระบบ ต้องมีการบรรยายละเอียดการที่พาร์สันพิจารณาส่วนต่าง ๆ ดังกล่าวในลักษณะรวมกันไปทั้งหมดที่ส่วนใหญ่คือ “ระบบ” เพราะพาร์สันต้องการจะวิเคราะห์สังคมและตัวแปรต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมทางสังคม หรือที่พาร์สัน หมายถึง “ระบบสังคม” (social system) นั่นเอง

ระบบ (ระบบสังคม) จะต้องมีหน้าที่ (จุมพล หนิมพานิช 2550: 13-33) ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่ในการธำรงรักษาระบบและการจัดการความตึงเครียด (maintenance and tension management) หมายถึง หน้าที่ในการธำรงรักษาแบบแผนของปฏิสัมพันธ์เชิงปทัสสถานและเชิงวัฒนธรรม

2. หน้าที่ในการปรับตัว (adaptation) ของระบบกับสภาพแวดล้อม หมายถึง ความสามารถของระบบในการตอบสนองต่อความต้องการในสังคม ซึ่งความต้องการนี้จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

3. หน้าที่ในการดำเนินการหรือการทำให้เป้าหมายที่มีร่วมกัน (goal-attainment or goal-gratification) บรรลุผล ได้แก่ การประสานการปฏิบัติการร่วมกันของบุคคล ของกลุ่มในสังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้มีการกำหนดร่วมกัน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือ การรักษา ระบบสังคมให้คงอยู่ ส่วนหน้าที่ที่เป็นระบบการเมือง คือ รัฐบาลที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบ การเมืองที่มีอำนาจสูงสุด ในแง่ของหลักการ การทำให้เป้าหมายบรรลุผลได้ จะต้องเป็นเรื่องของ การประสานการปฏิบัติการร่วมกัน หรือเป็นเรื่องของการใช้ความพยายามร่วมกัน (cooperative effort) นอกจากนี้แล้วยังเป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ และใช้อำนาจที่ได้มาไปในการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าแก่สมาชิกตามบทบาท ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการ ปรับตัวและต่อการดำเนินการหรือการปฏิบัติการให้บรรลุผล

4. หน้าที่ในการบูรณาการการกระทำของสมาชิก หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ อาทิ ปังเจกบุคคลกับสังคม ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การรักษาความเป็นปึกแผ่นและขวัญกำลังใจ หรือ หมายถึง ความพยายามที่จะปรับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ของสังคมให้มีความเป็น ปึกแผ่น ให้มีขวัญกำลังใจ

3.2 ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ของกาเบรียล อัลมอนด์ (Gabriel Almond)

แนวทางโครงสร้างหน้าที่ที่มีที่มาจากความคิดหรือได้รับการพัฒนาให้มีความก้าวหน้า โดยเริ่มต้นจากผลงานของนักมานุษยวิทยาที่สำคัญ คือ บี มาลินอฟสกี (B. Malinowski) และ แรดคลิฟ บราวน์ (Radcliffe Brown)

ในกรณีของผลงานของมาลินอฟสกี มาลินอฟสกีได้พัฒนาแนวคิดทฤษฎีที่มีชื่อว่า “Functionalism” โดยที่มาลินอฟสกีได้พัฒนาแนวคิดทฤษฎีนี้ระหว่างทำการวิจัยภาคสนามในบริเวณหมู่เกาะนิวกินีเป็นเวลาหลายปี แนวคิดหลักของทฤษฎีนี้คือ วัฒนธรรมมี “หน้าที่” ในการสนองความต้องการที่จำเป็นสำหรับมนุษย์อันได้แก่ ความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐาน ความต้องการด้านสังคมและความต้องการด้านจิตใจ ซึ่งการที่มาลินอฟสกีมีแนวคิดดังกล่าว ทำให้แนวคิดทฤษฎีของเขากลายเป็นหลักการสำคัญในการนำไปใช้วิเคราะห์พฤติกรรมของมนุษย์ (จุมพล หนิมพานิช 2550: 13-36)

ส่วนผลงานของแรดคลิฟ บราวน์ แรดคลิฟ บราวน์ ได้พัฒนาทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ขึ้นมา ทฤษฎีนี้ได้รับอิทธิพลมาจากเอมิล เดิร์กไฮม์ (Emile Durkheim) โดยเฉพาะแนวคิดในเรื่อง “หน้าที่” (จุมพล หนิมพานิช 2550: 13-36)

ตามทฤษฎีของแรดคลิฟ บราวน์ เขาเห็นว่า ระบบสังคมประกอบไปด้วย โครงสร้างและกิจกรรม ขณะเดียวกันแรดคลิฟ บราวน์ พยายามค้นหาและอธิบายว่า ระบบต่าง ๆ ของสังคมมีโครงสร้าง-หน้าที่อย่างไร และแต่ละระบบมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

แรคคิฟ บราวน์ เห็นว่า “หน้าที่นั้น” คือการทำให้เกิดเสถียรภาพทางสังคมและการคงอยู่ของระบบสังคม นอกจากนี้แรคคิฟ บราวน์ ได้เสนอว่า เราสามารถศึกษาโครงสร้างของสังคมหรือความสัมพันธ์ของคนในสังคมโดยดูจากหน้าที่ของพฤติกรรมต่าง ๆ และ แรคคิฟ บราวน์ ได้เรียกวิธีการศึกษาของเขาว่า Structural-Method ที่วิธีการศึกษานี้จะช่วยหรือจะมีบทบาทอย่างสำคัญในการวิเคราะห์โครงสร้างทางสังคม โดยแสดงแบบแผนความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ของสังคมที่ทำหน้าที่ยึดเหนี่ยวกันไว้ทำให้สังคมดำรงอยู่ต่อไปได้

ลักษณะสำคัญของแนวทางโครงสร้าง-หน้าที่ของกาเบรียล อัลมอนด์ ในทฤษฎีของกาเบรียล อัลมอนด์ เห็นว่า ระบบการเมืองทุกระบบไม่ว่าจะในสังคมที่มีความแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม จะมีส่วนประกอบหรือลักษณะร่วมกัน (จุมพล หนิมพานิช 2550: 13-37) ดังนี้

- ระบบการเมืองทุกระบบ แม้แต่ระบบการเมืองที่ด้อยพัฒนาที่สุดก็จะต้องมีโครงสร้างทางการเมือง

- ระบบการเมืองจะต้องมีวัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมของกลุ่มหรือโครงสร้างที่ปรากฏออกมา โดยทั่วไปถูกกำหนดโดยค่านิยมความรู้สึกร่วมกันที่คนในสังคมที่อยู่ในกลุ่มหรือในโครงสร้างนั้น ๆ

- ระบบการเมืองทุกระบบจะมีลักษณะผสม ไม่มีระบบใดที่ทันสมัยไปทั้งหมด ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและโครงสร้าง ไม่มีระบบการเมืองใดที่ทันสมัยไปเสียทั้งหมด ทั้งในแง่การใช้หลักเหตุผล การมีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน และในทำนองเดียวกันก็ไม่มีระบบใดล้ำสมัยทั้งหมด

จากทฤษฎีของอัลมอนด์ดังกล่าวแสดงว่า ระบบการเมืองไม่ว่าจะเป็นระบบที่ด้อยพัฒนาหรือพัฒนาแล้ว จะต้องมีการสร้างทางการเมือง ซึ่งถ้าระบบการเมืองนั้นเป็นระบบที่ทันสมัยหรือเป็นระบบการเมืองที่ทันสมัย (political modernization) ที่นอกจากการใช้อำนาจจะต้องเป็นไปโดยมีกฎเกณฑ์ที่มีเหตุผล (rationalization of authority) มิใช่เป็นการใช้อำนาจและความเชื่อทางศาสนา ความเชื่อทางไสยศาสตร์ หรือ แบบแผนประเพณี ตลอดจนรวมทั้งประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) แล้ว โครงสร้างของระบบการเมืองจะต้องมีการแยกแยะและทำหน้าที่เฉพาะด้าน (differentiation and specialization)

ทั้งนี้ เพื่อจะได้สามารถจัดการเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย และมีความซับซ้อนให้มีประสิทธิภาพได้ ซึ่งในสังคมที่พัฒนาแล้วมักจะมีลักษณะข้างต้น ในขณะที่สังคมจารีตประเพณี จะมีบุคคลเพียงคนเดียวหรือโครงสร้างสถาบันเดียวที่จะทำหน้าที่หลายอย่าง จะไม่มีการแบ่งหน้าที่ตามความชำนาญเฉพาะด้าน ผลก็คือ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางสังคมได้ดีพอ

ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นการกล่าวถึงระบบการเมือง ไม่ว่าจะเป็ระบบที่ด้อยพัฒนาหรือพัฒนาแล้วในทฤษฎีของกาเบรียล อัลมอนด์ จะต้องมึโครงสร้างทางการเมือง (political structure)

จากทฤษฎี ดังกล่าว ในที่นี้จะขอนำทฤษฎีการทำหน้าที่ในทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา หรือ ทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่ มาวิเคราะห์ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ทฤษฎีของ กาเบรียล อัลมอนด์ (Gabriel Almond) ในการวิเคราะห์การเมือง โดยใช้แนวทางโครงสร้าง – หน้าที่ ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีลักษณะที่สำคัญ ๆ (จุมพล หนิมพานิช 2548: 171) ดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างของระบบการเมือง ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน การดำเนินการของโครงสร้างมีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมความอยู่รอดของระบบ สำหรับหน้าที่ อัลมอนด์ และคณะได้แบ่งแยกการปฏิบัติหน้าที่ของระบบออกเป็น 3 ระดับ

ระดับที่หนึ่ง หน้าที่ด้านความสามารถของระบบ

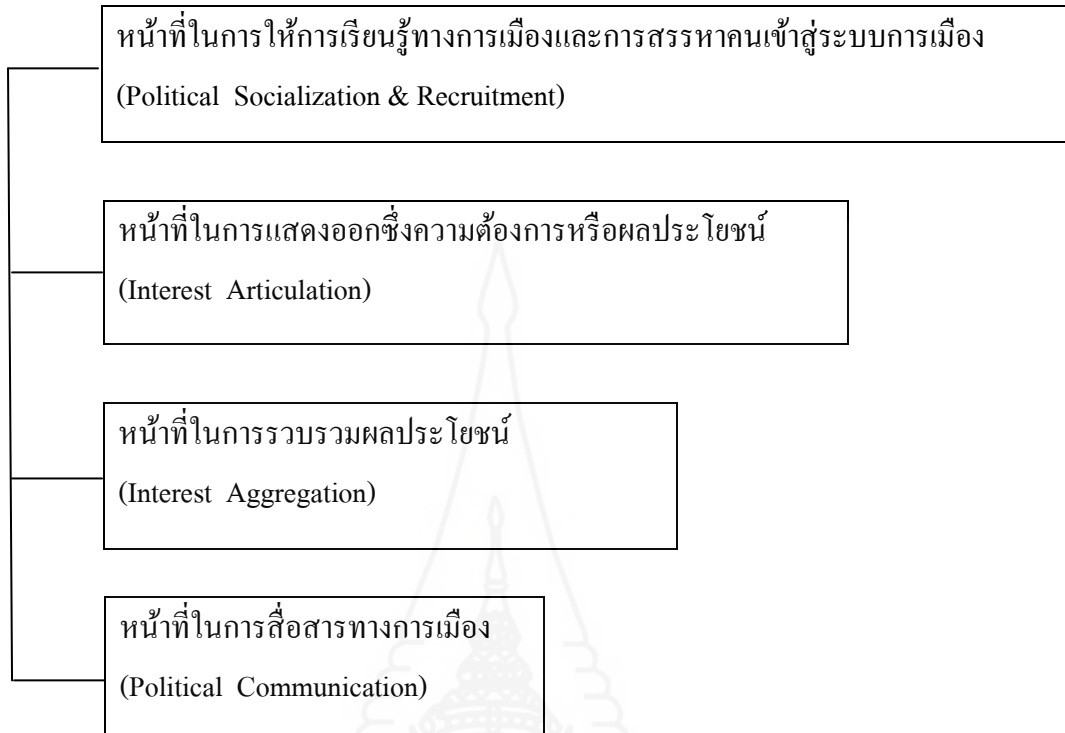
ระดับที่สอง หน้าที่ด้านการแปรรูปปัจจัยนำเข้าให้เป็นปัจจัยนำออกของระบบ

ระดับที่สาม หน้าที่ด้านการธำรงรักษาระบบและการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของระบบ

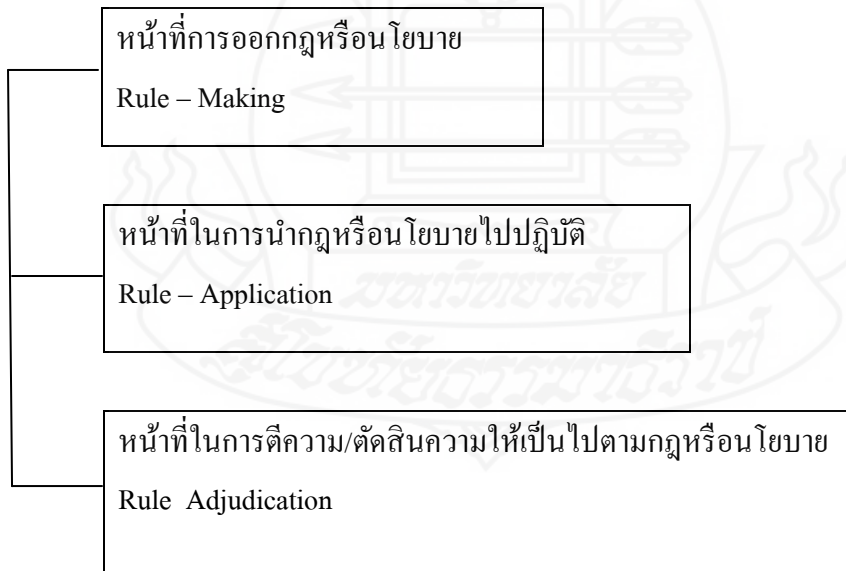
2. หน้าที่ที่ อัลมอนด์ เห็นว่าจะทำให้ระบบการเมืองดำรงหรืออยู่รอดได้คือ หน้าที่ในการแปรรูป (conversion process) ปัจจัยนำเข้า (input) ให้เป็นปัจจัยนำออก (output)

3. ในระยะแรก อัลมอนด์ ได้เสนอไว้ใน ค.ศ.1960 ว่าหน้าที่ที่ทุกระบบจะต้องดำเนินการ ซึ่งก็คือ หน้าที่ด้านปัจจัยนำเข้าหรือหน้าที่ทางการเมือง (Political Functions) มี 4 หน้าที่ และหน้าที่ด้านปัจจัยนำออก หรือหน้าที่ด้านการปกครอง (Governmental Functions) มี 3 หน้าที่ (จุมพล หนิมพานิช 2548: 171) ดังนี้

3.1 หน้าที่ด้านปัจจัยนำเข้า หรือหน้าที่ทางการเมือง ได้แก่

3.2 สำหรับหน้าที่ด้านปัจจัยนำออก หรือหน้าที่ทางด้านการปกครอง ได้แก่

4. หน้าที่ที่ อัลมอนด์ และคณะได้จำแนกไว้ตามข้อ 3 โดยทั่วไป จะมีโครงสร้างที่จะมาทำหน้าที่ดังกล่าวแต่ละหน้าที่

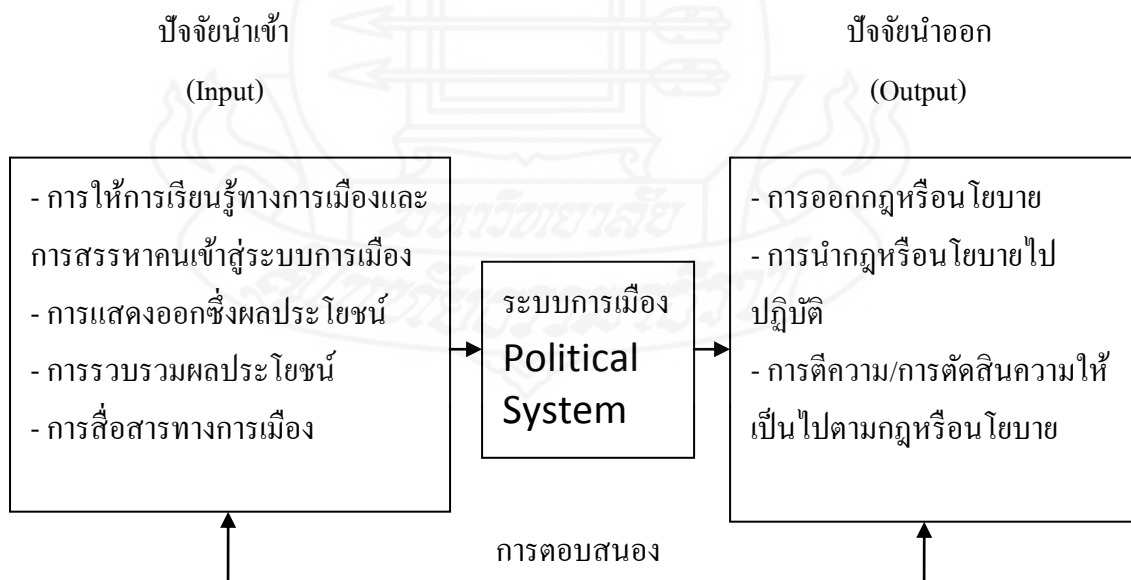
4.1 หน้าที่ทางด้านปัจจัยนำเข้าหรือหน้าที่ทางการเมือง โครงสร้างที่จะมาทำหน้าที่ ได้แก่

หน้าที่	โครงสร้างที่มาทำหน้าที่
การให้การเรียนรู้ทางการเมืองและสรรหาคนเข้าสู่ระบบการเมือง	ครอบครัว สถาบันทางศาสนา โรงเรียน สถาบันทางการเมือง
การแสดงออกซึ่งการเรียกร้องหรือผลประโยชน์	กลุ่มผลประโยชน์หรืออาจจะเป็นระบบราชการ
การรวบรวมความต้องการหรือผลประโยชน์	พรรคการเมือง หรืออาจจะเป็นระบบราชการ
การสื่อสารทางการเมือง	สื่อมวลชน กลไกรัฐ

4.2 สำหรับหน้าที่ทางด้านปัจจัยนำออกหรือหน้าที่ทางการปกครอง โครงสร้างที่จะมาทำหน้าที่ ได้แก่

หน้าที่	โครงสร้างที่มาทำหน้าที่
การออกกฎหมายหรือนโยบาย	รัฐสภา/สถาบันนิติบัญญัติ
การนำกฎหมายหรือนโยบายไปปฏิบัติ	ฝ่ายบริหาร ระบบราชการ/สถาบันบริหาร
การตีความ/ตัดสินความให้เป็นไปตามกฎหมายหรือนโยบาย	ศาล/สถาบันตุลาการ

5. ถ้านำแนวทางโครงสร้างหน้าที่มาผสมผสานกับแนวทางระบบ (System Analysis) ของ เดวิด อีสตัน (David Easton) จะมีลักษณะดังนี้

6. การศึกษารัฐศาสตร์ แนวทางโครงสร้าง - หน้าที่นี้เหมือนกับแนวทางระบบของ เดวิด อีสตัน ในแง่หนึ่งก็คือ เป็นกรอบสำหรับการวิเคราะห์ระบบการเมืองทั้งระบบ แต่กรณีของ

การศึกษารัฐศาสตร์แนวทางโครงสร้างหน้าที่เน้นการวิเคราะห์ระบบการเมืองทั้งระบบในแง่ของการเน้นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและหน้าที่ ภายในระบบที่กำหนดและเสนอแนะหน้าที่ที่จำเป็นหรือหน้าที่ที่สำคัญที่จะทำให้ระบบอยู่รอดได้

7. ดังนั้นหัวใจของแนวทางนี้ จึงอยู่ตรงข้อเสนอที่ว่า ทุกระบบการเมืองสามารถนำมาเปรียบเทียบในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่และโครงสร้าง

กล่าวอีกนัยหนึ่ง แนวทางนี้เชื่อว่าระบบการเมืองทุกระบบสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่และโครงสร้าง ที่แม้แต่ระบบการเมืองที่ง่ายที่สุด ก็สามารถนำมาเปรียบเทียบกับระบบการเมืองที่ทันสมัยได้ ตามรูปแบบความสัมพันธ์ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว (จุมพล นิมพานิช 2548: 173)

4. แนวทางระบบ

แนวทางระบบ เป็นแนวทางในการศึกษาทางรัฐศาสตร์ที่พยายามอธิบายสังคมาการเมืองทั้งระบบ โดยเริ่มตั้งแต่สภาวะธรรมชาติ กฎแห่งธรรมชาติ ธรรมชาติของมนุษย์ การกำเนิดของสังคม ความจำเป็นในการจัดระบบทางสังคม องค์การการเมือง การใช้อำนาจทางการเมือง คุณธรรมทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง และเป้าหมายทางการเมือง จุดประสงค์สำคัญของแนวทางในการศึกษาทางรัฐศาสตร์ล้วนมุ่งแสวงหาและนำเสนอสังคมาการเมืองที่ดีสำหรับมนุษยชาติ เพื่อให้มนุษยชาติมีชีวิตที่ดีและมีความสุข (สมบัติ ชำรงชัญญ์ 2553: 211)

แนวทางระบบเริ่มมีการใช้กันอย่างจริงจังตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง มีการใช้กันอย่างกว้างขวางในหลายสาขาวิชา แต่ทุกสาขาวิชามักจะให้ความหมายระบบไปในทำนองเดียวกัน กล่าวคือระบบเป็นกลุ่มของส่วนประกอบที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน หรือเป็นองค์รวมที่มีองค์ประกอบเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ หรือเป็นส่วนรวมที่เกิดจากสิ่งต่าง ๆ มารวมตัวอย่างมีระบบแบบแผนและซับซ้อน (อนุสรณ์ ลิ้มมณี, ศาสตราจารย์ 2548: 294)

4.1 ความหมายของระบบ มีผู้ให้นิยามมากมาย จะขอยกตัวอย่างของนิยามระบบมาพอสังเขป ดังนี้

4.1.1 ระบบ หมายถึง ชุดขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันทางใดทางหนึ่ง เมื่อเปลี่ยนแปลงหรือเคลื่อนย้ายขององค์ประกอบหนึ่งองค์ประกอบใดออกไปจะส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดความแตกต่างขึ้นในองค์ประกอบอื่น ๆ กล่าวคือ ทำให้องค์ประกอบที่เหลือไม่สามารถทำหน้าที่เหมือนเดิมได้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่เกิดขึ้นภายในระบบถูกกำหนดโดยหน้าที่เฉพาะ

ของแต่ละองค์ประกอบ หน้าที่ทั้งหมดของระบบจึงขึ้นอยู่กับการทำงานอย่างสอดคล้องประสานกันขององค์ประกอบภายในระบบ ความล้มเหลวในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์ประกอบหนึ่งองค์ประกอบใดภายในระบบ จะส่งผลกระทบต่อหน้าที่ทั้งหมดของระบบ (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ 2553: 212)

4.1.2 ระบบ คือ องค์รวมที่มีองค์ประกอบหลายส่วนเชื่อมโยงกันอยู่ องค์ประกอบเหล่านี้มีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างกันที่แน่นอนและเห็นได้ชัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง และมีการขึ้นต่อกันและกัน ดังนั้น หากองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบส่วนอื่นก็จะเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปด้วย ภาพของระบบอาจจะแสดงออกมาได้หลายรูปแบบ นั่นคือ อาจจะเป็นระบบที่เป็นรูปธรรม (concrete system) ซึ่งมีองค์รวมและองค์ประกอบที่เห็นได้และจับต้องได้ เช่น เครื่องยนต์กลไก เป็นต้น หรือเป็นระบบเชิงนามธรรม (abstract system) ที่ไม่สามารถจับต้องได้ อาทิ ระบบความคิด หรือระบบทางคณิตศาสตร์ แต่ระบบทุกประเภทจะมีลักษณะการรวมตัวขององค์ประกอบ รวมทั้งความสัมพันธ์และการพึ่งพาระหว่างองค์ประกอบทั้งหลายเหมือนกัน ตัวอย่างเช่น ระบบการทำงานของรถยนต์ประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ อาทิ ระบบเครื่องยนต์ ระบบห้ามล้อ ระบบเกียร์ และระบบไฟฟ้า ซึ่งทำงานร่วมกันและขึ้นต่อกัน ถ้าระบบย่อยใดเกิดเสียหายก็จะส่งผลกระทบต่อระบบย่อยอื่น ๆ ด้วย หรือระบบร่างกายของมนุษย์ประกอบด้วยอวัยวะต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่อย่างสอดคล้องกัน อันเป็นผลให้มนุษย์มีชีวิตอยู่ได้ เมื่อใดก็ตามที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหยุดทำงานก็อาจจะทำให้มนุษย์คนนั้นพิการหรือตายได้ ในกรณีของระบบนามธรรม ลักษณะเช่นนี้จะเห็นได้ชัดในระบบสมการทางคณิตศาสตร์ เช่น $X = Y + Z$ ถ้าค่าของ Y หรือ Z เปลี่ยน ค่าของ X ก็จะไปเปลี่ยนไปด้วย เป็นต้น (อนุสรณ์ ลิมมณี, ศาสตราจารย์ 2548: 294)

4.1.3 ระบบ หรือ System เป็นกลุ่มของสิ่งหรือการกระทำซึ่ง

- 1) มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน และปฏิสัมพันธ์กัน
- 2) มีเขตแดนชัดเจนระหว่างตัวระบบกับสภาพแวดล้อมของระบบ
- 3) มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบกับสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ

ยกตัวอย่างทางชีววิทยาคือ ระบบร่างกายของคน ก็มีความเชื่อมโยงระหว่างส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย สมอง สั่งงานให้แขนขาเคลื่อนไหว หัวใจสูบเลือดไปสู่สมอง แขน และขา เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันแม้ร่างกายของคนจะมีเขตแดนให้เห็นได้ชัด แต่ร่างกายก็มีได้อยู่ติดต่อกับสภาพแวดล้อม คือ อากาศรอบตัวกลับมีการปฏิสัมพันธ์กับระบบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น เวลาอากาศร้อน ร่างกายของคนก็ต้องปรับตัวทำให้เย็นลงโดยการมีเหงื่อออกมาระเหยออกไปในอากาศ หรือในทางกลับกัน ร่างกายเองก็มีผลกระทบต่ออากาศรอบตัวด้วย เช่น ในการที่เราหายใจเอาออกซิเจนเข้ามาและหายใจเอาคาร์บอนไดออกไซด์ออกไป มีผลทำให้อากาศรอบตัว

เรามีคาร์บอนไดออกไซด์มากขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้บ่อยครั้งระบบหนึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของระบบอีก ระบบหนึ่งหรือหลายระบบ เช่น โลกเป็นส่วนหนึ่งของระบบจักรวาลและดวงจันทร์เป็นส่วนหนึ่งของระบบจักรวาลและระบบโลกในขณะเดียวกัน (พฤทธิสาณ ชุมพล, ม.ร.ว. 2548: 26) เป็นต้น

จากความหมายต่าง ๆ ของระบบ จะเห็นได้ว่า ระบบจะสามารถดำรงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อ องค์ประกอบภายในระบบนั้นทำงานร่วมกันอย่างสัมพันธ์กัน หากองค์ประกอบภายในระบบไม่สามารถดำเนินการได้เป็นปกติก็จะส่งผลกระทบต่อระบบโดยรวมทั้งหมด แต่ผลกระทบจากภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมก็อาจส่งผลกระทบต่อระบบโดยรวมด้วยก็ได้

4.2 ทฤษฎีที่สำคัญของการศึกษาการเมืองในเชิงระบบ (อนุสรณ์ ลิมมณี, ศาสตราจารย์ 2548: 307) ได้แก่

4.2.1 ทฤษฎีระบบทั่วไป ทฤษฎีนี้มองว่าระบบทุกชนิดมีโครงสร้างคล้าย ๆ กัน และ เกี่ยวพันกันอยู่ทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ แนวคิดหลักเกี่ยวกับระบบที่เป็นรากฐานและนำมาใช้ในทฤษฎีทั่วไป ได้แก่ แนวคิดเชิงพรรณนาสำหรับจำแนกประเภท จัดกลุ่มข้อมูล รวมทั้งวางแนวทางเกี่ยวกับโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ของระบบ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการควบคุมและรักษาระบบ แนวคิดเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวหรือพลวัตของระบบ และแนวคิดเกี่ยวกับการหยุดชะงักและการล้มเลิก แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาใช้กับทั้งระบบของคอินทรีย์และระบบคณิตศาสตร์ได้ จึงปรับมาใช้ในการวิเคราะห์ระบบการเมืองได้

4.2.2 ทฤษฎีการทำหน้าที่ในทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา หรือ ทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่ เน้นการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบสังคม ศึกษาหน้าที่และโครงสร้างที่สำคัญซึ่งจำเป็นต่อการอยู่รอดของระบบสังคม หน้าที่สำคัญ 4 ประการ คือ การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย การปรับตัว การผสมผสานกัน และการรักษาแบบแผนและการจัดการกับความตึงเครียด นักรัฐศาสตร์ได้นำแนวคิดดังกล่าวนี้มาพัฒนาทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่ของระบบการเมือง

4.2.3 ทฤษฎีไซเบอร์เนติกส์ หรือทฤษฎีการสื่อสารติดต่อและควบคุม ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญต่อการควบคุมของระบบจากแนวคิดด้านการป้อนข่าวสารกลับ โดยเฉพาะประมวลข่าวสารและวงจรการป้อนข่าวสารกลับซึ่งจำเป็นต่อการควบคุมระบบกลไก มีลักษณะเหมือนกับกระบวนการประมวลข่าวสารและป้อนข่าวสารกลับในระบบการทำงานของสมองมนุษย์ที่คอยควบคุมการแสดงพฤติกรรมเพื่อเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งของมนุษย์นั่นเอง เพราะฉะนั้นกระบวนการสื่อสารติดต่อและควบคุมในร่างกายของมนุษย์และในระบบการควบคุมของเครื่องจักรกลจึงเป็นแบบเดียวกันและใช้อธิบายด้วยกันได้ นักรัฐศาสตร์จึงได้นำกรอบทฤษฎี

ไซเบอร์เนติกส์มาใช้ในการวิเคราะห์กระบวนการสื่อสารติดต่อและควบคุมของระบบการเมือง (อนุสรณ์ ลีมนณี, ศาสตราจารย์ 2548: 307)

5. ทฤษฎีความขัดแย้ง

ความขัดแย้ง มีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันได้หลายคำ ได้แก่ การโต้เถียง การต่อสู้ การทะเลาะวิวาท การไม่ลงรอยกัน ฯลฯ สำหรับพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ขัดแย้ง” หมายถึง การไม่ลงรอยกัน หากจะแยกพิจารณาคำว่า ขัด หมายถึง การไม่ทำตาม ฝ่าฝืน ฝ่าฝืนไว้ และให้ความหมายของคำว่า แย้ง หมายถึง ไม่ตรงหรือลงรอยกัน ด้านไว้ ทานไว้ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ความขัดแย้ง ประกอบด้วยอาการทั้งขัด และแย้ง ซึ่งหมายถึงการที่ทั้งสองฝ่ายจะไม่ทำตามกันแล้ว ยังพยายามที่จะต้านเอาไว้อีกด้วย (พรนพ พุกกะพันธุ์ 2542: 129)

แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งได้พัฒนามาจากอดีตถึงปัจจุบัน แนวความคิดเดิมที่ยอมรับว่าเป็นแบบฉบับ หรือเป็นแนวคิดชั้นคลาสสิก (classic) ได้แก่ แนวคิดของคาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) และมอสคา (Mosca) ในระยะหลังได้มีผู้รับมรดกแนวคิดของซิมเมล (Simmel) และได้พัฒนาแนวคิดนี้ให้กว้างขวางออกไปอีกซึ่งได้แก่ แนวคิดของโคเซอร์ (Coser) และ แคพโลว์ (Caplow) นอกเหนือจากนี้ศาสตร์สาขาต่าง ๆ ก็มีแนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะแต่ละสาขาวิชา เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งตามธรรมชาติของจิตวิทยา การเมือง สังคมวิทยา และทางมานุษยวิทยา เป็นต้น แนวคิดความขัดแย้งของนักคิดที่สำคัญ 2 แนวคิด (พรนพ พุกกะพันธุ์ 2542: 157) ดังนี้

5.1 แนวคิดของ คาร์ล มาร์กซ์

คาร์ล มาร์กซ์ เชื่อว่าความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงเป็นของกลุ่มกัน เขาใช้วิเคราะห์ความขัดแย้งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สังคม คาร์ล มาร์กซ์ ยืนยันว่า ความขัดแย้งเป็นกฎพื้นฐานของชีวิต การวิเคราะห์สังคมของคาร์ล มาร์กซ์ อยู่บนพื้นฐานของการศึกษาความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ คาร์ล มาร์กซ์ เชื่อในการใช้ความขัดแย้งเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาสังคม

คาร์ล มาร์กซ์ เชื่อว่า จุดเริ่มต้นของความขัดแย้งมาจากเศรษฐกิจ ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเกิดขึ้นเพราะแต่ละกลุ่มมีความสนใจทางเศรษฐกิจที่ตรงข้ามกัน ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก และจะนำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมและทางการเมือง โดยที่กลุ่มหนึ่งก็พยายามสนองประโยชน์ของตนซึ่งอีกกลุ่มหนึ่งจะเสียประโยชน์ ในทำนอง

เดียวกันสมาชิกของกลุ่มก็พยายามแสวงหาประโยชน์ของตนซึ่งทำให้เกิดการขัดแย้งภายในกลุ่ม และขัดแย้งกับกลุ่มอื่นที่มีความสนใจหรือมีประโยชน์ขัดกัน คาร์ล มาร์กซ์ ถือว่า ความขัดแย้งเป็น สภาพการณ์ปกติของสังคม เป็นแกนกลางของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ออก จุดเน้นในแนวคิดของคาร์ล มาร์กซ์ อยู่ที่เศรษฐกิจ การต่อสู้ของชนชั้น ธรรมชาติของการแข่งขันและการแสวงหาประโยชน์

จุดยืนทางการเมืองของคาร์ล มาร์กซ์ คือ การปฏิบัติ ทฤษฎีความขัดแย้งของ คาร์ล มาร์กซ์ นอกจากจะอธิบายว่าสังคมเป็นอย่างไรแล้ว ยังเสนอแนวทางในการเปลี่ยนแปลง สังคมอีกด้วย ไม่เพียงแต่คาร์ล มาร์กซ์ จะสร้างทฤษฎีความขัดแย้งขึ้นมา เขายังสร้างทฤษฎีที่นำไปสู่ความขัดแย้งอีกด้วย

5.2 แนวคิดของ แมกซ์ เวเบอร์

แมกซ์ เวเบอร์ ยอมรับว่าความขัดแย้งในผลประโยชน์ระหว่างบุคคลพบได้ทุกหน ทุกแห่งในสังคม ความขัดแย้งเกิดจากการกระทำของบุคคลที่ต้องการที่จะดำเนินการให้บรรลุความปรารถนาของตนเกิดปะทะกับการต่อต้านของอีกฝ่ายหนึ่งหรือหลาย ๆ กลุ่ม ความขัดแย้งเป็นผลมา จากการมีทรัพยากรหรือรางวัลอย่างจำกัด ซึ่งการที่คนหนึ่งได้รับทำให้อีกคนหนึ่งไม่ได้รับ การที่ คนหนึ่งสามารถบรรลุความปรารถนาของตนเองในสภาพที่มีทรัพยากรอย่างจำกัด ทำให้ผู้นั้นต้องมีอำนาจมากขึ้น ความขัดแย้งทั้งหลายไม่จำเป็นต้องนำไปสู่การต่อสู้กัน เวเบอร์ถือว่าการแข่งขัน (competition) เป็นรูปแบบหนึ่งของความขัดแย้ง ในการแข่งขันนั้นจะมีกฎหรือกติกาที่ทุกฝ่ายยอมรับ การชนะคือการได้รางวัลหรือประโยชน์ ไม่ใช่การทำลายคู่ต่อสู้ ความขัดแย้ง ถ้าหากเกิดขึ้นในระยะเวลายาวนานจะทำให้เกิดการแบ่งอำนาจของบุคคลในสังคม

สาระสำคัญของความขัดแย้งในสังคมของแนวคิดของเวเบอร์ พอสรุปได้ (พรนพ พุกกะพันธ์ 2542: 157) ดังนี้

1. ความขัดแย้งของผลประโยชน์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในสังคม ไม่มีสังคมใด จะพ้นไปจากการแตกแยกและการเปลี่ยนแปลง
2. ในสังคมใด ๆ ก็ตาม กลุ่มของบุคคลแต่ละบุคคลย่อมมีอำนาจไม่เท่ากัน
3. ผู้มีอำนาจจะใช้กฎและการบังคับเพื่อสร้างระเบียบทางสังคม
4. โครงสร้างของสังคมและแนวปฏิบัติในสังคมถูกกำหนดขึ้นโดยผู้มีอำนาจ
5. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้เกิดการแตกแยกในกลุ่มของผู้มีอำนาจมากกว่าใน กลุ่มของผู้ไม่มีอำนาจ ผู้มีอำนาจจะพยายามรักษาสถานภาพเดิม (status quo) และต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้ตนเองถูกลดอำนาจลง

6. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นจากผลการกระทำของบุคคลที่จะได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง ถ้าหากผู้มีอำนาจเห็นว่าตนจะได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง จะส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยเร็ว

7. การใช้อำนาจจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- ความสามารถที่จะควบคุมการออกกฎ ระเบียบ ซึ่งจะพิทักษ์ผลประโยชน์ของตน
- ความสามารถที่จะควบคุมการลงโทษ และใช้การควบคุมนี้พิทักษ์ผลประโยชน์ของตน

- ความสามารถที่จะควบคุมเครื่องมือที่จะเผยแพร่อุดมการณ์ และการสื่อสารทั้งหลาย โดย

1. เผยแพร่กฎ ข้อบังคับทั้งหลายโดยให้เห็นว่าเป็นของดีและถูกต้อง
2. เปลี่ยนความสนใจของประชาชนโดยอ้างอุดมการณ์ และทำให้เชื่อว่าความสนใจของประชาชนสอดคล้องกับของผู้นำ
3. กระตุ้นให้ประชาชนอาสาสมัครที่จะเชื่อฟังกฎ หรือระเบียบต่าง ๆ

6. แนวทางนโยบายสาธารณะ

6.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

คำว่า “นโยบายสาธารณะ” แสดงถึงคำที่มีความสัมพันธ์กัน 2 คำคือ คำว่า นโยบาย (policy) และคำว่า สาธารณะ (public)

สำหรับนักวิชาการ เช่น พ็ฟเฟอร์ (Piffner, 1960 อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 67) เห็นว่า นโยบายเป็นเกณฑ์ของการกระทำที่ตั้งใจให้เกิดเสถียรภาพ ความเสมอต้นเสมอปลาย ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความต่อเนื่อง เวิน (Wayne, A.R.) กล่าวว่านโยบายเป็นแผนงานที่กำหนดขึ้นมาซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายเชิงคุณค่า และการปฏิบัติที่ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์และวิธีการการบริหารที่องค์การทั้งหลายถือปฏิบัติอยู่ สำหรับมัลลีย์ หุวะนันท์ เห็นว่า นโยบายเป็นแนวบริหาร เป็นแนวกำหนดวิธี กระบวนการ การวางแผนและการกำหนดโครงการ เพื่อให้สำเร็จวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของความมุ่งหมาย (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 67)

นโยบายจึงเป็นเรื่องของการที่เราต้องตัดสินใจจะกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ

ส่วนคำว่า สาธารณะ ย่อมเป็นเรื่องที่ตรงกันข้ามกับเรื่องของส่วนตัว ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องผูกพันกับกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ มากกว่าเรื่องส่วนตัว ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงความหมายของคำว่า “ นโยบายสาธารณะ ” แล้ว จะเป็นแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ผูกพันกับคนจำนวนมากในสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศ

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1970 อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 67) ให้ความหมายว่า “ นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการกระทำของรัฐเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ” เช่นเดียวกับ ชาร์คันสกี (Sharkansky) บอกว่า “ นโยบายเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลกระทำ ” นโยบายสาธารณะตามความหมายของนักวิชาการทั้งสองชี้ให้เห็นว่า นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 67)

ในขณะที่ อีสตัน (Easton, 1970: 1 อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 67) ให้ความเห็นสะท้อนถึงการที่นโยบายสาธารณะไม่เพียงเป็นเรื่องของรัฐบาลเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจที่กฎหมายบัญญัติเพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือสาธารณะ

ดาย (Dye, 1972: 3 อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 67) เห็นว่านโยบายสาธารณะ คือ “ สิ่งใดก็ตามที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำ ” ในกรณีนี้ทำให้เห็นได้ว่าสิ่งที่รัฐบาลของประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมเลือกที่จะทำก็คือ การทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม และกำกับในเชิงนโยบายเศรษฐกิจ แต่เลือกที่จะไม่เข้าไปแทรกแซงการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคเอกชน

หากจะกล่าวไปแล้ว นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ ซึ่งแสดงถึงแนวทางการบริหารประเทศในด้านต่าง ๆ โดยมุ่งประโยชน์สุขของประชาชนและผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ

6.2 ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

ความสำคัญของนโยบายสาธารณะมีความสำคัญในหลายมิติ (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 67) ดังนี้

1) นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนในสังคมจำนวนมาก เนื่องจากเป็นเรื่องของการตัดสินใจของรัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2) นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของรัฐบาลที่ต้องการจะดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ในช่วงที่เข้ามาบริหารประเทศ หรือ เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทำให้สถาบัน องค์การที่เกี่ยวข้องและประชาชนสามารถติดตามและประเมินผลงานของรัฐบาลได้

3) นโยบายสาธารณะเป็นกรอบในการดำเนินการสำหรับหน่วยงานของรัฐ

4) ในแง่ของทางวิชาการ นโยบายสาธารณะยังถูกนำมาศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ ได้ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในนโยบายนั้น ๆ

5) ในแง่ทางจิตวิทยาทางการเมือง นโยบายสาธารณะอาจถูกใช้ป็นเครื่องมือทางการเมืองของรัฐบาลในการแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาที่สังคมเผชิญอยู่และเป็นปัญหาที่หมักหมมมานานที่สาธารณะได้รับรู้มาช้านานแต่ยังไม่มีรัฐบาลใดดำเนินการจริงจังในเรื่องเหล่านี้

6.3 องค์ประกอบของนโยบายสาธารณะ (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 69) มีดังนี้

1) เป็นการตัดสินใจของรัฐบาล ในที่นี้หมายถึงเป็นการตัดสินใจที่ออกมาจากรัฐบาลในฐานะเป็นสถาบันทางการเมืองฝ่ายบริหาร หรืออาจเป็นการตัดสินใจของรัฐมนตรีในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการตัดสินใจนี้อาจออกมาในรูปของคำสั่ง นโยบาย การเสนอร่างกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ

2) มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนที่มุ่งไปที่คนในสังคมโดยส่วนรวมหรือเฉพาะกลุ่ม ทั้งนี้การตัดสินใจของรัฐบาลตามข้อ 1 จะต้องมีวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดว่าต้องการจะทำอะไร และมีเป้าหมายไปที่กลุ่มบุคคลหรือพื้นที่ใดที่จะได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากนโยบายนี้

3) มีความเป็นไปได้ ในการกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะที่ประกาศต่อสาธารณะนั้นจะต้องมีความเป็นไปได้ หมายความว่ามีการพิจารณาวิเคราะห์แล้วว่ามีความเป็นไปได้เมื่อมีการนำไปสู่การปฏิบัติ มิฉะนั้นจะกลายเป็นสิ่งเพื่อฝันและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของรัฐบาลหรือผู้นำรัฐบาล

4) แสดงถึงการกระทำของรัฐบาล ในความเป็นจริง นโยบายสาธารณะมิใช่เป็นเพียงถ้อยคำที่ร้อยเรียงเป็นลายลักษณ์อักษรสวยงาม แต่ยังคงต้องมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมติดตามมาโดยกลไกหรือองค์กรที่กำหนดให้รับผิดชอบในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

6.4 ขั้นตอนของนโยบายสาธารณะ (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 80) มีดังนี้

1) ขั้นตอนค้นหาและรวบรวมข่าวสารข้อมูล (Intelligence) เป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญ โดยมีการค้นหาและรวบรวมข่าวสารที่จำเป็นเพื่อนำมากำหนดเป็นนโยบายนั้น โดยสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การมอบหมายให้หน่วยงานสถิติไปดำเนินการ หรือหน่วยงานด้านการข่าว สถานทูตที่ประจำอยู่ต่างประเทศ เป็นต้น

2) ขั้นตอนเสนอแนะหรือสนับสนุนการกำหนดนโยบาย (Recommendation or Promoting) หลังจากได้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นแล้ว ผู้กำหนดนโยบายสามารถที่จะมีความคิดริเริ่มในเชิงนโยบายขึ้นมาได้ หรือได้รับข้อเสนอแนะนโยบายจากแหล่งต่าง ๆ เช่น คณะที่ปรึกษา กลุ่มพลังต่าง ๆ ในสังคม เป็นต้น

- 3) ขั้นตอนการกำหนดหรือวางนโยบาย (Prescribing) หลังจากผ่านขั้นตอนที่ 1 และ รายละเอียดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
- 4) ขั้นตอนการกำหนดสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับนโยบาย (Involving) ก่อนที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องเตรียมการในด้านต่าง ๆ ให้สนับสนุนเกื้อกูลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น การมีกฎหมายใหม่ หรือระเบียบข้อบังคับที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน
- 5) ขั้นตอนการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ (Applying) หลังจากมีการเตรียมการต่าง ๆ แล้ว ก็เป็นขั้นของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยหน่วยงานรับผิดชอบ
- 6) ขั้นประเมินผลของนโยบาย (Appraising) เมื่อมีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติแล้ว สิ่งที่จะต้องดำเนินการก็คือการประเมินผลว่าการดำเนินนโยบายได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งก็มักจะมีการกำหนดหน่วยงานเฉพาะขึ้นมาทำหน้าที่ในการติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย
- 7) ขั้นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบาย (Terminating) เมื่อได้ผลจากการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายแล้ว ผู้กำหนดนโยบายก็จะนำมาประกอบการพิจารณาเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์

นโยบายสาธารณะ กฎหมายที่ออกมาจากผู้มีสิทธิอำนาจทางการเมือง ถือได้ว่าเป็นปัจจัยนำออกหรือผลผลิต (outputs) ของระบบการเมืองเป็นเสมือนการแสดงว่าระบบการเมืองต้องการจะให้อะไรเกิดขึ้นแก่สังคม แต่สิ่งที่เกิดขึ้นจริงต่อสังคม ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมของระบบการเมืองนั้นอาจจะไปในรูปแบบอื่นก็ได้ สิ่งที่เกิดขึ้นจริงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงจากการกระทำหรือผลผลิตของระบบการเมืองนี้เรียกว่า ผลลัพธ์ (outcomes) ของระบบการเมืองซึ่งอาจมีต่อระบบสังคมระบบเศรษฐกิจ ระบบการศึกษา ฯลฯ ผลลัพธ์ที่ว่านี้มีปัจจัยด้านอื่น ๆ นอกจากด้านการเมืองร่วมกำหนดอยู่ด้วย ตัวอย่างเช่น รัฐบาลอาจตั้งใจที่จะเก็บภาษีให้ได้จำนวนหนึ่งแต่ในที่สุดเก็บไม่ได้เพราะจำนวนภาษีที่เก็บได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น เช่น ความสามารถในการผลิตของระบบเศรษฐกิจนอกเหนือไปจากความสามารถของรัฐบาลหรือหน่วยราชการเองในการจัดเก็บภาษี เป็นต้น

7. แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง

อุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology) หมายถึง รูปแบบทางความคิดและความเชื่อทางการเมืองที่มีลักษณะชัดเจน (articulate) เชื่อมโยง (coherent) และเป็นระบบ (systematic) ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงและการประเมินค่าเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางการเมืองอันจะ

นำไปสู่พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล โดยอุดมการณ์ทางการเมืองจะเน้นถึงเป้าหมายทางการเมืองที่มีลักษณะเป็นข้อเสนอให้ยอมรับและมีศรัทธาเพื่อให้เกิดความร่วมมือภายในกลุ่มคน และเมื่อคนกลุ่มใหญ่เกิดความศรัทธาและมีความเชื่อในอุดมการณ์ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเป็นความจริงแล้วก็จะมีการนำไปใช้เป็นหลักในการปฏิบัติโดยทั่วไป

การแบ่งประเภทของอุดมการณ์ทางการเมืองสามารถทำได้ในหลายวิธีภายใต้กฎเกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น การแบ่งออกเป็นอุดมการณ์แบบเปิดและแบบปิด (open and closed ideologies) หรือการแบ่งออกเป็นอุดมการณ์แบบประชาธิปไตย ไม่ใช่ประชาธิปไตย และกึ่งประชาธิปไตย (Democratic, Non-Democratic and Semi-Democratic) แต่ในที่นี้จะใช้ระดับของการให้ความสำคัญต่อรัฐเป็นเกณฑ์ เริ่มจากอุดมการณ์ทางการเมืองที่ไม่ให้ความสำคัญต่อรัฐเป็นเกณฑ์ เริ่มจากอุดมการณ์ทางการเมืองที่ไม่ให้ความสำคัญต่อการมีอยู่ของรัฐไปจนถึงอุดมการณ์ทางการเมืองที่ไม่ให้ความสำคัญต่อรัฐสูงสุด ซึ่งโดยทั่วไปจะพบการแบ่งประเภทอุดมการณ์ทางการเมืองในลักษณะนี้ ภายใต้ศัพท์ทางการเมืองว่า “ฝ่ายซ้าย” ซึ่งหมายถึง อุดมการณ์ทางการเมืองที่ไม่ให้ความสำคัญแก่รัฐ กับ “ฝ่ายขวา” หมายถึง อุดมการณ์ทางการเมืองที่ให้ความสำคัญสูงสุดแก่รัฐ (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 93)

อุดมการณ์ทางการเมืองนั้นจะให้ความสำคัญต่อรัฐเป็นเกณฑ์ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท โดยจะเรียงจากอุดมการณ์ทางการเมืองที่ปฏิเสธอำนาจรัฐไปถึงอุดมการณ์ทางการเมืองที่ให้ความสำคัญสูงสุดกับอำนาจรัฐ (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 95) ดังนี้

7.1 อธิปไตยนิยม (Anarchism)

อธิปไตยนิยมแปลมาจากภาษาอังกฤษ คือ Anarchism ซึ่งมีฐานศัพท์มาจากภาษากรีกสองคำ คือ an ที่แปลว่า “ไม่” กับคำว่า archos ที่แปลว่า “ผู้นำ” ซึ่งเมื่อนำสองคำนี้มารวมเข้าด้วยกันจึงหมายถึง “การปกครองในรูปแบบที่ไม่มีผู้นำ” แนวคิดที่เป็นรากฐานสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองแบบอธิปไตยนิยมก็คือ การพยายามลดอำนาจของรัฐให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ การไม่มีอำนาจรัฐคงเหลืออยู่ในสังคม ทั้งนี้เพราะมีสมมติฐานที่เชื่อว่าธรรมชาติของมนุษย์เป็นคนดี ไม่เห็นแก่ตัวสามารถอยู่รวมกันได้อย่างสงบและรู้จักการเสียสละส่วนตนเพื่อส่วนรวม ในขณะที่อำนาจรัฐ (state authority) เป็นสิ่งชั่วร้ายและเป็นอุปสรรคต่อเสรีภาพของมนุษย์ เพราะฉะนั้นรัฐจึงไม่จำเป็นต้องมีอยู่ในสังคม

7.2 คอมมิวนิสต์ (Communism)

สังคมที่เต็มไปด้วยความเสมอภาค ไม่มีชนชั้น ไม่มีการกดขี่ข่มเหง และไม่มีการเอารัดเอาเปรียบอีกต่อไป ระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจะถูกยกเลิก และให้ทุกคนเป็นเจ้าของทรัพย์สินร่วมกัน ในฐานะเป็นสมบัติส่วนกลางที่ทุกคนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม

กัน เมื่อทุกคนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินร่วมกัน มนุษย์ก็ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องสะสมทรัพย์ ส่วนตัว ทุกคนจะมีงานทำ และได้รับผลตอบแทนจากการทำงานตามความจำเป็น

7.3 สังคมนิยม (Socialism)

การปกครองด้วยระบบรัฐสวัสดิการ หมายถึง การที่รัฐมีหน้าที่ในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน นับแต่เริ่มมีชีวิตจนกระทั่งจบชีวิตลง ระบบเศรษฐกิจจะมีลักษณะเดินสายกลาง และจะให้ความสำคัญต่อการศึกษาของประชาชน เป็นต้น

7.4 เสรีนิยม (Liberalism)

เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่ยอมรับในหลักปัจเจกชนนิยม เชื่อในความมีเหตุผลและความสามารถของมนุษย์ เพราะฉะนั้นหากปล่อยให้มนุษย์ได้มีโอกาสใช้เหตุผลและความสามารถโดยเสรีภาพอย่างเต็มที่แล้ว สังคมอันเป็นผลรวมของการกระทำของปัจเจกบุคคลก็จะมีแต่ความเจริญก้าวหน้า

7.5 ประชาธิปไตย (Democracy)

อุดมการณ์ประชาธิปไตย จะมีหลักการที่เป็นพื้นฐาน คือ การยอมรับว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน การให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคทางการเมือง การรับฟังความคิดเห็นและเสนอแนะจากประชาชน และการปกครองโดยยอมรับมติของเสียงข้างมาก อุดมการณ์ประชาธิปไตยจะประกอบด้วย

7.5.1 หลักปัจเจกชนนิยม คือ เป็นการยอมรับในสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพ โดยรัฐจะเข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงในกิจการของปัจเจกชนให้น้อยที่สุด

7.5.2 เสรีภาพ คือ ให้ประชาชนทุกคนมีเสรีภาพ เช่น เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการตีพิมพ์โฆษณา เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการชุมนุมอย่างสันติ เป็นต้น แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม

7.5.3 ความเสมอภาค โดยถือว่าทุกคนเกิดมา มีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันย่อมมีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกัน

7.5.4 ภราดรภาพ คือ การอยู่กันอย่างเป็นมิตร มีความสัมพันธ์เสมือนญาติหรือพี่น้องกัน ไม่มีการเหยียดผิวหรือแบ่งชนชั้นในลักษณะของความขัดแย้ง

7.6 อนุรักษ์นิยม (Conservatism)

เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่ต้องการให้คงสภาพเดิม แม้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงก็ให้เป็นไปตามหลักกฎของธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้อุดมการณ์อนุรักษ์นิยมจึงต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

ที่ก่อให้เกิดความแตกต่างไปจากสภาพเดิม เพราะเชื่อว่าสิ่งที่ยึดถือและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่เดิม เป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดีและเหมาะสมที่สมควรยึดถือและปฏิบัติต่อไป

7.7 ฟาสซิสต์ (Fascism)

เป็นอุดมการณ์ที่เน้นอำนาจของรัฐแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จนิยม ที่มุ่งใช้อำนาจรัฐ ในการควบคุมประชาชนให้ปฏิบัติตามนโยบายที่รัฐต้องการ เป็นการจำกัดอิสระและเสรีภาพของ ประชาชนให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

8. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์

กลุ่มผลประโยชน์ เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญต่อเสถียรภาพและ พัฒนาการของระบบการเมืองเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในระบอบประชาธิปไตยเพราะกลุ่ม ผลประโยชน์จะมีบทบาทสำคัญในกระบวนการกำหนดนโยบาย ด้วยวิธีเรียกร้องผลประโยชน์นอก รัฐสภา (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 261)

กลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันและมี ปฏิสัมพันธ์กันโดยความสมัครใจ พยายามกระทำการเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมือง กระทำหรือไม่กระทำการอันใดเพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มตน โดยกลุ่ม ผลประโยชน์สามารถแบ่งประเภทได้ 4 กลุ่ม (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 264) ดังนี้

8.1 กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน

เป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีการรวมตัวกันและเกิดขึ้นภายในองค์กรจัดตั้งอย่างเป็นทางการ มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี เช่น บริษัทธุรกิจ กองทัพ และ ข้าราชการ เป็นต้น กลุ่มผลประโยชน์ประเภทนี้จะมีความแข็งแกร่งและบทบาทสูงมาก

8.2 กลุ่มผลประโยชน์ที่มีการจัดตั้ง

กลุ่มผลประโยชน์ที่มีการรวมตัวกันอย่างเป็นทางการในโครงสร้างที่มีความชำนาญ เฉพาะอย่าง มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นระเบียบและมักมีการจ้างเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานอย่างถาวร กลุ่มประเภทนี้จะมีลักษณะพิเศษเฉพาะกลุ่มต่างกันไป เช่น สหภาพแรงงาน สมาคมพ่อค้า หอการค้า เป็นต้น การเรียกร้องจะมีการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน

8.3 กลุ่มผลประโยชน์ที่ไม่มีการจัดตั้ง

เป็นการรวมตัวกันในรูปแบบที่เป็นองค์กรที่ไม่ถาวร ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองแบบไม่ต่อเนื่อง ขาดโครงสร้างของกลุ่มในการดำเนินการ เช่น กลุ่มชนชั้น กลุ่มเครือข่าย เป็นครั้งคราว

และ มักใช้วิธีที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีกระบวนการที่เป็นระเบียบแบบแผน เช่น การเรียกร้องผ่านกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

8.4 กลุ่มผลประโยชน์ที่ไร้บรรทัดฐาน

การรวมตัวกันเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ที่ร้ายแรง จึงขาดการจัดตั้งเป็นองค์กรหรือแม้จะมีการจัดตั้งมักจะเป็นไปในลักษณะที่ไม่ยั่งยืน เป็นกลุ่มที่ไม่มีค่านิยมหรือแบบแผนในการเข้าร่วม แสดงบทบาททางการเมืองที่แน่นอนอน มักมีการใช้วิธีการรุนแรงในการเรียกร้องผลประโยชน์ เช่น กลุ่มก่อความไม่สงบ กลุ่มผู้ประท้วง เป็นต้น

ความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์

กลุ่มผลประโยชน์กับการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการพยายามสร้างอิทธิพลต่อสมาชิกสภานิติบัญญัติให้ดำเนินการตรากฎหมายไปในทิศทางตามที่กลุ่มตนต้องการ ซึ่งอาจเป็นไปได้เพื่อที่จะให้ออกกฎหมายหรือระงับการออกกฎหมายก็ได้ วิธีการสร้างอิทธิพลต่อสมาชิกรัฐสภาที่เป็นที่นิยมมากที่สุดก็คือการโน้มน้าว (lobby) หรือการพยายามสร้างอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ เพราะการกำหนดนโยบายของรัฐของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยจะต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ของประชาชนร่วมด้วย เพราะฉะนั้นกลุ่มผลประโยชน์จึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐมากกว่าปัจเจกบุคคล จนสามารถกล่าวได้ว่า กลุ่มผลประโยชน์เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีอิทธิพลสูงในการกดดันหรือมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ

กลุ่มผลประโยชน์จะประสบความสำเร็จในการสร้างอิทธิพลจะต้องอยู่กับปัจจัยหลายประการ (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 266) ดังนี้

1. ขนาดกลุ่ม (size) โดยกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกมากจะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการสร้างอิทธิพลมากกว่ากลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกน้อย

2. สถานภาพทางสังคม (social status) หากกลุ่มใดมีสถานภาพทางสังคมสูง กลุ่มนั้นก็จะมีอิทธิพลมากกว่า อาจเพราะการมีเจตคติที่ดีต่อผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับสูง ซึ่งสามารถอธิบายได้ทางจิตวิทยา

3. ความสามัคคีของกลุ่ม (cohesion) นับเป็นปัจจัยที่สำคัญเพราะบ่อยครั้งกลุ่มที่มีขนาดใหญ่กลับไม่มีพลังในการกดดันเพียงพอ เพราะสาเหตุของการขาดความสามัคคี สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่เป็นเหตุผลให้กลุ่มขาดความสามัคคีคือ มีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มน้อยทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ

4. ภาวะความเป็นผู้นำ (leadership) คุณภาพของผู้นำกลุ่มเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการนำมาซึ่งความสำเร็จ ลักษณะของผู้นำที่มีคุณภาพมีอยู่หลายประการ เช่น ความสามารถในการ

ดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม สามารถระดมทรัพยากรและรักษาความสามัคคีภายในกลุ่มได้เป็นอย่างดี หากผู้นำมีคุณภาพก็จะทำให้กลุ่มมีพลังและระเบียบวิธีที่แน่ชัดให้สามารถประสบความสำเร็จในการสร้างอิทธิพลทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

วิธีการดำเนินการของกลุ่มผลประโยชน์

การพยายามที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อผู้มีอำนาจในการแบ่งสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคมให้กระทำหรือไม่กระทำตามที่กลุ่มตนต้องการเป็นเรื่องที่ต้องเกี่ยวข้องกับอิทธิพล กำลัง และอำนาจบังคับ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตรงตามความประสงค์ของกลุ่มเพราะฉะนั้นกลุ่มผลประโยชน์จึงต้องดำเนินการ เพื่อสร้างพลังในการบีบบังคับทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ผู้มีอำนาจยอมปฏิบัติตามที่กลุ่มตนต้องการ (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 268)

1. การดำเนินงาน โดยตรงต่อฝ่ายผู้มีอำนาจ สามารถกระทำได้ 3 วิธี คือ

1.1 การดำเนินการโดยเปิดเผย หมายถึง การบีบบังคับที่กระทำโดยเปิดเผยต่อสาธารณะ

1.2 การดำเนินการโดยปกปิด เป็นการดำเนินการอย่างลับขาดพยานหลักฐานยืนยันที่พบเห็นได้บ่อยในประเทศระบอบทุนนิยม วิธีการให้เงินสนับสนุนการเลือกตั้งรวมถึงการช่วยเหลือด้านอื่น

1.3 การดำเนินการโดยวิธีการทุจริตและใช้ข่าวสารในการสร้างอิทธิพล เป็นการสร้างอิทธิพลโดยวิธีการนอรรายฎูร์บังหลวง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งการทุจริตโดยตรง เช่น การซื้อสิทธิ์ขายเสียง หรืออาจใช้วิธีการที่แยบยล เช่น การมอบของขวัญ การพาไปพักผ่อนต่างประเทศ และ อีกวิธีหนึ่ง คือ การใช้ข่าวสารในการสร้างข้อมูลแล้วนำไปใช้ในทางที่เกิดประโยชน์แก่พวกพ้องของตนหรือแก่เจ้าของกิจการบางกลุ่มเท่านั้น

2. การดำเนินงานทางอ้อมต่อสาธารณะ ซึ่งสามารถกระทำได้ 2 วิธี คือ

2.1 การใช้สื่อเพื่อการโฆษณาชักจูง เป็นการนำเสนอเฉพาะข่าวที่เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายตนและปกปิดข่าวที่สร้างผลเสียแก่ตนรวมไปถึงการนำเสนอข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลเท็จด้วย ซึ่งอาจเป็นการเสนอข่าวต่อฝ่ายผู้มีอำนาจทางการเมือง หรืออาจเสนอข่าวต่อสาธารณชนแล้วแต่กรณี

2.2 การใช้วิธีที่รุนแรง มักเป็นการกระทำของกลุ่มไร้บรรทัดฐาน เป็นการเข้าไปมีอิทธิพลโดยวิธีการใช้ความรุนแรง เช่น การปิดถนน การยึดสถานที่ราชการหรือโรงงานเพื่อสร้างแรงกดดันให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจยอมปฏิบัติตามที่กลุ่มตนต้องการ ซึ่งถ้าหากไม่ยอมปฏิบัติตามก็จะยังใช้วิธีการที่รุนแรงยิ่งขึ้น และมีการขยายขอบเขตการกระทำมากขึ้น

9. แนวคิดเกี่ยวกับคอร์รัปชัน

9.1 ความหมายของ คอร์รัปชัน การคอร์รัปชันเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษ คือ Corruption ได้มีการใช้อย่างกว้างขวางในประเทศไทย เนื่องจากได้ยอมรับกันว่าการคอร์รัปชันนั้น ได้มีอยู่ในประเทศไทยมานานและได้เป็นปัญหาที่รุนแรงปัญหาหนึ่งของการเมืองและการบริหารของไทย ความหมายของคอร์รัปชันได้มีผู้ให้ไว้เป็นจำนวนมาก ถ้าดูในแง่ของกฎหมายคอร์รัปชัน อาจหมายถึง ความผิดที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา อันได้แก่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นเรื่องของการกระทำโดยทุจริต ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น สำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นความผิดที่กระทำโดยเจ้าพนักงาน (สุจิต บุญบงการ 2549: 183)

จอห์น เกอร์ริง (John Girling) เห็นว่าการให้ความหมาย คอร์รัปชัน เฉพาะในแง่กฎหมายแคบเกินไป อาจมีการกระทำบางอย่างอาจถูกกฎหมายแต่ไม่ชอบธรรม น่าจะถือว่าเป็นคอร์รัปชันได้เหมือนกัน พวกนี้เห็นว่าคอร์รัปชันเป็นการใช้ตำแหน่งทางสาธารณะโดยมิชอบเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตัว คำว่าโดยมิชอบนี้ แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า abuse หรือ misuse นี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายแต่ในสายตาของสังคมนั้น ๆ เห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง มุซทัก ข่าน (Mushtaq H. Khan) ได้อ้างคำนิยามของ ไนย์ (Nye) และ ข่าน (Khan) ว่า “การคอร์รัปชันเป็นการละเมิดกฎเกณฑ์ที่เป็นทางการที่กำกับการจัดสรรทรัพยากรสาธารณะ (public resources) โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อตอบสนองหรือแลกเปลี่ยนกับข้อเสนอที่จะให้ผลประโยชน์ทางการเงินหรือด้านการเมือง” (สุจิต บุญบงการ 2549: 183)

9.2 ประเภทของคอร์รัปชัน ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการคอร์รัปชันนั้นจะต้องคำนึงถึงประเภทของคอร์รัปชัน องค์การความโปร่งใสระหว่างประเทศ (Transparency International) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนระหว่างประเทศที่ต่อต้านการคอร์รัปชันได้แบ่งประเภทของการคอร์รัปชันออกได้ (สุจิต บุญบงการ 2549: 184) ดังนี้

9.2.1 การคอร์รัปชันขนาดเล็กน้อย (petty corruption) รูปแบบคอร์รัปชันนี้เป็นการรับเงินที่ไม่ชอบธรรมหรือถูกต้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนเงินไม่มากนัก เพื่อดำเนินการบางอย่างให้ผู้ให้เงิน และการดำเนินการดังกล่าวเป็นการดำเนินงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ที่รับเงินอยู่แล้ว เพียงแต่ถ้าไม่มีการให้เงินดังกล่าวจะไม่มีอะไรเกิดขึ้นหรือการดำเนินงานดังกล่าวจะเป็นไปอย่างล่าช้า การให้เงินดังกล่าวบางทีเรียกกันว่าเป็นการหยอดน้ำมัน การคอร์รัปชันแบบนี้มักพบทั่วไปในประเทศที่กำลังพัฒนาและที่ยากจน ข้าราชการระดับล่างมักได้

เงินเดือนไม่มากและไม่พอต่อการยังชีพ การคอร์รัปชันเช่นนี้ทำให้พวกเขามีรายได้เพื่อเลี้ยงครอบครัว เป็นการกระทำเพื่อให้มีชีวิตรอด มักมีการอ้างว่าการคอร์รัปชันแบบนี้นอกจากจะช่วยราชการระดับล่างมีรายได้เพียงพอต่อการอยู่รอดแล้ว ยังช่วยให้การดำเนินงานมีความรวดเร็วมากขึ้นแต่อาจนำไปสู่การคอร์รัปชันขึ้น

9.2.2 การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (big corruption) ซึ่งมักเป็นการคอร์รัปชันโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่รับเงินในรูปของสินบนหรือค่า “คอมมิชชัน” เป็นจำนวนสูง การคอร์รัปชันเช่นนี้มีการเกี่ยวข้องกับโครงการขนาดใหญ่ เช่นการก่อสร้างหรือการจัดซื้อครุภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่มีราคาสูง บริษัทที่รับเหมาก่อสร้างหรือขายครุภัณฑ์ดังกล่าว อาจจ่ายเงินให้กับผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติในวงเงินที่สูงและอาจจ่ายในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเอาไปเข้าบัญชีในธนาคารต่างประเทศที่เปิดไว้อย่างลับ ๆ

มาร์ค โรบินสัน (Mark Robinson) ในหนังสือ *Corruption and Development* ได้จำแนกประเภทของการคอร์รัปชันไว้เป็น 3 แบบ (สุจิต บุญบงการ 2549: 185) ดังนี้

1. แบบที่เป็นบุคคล หรือที่เกิดขึ้นเป็นกรณี ๆ ไป (incidental) เป็นการคอร์รัปชันที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือผู้ที่มีตำแหน่งทางการเมืองแต่ละคน ไม่ได้ทำกันทั้งระบบหรือทั้งสถาบัน

2. แบบที่เป็นสถาบัน คือเป็นการคอร์รัปชันที่มีกว้างขวางในหน่วยงานหนึ่ง ๆ ของรัฐ มีผู้เกี่ยวข้องที่อยู่ในหน่วยงานนั้นเป็นจำนวนมาก และอาจเรียกได้ว่าทำกันเป็นทีม

3. แบบที่เป็นระบบ คือเป็นการคอร์รัปชันที่กระจายออกไปทั่วสังคม เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอเป็นปกติ และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในสังคมนั้น เป็นการคอร์รัปชันที่มีผลกระทบต่อสถาบัน หน่วยงาน ตัวบุคคลในทุก ๆ ระดับของระบบเมืองและเศรษฐกิจ การคอร์รัปชันแบบนี้จะอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของสังคม ทำกันอย่างเป็นระบบและยากที่จะหลีกเลี่ยง

9.3 สาเหตุของคอร์รัปชัน มีหลายเหตุที่แตกต่างกันออกไป แต่ในภาพรวมแล้วเราอาจกล่าวถึงสาเหตุของคอร์รัปชันได้ (สุจิต บุญบงการ 2549: 185) ดังนี้

1. เกอร์ริง (Greling) ได้อ้างงานของ เจ.เอส.ไนย์ ว่า คอร์รัปชันเป็นการเบี่ยงเบนจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ของสาธารณะมาเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว

2. ค่านิยมแบบนิยมพวกพ้องและเครือญาติ
3. ระบบอุปถัมภ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับลูกน้อง
4. ระบบควบคุมและตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ

5. สภาพหรือเงื่อนไขของการเกิดหรือขยายตัวของการคอร์ปชันอาจอธิบายได้จาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาธิปไตยกับระบบทุนนิยม

6. สภาพทางการเมืองที่มีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นเพื่อช่วงชิงตำแหน่งทางการเมืองหรือทรัพยากรต่าง ๆ และผู้ที่ได้รับชัยชนะจะได้รับประโยชน์ทางการเมืองอย่างมาก รวมทั้งโอกาสในการให้ทายาทของตนสืบทอดมรดกทางการเมือง

7. ในระบบการเมืองที่เป็นเผด็จการหรืออำนาจนิยมที่การแข่งขันทางการเมืองมีค่าประชาสังคมนีความอ่อนแอและไม่มีกลไกตรวจสอบที่เข้มแข็ง ย่อมเปิดโอกาสให้มีการคอร์ปชันได้

9.4 ผลกระทบของคอร์ปชันต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทย การคอร์ปชันมีผลกระทบในทางที่ไม่ดีทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (สุจิต บุญบงการ 2549: 188) ดังนี้

1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น คอร์ปชันทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวลง เป็นต้น

2. ผลกระทบในทางการเมืองมีอย่างชัดเจนเช่นกันในทางลบ ผู้นำทางการเมืองเผด็จการมักใช้การคอร์ปชันเพื่อสร้างความร่ำรวยให้กับตนเองและครอบครัว

3. ในระบบการเมืองประชาธิปไตย การทุจริตคอร์ปชันมิได้เช่นกันและส่งผลกระทบต่อการเมือง ในบางประเทศมักมีนักการเมืองใช้กระบวนการประชาธิปไตยและสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ เช่น การเลือกตั้งและพรรคการเมืองเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองในลักษณะต่าง ๆ เป็นต้น

4. ผลกระทบทางด้านสังคมมีอยู่ไม่น้อย การทุจริตคอร์ปชันทำให้คุณธรรมและจริยธรรมฝ่อทรนลง และการกระตุ้นให้ค่านึงแต่ประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น

10. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ตามประกาศพระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธยในประกาศ โดยมีนาย ชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี โดยมี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีคณะนี้เป็นคณะรัฐมนตรีคณะที่ 59 ของไทย

การได้มาเป็นนายกรัฐมนตรีของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีการกล่าวกันว่าผู้ที่อยู่เบื้องหลังการจัดตั้งรัฐบาลดังกล่าว คือ นายเนวิน ชิดชอบ ซึ่งปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ถึงการเดินทางไปเข้าพบกันระหว่าง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และ นายเนวิน ชิดชอบ เช่น “วันนี้ (9 ธ.ค. พ.ศ. 2551) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อเวลาประมาณ 13.30 น. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ พร้อมด้วย นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เลขาธิการพรรค ฯ และแกนนำพรรคประชาธิปัตย์ เดินทางเข้าพบกับ นายเนวิน ชิดชอบ อดีต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส) แกนนำกลุ่มเพื่อนเนวิน ที่โรงแรมสยามซิตี้ ” (<http://www.goosiam.com>) จะเห็นได้ว่าการได้มาของรัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มของ นายเนวิน ชิดชอบ อย่างเปิดเผย

11. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์

11.1 ประวัติความเป็นมา

จีนเป็นชาติแรกที่เริ่มการพิมพ์ขึ้น เมื่อ 255 ปี ก่อนคริสตกาล ในยุคแรกใช้การแกะสลักตราบนแผ่นหิน กระจกสัตว์ และ งา เพื่อประทับลงบนดินเหนียวหรือขี้ผึ้ง ซึ่งเป็นต้นตอของการพิมพ์แบบเลตเตอร์เพรส (letter press) ที่รู้จักกันในสมัยต่อมา จีนสามารถทำกระดาษได้ใน ค.ศ. 105 และคิดทำหมึกพิมพ์ได้ใน ค.ศ. 400 อีก 50 ปีต่อมาจีนได้นำเอาตราที่แกะบนวัสดุต่าง ๆ มาจิ้มหมึกพิมพ์แล้วนำไปประทับบนกระดาษ คล้ายการประทับตรายางอันเป็นเทคนิคการคิดวิธีการพิมพ์ที่นำมาพัฒนาต่อจนถึงปัจจุบัน

สำหรับตะวันตก มีการคิดค้นกระดาษมาก่อนหน้าการพิมพ์เป็นเวลานานเมื่อเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 15 หนังสือต่าง ๆ ที่มีอยู่ยังเป็นต้นฉบับตัวเขียน มีการใช้บล็อกในการพิมพ์ไฟและคำสอนทางศาสนา โดยมีการนำตัวอักษรแต่ละตัวมาเรียงเป็นแถว แล้วพิมพ์ทีละหน้า เมื่อเสร็จหน้าหนึ่งก็เริ่มการเรียนหน้าใหม่ เช่นนี้เรื่อยไป ใน ค.ศ. 1455 กูเตนเบอร์กได้จัดพิมพ์คัมภีร์ไบเบิล 42 บรรทัดที่เรียกกันว่า “Gutenberg Bible” ขึ้น เป็นการพิมพ์ที่สมบูรณ์ ได้รับการบันทึกว่าเป็นที่มาของการพิมพ์แบบแท่นพิมพ์เป็นครั้งแรก (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2547: 52)

11.2 ประวัติความเป็นมาของการพิมพ์ในประเทศไทย

สำหรับการพิมพ์ในประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2205 หรือ ค.ศ. 1662 ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยบาทหลวงชาวฝรั่งเศสนำเข้ามาพิมพ์คำสอนทางศาสนา และพิมพ์หนังสือไวยากรณ์ไทยและบาลี และพจนานุกรมไทย ได้ตั้งโรงพิมพ์ขึ้นในโรงเรียนที่เกาะมหาพราหมณ์ ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินได้มีการบันทึกไว้ว่า บาทหลวงคาทอลิกชื่อ

คาร์โนล ได้เข้าสอนศาสนา และตั้งโรงพิมพ์ขึ้นที่วัดซ่งตากรุส ตำบลกุ๊กจิ้น จังหวัดธนบุรี หนังสือที่พิมพ์ในสมัยนั้นใช้ตัวอักษรโรมันในการพิมพ์หนังสือภาษาไทย และตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นต้นมา การพิมพ์หนังสือก็ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีบาทหลวงชาวอเมริกันและคณะมิชชันนารีนิกายแบ็บติสต์นำเครื่องพิมพ์เข้ามาหลายแท่น และส่งตัวพิมพ์เข้ามาจากพม่า ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ใน พ.ศ. 2371 มีการพิมพ์โดยใช้ตัวพิมพ์ภาษาไทยที่หล่อที่กลัดกัตา ประเทศอินเดีย พิมพ์ตำราไวยากรณ์ไทย ที่แต่งโดยร้อยเอกเจมส์ โลว์ นายทหารอังกฤษ ต่อมาคณะมิชชันนารีอังกฤษได้ซื้อตัวพิมพ์ภาษาไทยจากโรงพิมพ์ที่นครกัลดกัตา มาก่อตั้งโรงพิมพ์ที่สิงคโปร์ ใน พ.ศ. 2378 คณะมิชชันนารีจากสหรัฐอเมริกาได้เดินทางไปถึงสิงคโปร์ และได้นำแท่นพิมพ์และตัวพิมพ์ภาษาไทยเข้ามายังประเทศไทยด้วย โดยมี นายแพทย์แดน บีชแบรดลีย์ (Dan Beach Bradley) หรือที่คนไทยเรียกกันว่า หมอบรัดเลย์ เป็นผู้ดำเนินการจัดพิมพ์และควบคุมการต่อตั้งโรงพิมพ์ งานพิมพ์ในระยะแรกคือ หนังสือสอนศาสนา ซึ่งเป็นของคณะหมอสอนศาสนาอเมริกัน (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2547: 54)

11.3 วิวัฒนาการของหนังสือพิมพ์ไทย

วิวัฒนาการของหนังสือพิมพ์ไทยเติบโตไปตามภาวะความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมประกอบกับหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานปรัชญาของการต่อสู้ทางอุดมการณ์ หนังสือพิมพ์จึงเป็นเสมือนกลไกหรือเครื่องมือที่สำคัญ ที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพการเมืองการปกครองและสังคมของไทยเสมอมา การศึกษาวิวัฒนาการของหนังสือพิมพ์ไทยแต่ละยุค จึงจำเป็นต้องพิจารณาบริบท (context) ต่าง ๆ ที่แวดล้อมหนังสือพิมพ์ในแต่ละยุคควบคู่ไปด้วย บริบทเหล่านี้ได้แก่ บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม – วัฒนธรรม และอุดมการณ์ ความคิดทางวิชาชีพหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์จัดเป็นสื่อที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ หนังสือพิมพ์ในไทยเกิดขึ้นภายหลังจากที่มีการนำตัวพิมพ์และแท่นพิมพ์เข้ามาในเมืองไทย ตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และพัฒนาเรื่อยมาเป็นหนังสือพิมพ์ การนำเสนอประวัติและพัฒนาการหนังสือพิมพ์ไทย จะแบ่งออกเป็น 7 ยุค โดยในช่วงแรกเป็นยุคที่อยู่ในระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (ยุค 1 - 4) และในช่วงหลังเป็นยุคการปกครองในระบอบรัฐสภาภายใต้รัฐธรรมนูญตั้งแต่ พ.ศ.2475 เป็นต้นมา (ยุค 5 - 7) (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2547: 80)

11.4 ยุคต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2547: 80)

11.4.1 ยุคหนังสือพิมพ์ฝรั่ง

เริ่มตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 3 ถึงกลางรัชสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นสมัยที่คณะมิชชันนารีฝรั่งริเริ่มออกหนังสือพิมพ์โดยมีหมอบรัดเลย์เป็นผู้บุกเบิก ก่อนหน้าที่หมอบรัดเลย์จะออกหนังสือพิมพ์ ได้รับจ้างพิมพ์ประกาศของทางราชการ จนกระทั่งหมอบรัดเลย์เห็นว่ามีควมพร้อม จึงออกหนังสือพิมพ์ฉบับแรกในวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2387 ชื่อหนังสือพิมพ์ บางกอกเรคอร์ดเดอร์ (Bangkok Recorder) ซึ่งคนไทยพากันเรียกว่า จดหมายเหตุอย่างสั้น เพราะลงตีพิมพ์ข่าวและประกาศต่าง ๆ จัดได้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ข่าวรายปักษ์เล่มแรกของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม บางกอกเรคอร์ดเดอร์มีอายุอยู่เพียงแค่ 2 ปี ก็ต้องปิดกิจการเพราะขาดทุน เนื่องจากคนไทยยังไม่รู้จักหนังสือพิมพ์ และขุนนางไทยสมัยนั้นไม่นิยมฝรั่ง ต่อมาใน พ.ศ. 2407 หมอบรัดเลย์ได้ออกหนังสือพิมพ์ใหม่เป็นครั้งที่สองเป็นฉบับภาษาไทย โดยใช้ชื่อว่าบางกอกเรคอร์ดเดอร์เช่นเดิม

ถึงแม้ว่าบางกอกเรคอร์ดเดอร์เป็นเครื่องมือที่เดิมความรู้ให้แก่ชนชั้นสูงเสียมากกว่ามวลชน แต่ก็เป็นการเริ่มต้นของการต่อต้านความอยุติธรรม การรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ทราบถึงพระเนตรพระกรรณ เนื่องจากหมอบรัดเลย์ได้กล้าเสนอในสิ่งที่คนไทยสมัยนั้นไม่เสนอ จึงหมิ่นเหม่ต่อคดีอาญาหลายครั้ง รัชกาลที่ 4 ได้ออกประกาศไม่ให้เชื้อหนังสือพิมพ์ เพราะเห็นว่าบางครั้งหนังสือพิมพ์ของฝรั่ง ก็นำเสนอเกินจริง เป็นเครื่องมือใส่ร้ายป้ายสีคนอื่น ในที่สุดหมอบรัดเลย์ก็ต้องเลิกออกหนังสือพิมพ์และยุติกิจการหนังสือพิมพ์ เนื่องจากแพ้คดีความที่ถูกทูดชาวฝรั่งเศสฟ้องร้อง ทำกิจการขาดทุนและเกิดความเหนื่อยหน่ายจึงเลิกกิจการทั้งหมด

นอกจากหนังสือพิมพ์บางกอกเรคอร์ดเดอร์แล้ว ยังมีหนังสือพิมพ์ที่ออกมาในช่วงนี้ แต่ไม่มีบทบาทสำคัญมากนัก หนังสือพิมพ์เหล่านี้ ได้แก่ บางกอกการ์เลนดาร์ ของหมอจันทเล (J.H. Chandler) และบางกอกเดลี ของหมอสมิธ (Samuel John Smith)

11.4.2 ยุคหนังสือพิมพ์ราชสำนัก

การทำหนังสือพิมพ์ในราชสำนักเริ่มขึ้นในช่วงปลายรัชกาลที่ 4 ถึงปลายรัชกาลที่ 5 เจ้านายกลุ่มหนึ่งที่มีการศึกษาจากต่างประเทศมีความเห็นว่าถ้าให้ฝรั่งออกหนังสือพิมพ์แต่ฝ่ายเดียวย่อมไม่ปลอดภัย จึงได้ออกหนังสือราชกิจจานุเบกษา ใน พ.ศ. 2401 มีกำหนดออกเป็นครั้งคราวมีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งประกาศของราชการ กฎหมายข้อบังคับ แจ้งความเตือนสติ และชี้แจงข่าวคลาดเคลื่อนที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ของหมอบรัดเลย์ นับได้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรก而出โดยคนไทย ราชกิจจานุเบกษา ที่ออกมาในปลายรัชกาลที่ 4 ออกได้เพียงปีเดียวก็เลิกไป และมาออกอีกครั้งหนึ่งในสมัยรัชกาลที่ 5 ใน พ.ศ. 2417

11.4.3 ยุคหัวเลี้ยวหัวต่อจากราชสำนักสู่สามัญชน

ช่วงปลายสมัยรัชกาลที่ 5 เริ่มมีสามัญชนออกหนังสือพิมพ์ เช่น ก.ศ.ร. กุหลาบ และเทียนวรรณ ก.ศ.ร.กุหลาบ เป็นสามัญชนธรรมดาที่ไม่มียศ ไม่มีศักดิ์ ได้ออกหนังสือพิมพ์ชื่อ สยามประเภทสุนทโรวาทพิเศษ ใน พ.ศ. 2440 แม้ว่าหนังสือพิมพ์ของสามัญชนต้องแข่งขันกับหนังสือพิมพ์ของเจ้านาย และเสี่ยงต่อการขาดทุนเพราะโฆษณายังไม่แพร่หลาย แต่กลับได้รับความนิยมจากคนอ่านมาก ระยะเวลาออกเป็นรายเดือน ต่อมาออกเป็นรายปักษ์ (รายสองสัปดาห์) เพราะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น มีการนำเสนอข่าว ความรู้ ประวัติศาสตร์ มีการเยาะเย้ยถากถางสังคม และมีการตอบข้อคำถามที่มีคนส่งมายังบรรณาธิการ จุดเด่นของหนังสือสยามประเภทอยู่ที่เรื่องพงศาวดารและโบราณคดี ซึ่ง ก.ศ.ร.กุหลาบ สืบเสาะค้นคว้ามาจากหนังสือเก่าด้วยการแอบคัดลอกมาจากหนังสือหลวงที่มีอยู่ในหอหลวงเอามาลงให้ประชาชนอ่าน ทำให้มีผู้นิยมเชื่อถือมาก แต่ต่อมาก็ได้มีการแต่งเติม สอดแทรกความคิดของตนเข้าไป ทำให้รัชกาลที่ 5 ไม่พอพระทัย สั่งให้จับตัวไปอยู่โรงพยาบาลบ้า 7 วัน นับว่าเป็นคดีแรกที่คนไทยถูกสอบสวนเรื่องการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์

11.4.4 ยุคใหม่ของวงการหนังสือพิมพ์ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

ยุคนี้เริ่มตั้งแต่ช่วงที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ยังเป็นเจ้าฟ้าวิจิตรวาทธรรมโอรสธิดา ต่อเนื่องมาจนถึงครองราชย์ เป็นยุคที่หนังสือพิมพ์เข้าถึงมวลชนมากขึ้น มีผู้นิยมทำหนังสือพิมพ์เป็นอาชีพและข่าวสารการเมืองก็เริ่มเป็นที่สนใจของประชาชน มีการวิพากษ์วิจารณ์โต้แย้งกันในหน้าหนังสือพิมพ์ มีการแข่งขันกันดึงดูดผู้อ่านโดยใช้พาดหัวข่าวตัวโต

สมัยรัชกาลที่ 6 เป็นยุคที่สถานะทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศดีขึ้น และได้มีการวางรากฐานการศึกษาแก่ประชาชน มีการบัญญัติพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464 บังคับให้เด็กทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์ เรียนหนังสือในโรงเรียนจนอายุ 14 ปีบริบูรณ์ นอกจากนี้ประชาชนยังมีความตื่นตัวทางการเมือง เนื่องจากสถานะของเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 1 และการเมืองในประเทศจีนใน พ.ศ. 2467 ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดปรานงานหนังสือพิมพ์ และทรงมีพระราชอัธยาศัยโปรดการโต้แย้งแสดงความคิดเห็นอันเป็นอิทธิพลที่ได้รับมาจากการศึกษาในประเทศอังกฤษ

11.4.5 ยุคการเปลี่ยนแปลงของหนังสือพิมพ์ในระบอบรัฐธรรมนูญ (พ.ศ. 2475 – 2516)

เริ่มตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 สืบเนื่องถึงช่วงหลัง พ.ศ. 2475 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบอบรัฐสภาภายใต้รัฐธรรมนูญ เป็นยุคที่มีการรับรองสิทธิเสรีภาพในการพูด การเขียน และการโฆษณา (มาตรา 14 แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2475) แก่ประชาชนเป็นครั้งแรก

หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง สถานการณ์ทางการเมืองที่มีการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจระหว่างกลุ่มเจ้านายและคณะราษฎรทำให้หนังสือพิมพ์เริ่มแบ่งเป็นฝักฝ่าย คือ ฝ่ายอิสระ ฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายนิคมกษัตริย์ รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2475 เพื่อควบคุมหนังสือพิมพ์อย่างเคร่งครัด มีการตรวจข่าวก่อนนำลงพิมพ์ แต่หนังสือพิมพ์หลายฉบับก็ไม่ได้เกรงกลัว จึงมีหนังสือพิมพ์ถูกสั่งปิดในสมัยนี้หลายฉบับ แต่บางฉบับหลีกเลี่ยงด้วยการเพิ่มเนื้อหาบันเทิงมากขึ้น เช่น เสนอนวนนิยาย ข่าวชาวบ้าน ข่าวประเภทอาชญากรรม และลดเนื้อหาทางการเมือง สาเหตุที่คณะราษฎรต้องการควบคุมหนังสือพิมพ์เพราะความรู้สึกไม่มั่นใจในเสถียรภาพของตนเอง หวาดระแวงฝ่ายกษัตริย์ว่าจะผนึกกำลัง และหวาดกลัวต่อการแทรกแซงของต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม คณะราษฎรได้ชี้แจงว่าไม่มี ความมุ่งหมายจะจำกัดเสรีภาพหนังสือพิมพ์แต่เพื่อผลประโยชน์ของประเทศ

11.4.6 ยุคสิทธิเสรีภาพหนังสือพิมพ์เบ่งบาน และการปราบปรามครั้งใหญ่ (พ.ศ. 2516 - 2524)

การเดินขบวนครั้งใหญ่เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญของขบวนการนิสิตนักศึกษาและประชาชนใน พ.ศ. 2516 หรือที่เรียกว่า “ การปฏิวัติ 14 ตุลา ” โดยประชาชน ได้นำไปสู่การโค่นล้มรัฐบาลเผด็จการทหาร เป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญ เปิดฟ้าใหม่ให้แก่สิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน มีหนังสือพิมพ์เกิดใหม่เป็นจำนวนมาก และหนังสือพิมพ์เหล่านี้มีจุดยืนทางการเมืองที่แตกต่างหลากหลายทั้งในฝ่ายเสรีนิยม และ สังคมนิยม รวมแล้วมีการขออนุญาตออกหนังสือพิมพ์ถึง 753 ฉบับ แต่มีเพียงร้อยละ 10 ที่ดำเนินการจริง

บรรยากาศที่เสรีภาพเบ่งบานเต็มที่ในช่วงระยะ 3 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2516 - 2519 ต้องสะดุดหยุดลง เมื่อฝ่ายอนุรักษนิยมร่วมมือกับทหารใช้กำลังปราบปรามนักศึกษาและประชาชนที่ประท้วงการกลับมาของจอมพลถนอม กิตติขจร หลังจากนั้น กลุ่มที่เรียกตัวเองว่าคณะปฏิรูปได้ก่อการรัฐประหารในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และบริหารประเทศด้วยการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2517 และประกาศใช้ธรรมนูญการปกครอง

พ.ศ. 2520 ซึ่งไม่มีบทบัญญัติใด ๆ ที่รับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและของสื่อมวลชน มีการออกประกาศคณะปฏิรูปฉบับที่ 42 สั่งปิดหนังสือพิมพ์และมีการตรวจคัดกรอง (censor) อย่างเข้มงวด หนังสือพิมพ์ที่ถูกกล่าวหาว่าเอียงซ้ายถูกยึด และมีรายชื่อหนังสือต้องห้าม 100 เล่ม ผู้ใดมีในครอบครองจะถูกยึดและเผา มีคำสั่งเรียกผู้พิมพ์ผู้โฆษณาของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับเข้าพบที่กองบัญชาการทหารสูงสุด เพื่อให้ขออนุมัติตีพิมพ์หนังสือพิมพ์เป็นราย ๆ ไป หนังสือพิมพ์ที่ได้รับอนุมัติ คือหนังสือพิมพ์ที่มีทรศนะเอียงขวา และกลาง ๆ มีจำนวนทั้งสิ้น 12 ฉบับ ซึ่งไม่มีการวิจารณ์รัฐบาลคณะปฏิรูปอย่างสิ้นเชิง

11.4.7 ยุคหลังเศรษฐกิจนำหนังสือพิมพ์ (พ.ศ. 2525 – 2532)

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา สิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ค่อย ๆ พื้นตัวขึ้นมาใหม่ ได้เกิดปรากฏการณ์ปรับตัวครั้งสำคัญที่สุดในโครงสร้างและนโยบายของหนังสือพิมพ์ กิจกรรมหนังสือพิมพ์พัฒนาขึ้นจนเรียกได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ ในทางการเมืองเป็นช่วงรอยต่อที่มีลักษณะประชาธิปไตยครึ่งใบ ชนชั้นกลางเริ่มมีโอกาสขยายตัวทางเศรษฐกิจ มีบรรยากาศใหม่ในทางสังคมวัฒนธรรม ปัจจัยเหล่านี้ได้ส่งผลให้อุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ขยายตัวอย่างก้าวกระโดด

หนังสือพิมพ์ได้แตกแขนงไปทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน และรายสะดวก (ส่วนใหญ่ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่มีกำหนดออกไม่แน่นอน) หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ มียอดขายที่สูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันเกิดหนังสือพิมพ์ที่ประกาศตัวถือข้างฝ่ายการเมืองอย่างชัดเจน เช่น หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ที่เป็นแนวอนุรักษ์นิยม และเกิดหนังสือพิมพ์แบบผู้นำความคิด ที่เน้นหนักข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการวิพากษ์วิจารณ์ เช่น หนังสือพิมพ์มติชน The Nation นอกจากนี้ ยังเกิดหนังสือพิมพ์แนวข่าวสารธุรกิจ อาทิ ผู้จัดการ ฐานเศรษฐกิจ ประชาชาติธุรกิจ กรุงเทพธุรกิจ ซึ่งถือได้ว่าเป็นมิติใหม่ของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ในยุคนี้อย่างแท้จริง

ธุรกิจหนังสือพิมพ์เข้าสู่ยุคเทคโนโลยีใหม่อย่างรวดเร็วในด้านการผลิตและการสื่อข่าว การขยายตัวของธุรกิจโฆษณากลายเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ จนเป็นผลให้เงื่อนไขความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับขึ้นอยู่กับรายได้จากโฆษณา ในขณะเดียวกันก็เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจของหนังสือพิมพ์ด้วยการโฆษณาในพื้นที่ของข่าวโดยไม่ระบุนว่าเป็นเนื้อที่โฆษณา หรือการเขียนสนับสนุนธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งที่ทำให้ค่าโฆษณาหรือค่าตอบแทนสูง เป็นต้น

11.4.8 ยุคหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจฟองสบู่ และวิกฤตเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2533 – 2553)

ยุคนี้อยู่ในช่วง พ.ศ. 2533 – 2553 ในช่วงนี้หนังสือพิมพ์ต้องทำงานภายใต้ระบบทางวัฒนธรรมที่สังคมไทยเปิดรับการสื่อสารข้ามชาติหรือข้ามพรมแดนมากขึ้น นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ต้องจับเคียวระหว่างหนังสือพิมพ์ด้วยกันแล้ว ยังต้องจับเคียวกับอุตสาหกรรมสื่อมวลชนอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต ในการแก่งแย่งงบประมาณโฆษณาและผู้บริโภค หนังสือพิมพ์ที่จะได้รับความนิยมจึงต้องสะท้อนความเป็นสากล มีความรอบด้าน ลึกซึ้ง เป็นกลาง และเสนอข่าวแบบเจาะลึก น้ำหนักของการเติบโตในระยะแรกของช่วงนี้ยังอยู่ที่หนังสือพิมพ์ระดับผู้นำ และหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ

ถึงแม้ว่าภาวะเศรษฐกิจตกต่ำใน พ.ศ. 2540 ที่ต่อเนื่องมาจนถึง พ.ศ. 2545 เป็นผลให้หนังสือพิมพ์หลายฉบับปิดกิจการลงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์แนวข่าวสารธุรกิจที่อาศัยรายได้หลักจากโฆษณา แต่การที่หนังสือพิมพ์มีจำนวนลดน้อยลง ทำให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ดำเนินการอยู่มีช่องทางขยายจนกลายเป็นธุรกิจทุนขนาดใหญ่ หนังสือพิมพ์ที่อยู่ได้มักเป็นหนังสือพิมพ์ที่นำกิจการเข้าตลาดหลักทรัพย์ เกิดหนังสือพิมพ์ประชานิยม หรือเชิงปริมาณแนวใหม่ขึ้น คือ คม ชัด ลึก ซึ่งเน้นเสนอเรื่องราวอารมณ์เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณทั่วไป

เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 ได้ส่งผลให้เกิดพลังของภาคประชาชนหรือ ประชาสังคมมากขึ้น และกระจายไปทั่วประเทศ ประชาชนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคม จนนำไปสู่การเคลื่อนไหวปฏิรูปการเมือง มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่รับรองสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน รวมทั้งสิทธิในการแสวงหาข่าวสารข้อมูล และคุ้มครองการทำงานของนักวิชาชีพสื่อมวลชน เกิดองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่รักษาสีทิมของประชาชนและเป็นสถาบันกลางที่เชื่อมโยงการทำงานระหว่างภาครัฐกับประชาชน เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง เป็นต้น บรรยากาศทางการเมืองและสังคมในช่วงนี้ จึงเป็นการปูฐานรากของประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วม เน้นความโปร่งใสตรวจสอบได้ของภาครัฐและภาคธุรกิจ หนังสือพิมพ์ถูกเรียกร้องให้ทำงานด้วยความรับผิดชอบและเคร่งครัดในจรรยาบรรณ ใน พ.ศ. 2540 ธุรกิจหนังสือพิมพ์ได้ประกาศจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นเพื่อควบคุมกันเองทางวิชาชีพ

กล่าวโดยสรุปแล้ว ประวัติศาสตร์หนังสือพิมพ์ไทยได้เติบโตผ่านวิกฤตการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และกระแสวัฒนธรรมข้ามชาติ จะเห็นได้ว่า พัฒนาการของหนังสือพิมพ์ไทยล้วนเกี่ยวโยงกับแนวคิดอุดมการณ์ที่มีส่วนกำหนดสถานภาพของหนังสือพิมพ์ในแต่ละยุค และหนังสือพิมพ์ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบเนื้อหาและแนวนโยบายไป

ตามบริบทเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง จากหนังสือพิมพ์ที่อยู่ในมือของเจ้านายราชสำนัก มาอยู่ในการดำเนินการของปัญญาชน สามัญชน นักการเมือง นักธุรกิจหรือเจ้าของทุน และพัฒนาจนกลายเป็นธุรกิจทุนขนาดใหญ่ที่ส่งผลให้เกิดการแข่งขันอย่างไม่เสรี (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2547: 80)

วัตถุประสงค์สำคัญของหนังสือพิมพ์ คือการเสนอข้อเท็จจริง (Facts) และปล่อยให้ผู้อ่านเป็นผู้คิดวินิจฉัยเหตุการณ์นั้น ๆ โดยตนเอง มิใช่ออกความคิดเห็นแทนผู้อ่าน หนังสือพิมพ์ก็มีความเป็นอิสระจากพรรคการเมืองมากขึ้น ในปัจจุบัน แม้จะมีหนังสือพิมพ์ที่สังกัดพรรคการเมืองหรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเหลืออยู่ แต่หนังสือพิมพ์ดังกล่าวก็เสนอข้อเท็จจริงของทุกฝ่ายรวมทั้งของฝ่ายตรงข้ามของตนด้วย

ประธานาธิบดีเจฟเฟอร์สัน แห่งสหรัฐอเมริกา กล่าวไว้ว่า (อรุณีประภา หอมเศรษฐี 2535: 110) ตัวของเขาเองมีความเชื่อว่าความสำเร็จของสังคมประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับหนังสือพิมพ์ (ในสังคมนั้น) ที่มีความรับผิดชอบในการเสนอข่าวให้แก่ประชาชนอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการกระทำของรัฐบาลไม่ว่าจะดีหรือเลว หนังสือพิมพ์ที่มุ่งเสนอความเห็น แม้ว่าจะมีความจริงใจที่จะให้ผลงานเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้อ่าน อาจจะไม่ทำให้ข่าวสารแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ หรืออาจไม่ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ประจำวันได้แจ่มแจ้ง แต่หนังสือพิมพ์ที่มุ่งเสนอข่าวสาร ถ้ามีความจริงใจอย่างน้อยจะสามารถให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านได้อาศัยข้อเท็จจริงนี้ประกอบการวินิจฉัยและตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ ด้วยตนเอง

ในขณะที่หนังสือพิมพ์สำนักในความรับผิดชอบของตนต่อผู้อ่านนี้ หนังสือพิมพ์ได้ปฏิบัติแนวความคิดใหม่เกี่ยวกับเสรีภาพของตนเองจากการควบคุมของรัฐบาล เสรีภาพจากการควบคุมของรัฐบาลนี้ ประชาชนในประเทศประชาธิปไตย รวมทั้งประชาชนในสหรัฐอเมริกาไม่เคยให้แก่อุตสาหกรรมใดหรือธุรกิจใดมากมายเท่าธุรกิจหรืออุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องด้วยการสื่อสาร เสรีภาพอันนี้มีความจำเป็น เพราะสังคมประชาธิปไตยไม่อาจดำเนินไปได้ในความ “มืด” ตรงกันข้าม สังคมประเภทนี้ต้องการแสงสว่างที่ได้จากข่าวสาร (Information) และ ความรู้ (Knowledge) (อรุณีประภา หอมเศรษฐี 2535: 110)

หลักการฝ่ายประชาธิปไตยเกี่ยวกับเสรีภาพในการพูดและหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าเราจะถือว่าหลักการนี้มาจากสิทธิตามธรรมชาติซึ่งไม่อาจริรอนได้หรือไม่ก็ตาม มีข้อสันนิษฐานต่าง ๆ ดังนี้ หนึ่ง มนุษย์มีความปรารถนาที่จะรู้สัจจะและสัจจะอาจชักจูงโน้มน้าวมนุษย์ได้ อีกประการหนึ่ง ถือว่าวิถีทางเดียวในระยะไกลที่จะนำไปให้บรรลุถึงสัจจะก็คือการแข่งขันอย่างเสรีในเรื่องความคิดเห็นในตลาดอันเปิดกว้าง ข้อสันนิษฐานอีกประการหนึ่งก็คือ เมื่อมนุษย์แต่ละคนจะต้องมีความคิดเห็นของตนแตกต่างกันอยู่เสมอไป ฉะนั้นจึงควรปล่อยให้มนุษย์แต่ละคนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนโดยเสรีและแข่งขัน โดยมีเงื่อนไขว่าแต่ละคนจะต้องยอมให้สิทธิเช่นนั้นแก่

บุคคลอื่น และข้อสันนิษฐานประการสุดท้ายก็คือว่า ด้วยการมีขันติธรรมต่อกันและมีการเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นแนวต่าง ๆ กันเช่นนี้ ความคิดเห็นที่ต้องด้วยเหตุผลที่สุดย่อมจะเกิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป (เกษม ศิริสัมพันธ์ 2513: 35)

หนังสือพิมพ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ (อรุณีประภา หอมเศรษฐี 2535: 117) ดังนี้

1. Party Press ได้แก่ หนังสือพิมพ์ได้รับการอุดหนุนจากพรรคการเมือง หรือกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไม่สามารถพึ่งสถานะทางการเงินจากผู้อ่านได้รายได้ต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ประเภทนี้จึงมาจากพรรคการเมืองเป็นส่วนใหญ่ หนังสือพิมพ์ไม่สามารถมีความคิดเห็นของตนโดยอิสระได้ เพราะต้องแสดงความคิดเห็นของตนให้คล้อยตามผู้กุมอำนาจทางการเงิน คือพรรคการเมืองนั้น ๆ

2. Penny Press เป็นสื่อสารมวลชนที่เข้าถึงมวลชนโดยตรง เป็นอิสระ แต่พึ่งความสนับสนุนของผู้อ่านเป็นสำคัญ ปัญหาที่ตามมาก็คือ ต้องปรับเนื้อหาให้เข้ากับรสนิยมของผู้อ่านมุ่งมองในทางสนองความอยากรู้อยากเห็น และเพื่อการบันเทิง เริ่มมีข่าวอาชญากรรมและทางเพศมากขึ้น การที่ต้องพึ่งผู้อ่านโดยตรงเช่นนี้ ทำให้เนื้อหาจากสื่อมวลชนไม่ค่อยมีประโยชน์และสาระเท่าไร เพราะต้องมุ่งทางจำนวนจำหน่าย และเรียกร้องความสนใจจากคนเท่านั้นสรุปแล้วลักษณะของ Penny Press คือ

- 1) หายรายได้ของตัวเองเพิ่มขึ้น เป็นสื่อในการโฆษณา
- 2) ขยายจำนวนจำหน่ายให้มากขึ้น การปรับเนื้อหาสาระต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่

12. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการ์ตูน

12.1 ความเป็นมาของการ์ตูนในประเทศไทย

สื่อการ์ตูนเป็นรูปแบบของการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่มีมาแต่ช้านานแล้ว สำหรับความเป็นมาของการ์ตูนในประเทศไทยนั้น มีมาตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยมีก๊อบแปงอยู่ตามภาพจิตรศิลป์และภาพฝาผนังต่าง ๆ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 และรัชกาลที่ 4 จิตรกรเอกท่านหนึ่งที่มีฝีมือวาดภาพได้วิจิตรสวยงามมากในยุคสมัยนั้น คือ “ขรัวอินโข่ง” ภาพของขรัวอินโข่งมีลักษณะเป็นภาพสมจริง และทุกครั้งที่ขรัวอินโข่งจะสอดแทรกอารมณ์ขันด้วยการเขียนภาพหรือสิ่งล้อเลียนต่าง ๆ ไว้ด้วยเสมอ ซึ่งนี่เป็นลักษณะหนึ่งของภาพการ์ตูนนั่นเอง

(วรัชญ์ วานิชวัฒนากุล 2549: 4)

ต่อมาในช่วง พ.ศ. 2460 โดยประมาณ วงการการ์ตูนเริ่มจุดประกายขึ้นเมื่อ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงสนพระทัยเป็นอย่างมากในเรื่องศิลปะ การเขียนภาพล้อ และโปรดกล้อ ฯ พระราชทานคำว่า cartoon เป็นภาษาไทยว่า “ ภาพล้อ ”

ใน พ.ศ. 2463 ขณะที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จไปประทับ ณ พระราชวังพญาไทใหม่ ๆ โปรดกล้อ ฯ ให้ย้าย “ ดุสิตธานี ” ไปจากพระราชวังดุสิตด้วย และในบริเวณดุสิตธานีมีสโมสรของพรรคการเมือง “ โบว์สีน้ำเงิน ” อันเป็นพรรคของพระองค์ ที่ สโมสรแห่งนี้มีบริการของสโมสรอย่างบริบูรณ์เหมือนสโมสรทั้งหลาย และในปีเดียวกันโปรดกล้อ ฯ ให้มีการประกาศภาพเขียนสมัครเล่นเป็นการภายใน โดยแบ่งการประกวดออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ภาพล้อ (cartoon)
2. ภาพนึกเขียน คือ ภาพที่เขียนจากความนึกคิด
3. ภาพเหมือน คือ ภาพที่เขียนเหมือนของจริง

มีข้าราชการบริพารทั้งผู้ใหญ่ผู้น้อยส่งภาพเข้าประกวดกันมาก เมื่อถึงกำหนดจึงนำภาพไป ติดตั้งแสดง มีดนตรีบรรเลงให้ฟังทั้งไทยและสากล ไทยจริง ๆ เทศจริง ๆ ไม่มีดนตรีแบบครึ่งชาติ เก็บค่าผ่านประตูค่อนข้างสูง อย่างต่ำสุด 10 บาท ผู้เข้าชมจะต้องแต่งกายสุภาพ งานแบบนี้เคยจัดที่ พระราชวังบางปะอินมาแล้วครั้งหนึ่ง

12.2 การ์ตูนกับหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

หนังสือพิมพ์ในรัชสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเริ่มมี ภาพประกอบข่าวหนังสือพิมพ์หลายฉบับนำรูปภาพมาประกอบข่าว เฉพาะข่าวที่สำคัญเท่านั้น และเริ่มมีการเขียนภาพล้อการเมืองในหนังสือพิมพ์ ตัวอย่างภาพล้อการเมืองในหนังสือพิมพ์สมัยแรก ๆ พอจะหาดูได้ใน จำอวด ซึ่งเป็นหนังสือสัพเพเหระคดี ภาพที่น่าสนใจได้แก่ การ์ตูนสามช่อง จากนั้นเป็นต้นมาก็ค่อย ๆ มีภาพการ์ตูนปรากฏตามหนังสือพิมพ์มากขึ้น

นักเขียนภาพล้อการเมืองคนแรกของไทย คือ เปล่ง ไตรปิ่น (ขุนปฏิภาคพิมพ์ลิขิต)

ถ้าไม่ได้นายเปล่ง ไตรปิ่น ผู้นี้แล้ว วงการหนังสือพิมพ์และหนังสือการ์ตูนจะไป เริ่มรุ่งเรืองและเฟื่องฟูเมื่อใดก็ไม่รู้ได้เพราะก่อนหน้านั้นการพิมพ์ภาพลงในหน้าหนังสือจะต้องส่ง ภาพต้นแบบไปทำแม่พิมพ์ (บล็อก) โลหะที่ประเทศอินเดีย กว่าจะเสร็จกินเวลานาน โข แม่พิมพ์ที่ทำได้ในเมืองไทยเป็นแม่พิมพ์ไม้ คุณภาพงานพิมพ์คงอำแย่เต็มที

นายเปล่งได้นำวิชาทำแม่พิมพ์ (บล็อก) โลหะเข้ามาเผยแพร่ในเมืองไทย และได้ เปิดร้าน “ ฮาร์ฟโทน ” รับทำบล็อกขึ้นเป็นแห่งแรก ต่อมาได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วในวงการ

หนังสือพิมพ์และโรงพิมพ์ หนังสือการ์ตูนยุคนี้ใช้บล็อกเป็นแม่พิมพ์ทั้งสิ้น เพิ่งมาเปลี่ยนเป็นเพลทเมื่อราว ๆ 30 ปีที่ผ่านมาเอง

ในฐานะผู้นำมาซึ่งแม่พิมพ์โลหะเป็นคนแรก ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้นายเปล่ง ไตรปิ่น เป็นขุนปฏิภาณพิมพ์ลิขิต

จากเอกสารสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่ การ์ตูนในยุคแรกมีลักษณะเป็นภาพล้อทางการเมืองบ้าง เป็นการ์ตูนตลก 3 ช่องบ้าง 8 ช่องบ้าง และเป็นแผนกหนึ่งในหนังสือพิมพ์ ยังไม่ใช่หนังสือการ์ตูนที่เล่มโดยเฉพาะ ทว่าในยุคสมัยที่ใกล้เคียงกันนั้น มีรูปเขียนอีกประการหนึ่งซึ่งไม่ใช่การ์ตูนตลก แต่เป็นลักษณะ “ภาพแทรก” หรือ “ภาพประกอบเรื่อง” ปรากฏประปรายอยู่ในหนังสือเล่ม (จุลศักดิ์ อมรเวช 2544: 27)

มาถึงสมัยรัชกาลที่ 7 เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก จึงทำให้วงการการ์ตูนไทย ชบเซา จนกระทั่ง พ.ศ. 2475 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทำให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น วงการการ์ตูนก็ค่อย ๆ คึกคักขึ้นตามลำดับ ภาพเขียนการ์ตูน ล้อเลียนเสียดสีการเมืองเริ่มแพร่หลายในหมู่ประชาชน (วรัญญู วานิชวัฒนากุล 2549: 5)

การเขียนภาพเป็นการแสดงความรู้สึกรักของตนเอง เป็นการถ่ายทอดออกมาเป็นรูปเส้น หรือรูปแบบ หากผู้ชมไม่เข้าใจสภาพปัญหาของสังคมนั้น ก็อาจไม่เข้าใจความรู้สึกของผู้เขียน ภาพนั้นเลยก็ได้ (อารี สุทธิพันธุ์ 2528: 57)

12.3 หลักการจัดภาพ (composition)

หลักการสำคัญของการจัดภาพนี้ นอกจากเพื่อให้การเขียนภาพมีความเหมาะสม สัมพันธ์กับหน้ากระดาษแล้ว ยังเพื่อให้ภาพเขียนนั้น ๆ มีความเป็นเอกภาพในด้านเนื้อหาและ รูปทรง หลักการจัดภาพสำหรับการวาดเขียนที่สำคัญประกอบด้วยหลัก 3 ประการ (ประสพ ลีเหมือดภัย 2541: 14) คือ

1) เอกภาพ (unity) คือ ความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสิ่งที่แปลก ต่างกัน ถูกจัดให้มีการรวมตัวกันอย่างมีระเบียบและดุลยภาพ

2) ความสมดุล (balance) หมายถึง การถ่วงน้ำหนัก หรือแรงปะทะที่เท่ากัน ความประสานกลมกลืน

3) จุดสนใจ (center of interest) คือ การจัดภาพส่วนที่เพิ่มเติมเชื่อมโยงให้ความ เป็นเอกภาพและความสมดุลอันมีอยู่ก่อนแล้วมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเน้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของ ภาพให้มีความสำคัญเป็นจุดเด่น และให้ส่วนประกอบอื่น ๆ มีความสำคัญเป็นรองลงมา

13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล (2534) ศึกษาการตั้งถิ่นฐานเมืองในยุครัฐบาลเผด็จการ : ศึกษาเฉพาะการตั้งถิ่นฐานเมืองช่วงระหว่าง 23 กุมภาพันธ์ – 9 ธันวาคม 2534 การศึกษาได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากภาพการตั้งถิ่นฐานเมืองที่ ประยูร จรรย์วณิช เป็นผู้เขียนและตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน ไทยรัฐ ในช่วงเวลาดังกล่าว จำนวน 240 ภาพ ได้จัดกลุ่มภาพการตั้งถิ่นฐานเมืองเหล่านั้น แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มด้วยกัน ตามลักษณะของภาพ คือ กลุ่มการเมืองโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ยึดอำนาจการปกครองบริหารประเทศ โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) กลุ่มเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นภาพบุคคลหรือเหตุการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวถึงเศรษฐกิจโดยทั่วไป กลุ่มสังคม ที่มีภาพเกี่ยวข้องกับปัญหาสังคม กลุ่มต่างประเทศ ที่มีภาพเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในต่างประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อชาวโลกโดยส่วนรวม หรือต่อประเทศไทยโดยตรงและกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งเป็นภาพเกี่ยวข้องกับปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม

จากการศึกษา พบว่าภาพการตั้งถิ่นฐานเมืองเขียนโดย ประยูร จรรย์วณิช ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ อันเป็นข้อมูลหลักในการศึกษาครั้งนี้ ได้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์โจมตีผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจในคณะ รสช. และรัฐบาลที่แต่งตั้งโดยคณะ รสช. ได้อย่างอิสระและหนักหน่วง โดยไม่หวั่นเกรงต่ออำนาจหรืออิทธิพลใด ๆ เหมือนอยู่ภายใต้การปกครองรัฐบาลประชาธิปไตยที่มาจากทางเลือกตั้ง ซึ่งผิดกับรัฐบาลยุคเผด็จการที่ผ่านมา จะใช้อำนาจเผด็จการลิดรอนเสรีภาพในการเขียนแสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม

มณิษา บุญชิต (2542) ศึกษาเรื่องการสื่อสารทางการเมืองด้วยภาพการ์ตูน: ศึกษาเฉพาะกรณีหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวัน สมัยรัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะและเนื้อหาการใช้การ์ตูน เป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็นและสะท้อนภาพเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองออกมาจากภาพการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ โดยงานดังกล่าวมีลักษณะเป็นศิลปะการวิพากษ์สังคม เสียดสี ล้อเลียนการเมืองของสื่อมวลชน ซึ่งแตกต่างไปจากการใช้รูปแบบการสื่อสารประเภทอื่นในการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่เข้าไปในสังคม โดยศึกษาเนื้อหาที่สื่อออกมาจากลายเส้นที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นตัวละครในเรื่องผ่านแนวคิดทางสังคมการเมือง ในฐานะเป็นฐานันดรที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงความหลากหลายระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ของสังคมว่าเป็นเช่นไรภายใต้รูปแบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบและเนื้อหาของภาพการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ภายใต้กรอบการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในช่วงเวลานี้ว่าเป็นเช่นไร มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารออกมาเป็นภาพการ์ตูน โดยนำมาเปรียบเทียบกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในช่วงเวลาดังกล่าว

จากการวิจัยพบว่า ภาพการ์ตูนเป็นเสมือนภาพสะท้อนเหตุการณ์ความเป็นไปของสังคมในช่วงเวลานั้น ซึ่งมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในสังคมเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่องที่เกิดขึ้น รวมทั้งมีการแทรกแนวคิดของผู้เขียนที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น ฉะนั้นภาพการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์จึงเป็นรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองที่สะท้อนบทบาทการแสดงความคิดเห็นอีกรูปแบบหนึ่งของสื่อมวลชน อันเป็นบทบาทการเสนอความคิดเห็นทางอ้อม ทำให้สังคมได้รับทั้งข่าวสารและความบันเทิงไปพร้อม ๆ กัน ถึงแม้ว่าข้อมูลที่ได้รับจะทำให้เกิดการเรียนรู้ในระดับการบรรยายเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ศุภเกียรติ เหล่าศิริศิริ (2548) ศึกษาเรื่องการ์ตูนการเมืองภาพสะท้อนทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณี รัฐบาลนายชวน หลีกภัย เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 ถึง เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและเนื้อหาของการ์ตูนเป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็น และสะท้อนภาพเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ มติชนรายสัปดาห์ที่นำเสนอโดยนักเขียนการ์ตูน 2 ท่าน คือ โกหน่องและราวแซ ซึ่งเป็นรูปแบบการสื่อสารประเภทหนึ่งในการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่เป็นไปในสังคมผ่านลายเส้นที่ประกอบขึ้นมาเป็นตัวละครในเรื่อง ผ่านแนวความคิดทางสังคมการเมืองในการเชื่อมโยงความหลากหลายระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ของสังคมว่าเป็นเช่นไรภายใต้รูปแบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบและเนื้อหาของภาพการ์ตูนภายใต้กรอบการเมือง ซึ่งอาจมีความเชื่อมโยงไปสู่เศรษฐกิจและสังคมในช่วงเวลานั้น เป็นเช่นไร มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารออกมาเป็นภาพการ์ตูน โดยนำมาเปรียบเทียบกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในช่วงเวลาดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่า ภาพการ์ตูนเป็นเสมือนภาพสะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลานั้น รวมทั้งมีการแทรกแนวคิดของผู้เขียน และสะท้อนความรู้สึกของประชาชนในสังคมที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น มากกว่าเป็นการให้ความรู้ทางการเมือง ฉะนั้นภาพการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนรายสัปดาห์เป็นรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองที่สะท้อนบทบาทการแสดงความคิดเห็นอีกรูปแบบหนึ่งของสื่อมวลชน อันเป็นบทบาทการเสนอความคิดเห็นทางอ้อมที่ทำให้สังคมได้รับทราบข่าวสารในปัจจุบัน

ดังนั้น การสื่อสารทางการเมืองผ่านระบบภาพการ์ตูนไม่ว่าภายใต้รูปแบบการเมืองการปกครองโดยอ้อมเป็นเวทีการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนเพื่อสังคมได้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองในการ์ตูนการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน มีการกำหนดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ การ์ตูนสด และ การ์ตูนเกาหลีสามเล่มเล็ก ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2551 ถึง 31 พฤษภาคม 2553 โดยเลือกเฉพาะการ์ตูนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยตรง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ภาพการ์ตูนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2551 ถึง 31 พฤษภาคม 2553

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บข้อมูลการ์ตูนการเมืองในคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2551 ถึง 31 พฤษภาคม 2553 โดยใช้วิธีถ่ายภาพจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน แล้วนำข้อมูลมาจัดทำเป็นเอกสาร ภาพการ์ตูนทั้ง 2 คอลัมน์ โดยเมื่อรวบรวมภาพการ์ตูนได้ทั้งหมดแล้ว จะคัดเลือกประเด็นทางการเมืองเพื่อศึกษาโครงสร้างและเนื้อหา พร้อมทั้งแนวคิด และวิธีการนำเสนอของผู้เขียนการ์ตูน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 วิธีรวบรวมข้อมูลที่เป็นภาพการ์ตูน ในชั้นปฐมภูมิที่ลงในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันในช่วงรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2551 ถึง 31 พฤษภาคม 2553 โดยการค้นคว้าจากหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล การรวบรวมภาพการ์ตูน ได้แบ่งเป็นดังนี้

3.1.1 ภาพการ์ตูนสด ที่ส่วนใหญ่จะเป็นการ์ตูน 2 กรอบ หรือบางครั้งเป็นการ์ตูนกรอบเดียว ลงวันจันทร์ ถึง วันเสาร์

3.1.2 ภาพการ์ตูนเกาหลีสามเล็ก เป็นการ์ตูน 3 กรอบ ลงวันจันทร์ ถึง วันเสาร์

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ คือ ศึกษาเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเมืองที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำราทางวิชาการ วารสาร เอกสาร ข่าว บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การนำเสนอรายงานเป็นแบบพรรณนา (Description) และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา (Analytical Description) ข้อมูลที่ใช้ได้จากเอกสารชั้นต้น (Primary sources) คือ เนื้อหาภาพการ์ตูนการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว โดยเลือกประเด็นทางการเมืองในเรื่องโครงสร้างและเนื้อหา แนวคิด และวิธีการนำเสนอของผู้เขียนการ์ตูน ส่วนเอกสารชั้นรอง (Secondary sources) คือ ตำราทางวิชาการ วารสาร เอกสาร ข่าว บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการวิจัยเอกสารเพื่อประกอบการอธิบายรายละเอียดของการสื่อสารทางการเมืองโดยการ์ตูนการเมืองในประเด็นเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องการสื่อสารทางการเมืองในการ์ตูนการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิจัย เอกสาร โดยการค้นคว้าจากวารสาร เอกสาร ข่าว หรือ บทความ ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์เป็น ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการ์ตูนในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

ตอนที่ 2 ประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเสนอผ่านการ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการ์ตูนในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

ข้อมูลการ์ตูนในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันทั้งหมดในช่วงเวลาที่ศึกษา คือ ตั้งแต่ 17 ธันวาคม 2551 - 31 พฤษภาคม 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,062 ภาพ แยกรายละเอียดเป็น การ์ตูนสล จำนวน 531 ภาพ ซึ่งเป็นการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันเสาร์ ทุกสัปดาห์ และ การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จำนวน 531 ภาพ เป็นการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันเสาร์ ทุกสัปดาห์ เช่นกัน ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ภาพการ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ช่วง 17 ธันวาคม 2551 - 31 พฤษภาคม 2553

การ์ตูน	จำนวนภาพ
การ์ตูนสล	531
การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก	531
รวม	1,062

ข้อมูลการ์ตูนในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ตั้งแต่ 17 ธันวาคม 2551 - 31 พฤษภาคม 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 41 ภาพ แยกรายละเอียดได้ดังนี้

การ์ตูนสด จำนวน 18 ภาพ และ การ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 23 ภาพ โดยมีประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเป็นการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันเสาร์ ทุกสัปดาห์ แยกเป็นประเด็น ได้ดังนี้

1. ความชอบธรรมของรัฐบาล

1.1 ความชอบธรรมทางการเมือง

1.1.1 การจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ จากการศึกษา มีภาพการ์ตูนที่เกี่ยวข้อง เป็นภาพการ์ตูนสด จำนวน 1 ภาพ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 5 ภาพ รวม 6 ภาพ

1.1.2 ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี จากการศึกษา มีภาพการ์ตูนที่เกี่ยวข้อง เป็นภาพการ์ตูนสด จำนวน 4 ภาพ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 1 ภาพ รวม 5 ภาพ

1.1.3 บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี จากการศึกษา มีภาพการ์ตูนที่เกี่ยวข้อง เป็นภาพการ์ตูนสด จำนวน 1 ภาพ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 4 ภาพ รวม 5 ภาพ

1.2 ความชอบธรรมทางกฎหมาย จากการศึกษา มีภาพการ์ตูนที่เกี่ยวข้อง เป็นภาพการ์ตูนสด จำนวน 1 ภาพ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 1 ภาพ รวม 2 ภาพ

ภาพการ์ตูนสด และ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก ที่นำมาศึกษาจะศึกษาในประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยกล่าวถึงประเด็นความชอบธรรมของรัฐบาล

ประเด็นความชอบธรรมของรัฐบาล ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่กล่าวถึงการยอมรับจากประชาชนที่มีต่อรัฐบาล โดยปกติรัฐบาลที่จะได้รับการยอมรับจากประชาชนต้องเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เห็นได้จากในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลที่มาจากการใช้อำนาจอันมิชอบจะได้รับการต่อต้านจากประชาชนจนเกิดเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงกับประชาชนที่ออกมาต่อต้าน แต่สุดท้ายรัฐบาลที่มาโดยขาดความชอบธรรมก็ไม่สามารถที่จะบริหารประเทศอยู่ได้ ซึ่งการ์ตูนสด และ การ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก ที่นำมาศึกษานั้นได้สะท้อนออกมาเป็นภาพการ์ตูน โดยเป็นการเสียดสีหรือประชดประชันในเหตุการณ์ที่ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสื่อออกมา ศึกษาตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2551 – 31 พฤษภาคม 2553 มีจำนวนภาพทั้งสิ้น 1,062 ภาพ โดยเป็นประเด็นความชอบธรรมของรัฐบาล จำนวน 18 ภาพ รายละเอียดตามตารางที่ 4.2

2. เสถียรภาพของรัฐบาล

2.1 ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม จากการศึกษามีภาพการ์ตูนที่เกี่ยวข้อง เป็นภาพการ์ตูนสล จำนวน 3 ภาพ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 2 ภาพ รวม 5 ภาพ

2.2 ประสิทธิภาพของรัฐบาล

2.2.1 ความสามารถในการแก้ไขปัญหา จากการศึกษามีภาพการ์ตูนที่เกี่ยวข้อง เป็นภาพการ์ตูนสล จำนวน 4 ภาพ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 2 ภาพ รวม 6 ภาพ

2.2.2 การกำหนดนโยบายของรัฐบาล จากการศึกษามีภาพการ์ตูนที่เกี่ยวข้อง เป็นภาพการ์ตูนสล จำนวน - ภาพ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 4 ภาพ รวม 4 ภาพ

2.3 ประสิทธิภาพของรัฐบาล

2.3.1 การนำนโยบายไปปฏิบัติ จากการศึกษามีภาพการ์ตูนที่เกี่ยวข้อง เป็นภาพการ์ตูนสล จำนวน 2 ภาพ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 2 ภาพ รวม 4 ภาพ

2.3.2 ผลของนโยบาย จากการศึกษามีภาพการ์ตูนที่เกี่ยวข้องเป็นภาพการ์ตูนสล จำนวน 2 ภาพ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก จำนวน 2 ภาพ รวม 4 ภาพ

ภาพการ์ตูนสลที่นำมาศึกษาจะศึกษาในประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยกล่าวถึงประเด็นเสถียรภาพของรัฐบาล

ประเด็นเสถียรภาพของรัฐบาล ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่กล่าวถึง ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในพรรครัฐบาลและพรรคร่วมรัฐบาล ซึ่งการขาดเอกภาพและการขาดการประสานงานที่ดีในการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหา อาจส่งผลกระทบต่อรัฐบาลในการบริหารประเทศ จนอาจนำไปสู่การความแตกแยกชั้นรุนแรงภายในพรรคร่วมรัฐบาลก็เป็นได้ ปัญหาตรงส่วนนี้เป็นปัญหาของรัฐบาลผสมทุกชุด ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้นำรัฐบาลคือนายกรัฐมนตรีเอง ต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถทำให้พรรคร่วมรัฐบาลยอมรับในตัวนายกรัฐมนตรี และพร้อมที่จะนำนโยบายของรัฐบาลไปดำเนินการให้เกิดขึ้นจริง พร้อมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดนโยบายไปในทิศทางเดียวกันกับรัฐบาล เพื่อให้การบริหารจัดการรัฐบาลเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ติดตามการนำนโยบายที่รัฐบาลได้วางเอาไว้ไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด และผลของนโยบายที่ได้วางไว้ส่งผลดีต่อประชาชนมากที่สุดเท่าที่รัฐบาลสามารถจะดำเนินการได้ ซึ่งการ์ตูนสล และ การ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก ที่นำมาศึกษานั้นได้สะท้อนออกมาเป็นภาพการ์ตูน โดยเป็นการเสียดสีหรือประชดประชันในเหตุการณ์ที่ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสื่อออกมา ศึกษาตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2551 – 31 พฤษภาคม 2553 มีจำนวนภาพทั้งสิ้น 1,062 ภาพ โดยเป็นประเด็นเนื้อหา

ความชอบธรรมทางการเมือง จำนวน 18 ภาพ เสถียรภาพของรัฐบาล จำนวน 23 ภาพ รายละเอียดตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	จำนวนการ์ตูน		รวม
	ศาล	เกาหลีชามเล็ก	
1. ความชอบธรรมของรัฐบาล จำนวน 18 ภาพ			
1.1 ความชอบธรรมทางการเมือง			
1.1.1 การจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ	1	5	6
1.1.2 ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี	4	1	5
1.1.3 บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี	1	4	5
1.2 ความชอบธรรมทางกฎหมาย	1	1	2
2. เสถียรภาพของรัฐบาล จำนวน 23 ภาพ			
2.1 ความไว้เอกภาพของรัฐบาลผสม	3	2	5
2.2 ประสิทธิภาพของรัฐบาล			
2.2.1 ความสามารถในการแก้ไขปัญหา	4	2	6
2.2.2 การกำหนดนโยบายของรัฐบาล	-	4	4
2.3 ประสิทธิภาพผลของรัฐบาล			
2.3.1 การนำนโยบายไปปฏิบัติ	2	2	4
2.3.2 ผลของนโยบาย	2	2	4

รวม	18	23	41
-----	----	----	----

**ตอนที่ 2 ประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเสนอ
ผ่านการ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน**

จากการศึกษาพบภาพการ์ตูนการเมืองที่ศึกษานั้น นำเสนอในส่วนของกลุ่มบุคคลที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง 2 ประเด็นคือ

2.1 ความชอบธรรมของรัฐบาล

2.1.1 ความชอบธรรมทางการเมือง

- 1) การจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ
- 2) ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี
- 3) บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี

2.1.2 ความชอบธรรมทางกฎหมาย

2.2 เสถียรภาพของรัฐบาล

2.2.1 ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม

2.2.2 ประสิทธิภาพของรัฐบาล

2.2.2.1 ความสามารถในการแก้ไขปัญหา

2.2.2.2 การกำหนดนโยบายของรัฐบาล

2.2.3 ประสิทธิภาพผลของรัฐบาล

- 1) การนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2) ผลของนโยบาย

รายละเอียดจากประเด็นที่ได้ศึกษาจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวันที่ได้นำเสนอผ่านการ์ตูนการเมืองสามารถแยกรายละเอียดได้ดังนี้

2.1 ความชอบธรรมของรัฐบาล

รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เริ่มเข้ามาบริหารประเทศในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 โดยผ่านการลงคะแนนเสียงจากรัฐสภาให้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย การเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการต่อต้านจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ถึงแม้ว่าการเข้ามาเป็นรัฐบาลในการบริหารประเทศของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ก็ได้รับการตำหนิจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะฝ่ายที่ต่อต้านว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหาร การเข้ามาดำรงตำแหน่งจึงน่าจะจะมีปัญหาในเรื่องของความชอบธรรมทาง

การเมือง แต่ฝ่ายที่ให้การสนับสนุนก็ให้เหตุผลแย้งว่า การเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมีการลงคะแนนเสียงเลือกเข้ามาอย่างถูกต้อง โดยมีผู้ที่เสนอชื่อเข้าแข่งขันถูกต้องตามวิธีการที่ได้ดำเนินการมาตามบทบัญญัติของ พ.ร.บ.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยฝ่ายที่สนับสนุนพยายามชี้ให้เห็นว่าการเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นั้น เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดเดียวกับที่เลือกนาย สมักร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 25 และ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 26 หากจะกล่าวหาว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขาดความชอบธรรม การกล่าวหานี้ก็อาจจะไม่เป็นธรรมต่อตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นไปได้ แต่การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลชุดนี้ได้เกิดเหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองมากมาย ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาทางสื่อมวลชนในแง่มุมต่าง ๆ ในที่นี้ขอนำเสนอ มุมมองของหนังสือพิมพ์ที่กล่าวถึงประเด็นทางการเมืองที่น่าสนใจ โดยนำเสนอมุมมองทางการเมืองผ่านการ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันของผู้เขียนภาพการ์ตูนการเมือง โดยใช้นามปากกาว่า ศล และ เกาเหลาขามเล็ก ประเด็นที่จะศึกษา คือ ประเด็นความชอบธรรมของรัฐบาล ผ่านภาพการ์ตูนการเมือง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 ความชอบธรรมทางการเมือง

1) การจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ เป็นการยอมรับจากประชาชนต่อรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ ว่ามีความชอบธรรมในการบริหารประเทศหรือไม่ ซึ่งรัฐบาลที่มีความชอบธรรมจะมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปในรัฐสภา และถ้าพรรคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปในรัฐสภามากที่สุด หลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ก็จะได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลในการกรณีที่มีเสียงเพียงพอในการจัดตั้งรัฐบาล แต่ถ้าหากมีเสียงไม่เพียงพอ ก็สามารถที่จะรวบรวมเสียงของพรรคการเมืองอื่นให้เพียงพอในการจัดตั้งรัฐบาล โดยจะให้ผู้ที่เป็นลำดับที่หนึ่งของระบบบัญชีรายชื่อ นั้น ส่งชื่อให้รัฐสภา เพื่อที่จะเลือกนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้นำพรรคฝ่ายค้านเป็นผู้ส่งชื่อเข้าแข่งขัน เพื่อให้รัฐสภาลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี โดยวิธีเปิดเผยให้รู้โดยทั่วไป การเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นไปในแนวทางเดียวกับรัฐบาลนาย สมักร สุนทรเวช และ นาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ ดังนั้นความชอบธรรมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ไม่ต่างไปจากรัฐบาลที่กล่าวมาทั้ง 2 แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง จากการศึกษาการ์ตูนในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ของภาพการ์ตูนศล และ ภาพการ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก สามารถนำเสนอประเด็นการจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ โดยจะกล่าวถึงความไม่เชื่อมั่นในตัวเองของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พร้อมทั้งการเข้ามาบริหารประเทศโดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารและมือที่มองไม่เห็น โดยกลุ่มทหารที่เข้ามาสนับสนุนนั้นเปรียบเหมือน

การปิดทองหลังพระ แต่การเข้ามาบริหารประเทศก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการได้มาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ ของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยกตัวอย่างได้ดังภาพการ์ตูนที่ 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 และ 4.6 ดังนี้

ภาพที่ 4.1 การ์ตูนล้อ จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 18 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนล้อที่มี 3 กรอบ ที่บรรยายถึงการสนทนากันระหว่างตัวละคร 2 ตัว โดยตัวละครตัวหนึ่งกำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ถูกตัวละครอีกตัวหนึ่งถามถึงความมั่นใจในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี แต่คำตอบกลับแสดงให้เห็นถึงความมั่นใจในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี โดยนำไปโยงกับผลการแข่งขันของทีมฟุตบอลที่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ชื่นชอบ

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนภาพความชอบธรรมของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผู้เขียนการ์ตูนสะท้อนภาพ ความชอบธรรมในการเสนอชื่อ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการเข้ารับการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี เนื่องจากเป็นหัวหน้าพรรคฝ่ายค้าน พร้อมทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความมั่นใจในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรีของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยให้ตัวละครตัวหนึ่งถามถึงความมั่นใจในการ

ลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งจากภาพการ์ตูน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แสดงความมั่นใจในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรีเป็นอย่างมาก ซึ่งความมั่นใจดังกล่าวทำให้ตัวละครที่สอบถาม ถามถึงสาเหตุที่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีความมั่นใจเป็นอย่างมากในการที่จะชนะการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี ตัวละครที่เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ได้ตอบอย่างมั่นใจว่าสาเหตุที่มั่นใจว่าจะเป็นผู้ชนะผลการลงคะแนนเลือกนายกรัฐมนตรีเพราะว่าทีมนิวคาสเซิลที่ตนเองชื่นชอบนั้นสามารถเอาชนะทีมคู่แข่งอย่างปอทสมัทไปได้อย่างขาดลอย จากภาพดังกล่าวสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนได้ว่า ผลการลงคะแนนเลือกนายกรัฐมนตรี อาจมีการกำหนดผลการลงคะแนนไว้แล้วก็เป็นได้ ผู้เขียนเลยสะท้อนออกมาในรูปผลการแข่งขันฟุตบอล ซึ่งทุกคนก็ทราบผลการแข่งขันในนัดดังกล่าวแล้ว โดยทีมที่ชนะก็เป็นทีมที่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ชื่นชอบด้วย แต่ถึงอย่างไรก็ตาม นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็มีความชอบธรรมชาติทางกฎหมายที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย ถึงแม้ว่าการได้มาอาจจะไม่ได้รับการยอมรับของกลุ่มคนบางกลุ่มก็ตาม

ภาพที่ 4.2 การ์ตูนเกมเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 3 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกมเล็ก ที่มี 3 กรอบ ที่บรรยายถึงการสนทนากันระหว่างตัวละคร 2 ตัว ที่กล่าวถึงกลุ่มต่อต้าน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พร้อมทั้งยกตัวอย่างของปลาชนิดหนึ่งที่มีมากตามป่าชายเลน ซึ่งปลาชนิดดังกล่าวเป็นปลาครึ่งบกครึ่งน้ำ โดยมีครีบที่สามารถใช้เดินตามป่าชายเลนได้ ซึ่งคนทั่วไปเรียกว่า ปลาตีน จากชื่อดังกล่าวเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติหรือกลุ่มคนเสื้อแดงซึ่งเป็นกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และมักจะใช้อุปกรณ์เป็นรูปเท้า (เพื่อให้แตกต่าง

ออกมาจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ใช้อุปกรณ์รูปมือ) สำหรับตอบให้เกิดเสียงในเวลาขมขมหรือเวลาที่ไปดักประท้วง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ตามที่ต่าง ๆ

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนภาพความชอบธรรมของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะมาโดยถูกต้องตามกฎหมายภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขก็ตาม แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง ถึงขนาดไม่สามารถเดินทางไปภาคเหนือได้ เพราะขนาดไปทำบุญที่ท้องสนามหลวง ขณะเดินทางกลับก็มีกลุ่มคนเสื้อแดงออกมาต้านโดยการยกเท้าตบ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในการต่อต้านของกลุ่มคนเสื้อแดง ดังปรากฏอยู่ในหนังสือมติชนบันทึกประเทศไทย ปี 2552 ความว่า “เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2552 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นประธานทำบุญที่ท้องสนามหลวง ขณะเดินทางกลับมีคนเสื้อแดง 2-3 คน ยกเท้าตบ สัญลักษณ์ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ขึ้นมากระพือไล่” (ชวกิจ หันประดิษฐ์ 2553: 28) โดยภาพดังกล่าวผู้เขียนต้องการสะท้อนถึงการไม่ยอมรับในตัวนายกรัฐมนตรี แม้แต่ภาคใต้ซึ่งเป็นฐานเสียงสำคัญของพรรคประชาธิปัตย์ ก็ยังไม่สามารถที่จะเข้าไปได้ในบางพื้นที่ ซึ่งเป็นการเสียดสีถึงการไม่ยอมรับในตัวนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยมีการเสียดสีให้ป่าชายเลนเป็นพื้นที่ ที่ต่อต้าน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปลาชนิดหนึ่งใช้ครีบกินบนเลนได้ โดยทั่วไปเรียกว่าปลาตีน ซึ่งดังกล่าวตรงกับสัญลักษณ์ที่ใช้ในการต่อต้านรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ของกลุ่มคนเสื้อแดง นั่นเอง

ภาพที่ 4.3 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 16 เดือน เมษายน พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก ที่มี 2 กรอบ ที่บรรยายถึงกรณีการประกาศ พรก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ของอดีตนายกรัฐมนตรีทั้งสอง คือ นาย สมักร สุนทรเวช และ นาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ โดยภาพการ์ตูนให้ตัวละครที่กำหนดเป็น นาย สมักร สุนทรเวช กล่าวถึงกรณีการประกาศ พรก.ฉุกเฉิน ของอดีตนายกรัฐมนตรีทั้งสองคนแล้วทหาไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร แต่กลับให้การสนับสนุนกับ พรก.ฉุกเฉิน...ร้ายแรง ของตัวละครที่กำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีคนที่ 27 โดยตัวละครที่เป็น นาย สมักร สุนทรเวช บ่นว่า “โธ่เอ๊ย! ที่แท้พวกเราลืมใส่คำว่า “ร้ายแรง” ” และภาพยังแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนจากทหารโดยมีการจุมปากกันระหว่างทหารกับตัวละครที่ถูกกำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

วิเคราะห์ภาพ ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความชอบธรรมของรัฐบาลในการเข้ามาบริหารประเทศ ถึงแม้รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะมาจากการลงคะแนนเสียงเลือกของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่การได้มาดังกล่าวก็ถูกกล่าวหาว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหาร ในภาพกรอบด้านที่มี นายสมักร สุนทรเวช และ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ อดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งรัฐบาลของทั้งสองท่านมีประชาชนไม่เห็นด้วยกับการเข้ามาบริหารประเทศ มีการชุมนุมประท้วงของกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง จึงทำให้รัฐบาลของทั้งสองท่านประกาศ พรก.ฉุกเฉิน เพื่อควบคุมสถานการณ์ให้อยู่ในความสงบ แต่การประกาศดังกล่าว ก็ไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควรจากกลุ่มทหาร มีเพียงเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้นที่ให้การสนับสนุน แต่หลังจากที่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เข้ามาบริหารประเทศ ก็มีเหตุการณ์วุ่นวายแบบเดียวกันกับรัฐบาลของอดีตนายกรัฐมนตรีทั้งสอง ผู้เขียนการ์ตูนได้เสียดสีให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่าง พรก. ทั้งสองฉบับ โดยฉบับของ นายสมักร สุนทรเวช และ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ พิมพ์คำว่า “พรก.ฉุกเฉิน” แต่ฉบับของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พิมพ์คำว่า “พรก.ฉุกเฉิน...ร้ายแรง” พรก. ดังกล่าวไม่มีความแตกต่างกันเลย ในมุมมองของผู้เขียนการ์ตูน แต่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารอย่างชัดเจน ซึ่งการสนับสนุนนั้นมีปรากฏใน หนังสือ มติชนฉบับที่ประเทศไทยปี 2552 ความว่า “เวลา 07.15 น. มีการประกาศ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 98/2552 เรื่อง การจัดตั้งกองอำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (กอฉ.) โดยให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้อำนวยการและประกาศบังคับใช้มาตรา 11 (6) ตาม พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่ห้ามมิให้มีการปิดเส้นทางจราจรหรือเส้นทางคมนาคมโดยเด็ดขาด ก่อนหน้าเวลา 04.00 น. กำลังทหารเข้าสลายกลุ่มคนเสื้อแดงที่ปิดกั้นถนนบริยกสามเหลี่ยมดินแดง จนมีผู้บาดเจ็บทั้งสองฝ่ายจำนวนมาก” (ชวกิจ หั้นประดิษฐ์ 2553: 132) จากข้อความในหนังสือดังกล่าว ยิ่งสนับสนุนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนที่เชื่อว่า กลุ่มทหารให้การสนับสนุนรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อย่างเปิดเผย ซึ่งกรณี

ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความชอบธรรมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการบริหารประเทศต่อไปในอนาคตก็เป็นได้

ภาพที่ 4.4 การ์ตูนเกาหลีเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 24 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาหลีเล็ก ที่มี 3 กรอบ ที่บรรยายถึงการเข้ามา มีบทบาททางการเมืองของทหาร โดยกำหนดให้ตัวละคร 2 ตัว คุยกันถึงกรณี การประชุมคณะรัฐมนตรีในช่วงเดือน มีนาคม 2553 โดยมีทหารออกมาให้การคุ้มครองอย่างแน่นหนา จนทำให้ตัวละครตัวหนึ่งเปรียบเปรยว่า ทำไมไม่ไปประชุมในค่ายทหารเลย ถ้ากลัวขนาดนั้น ซึ่งตัวละครอีกตัวกับเปรียบการประชุมคณะรัฐมนตรีเหมือนกับการประชุมในค่ายผู้ลี้ภัยทางการเมือง

วิเคราะห์ภาพ ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของกลุ่มทหารกับความชอบธรรมของรัฐบาล ตั้งแต่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เข้ามาบริหารประเทศก็ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารอย่างเปิดเผย จากมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนต้องการสื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับกลุ่มทหาร โดยกลุ่มทหารได้ออกมาปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งตามที่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ร้องขอ โดยผู้เขียนการ์ตูนยกกรณีการประชุมคณะรัฐมนตรี มีการสั่งการให้ทหารออกมารักษาความปลอดภัยให้กับคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการปิดถนนที่วิ่งผ่านรัฐสภา หรือการตัดสัญญาณโทรศัพท์ การรักษาความปลอดภัยมากขนาดนั้น จนผู้เขียนการ์ตูนเปรียบเปรยว่าทำไมไม่ไปประชุมกันในกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ เลย ซึ่งความเป็นจริงแล้วคงไม่มีประเทศไหนในโลกจะมีการจัดการประชุมคณะรัฐมนตรีกันในค่ายทหาร ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจริง ๆ ผู้เขียนการ์ตูนก็เปรียบการประชุม

คณะรัฐมนตรีไม่ต่างอะไรกับการประชุมคณะรัฐมนตรีในค่ายผู้ลี้ภัยทางการเมือง นั่นเอง และถ้าหากเป็นเช่นนั้นจริง ความชอบธรรมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการบริหารประเทศคงหมดไปด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 4.5 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 7 เดือน เมษายน พ.ศ. 2553 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก ที่มี 3 กรอบ ที่บรรยายถึงการแก้ไขปัญหาของกลุ่มผู้ชุมนุมที่ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยใช้กระบวนการทางกฎหมาย ในภาพพยายามอธิบายภาพลักษณ์ของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ชอบใช้วิธียืมมือคนอื่นแก้ไขปัญหา โดยยกตัวอย่างของกรณีที่กำลังถกถึง มือที่มองไม่เห็น

วิเคราะห์ภาพ ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความชอบธรรมของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงรัฐบาลที่กระทำการผิดกฎหมาย โดยรัฐบาลสามารถสั่งให้เจ้าหน้าที่จับกุมกลุ่มผู้ที่กระทำความผิดกฎหมายได้โดยทันที แต่รัฐบาลกลับไม่ดำเนินการดังกล่าว ผู้เขียนการ์ตูนเลยเสียดสีวิธีการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลในการดำเนินการกับกลุ่มผู้ชุมนุม โดยใช้วิธียื่นคำร้องให้กระบวนการยุติธรรมเข้ามาจัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งวิธีการดังกล่าว ผู้เขียนการ์ตูนมองว่าเป็นการยืมมือคนอื่น (ศาลยุติธรรม) เข้ามาแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จากภาพจะเห็นได้ว่าตัวละครทั้งสองตัวยืนอยู่หน้า กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ เป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนว่า รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พยายามหาตัวช่วยในการแก้ไขปัญหาในทางการเมือง ซึ่งที่ผ่านมานั้น ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารอย่างเปิดเผยและเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาในทางการเมือง พร้อมทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยพยายามโยงให้เห็นถึงกลุ่มที่ถูกเรียกว่า มือที่มองไม่เห็น ซึ่งกลุ่มดังกล่าว ถูกกล่าวหาจากกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาลของ

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการจัดตั้งรัฐบาลดังกล่าวนั่นเอง

ภาพที่ 4.6 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก ที่มี 3 กรอบ ที่บรรยายถึงบรรยากาศในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง โดยจากการสำรวจพบว่าคะแนนนิยมในตัวนายกรัฐมนตรีเพิ่มขึ้น หลังจากมีการเสนอแผนปรองดอง แต่ในภาพยังมีข้อสงสัยอยู่ตรงที่ว่า การที่นายกรัฐมนตรีจำเป็นต้องเสนอแผนปรองดองเพราะอาจไม่สามารถสั่งการให้ทหารปราบกลุ่มผู้ชุมนุมที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลก็เป็นได้ โดยมองว่าทหารเป็นผู้อยู่เบื้องหลังรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แต่ในภาพการ์ตูนกลับมีอีกมุมมองหนึ่งว่า การดำเนินการทั้งหมดของกลุ่มทหารอาจจะเป็นการปิดทองหลังพระประธานก็เป็นได้ โดยการดำเนินการที่ผ่านมาทั้งหมดทหารเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขปัญหา มาโดยตลอด แต่กลับเป็นรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับความดีความชอบไปและยังเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลด้วย

วิเคราะห์ภาพ ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความชอบธรรมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อาจได้มาด้วยการเสียดสีจากกลุ่มทหาร โดยพยายามสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ด้วยวิธีเสนอแผนปรองดอง จนนำมาสู่การได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นมากจากประชาชน แต่ผู้เขียนการ์ตูนยังเชื่อว่าสาเหตุที่รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เสนอแผนปรองดองดังกล่าว อาจจะมาจกสาเหตุที่ไม่สามารถสั่งการให้ทหารปราบปรามกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาลก็เป็นได้ โดยมองกลุ่มทหารอยู่เบื้องหลังการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองที่ผ่านมา แต่การกระทำดังกล่าวกับส่งผลดีต่อรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ทำให้

รัฐบาลมีความชอบธรรมในการบริหารประเทศ และมองกลุ่มทหารที่ให้การสนับสนุนเป็นผู้ที่ทำงานแบบปิดทองหลังพระ โดยที่ความดีที่ผ่านมามีทั้งหมดกลับตกไปอยู่กับกลุ่มการเมือง

2) ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี มีผลต่อปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ซึ่งรัฐบาลผสมของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ถูกวิจารณ์เป็นอย่างมากในเรื่องภาวะผู้นำของตัวเอง ถึงแม้ว่านายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะได้รับการศึกษาจากประเทศอังกฤษ มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด และสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 3 ปี โดยได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ซึ่งเป็นคนไทยคนที่ 2 ที่ได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (บรรหาร ทินประบุตร 2547: 42) นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เข้าเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2535 ในขณะที่มีอายุได้เพียง 27 ปี ในขณะที่นั้นถือว่าเป็น ส.ส. ที่มีอายุน้อยที่สุด และได้เป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. 2548 ใช้เวลาในการเติบโตทางการเมืองเพียง 13 ปี ก็ก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรคที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศ ต่อมาใน พ.ศ. 2551 ก็ได้ก้าวขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย แต่การก้าวขึ้นมามีตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้รับการต่อต้านจากฝ่ายตรงข้าม โดยมีการให้ฉายาว่า “กรม. ต่างตอบแทน” และมองที่มาของรัฐบาลดังกล่าวว่า เป็นรัฐบาลที่ไปปล้นเขามา ปล้นกลางอากาศ บ้างก็มองว่าเป็น “รัฐบาลเด็กอนุบาล” โดยมองว่านายกรัฐมนตรีขาดภาวะผู้นำในการบริหารประเทศ โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจที่เรียกว่ามือที่มองไม่เห็น ดังนั้นการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ดูเหมือนว่าจะมีคนคอยกำกับอยู่เบื้องหลัง ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ก็จะแก้ไขได้ยาก เพราะตัวนายกรัฐมนตรีเองก็มองว่าขาดภาวะผู้นำในการจัดการรัฐบาลผสม

ภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี ได้มีสื่อมวลชนหลายแขนงได้แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ การ์ตูนการเมืองที่นำมาล้อเลียนภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรีนี้ ได้สะท้อนให้เห็นมุมมองลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี ซึ่งการขาดภาวะผู้นำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สามารถมองได้ว่าขาดวุฒิภาวะในการแสดงออกทางการเมือง และยังขาดความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง ยกตัวอย่างได้ดังภาพ 4.7, 4.8, 4.9, 4.10 และ 4.11 ดังนี้

ภาพที่ 4.7 การ์ตูนล้อเลียน จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 17 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนล้อเลียน 2 กรอบ ที่แสดงให้เห็นการขาดภาวะผู้นำของ นายกรัฐมนตรี

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาแนวคิดภาวะผู้นำของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ผู้เขียนการ์ตูนมองนายกรัฐมนตรีว่ายังขาดภาวะผู้นำในการเข้ามาบริหารประเทศ เนื่องจากการ์ตูนดังกล่าว ได้ล้อออกมาโดยให้นายกรัฐมนตรีไปหาหมอดูโดยมีข้อความเล็ก ๆ ว่า “เมื่อหนุ่มมาร์คแวมมาดูดวง” ได้ถามหมอดูว่า “พ่อหมอ...ผมจะเป็นนาย กยาวถึง 2 สมัยแปดปีมัย?” ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนมองนายกรัฐมนตรียังขาดความมั่นใจในตัวเองในการเข้ามาบริหารประเทศ พร้อมทั้งมองว่านายกรัฐมนตรีมีความโปร่งใสในการบริหารงาน เห็นได้จากประโยค ต่อมาว่า “แปดเดือน ไวลินสิมคุณ จังจะสาตึกมากกว่า!” จากประโยคทั้งสอง ผู้เขียนการ์ตูนไม่เชื่อในภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี แต่เชื่อในความโปร่งใสในการบริหารประเทศ และมองการเมืองในประเทศไทยยังมีการกล่าวหาผู้ต่อสู้อำนาจทางการเมืองให้เกิดความเสียหาย อย่างในกรณีคลิปเสียงของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่สั่งการให้ทหารปราบปรามกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง ซึ่งปรากฏในหนังสือ มติชนบันทึกประเทศไทย ปี 2552 ความว่า “นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ประกาศเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม เอาผิดทางกฎหมายกับผู้ที่ทำและส่งต่อคลิปเสียงตน โดยคลิปเสียงที่อ้างว่าเป็นการตัดต่อเสียงนาย อภิสิทธิ์ ดังกล่าวมีความยาว 3.41 นาที ระบุว่าเป็นการประชุมลับที่บ้านพักแม่ทัพภาคที่ 1 ในค่ายทหาร กองพันทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ (พัน.1 รอ.) ก่อนที่จะนำไปสู่การสลายการชุมนุมในเช้าวันที่ 13 เมษายน มีถ้อยคำโดยสรุปทำนองว่า นาย อภิสิทธิ์ สั่งการให้ใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบกับผู้ชุมนุมและให้ใช้อาวุธเข้าคลี่คลาย ให้อ่างแผนสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสภาพของความโกลาหลทั่วไป โดยอ้างว่าแกนนำผู้ชุมนุมได้มีการขยุยให้เกิดความรุนแรง เพื่อให้เป็นเครื่องมือเจ้าหน้าที่ประกาศใช้

พ.ร.ก.ฉุกเฉิน” (ชวกิจ หันประดิษฐ์ 2553: 272) นี้เป็นตัวอย่างการสาดโคลนใส่กันของนักการเมืองในประเทศไทย เป็นต้น

ภาพที่ 4.8 การ์ตูนกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 5 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนกาเหลาขามเล็ก 3 กรอบ ที่แสดงให้เห็นภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรีในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาภาวะผู้นำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง ผู้เขียนการ์ตูนได้นำเหตุการณ์ทางการเมือง โดยยกตัวอย่างการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ในภาพการ์ตูนเป็นการสนทนากันระหว่างผู้หญิงสองคนที่กล่าวถึงการยุติปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง โดยคนแรกกล่าวว่า “พ่นคิวเทพเทือก ถึงคิว อภิสิทธิ์ อ่อน ทักษิณ ให้ยุติความขัดแย้ง” ประโยคดังกล่าว ผู้เขียนการ์ตูนมองว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องแสดงภาวะผู้นำในการเข้าไปเจรจาในการแก้ไขปัญหา กับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ด้วยตัวเอง แต่ก็มองว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยังขาดภาวะผู้นำในการแก้ไขปัญหา ดังประโยคว่า “ประเทศนี้ช่วย แค่คนๆเดียวก็ทำให้ประเทศติดหล่มได้!” ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยมองว่าคนที่สร้างปัญหาคือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ไม่ใช่คนที่เก่งอะไรนัก แต่มองว่าตัวนายกรัฐมนตรีเอง ยังขาดภาวะผู้นำในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง พร้อมทั้งยังมองในภาพรวมของประเทศที่ไม่มีใครสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองได้ จนนำมาสู่การหยุดชะงักในการพัฒนาประเทศ ซึ่งผู้ที่สร้างปัญหาผู้เขียนการ์ตูนมองว่าเป็นคนเพียงคนเดียวทำไมถึงทำให้เหตุการณ์บ้านเมืองวุ่นวายได้ถึงเพียงนี้ หรือรัฐบาลต้องการให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นในบ้านเมือง เพื่อต้องการสร้างภาพภาวะผู้นำให้กับตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี และให้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหวังผลการเลือกตั้งในครั้งหน้าก็เป็นได้

ภาพที่ 4.9 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 3 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 2 กรอบ เป็นการสนทนากันระหว่างตัวละคร 3 ตัว โดยที่ตัวละครตัวหนึ่งกำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี พูดถึงการประชุมอาเซียน ชัมมิต ที่ได้จัดขึ้นในประเทศไทย ในภาพเป็นการแสดงความดีใจของผลการประชุมดังกล่าว โดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ถูกตัวละครที่เป็นเด็กหัวจุกถามถึงผลการประชุมเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ใช่ไหมที่ทำให้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แสดงความดีใจออกมาขนาดนั้น แต่กลับตอบมาว่า “ปล่าว...ที่ปลื้มเพราะตอนถ่ายรูปรักพวกผู้นำประเทศต่างๆ ผมดูหล่อกว่าเพื่อน” จากคำตอบดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงวุฒิภาวะของนายกรัฐมนตรี ที่ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสื่อออกมาในภาพการ์ตูน

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาสาระด้านวุฒิภาวะของนายกรัฐมนตรี ที่ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสื่อออกมาให้เห็น จากภาพดังกล่าว ผู้เขียนการ์ตูนมีมุมมองต่อตัวผู้นำ คือ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่ายังขาดวุฒิภาวะในการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยการนำเหตุการณ์การจัดการประชุมอาเซียนชัมมิต มาล้อเลียนตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยเป็นเหตุการณ์ภายหลังการเสร็จสิ้นการจัดการประชุมอาเซียนชัมมิต ผู้เขียนการ์ตูนได้ให้ตัวละครเป็นเด็กหัวจุกถามถึงความยินดีในผลงานของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่สามารถทำงานบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งเป้าเอาไว้ ผู้เขียนการ์ตูนได้สะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนต่อตัวนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยให้คำตอบกับเด็กหัวจุกที่ถามคำถามดังกล่าวออกมาว่า “ปล่าว...ที่ปลื้มเพราะตอนถ่ายรูปรักพวกผู้นำประเทศต่างๆ ผมดูหล่อกว่าเพื่อน!” ซึ่งภาพบรรยากาศการถ่ายรูปผู้นำอาเซียนที่เข้าร่วมประชุมอาเซียนชัมมิต มีปรากฏในหนังสือ มดชนบันทึกประเทศไทย ปี 2552 หน้า 83 (ชวกิจ หั้นประดิษฐ์ 2553: 83) จากที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นการสะท้อนมุมมองของ

ผู้เขียนว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ยังขาดวุฒิภาวะด้านการเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของตนเอง มากกว่าการคำนึงถึง สาระที่สาคัญของกิจกรรม

ภาพที่ 4.10 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 29 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552
หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 2 กรอบ ที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงภาวะผู้นำของ นายกรัฐมนตรีกับปัญหาการจัดตั้งพรรคการเมืองของกลุ่มพันธมิตร

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาสาระด้านภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี ที่มีต่อ กลุ่มผู้ชุมนุม (พท.) จากภาพเป็นการสนทนากันระหว่าง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กับนาย สุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี การสนทนากันดังกล่าว ผู้เขียนการ์ตูนต้องการ สะท้อนให้เห็นถึงการขาดภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี ในภาพการ์ตูนตัวละครที่ถูกกำหนดให้เป็น นายกรัฐมนตรีแสดงอาการปวดหัวออกมาให้นาย สุเทพ เทือกสุบรรณ เห็น แล้วบ่นออกมาว่า “กลุ่ม ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ” โดยตัวละครที่ถูกกำหนดให้เป็นนาย สุเทพ เทือกสุบรรณ นี้กว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กลุ่มใจเรื่องเศรษฐกิจที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างที่ตั้งใจเอาไว้ แต่ นายกรัฐมนตรีกลับตอบมาว่า “ปล่าว...กลุ่มเรื่องพันธมิตรตั้งพรรคการเมือง...กลัวว่าจะมาแย่งฐาน เสียงของเราไปซะหมด” จากประโยคดังกล่าว สะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนที่มีต่อนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่ายังขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง โดยมองว่าแทนที่จะมาเร่ง แก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจกลับมากลัวที่จะเสียฐานเสียงของพรรคตัวเอง แสดงถึงการขาดภาวะผู้นำ อย่างมากในมุมมองของผู้เขียนการ์ตูน

ภาพที่ 4.11 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 5 เดือน กันยายน พ.ศ. 2552
หน้า 9

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 1 กรอบ เป็นการสนทนากันระหว่างตัวการ์ตูนสองตัวที่สมมติให้ตัวละครตัวหนึ่งเป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และตัวการ์ตูนอีกตัวหนึ่งสมมติให้เป็นนาย ชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้คุยกันถึงกรณีการแต่งตั้ง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) โดยมีความเห็นที่ไม่ตรงกันระหว่างบุคคลทั้งสอง ซึ่ง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ให้การสนับสนุน พล.ต.อ.ทวีป ตันประเสริฐ จเรตำรวจแห่งชาติ ส่วนนาย ชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้การสนับสนุน พล.ต.อ.จุมพล มั่นหมาย รอง ผบ.ตร. ซึ่งการได้มาของ ผบ.ตร. จะผ่านในรูปของคณะกรรมการ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในการคัดเลือก และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นหนึ่งในคณะกรรมการคัดเลือก แต่เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มที่สนับสนุนนายกรัฐมนตรีกับกลุ่มที่สนับสนุนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังนั้นการคัดเลือก ผบ.ตร. จึงไม่สามารถที่จะดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ในการลงคะแนนของคณะกรรมการชุดดังกล่าว ในภาพนาย ชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เสนอวิธีแก้ไขปัญหามาโดยการให้โยนเหรียญ ซึ่งในภาพตัวละครที่กำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ยืนดูค้อนแล้วมองไปด้วยสายตาเหมือนเด็กที่จะต้องตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นการสะท้อนภาวะผู้นำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะนายกรัฐมนตรีกับกรณีการแต่งตั้ง ผบ.ตร. ในมุมมองของผู้เขียนการ์ตูน

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี กับกรณีการแต่งตั้ง ผบ.ตร. ในมุมมองของผู้เขียนการ์ตูน ในภาพ เป็นภาพการ์ตูนที่กำหนดให้ตัวละครตัวหนึ่งเป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กับตัวละครอีกตัวหนึ่งเป็น นาย ชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สนทนากันกรณีการแต่งตั้ง ผบ.ตร. คนใหม่ ซึ่งเป็นการช่วงชิง กันระหว่าง พล.ต.อ.ทวีป ตันประเสริฐ จเรตำรวจแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีให้การสนับสนุน กับ พล.ต.อ.จุมพล มั่นหมาย รอง ผบ.ตร. โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้การ สนับสนุน โดยปกติแล้วการแต่งตั้ง ผบ.ตร. ถึงแม้ว่าจะมีรูปของคณะกรรมการก็ตาม แต่ โดยทั่วไปแล้ว นายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจว่าจะเลือกผู้ใดเป็น ผบ.ตร. แต่มาคราวนี้มี การแข่งขันกันระหว่าง นายกรัฐมนตรี กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยในภาพผู้เขียน การ์ตูนสะท้อนเหตุการณ์ออกมาว่า “เอางี้ดีมี๊...ถ้าออกหัวทวีปถ้าออกก้อยเป็นจุมพล” เป็นการ สะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนต่อการขาดภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรีอย่างมาก ในภาพ หลังจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกล่าวประโยคดังกล่าว นายกรัฐมนตรีก็แสดงที่ทำ ออกมาเหมือนเด็กที่แสดงอาการงง ๆ แล้วทำท่าคุดนิ้วมือ แสดงถึงความไม่เชื่อมั่นในตัวเองของ นายกรัฐมนตรีในมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนในการที่จะแก้ไขปัญหาการแต่งตั้ง ผบ.ตร. ซึ่งการ แต่งตั้ง ผบ.ตร. ดังกล่าว เป็นการสะท้อนการขาดภาวะผู้นำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และยังสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งภายในพรรคร่วมรัฐบาลอีกด้วย ซึ่งเหตุการณ์ ดังกล่าว ได้ส่งผลให้ นาย นิพนธ์ พร้อมพันธุ์ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ต้องยื่นใบลาออกจาก ตำแหน่ง เนื่องจาก นาย นิพนธ์ พร้อมพันธุ์ ให้การสนับสนุน พล.ต.อ.จุมพล มั่นหมาย รอง ผบ.ตร. ดังที่ปรากฏในหนังสือ มติชนฉบับที่กประเทศไทย 2552 ความว่า “ต่อมาบ่ายวันที่ 5 ตุลาคม นาย อภิสิทธิ์ ยอมรับว่า นาย นิพนธ์ พร้อมพันธุ์ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ยื่นหนังสือ ลาออกจากตำแหน่งเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแล้วตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน และมีผลตั้งแต่นั้น ” (ชวกิจ หันประดิษฐ์ 2553: 323) เป็นต้น

3) บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็น นายกรัฐมนตรี ตามพระบรมราชโองการ วันที่ 17 ธันวาคม 2551 พระบาทสมเด็จพระ ปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธยในประกาศ โดยมีนาย ชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และในวันที่ 20 ธันวาคม 2551 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี โดยมี นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ คณะรัฐมนตรีคณะ นี้เป็นคณะรัฐมนตรีคณะที่ 59 ของประเทศไทย การแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มีการกล่าวหา กันว่าเป็นคณะรัฐมนตรีต่างตอบแทนระหว่างพรรคร่วมรัฐบาล กับพรรคร่วมรัฐบาล จะเห็นได้จากมี

การให้ตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงสำคัญ ๆ ให้กับพรรคร่วมรัฐบาล เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

การเข้ามาบริหารประเทศของคณะรัฐมนตรีคณะนี้หลายคนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรี เนื่องจากบางคนเข้ามาดำรงตำแหน่งได้ด้วยเป็นตัวแทนของแกนนำพรรคที่โดนเว้นวรรคทางการเมือง บางคนเข้ามาดำรงตำแหน่งได้ด้วยการสนับสนุนจากกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวนี้ต้องการเข้ามาควบคุมรัฐมนตรีให้ดำเนินนโยบายเป็นไปในทิศทางที่กลุ่มของตนต้องการ จากกรณีดังกล่าว การบริหารงานของคณะรัฐมนตรีอาจเป็นไปด้วยความไม่โปร่งใส เนื่องจากจะต้องคอยรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผลประโยชน์ที่สนับสนุนให้เข้ามาดำรงตำแหน่ง การบริหารจัดการในกระทรวงที่ได้รับมอบหมายอาจไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามกรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้รับการโจมตีอย่างมากจากหลายกลุ่มหลายฝ่าย โดยเฉพาะกลุ่มผลประโยชน์ที่เรียกตัวเองว่า กลุ่มคนเสื้อแดง โจมตีความเหมาะสมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นอย่างมากถึงความเหมาะสม และพฤติกรรมก่อนเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีดังกล่าว เนื่องจากรัฐมนตรีคนนี้ได้ขึ้นเวทีการชุมนุมของกลุ่มผลประโยชน์ที่เรียกตัวเองว่า กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือกลุ่มคนเสื้อเหลือง การขึ้นเวทีดังกล่าวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้กล่าวโจมตีนายกรัฐมนตรีของประเทศกัมพูชาอย่างรุนแรง เหตุนี้เองที่กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยก็เอามาใช้ในการอ้างเหตุที่ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรีดังกล่าว จากเหตุการณ์ดังกล่าวได้รับการวิจารณ์จากหลายฝ่ายถึงความเหมาะสมของคณะรัฐมนตรีคณะนี้ การ์ตูนการเมืองก็เป็นสื่ออันหนึ่งที่ได้สะท้อนถึงปัญหาดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสะท้อนมุมมองของการ์ตูนการเมืองและเห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น จึงขอยกตัวอย่างที่ภาพการ์ตูนการเมือง โดยดูที่พฤติกรรมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ พร้อมทั้งดูพฤติกรรมของรัฐมนตรีกระทรวงต่าง ๆ ในเรื่องการทุจริต ดูวิธีการการฟอกตัวของนักการเมืองที่เข้ามาเล่นการเมืองโดยใช้วิธีผ่านระบบรัฐสภา และ การดำเนินการแบบสองมาตรฐานในทางการเมือง ดังที่ปรากฏในภาพที่ 4.12, 4.13, 4.14, 4.15 และ 4.16 ดังนี้

ภาพที่ 4.12 การ์ตูนกาเหาะทอมเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 24 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนกาเหาะทอมเล็ก 3 กรอบ เป็นการกล่าวถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศถึงความเหมาะสมกับตำแหน่ง

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงความเหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของนาย กษิต ภิรมย์ ผ่านการสนทนาของตัวละครทั้งสอง โดยให้ตัวละครตัวหนึ่งพูดขึ้นมาว่า “วันนี้ ครม. ประชุมนัดแรก ทั้งๆ ที่เรายังไม่มี รมต. ต่างประเทศ ” จากประโยคนี้ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงการไม่ยอมรับในตัวนาย กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอย่างตรงไปตรงมาและชัดเจน ต่อมาตัวละครอีกตัวก็ตอบว่า “อ้าว! ก็อดีตท่านทูตคนดั่งเง! มาเป็น รมต. ต่างปท.” เมื่อได้ยินประโยคดังกล่าวตัวละครตัวแรกก็ทำเป็นงง แล้วตอบกลับไปว่า “ตายจริง! ชั้นคิดว่าแกเป็นแค่ฝ่ายต่างปท. ของตระกูลลิ้ม!” ประโยคนี้ยังสนับสนุนการไม่ยอมรับของผู้เขียนการ์ตูนกับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ของนาย กษิต ภิรมย์ พร้อมทั้งเชื่อมั่นว่านาย กษิต ภิรมย์ มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยค่อนข้างเหนียวแน่น เพราะคำว่าตระกูลลิ้มมีนัยไปถึงนาย สนธิ ลิ้มทองกุล แกนนำของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ต่อมา ตัวละครอีกตัวก็ตอบกลับไปว่า “ทำไมวุ้นๆ?” และได้คำตอบกลับมาว่า “ก็เปิดตัวงานแรกเห็นแก่ต่างให้พธม. เรื่องปิดสนามบินโดยไม่ได้สนใจภาพลักษณ์ของ ปท. ไทย!” จากบทสนทนาของตัวละครทั้งสอง สะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนอย่างชัดเจนว่าไม่เห็นด้วยกับการเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของนาย กษิต ภิรมย์ โดยมองว่านาย กษิต ภิรมย์ เป็นเพียงแค่ฝ่ายต่างประเทศของ ตระกูลลิ้ม เนื่องจากนาย กษิต ภิรมย์ ได้พยายามแก้ต่างให้กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในกรณีการปิดล้อมสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก และเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างนาย กษิต ภิรมย์ กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กับการได้มาของตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ภาพที่ 4.13 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 27 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 9

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 2 กรอบ เป็นการสนทนากันระหว่างตัวละครที่กำหนดให้เป็นนาย กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกับตัวละครที่กำหนดให้เป็นเด็กหัวจุก เป็นการสนทนากันระหว่างตัวละครทั้งสอง กรณีที่นาย กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ โดนตำหนิจากหลายฝ่ายในการเข้ารับตำแหน่ง

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาสาระของความเหมาะสมกับตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของนาย กษิต ภิรมย์ ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนออกมาให้เห็นว่าไม่เห็นด้วยกับการเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของนาย กษิต ภิรมย์ โดยผ่านตัวละคร 2 ตัว ตัวละครตัวแรกถูกกำหนดให้เป็นนาย กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ตัวละครตัวที่สองถูกกำหนดให้เป็น เด็กหัวจุก ตัวละครทั้งสองตัวนั้น มีการสนทนากัน โดยตัวละครที่ถูกกำหนดให้เป็นนาย กษิต ภิรมย์ แสดงความเสียดใจที่โดนตำหนิตั้งแต่มารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ โดยกล่าวกับตัวละครที่เป็นเด็กหัวจุกว่า “เฮ้อ...ตั้งแต่มารับตำแหน่ง รมต.ต่างประเทศเนี่ย...มีแต่เสียงตำหนิลงทั้งวัน” จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนต้องการที่จะสะท้อนความไม่เห็นด้วยกับการเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของ นาย กษิต ภิรมย์ ตัวละครที่เป็นเด็กหัวจุกได้ยื่นคำกล่าวเช่นนั้นจึงได้แนะนำไปว่า “ลาออกสิครับ จะได้ยินแต่เสียงชื่นชมทั้งวัน” ประโยคดังกล่าวยิ่งสนับสนุนการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนว่าไม่เห็นด้วยกับนาย กษิต ภิรมย์ ในการเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และผู้เขียนการ์ตูนเห็นว่าการแก้ไขปัญหาของนาย กษิต ภิรมย์ ที่ดีที่สุดก็คือ ลาออกจากตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นั่นเอง

ภาพที่ 4.14 การ์ตูนเกาหลีขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 27 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาหลีขามเล็ก 3 กรอบ เป็นการกล่าวถึงปัญหาการทุจริตของนักการเมือง กรณีการช่วยเหลือประชาชนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ในการแจกถุงยังชีพให้กับประชาชนที่ประสบอุทกภัยแต่ปรากฏว่ามีปลากระป๋องในถุงยังชีพดังกล่าวเกิดเน่าเสียขึ้นมา ดังนั้น อาจเกิดการทุจริตในการดำเนินการก็เป็นได้ พร้อมทั้งโยงไปถึงกรณีการแจกซองและนามบัตร ที่จังหวัดนครราชสีมาของพรรคภูมิใจไทย ซึ่งอาจเข้าข่ายผิดกฎหมาย

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาสาระและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรีในรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กรณีการทุจริตในคณะรัฐมนตรีชุดนี้ ผู้เขียนการ์ตูนได้สะท้อนออกมาให้เห็นการทุจริตงบประมาณของกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ในการแจกถุงยังชีพช่วยเหลือผู้ประสบภัยในจังหวัดภาคใต้ ในถุงยังชีพดังกล่าว มีปลากระป๋องที่เน่าเสียอยู่ในถุงยังชีพ จากเหตุดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าอาจเกิดการทุจริตในการจัดหาถุงยังชีพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เหตุการณ์ดังกล่าวได้รับการโจมตีจากฝ่ายค้านเป็นอย่างมากดังปรากฏในหนังสือ มติชนฉบับที่ก ประเทศไทย ปี 2552 ดังนี้ “ให้ลาออก – พรรคเพื่อไทยแถลงความคืบหน้าการตรวจสอบพบปลากระป๋องที่แจกผู้ประสบภัยน้ำท่วมจังหวัดพัทลุง และพบปัญหาปลากระป๋องเน่าเสีย พร้อมเรียกร้องให้นาย วิฑูรย์ นามบุตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับผิดชอบด้วยการลาออก” (ชวกิจ หั่นประดิษฐ์ 2553: 38) จากข้อความดังกล่าวสนับสนุนการสะท้อนปัญหาการทุจริตในรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มากขึ้น ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวยังไม่ทันจบก็มีการที่จังหวัดนครราชสีมา มีการแจกซองพร้อมด้วยนามบัตรของรัฐมนตรีท่านหนึ่ง การดำเนินการดังกล่าวนี้ อาจเข้าข่ายผิดกฎหมายในกรณีของนักการเมือง ในภาพกรอบที่ 3 ยังเปรียบเปรยว่ากรณีนี้ว่า “ซองแจกไม่เห่า แต่คนแจกกำลังจะเห่า” เป็นการเสียดสีของผู้เขียนการ์ตูนด้วยการนำกรณีปลากระป๋องที่นำมาแจกแล้วเน่า กับกรณีที่มีการแจกซองพร้อมนามบัตร ของ

รัฐมนตรี ท่านหนึ่ง การกระทำดังกล่าวอาจเข้าข่ายผิดกฎหมาย และอาจนำมาซึ่งการลงโทษทางกฎหมาย ผู้เขียนการ์ตูนเลยเสียดสีแล้วสะท้อนออกมาว่า ของที่แจกไม่แน่นอนแต่คนแจกอาจจะนำเองก็เป็นได้ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมที่อาจจะทุจริตของรัฐมนตรีดังกล่าวในมุมมองของผู้เขียนการ์ตูน จุดนี้เป็นปัญหาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ต้องมีการแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาในลักษณะนี้ซ้ำอีก ถ้าหากปล่อยให้มีการทุจริตในลักษณะแบบนี้มากขึ้นปัญหาทางการเมืองอาจนำไปสู่ความรุนแรงก็เป็นได้ เนื่องจากฝ่ายที่ต่อต้านอาจนำประเด็นการทุจริตของรัฐบาลมาโจมตีเพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการขับไล่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หากเป็นเช่นนั้นจริงปัญหาการเมืองในประเทศไทยก็ยากที่จะแก้ไขให้ไปในทิศทางที่ดีได้ วิธีแก้ไขที่น่าจะได้รับการยอมรับคือ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในว่ากรณีใดๆ ลาออกเพื่อแสดงความรับผิดชอบ

ภาพที่ 4.15 การ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 26 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก 3 กรอบ เป็นการสนทนากันระหว่างตัวละครทั้งสอง ซึ่งกล่าวถึงการชกฟอกกณะรัฐมนตรีของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยพยายามกล่าวกระทบกระทั่งยรัฐมนตรีบางคนที่ยพยายามกล่าวหากลุ่มผู้ชุมนุมเสื้อแดงที่ล้มการประชุมอาเซียน แต่กลับไม่ตำหนิตัวเองที่ยึดสนามบินสุวรรณภูมิ

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาสาระและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรีในรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้เขียนการ์ตูนต้องการล้อเลียนศึกชกฟอกรัฐบาลจากฝ่ายค้าน โดยสะท้อนออกมาว่า ฝ่ายค้านต้องการที่จะโจมตีเด็กของนาย เนวิน แต่การชกฟอกของฝ่ายค้าน อาจเป็นการช่วยฟอกรัฐมนตรีของรัฐบาลก็เป็นได้ โดยมองว่ารัฐบาลของพรรคประชาธิปัตย์สามารถฟอกตัวให้กับรัฐมนตรีที่ถูกชกฟอกได้ มีการล้อเลียนโดยเปรียบให้รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็น

เหมือนเครื่องซักฟอก ที่คอยฟอกสิ่งสกปรกออกจากภาพลักษณ์ของคณะรัฐมนตรี และยังมีกรเปรียบเปรยอีกว่า “...ตอนนี้คงกำลังอยู่ในโหมดฟอกหน้าเพราะมี รมต.บางคนหน้าบางขึ้นเห็น ๆ ” เป็นการล้อเลียนรัฐมนตรีบางคน เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นาย กษิต ภิรมย์ ที่พยายามดำเนินพฤติกรรมของกลุ่มคนเสื้อแดงที่ล้มการประชุมอาเซียน แต่กลับไม่ยอมดำเนินตัวเองที่เข้ายึดสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งการกระทำทั้งสองก็เป็นการทำลายความน่าเชื่อถือของประเทศได้พอ ๆ กัน จากที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนว่า การซักฟอกคณะรัฐมนตรีของฝ่ายค้านไม่สามารถที่จะทำให้คณะรัฐมนตรีที่โดนซักฟอกหลุดลอยออกจากตำแหน่งรัฐมนตรี แต่กลับทำให้รัฐมนตรีที่ถูกซักฟอกสามารถแก้ต่างในประเด็นต่าง ๆ ได้ จนทำให้รัฐมนตรีที่ถูกกล่าวหาพ้นมลทินไปในที่สุด

ภาพที่ 4.16 การ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 9 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก 3 กรอบ เป็นการกล่าวถึงการลาออก จากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาศังคม ฯ ของนาย วิฑูรย์ นามบุตร กรณีการแจกถุงยังชีพช่วยผู้ประสบภัยทางภาคใต้ ต่อมาพบว่ามิปลาระบองเนาเสียนในถุงยังชีพที่นำไปแจกให้กับผู้ประสบภัย มาเปรียบเทียบกับนาย กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กรณีเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่มีการปิดล้อมสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวมีการเรียกร้องให้นาย กษิต ภิรมย์ แสดงความรับผิดชอบ ด้วยการลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ การลาออกของนาย วิฑูรย์ นามบุตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาศังคม ฯ กลับถูกสมาชิกในพรรคประชาธิปัตย์ดำเนินว่า นาย วิฑูรย์ นามบุตร สร้างมาตรฐานทางการเมืองไว้สูงเกิน

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาสาระและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี พรรคประชาธิปัตย์ ผู้เขียนการ์ตูนต้องการล้อเลียนพฤติกรรมของรัฐมนตรีในพรรคประชาธิปัตย์ เป็นการกล่าวถึงกรณี นาย วิฑูรย์ นามบุตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ กับ นาย กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นการเปรียบเทียบกันระหว่างรัฐมนตรีทั้งสอง ในการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้น โดยนาย วิฑูรย์ นามบุตร ได้แสดงความรับผิดชอบโดยการลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ จากกรณี การพบปลากะปิองเน่าในถุงยังชีพที่นำไปแจกให้กับประชาชนพื้นที่ภาคใต้ กรณีการเกิดภัยธรรมชาติ ดังปรากฏในหนังสือ มติชนบันทึกประเทศไทย ว่า “ต่อมาวันที่ 2 กุมภาพันธ์ นาย สุขชัย ศรีหล้า ส.ส. อุบลราชธานี พรรคประชาธิปัตย์ ผู้ใกล้ชิดกับนาย วิฑูรย์ยอมรับว่า มีกระแสกดดันนายวิฑูรย์ทั้งนอกและในพรรคประชาธิปัตย์” และ “วันรุ่งขึ้น นายวิฑูรย์ประกาศลาออกจากตำแหน่ง วันเดียวกัน พรรคประชาธิปัตย์ได้เสนอชื่อนาย อิศสระ สมชัย ส.ส.อุบลราชธานี ดำรงตำแหน่งแทน” (ชวกิจ หั่นประดิษฐ์ 2553: 38) จากประโยคดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ามีการกดดันจากหลายฝ่ายให้นายวิฑูรย์ นามบุตร ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีดังกล่าว เพื่อต้องการสร้างมาตรฐานทางการเมืองให้สูงขึ้น แต่ในกรณีของ นาย กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เข้าร่วมกับกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยการชุมนุมดังกล่าวนี้ได้เข้าบุกยึดสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่ง นาย กษิต ภิรมย์ ได้ขึ้นไปเวทีในการชุมนุมในครั้งนั้นด้วย หลายฝ่ายเรียกร้องให้นาย กษิต ภิรมย์ ลาออกจากตำแหน่งเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ในครั้งนั้น แต่ นาย กษิต ภิรมย์ ไม่ได้แสดงความรับผิดชอบโดยการลาออกจากตำแหน่ง ทำให้หลายฝ่ายตำหนิพฤติกรรมดังกล่าว ในการล้อเลียนการลาออกของนาย วิฑูรย์ นามบุตร ว่าได้รับการชื่นชมจากพรรคประชาธิปัตย์ แต่พอมาถึงตอนนาย กษิต ภิรมย์ ไม่ยอมลาออกจากตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นาย วิฑูรย์ นามบุตร กลับถูกตำหนิจากพรรคประชาธิปัตย์ ว่าได้สร้างมาตรฐานทางการเมืองไว้สูงเกิน จากกรณีดังกล่าวเป็นการสะท้อนพฤติกรรมของรัฐมนตรีในพรรครัฐบาล ซึ่งมองแต่ผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของประชาชน

สรุปภาพรวมความชอบธรรมทางการเมือง ภาพการ์ตูนได้สะท้อนมาให้เห็นว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีความมั่นใจในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี แต่มีกลุ่มต่อต้านโดยการใช้สัญลักษณ์ที่เป็นรูปเต่า (ตีนตบ) กลุ่มดังกล่าวเชื่อว่าทหารให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง การขาดภาวะผู้นำในการแก้ไขปัญหาของนายกรัฐมนตรี ความไม่เหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรี และการทุจริตคอร์ปชั่นของรัฐมนตรีบางคนในรัฐบาล

2.1.2 ความชอบธรรมทางกฎหมาย

การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในช่วงตั้งแต่วันที่รับตำแหน่ง คือวันที่ 17 ธันวาคม 2551 เป็นต้นมา ถูกตั้งประเด็นในเรื่องของความชอบธรรมเป็นอย่างมากในการจัดตั้งรัฐบาล โดยถูกกล่าวหาจากฝ่ายต่อต้านว่าได้รับการสนับสนุนในการจัดตั้งรัฐบาลจากกลุ่มทหาร โดยมีการเปรียบเทียบว่าการจัดตั้งรัฐบาลชุดนี้มีการจัดตั้งในค่ายทหาร โดยมีการกดดันให้กลุ่มที่เคยสนับสนุนพรรคเพื่อไทย เปลี่ยนมาเป็นสนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ จากข้อกล่าวหาดังกล่าวนี้เองที่ฝ่ายต่อต้านพยายามที่จะโจมตีความชอบธรรมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และพยายามที่จะโยนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับกลุ่มทหารที่ให้การสนับสนุน โดยชี้ไปที่งบประมาณของกระทรวงกลาโหมที่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ แต่ถึงอย่างไรก็ตามกลุ่มที่ให้การสนับสนุนก็มีข้อโต้แย้งว่า การได้มาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ไม่แตกต่างอะไรกับรัฐบาลที่มีการจัดตั้งมาก่อนหน้านี้สองรัฐบาล ซึ่งการได้มาของรัฐบาลก่อนหน้านี้นั้นทั้งสองรัฐบาลก็ได้มาโดยการลงคะแนนเสียงเลือกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีผู้นำอีกฝ่ายเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งทั้งสองครั้ง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ถูกเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พอมาถึงคราวเสนอชื่อเพื่อชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการเลือกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กลุ่มที่ต่อต้านกลับไม่ยอมรับผลดังกล่าว กลุ่มที่สนับสนุนก็ให้เหตุผลว่าถ้าหากไม่ยอมรับผลการลงคะแนนเลือกนายกรัฐมนตรีของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ควรที่จะต่อต้านผลการเลือกนายกรัฐมนตรีตั้งแต่ก่อนหน้านั้นทั้งสองครั้งแล้ว แต่ทำไมผลการลงคะแนนออกมาแล้วปรากฏว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นผู้ชนะ จึงได้มีการออกมาต่อต้านอย่างรุนแรงและยังกล่าวหาว่าขาดความชอบธรรมในการเข้ามาเป็นรัฐบาล จากประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นการกล่าวถึงความชอบธรรมทางกฎหมายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งการกล่าวหาดังกล่าวสื่อหลายแขนงพยายามสะท้อนออกมาในรูปแบบต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่พยายามสะท้อนมุมมองดังกล่าวออกมา และในที่นี้ขอนำมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมืองออกมาสะท้อนการในเรื่องการจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหาร และผลของการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังตารางที่ 4.17 และ 4.18 ดังนี้

ภาพที่ 4.17 การ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 30 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก 3 กรอบ เป็นการกล่าวถึงการประท้วงของกลุ่มผู้ชุมนุมที่ต้องการขับไล่รัฐบาล ซึ่งในภาพการ์ตูนต้องการสะท้อนออกมาว่า ถ้ารัฐบาลยุบสภาโดยกลุ่มผู้ชุมนุมต่อไปรัฐบาลก็จะต้องยุบสภาทุกครั้งไปที่มีกลุ่มผู้ชุมนุมมาชุมนุมขับไล่เป็นแสน ๆ คน ซึ่งเหตุการณ์ทำนองนี้ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน แต่ถ้าดูจากภาพประกอบแล้ว ในภาพเป็นหน่วยทหารหน่วยหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการเข้าร่วมควบคุมสถานการณ์กรณีฉุกเฉิน ซึ่งต่อมารอบที่สามกลับพูดในทำนองหักมุมว่า “เปล่า! เรื่องที่รัฐบาลถูกตั้งในค่ายทหาร!” จากข้อความดังกล่าว มุมมองของผู้เขียนการ์ตูนอาจมองได้ว่ารัฐบาลว่าขาดความชอบธรรมทางกฎหมายก็เป็นได้ เนื่องจากมีอำนาจพิเศษช่วยในการจัดตั้งรัฐบาล

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาความชอบธรรมทางกฎหมายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่าอาจจะขาดความชอบธรรมทางกฎหมายก็เป็นไปได้ ดูจากภาพการ์ตูนที่ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนอีกมุมมองหนึ่ง ซึ่งในภาพการ์ตูนกำหนดให้ตัวละครสองตัวสนทนากัน ในเรื่องการยุบสภาจากการเรียกร้องของกลุ่มผู้ชุมนุมขับไล่ โดยตัวละครตัวหนึ่งกล่าวขึ้นมาว่า “ถ้าครั้งนี้นายกฯ ยุบสภา ต่อไปมีมีอบมาไล่! รัฐบาลก็ต้องยุบสภาทุกครั้ง?” เมื่อได้ยินคำกล่าวดังนั้น ตัวละครอีกตัวก็กล่าวตอบกลับมาว่า “แหม! เรอนี้ก็เรื่องแบบนี้มันไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนนี่นา!” จากประโยคทั้งสอง ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นว่าไม่เห็นด้วยกับการยุบสภาโดยวิธีที่โดนกลุ่มผู้ชุมนุมออกมาขับไล่ เท่าที่ผ่านมายังไม่เคยมีแบบนี้มาก่อนเลย ต่อมาตัวละครอีกตัวก็กล่าวว่า “เรื่องที่รัฐบาลถูกคนเป็นแสนๆ ขับไล่?” ซึ่งเป็นคำถามที่ต้องการสื่อออกมาว่าขนาดคนเป็นแสน ๆ ออกมาขับไล่ยังไม่ลาออกอีกหรือ แต่คำตอบของตัวละครกลับตอบมาว่า “เปล่า! เรื่องที่รัฐบาลถูกตั้งในค่ายทหาร” จากประโยคนี้เป็นการหักมุมของผู้เขียนการ์ตูนที่ต้องการสะท้อนความชอบธรรมทางกฎหมายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งมองว่าทำไมรัฐบาลชุดนี้ไปตั้งที่ค่ายทหาร จากภาพจะเห็นได้ว่าผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นแบบชัดเจนเลยว่า การจัดตั้งรัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ทหารเข้ามามีบทบาทอย่างชัดเจน โดยให้ตัวละครทั้งสองตัว

ยื่นอยู่หน้าหน่วยทหารที่เชื่อว่าเป็นสถานที่ที่ใช้ในการจัดตั้งรัฐบาล ดังนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมก็มีสิทธิ์ที่จะเรียกร้องให้มีการยุบสภาได้ เนื่องจากรัฐบาลชุดนี้อาจขาดความชอบธรรมทางกฎหมายเพราะวิธีที่ได้มาของรัฐบาลนั้น ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอำนาจนอกระบบรัฐสภา

ภาพที่ 4.18 การ์ตูนสติล จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 30 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2553
หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสติล 1 กรอบ เป็นการจำลองเหตุการณ์การประชุมภายในพรรคประชาธิปัตย์ โดยผู้นำพรรคคนสำคัญทั้งสี่คนสนทนากันในเรื่องการเตรียมการเลือกตั้งครั้งต่อไปของพรรคประชาธิปัตย์ โดยมีเป้าหมายต้องการที่จะให้ได้เสียงถึง 240 เสียง เพื่อที่จะได้เป็นพรรคเสียงข้างมากพรรคเดียว และจะทำให้สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้โดยไม่ผสมกับพรรคการเมืองอื่น ๆ หลายพรรคเช่นที่เป็นมา

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนเนื้อหาความชอบธรรมทางกฎหมายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่าต้องการให้พรรคของตัวเองมีเสียงข้างมากเพียงพรรคเดียว เพื่อที่จะได้จัดตั้งรัฐบาลอย่างที่ไม่ต้องมีข้อกล่าวหาว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหาร ซึ่งที่ผ่านมาโดนโจมตีในเรื่องนี้ อย่างหนัก แต่ถ้าจะกล่าวเลยซะทีเดียวว่าขาดความชอบธรรมทางกฎหมายก็จะไม่เป็นการถูกต้องโดยทั้งหมด เนื่องจากขั้นตอนในการเลือกตัวนายกรัฐมนตรีนั้น มีการเปิดเผยให้เห็นโดยทั่วไป โดยมีการถ่ายทอดสดการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี โดยเรียกชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทีละคนแล้วให้กล่าวออกมาว่าจะเลือกใครเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนออกถึงความอึดอัดใจของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ถึงข้อกล่าวหาที่ว่า มีกลุ่มทหารคอยให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลังในการจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งภาพสื่อให้เห็นว่ารัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เลือกตั้งคราว

หน้าต้องการที่จะได้เสียงมากถึง 240 เสียง ตรงนี้เป็นปัญหาที่รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องการแก้ไข เพื่อให้การเข้ามาเป็นรัฐบาลในครั้งต่อไปมีความชอบธรรมทางกฎหมายอย่างที่ไม่ไม่มีใครสามารถมาโจมตีได้

สรุปภาพรวมความชอบธรรมทางกฎหมาย ภาพการ์ตูนได้สะท้อนออกมาให้เห็นว่า รัฐบาลได้รับการสนับสนุนในการจัดตั้งรัฐบาลจากกลุ่มทหาร แต่รัฐบาลก็พยายามที่จะลบภาพการสนับสนุนดังกล่าว โดยมองไปที่การเลือกตั้งครั้งต่อไป

2.2 เสถียรภาพของรัฐบาล

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขณะการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรีจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเริ่มเข้ามาบริหารประเทศในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ต่อมาถูก กล่าวหาจากกลุ่มต่อต้านอย่างรุนแรงว่าเป็นรัฐบาลที่ไร้เสถียรภาพ เนื่องจากถูกกล่าวหาว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหาร โดยกลุ่มทหารได้กดดันให้พรรคการเมืองที่แยกตัวออกมาจากพรรคพลังประชาชนยกมือสนับสนุนให้กับ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งการกระทำดังกล่าวยิ่งทำให้กลุ่มต่อต้านไม่พอใจรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งต่อมาก็ได้เกิดเหตุการณ์ ความรุนแรงทางการเมืองแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในประเทศไทย ถ้าจะดูว่ารัฐบาลมีเสถียรภาพ หรือไม่นั้นสามารถดูได้ที่ความชอบธรรมของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นความชอบธรรมทางการเมือง และความชอบธรรมทางกฎหมาย ซึ่งสองประเด็นนี้ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้แล้ว รัฐบาลของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นรัฐบาลผสม ดังนั้นปัญหาความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วม รัฐบาลย่อมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อให้เข้าใจปัญหาดังกล่าวเราจำเป็นต้องศึกษาความไร้เอกภาพ ของรัฐบาลผสม พร้อมทั้งศึกษาประสิทธิภาพของรัฐบาล และประสิทธิผลของรัฐบาล เพื่อนำมา วิเคราะห์ว่ารัฐบาลมีเสถียรภาพหรือไร้เสถียรภาพ โดยนำเสนอมุมมองทางการเมืองผ่านการ์ตูน การเมืองในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันของผู้เขียนการ์ตูนการเมืองโดยใช้นามปากกาว่า สด และ เกาเหลาขามเล็ก โดยมีประเด็นที่จะศึกษา ดังนี้

2.2.1 ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม เป็น ความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล ความขัดแย้งดังกล่าวก็เพื่อต้องการให้กลุ่ม ของตนได้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในรัฐบาลผสม ซึ่งพรรครัฐบาลก็พยายามที่จะรักษาตำแหน่งหรือ กระทั่งที่สำคัญให้ลูกพรรคของตนเอง เพื่อต้องการที่จะลดความขัดแย้งภายในพรรครัฐบาล แต่ ไม่ว่าจะอย่างไรปัญหาการแย่งชิงตำแหน่งรัฐมนตรีภายในพรรครัฐบาลก็เกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัย เป็น ปัญหาภายในพรรคที่เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล รัฐบาลผสมของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็มี ปัญหาขึ้นภายในพรรคเช่นกัน มีการแย่งชิงส่วนแบ่งตำแหน่งรัฐมนตรีของ ส.ส. ภายในพรรค เพื่อ ต้องการให้กลุ่มของตนได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีที่สำคัญ ความขัดแย้งดังกล่าว สร้างความไร้ เอกภาพภายในพรรคประชาธิปไตยได้ในระดับหนึ่ง หลังจากความขัดแย้งภายในพรรคประชาธิปไตย

ได้รับการแก้ไขแล้ว ต่อมาก็เป็นความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล ในเรื่อง
ของสัดส่วนรัฐมนตรีของพรรครัฐบาลและพรรคร่วมรัฐบาล

วันที่ 17 ธันวาคม 2551 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
คนที่ 27 ตามประกาศพระบรมราชโองการ โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ทรงลงพระปรมาภิไธยในประกาศ โดยมีนาย ชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้รับ
สนองพระบรมราชโองการ ต่อมาวันที่ 20 ธันวาคม 2551 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า
โปรดกระหม่อมแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี โดยมีนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับ
สนองพระบรมราชโองการ คณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นคณะรัฐมนตรี คณะที่ 59 จากการประกาศ
รายชื่อคณะรัฐมนตรีของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สามารถมองเห็นว่ามีการต่อรอง
ตำแหน่งหรือกระทรวงที่สำคัญในหลายกระทรวงของพรรคร่วมรัฐบาล ซึ่งในบางกระทรวงนั้น
โดยปกติจะเป็นตำแหน่งของพรรครัฐบาล เนื่องจากกระทรวงที่สำคัญดังกล่าว จะมีผลถึง
งบประมาณในการบริหารการจัดการและบางกระทรวงก็อาจส่งผลกระทบต่อเลือกตั้งในอนาคตก็
เป็นได้

รัฐมนตรีของพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลที่ถูกโจมตีเป็นอย่างมาก
มาถึงความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี คือ นาย กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ เนื่องจากนาย กษิต ภิรมย์ ได้ขึ้นเวทีการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อเหลือง
และได้กล่าวโจมตี นายกรัฐมนตรีของประเทศกัมพูชาอย่างค่อนข้างรุนแรงและเปิดเผย พร้อมทั้ง
ขู่กล่าวหาที่ว่าพรรครัฐบาลได้ตอบแทนกลุ่มคนเสื้อเหลือง โดยการตั้ง นาย กษิต ภิรมย์ เป็น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ต่างประเทศนั้น ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มคนเสื้อแดงอย่างชัดเจน มีการชุมนุมขับไล่กันอย่าง
มากมาย แต่พรรครัฐบาลก็ยังคงยืนมั่นในความเหมาะสมของรัฐมนตรีดังกล่าว โดยไม่มีการปรับ
ออกจากคณะรัฐมนตรีจนถึงวันที่สิ้นสุดของการทำวิจัย (31 พฤษภาคม 2553)

สำหรับพรรคร่วมรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นั้น มีการแบ่งตำแหน่งรัฐมนตรี
กระทรวงที่สำคัญ ให้กับพรรคร่วมรัฐบาลหลายกระทรวง เพื่อต้องการที่จะเอาใจพรรคร่วม
รัฐบาลและเป็นการลดความขัดแย้งในการเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลดังกล่าว แต่การกระทำ
ดังกล่าวอาจส่งผลเสียต่อรัฐบาลได้ในอนาคต เนื่องจากพรรคร่วมรัฐบาลอาจสรรหาบุคคลที่ไม่มี
ความชำนาญในกระทรวงที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นแกนนำหรือเป็นนายทุนให้กับ
พรรคขนาดกลางที่เข้ามาเป็นพรรคร่วมรัฐบาล

กระทรวงที่สำคัญที่พรรคร่วมรัฐบาลได้เข้ามาบริหารจัดการ คือ

1. กระทรวงมหาดไทย โดย พรรคภูมิใจไทยได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
2. กระทรวงพาณิชย์ โดย พรรคภูมิใจไทยได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

3. กระทรวงคมนาคม โดย พรรคภูมิใจไทยได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
4. กระทรวงอุตสาหกรรม โดย พรรคเพื่อแผ่นดินได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
5. กระทรวงไอซีที โดย พรรคเพื่อแผ่นดินได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
6. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยพรรคชาติไทยพัฒนา เป็นรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวง
7. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดย พรรคชาติไทยพัฒนา เป็นรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวง
8. กระทรวงพลังงาน โดย พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
9. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย พรรคกิจสังคม เป็น
รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

พรรคร่วมรัฐบาลได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงถึง 9 กระทรวง และได้เข้าไปเป็นรัฐมนตรีในกระทรวงที่สำคัญ ๆ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงอุตสาหกรรม และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงดังกล่าว เป็นกระทรวงที่โดยปกติพรรคแกนนำรัฐบาลจะเข้ามาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเอง แต่เนื่องจากรัฐบาลผสมของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีความจำเป็นที่ต้องการได้รับการสนับสนุนจากพรรคร่วมรัฐบาลดังกล่าว จึงได้ยอมเสียกระทรวงที่สำคัญให้กับพรรคร่วมรัฐบาล โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย และ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งทั้งสองกระทรวงนี้ เป็นกระทรวงที่มีทั้งงบประมาณและอำนาจคนในการบริหารจัดการ เช่น กระทรวงมหาดไทยก็คุมผู้ว่าราชการจังหวัดทั้งหมด มีอำนาจในการปรับย้ายผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อที่จะส่งคนของตนเข้าไปในพื้นที่ในการเผยแพร่และน่านโยบายของพรรคให้ถึงประชาชนในพื้นที่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภารกิจตั้งในครั้งหน้าก็เป็นได้ แต่ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสมก็ไม่อาจที่จะแก้ไขให้หมดสิ้นไปทีเดียว จะเห็นได้ว่า ถึงแม้พรรคแกนนำรัฐบาล คือ พรรคประชาธิปัตย์จะยอมให้พรรคร่วมรัฐบาลเข้ามาเป็นรัฐมนตรีว่าการมหาดไทย แต่พรรคประชาธิปัตย์ก็ได้ส่งคนของพรรครัฐบาลเข้าไปเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยเช่นกัน เพื่อเป็นการคานอำนาจในการบริหารจัดการระหว่างพรรคประชาธิปัตย์กับพรรคร่วมรัฐบาล หรือถ้าจะมองให้ชัดเจนความขัดแย้งของรัฐบาลผสมก็เชื่อว่าจะไม่มียุทธศาสตร์ ในส่วน กระทรวงพาณิชย์ พรรคร่วมรัฐบาลก็ได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเช่นกัน กระทรวงดังกล่าวเป็นกระทรวงที่มีความสำคัญและเป็นกระทรวงที่มีผลงานให้ประชาชนได้เห็นชัดเจน เช่น การขึ้นราคาของสินค้า กระทรวงนี้สามารถที่จะเข้าไปคอยควบคุมไม่ให้สินค้าขึ้นราคาเกินกว่าความเป็นจริง และสามารถที่จะแถลงผลงานในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้รับทราบโดยตรง พร้อมทั้งกลุ่มพ่อค้าต่าง ๆ ก็จะทำให้การสนับสนุนกับพรรคที่เข้าไปเป็นรัฐมนตรี เนื่องจากสามารถให้ทุนให้โทษกับกลุ่มพ่อค้าได้ การที่พรรคประชาธิปัตย์ให้พรรคร่วมรัฐบาลเข้ามาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น ก็เพื่อเป็น

การเอาใจพรรคร่วมรัฐบาลและลดความขัดแย้งหรืออาจเป็นการต่อรองก่อนที่พรรคร่วมรัฐบาลเข้ามา
มาร่วมรัฐบาลก็เป็นได้ แต่พรรคประชาธิปัตย์ก็ไม่ได้ปล่อยให้พรรคร่วมรัฐบาลเข้ามาบริหารจัดการ
กระทรวงได้อย่างอิสระเพราะได้ส่งคนของพรรครัฐบาลเข้าไปเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
เพื่อที่จะคอยคานอำนาจในการบริหารจัดการกระทรวงดังกล่าว

ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทุกรัฐบาลผสมไม่ว่าจะเป็นยุค
สมัยใดก็ตาม ขึ้นอยู่กับว่าจะมีความรุนแรงมากน้อยแค่ไหน ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ
พรรครัฐบาล และในที่นี่ขอนำกรณีการเมืองที่นำมาล้อเลียนการเมืองที่ได้สะท้อนให้เห็นลักษณะ
เนื้อหาของความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความขัดแย้งภายหลังการจัดตั้ง
รัฐบาล หรือความขัดแย้งในนโยบายรณรงค์ 4,000 คัน รวมไปถึงความขัดแย้งของพรรคร่วมรัฐบาล
มีการแย่งชิง ส.ส. ภายในพรรครัฐบาล และการขาดมาตรฐานในการดำเนินกฎเหล็ก 9 ข้อ ตามการ
ประกาศเจตนารมณ์ของนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่ง กฎเหล็ก 9 ข้อ มี
(<http://www.eppo.go.th>) ดังนี้

1. ให้คณะรัฐมนตรีได้น้อมนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่
ได้พระราชทานให้คณะรัฐมนตรีในวันที่ได้มีการเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณ เพื่อเป็นแนวทางใน
การปฏิบัติงาน โดยเฉพาะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเน้นในเรื่องของการปฏิบัติงาน
ให้เกิดความเรียบร้อยและเกิดความสุขในหมู่ประชาชน

2. เน้นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพราะปัญหาของรัฐบาล แม้ว่าจะ
เป็นรัฐบาลที่มาในระบบรัฐสภา ก็ว่าเมื่อใดก็ตามไม่สามารถที่จะบริหารบนความซื่อสัตย์สุจริตได้
ก็จะเป็นปัญหาในทางการเมืองและเป็นปัญหาในทางการเมืองและเป็นปัญหาของเสถียรภาพของ
รัฐบาล และบางครั้งนำไปสู่ความสูญเสียประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นจึงขอให้คณะรัฐมนตรีทั้ง
คณะได้ยึดถือหลักของความซื่อสัตย์สุจริตอย่างเคร่งครัด และที่สำคัญคือจะต้องดูแลไปถึง
ผู้ได้บังคับบัญชาและบุคลากรที่มาช่วยงานของรัฐมนตรีด้วย

3. นโยบายที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติในวันนี้เป็นนโยบายที่จะได้มีการแถลงต่อรัฐสภา
ซึ่งต้องถือเป็นเป้าหมายร่วมหรือทิศทางของคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบัน ดังนั้นรัฐมนตรีที่จะไป
กำหนดนโยบายเพิ่มเติมในระดับกระทรวง หรือแม้แต่การแสดงความคิดเห็นในเชิงนโยบายต่อไป
ก็ขอให้อ้างอิงถึงนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเพื่อให้เกิดความชัดเจนใน
เชิงทิศทางของการทำงานของรัฐบาลชุดนี้

4. ในภาวะวิกฤตลักษณะการทำงานของรัฐบาลต้องเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และต้อง
มีประสิทธิภาพและเอกภาพ แม้จะเป็นรัฐบาลผสม แต่ต้องไม่เป็นรัฐบาลที่แบ่งพรรค ต้องเป็น
รัฐบาลที่รับผิดชอบร่วมกัน ปัญหาของประเทศหลายปัญหาในขณะนี้ จะไม่สามารถแก้ไขได้โดย
กระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง ดังนั้นการประสานงานระหว่างกระทรวงจึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งหมายถึง

บทบาทของการมีระบบคณะกรรมการหรือบทบาทของนายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรี ที่จะต้องเข้าไปทั้งกำกับดูแลประสานหรือดำเนินงานให้เกิดมาตรการที่เป็นรูปธรรมให้เร็วที่สุด เพราะฉะนั้น รัฐมนตรีทุกคนจึงต้องให้ความสำคัญต่อการให้ความร่วมมือกับการทำงานในระบบกรรมการ โดยเฉพาะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ที่จะแก้ปัญหาวิกฤตซึ่งจะได้มีการจัดตั้งขึ้นต่อไป

5. รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลในวิถีทางรัฐสภา รัฐมนตรีทุกคนต้องเข้าร่วมประชุมสภาฯ อย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงแต่ไปลงคะแนน แต่เพื่อจะรับฟังความคิดเห็นของผู้แทนปวงชนชาวไทย ทั้งในการอภิปรายในสภาฯ หรือแม้แต่การได้พบปะพูดคุยกับผู้แทนราษฎรในพื้นที่ต่าง ๆ ที่สำคัญที่สุดรัฐมนตรีทุกคนต้องทราบว่า สภาฯ กำหนดเวลาที่ชัดเจนในเรื่องของกระทู้ถามสด คือ เวลาบ่ายโมงครึ่งของทุกวันพฤหัสบดี จึงขอให้รัฐมนตรีหลีกเลี่ยงการนัดหมายต่าง ๆ ยกเว้นกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้จริง ๆ เพราะมีหน้าที่ในการที่จะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสภาฯ คอยตอบกระทู้ถามสดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการรับผิดชอบตามวิถีทางของรัฐธรรมนุญ

6. รัฐมนตรีทุกคนเป็นบุคคลสาธารณะ ในภาวะที่มีปัญหาเศรษฐกิจ และมีปัญหาความขัดแย้งในสังคมสูง ขอให้รัฐมนตรีทุกคนได้ปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงความรู้สึกของประชาชน ไม่ต้องการให้มีเงื่อนไขจะเหตุการณ์หรือพฤติกรรมใด ๆ ซึ่งนำไปสู่ความไม่เชื่อมั่นไม่ศรัทธาและขอให้มีความระมัดระวังเป็นพิเศษ

7. ในรัฐบาลที่เชื่อมั่นในวิถีทางประชาธิปไตย ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะฉะนั้นการดำเนินนโยบายหรือโครงการที่ยังไม่เป็นที่รับรู้ รับทราบและเข้าใจของประชาชน ขอให้อดทนและอย่าได้ตั้งแง่กับการที่จะต้องไปดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้กว้างขวางที่สุด จะเป็นกระบวนการประชาพิจารณ์ หรือกระบวนการอะไรก็ตาม

8. รัฐบาลชุดนี้ต้องพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ จะมีทั้งการตรวจสอบในเชิงนโยบายและเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากที่จะขอให้รัฐมนตรีทุกคนต้องไม่ไปสร้างอุปสรรคขัดขวางการตรวจสอบแล้ว ก็ขอว่าเมื่อใดก็ตามที่มีการตรวจสอบในลักษณะของการวิพากษ์วิจารณ์ หรือการสัมภาษณ์ขอให้ชี้แจงโดยใช้เหตุผล ข้อเท็จจริงและข้อมูลที่รัฐมนตรีทุกคนได้ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ และหลีกเลี่ยงการนำรัฐบาลหรือตัวเองเข้าไปในลักษณะในการตอบโต้ หรือทะเลาะ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวทางที่รัฐบาลต้องการจะสร้างความสามัคคีในปัจจุบัน

9. รัฐมนตรีทุกคนไม่มีสิทธิเหนือประชาชนคนอื่นในแง่ของการปฏิบัติตามกฎหมาย แต่ความรับผิดชอบทางการเมืองมีมาตรฐานที่สูงกว่าความรับผิดชอบทางกฎหมายด้วย ดังนั้น สิ่งที่ได้ให้เป็นแนวทางในฐานะที่ตนเป็นหัวหน้ารัฐบาลและมีหน้าที่ในการติดตามประเมินการทำงานของรัฐมนตรี คือ หากการดำรงอยู่ในตำแหน่งของรัฐมนตรีเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองแม้ว่าจะไม่ผิดกฎหมายหรือแม้ว่าจะไม่ได้เป็นการกระทำความผิด ขอให้รัฐมนตรี

ทุกคน ไม่เว้นแม้แต่นายกรัฐมนตรี ต้องยึดถือว่าประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ของตนและประโยชน์ของรัฐบาล ยกตัวอย่างได้ดังภาพการ์ตูนที่ 4.19, 4.20, 4.21, 4.22 และ 4.23 ดังนี้

ภาพที่ 4.19 การ์ตูนสลด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 22 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสลดที่มี 2 กรอบ เป็นการสนทนากันระหว่างตัวละคร 2 ตัว ถึงกรณีการจัดตั้งรัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยตัวละครที่สนทนาด้วยได้ถามตัวละครที่เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่า หลังจากที่ท่านตั้งรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว งานแรกที่ท่านจะลงมือทำคืออะไร ซึ่งตัวละครที่ถูกกำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ตอบมาว่า เดินสายปลอบลูกพรรคที่พลัดหวังจากตำแหน่ง รัฐมนตรี จากคำตอบดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งภายในพรรครัฐบาล ซึ่งอาจส่งผลให้รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เกิดความไร้เอกภาพภายในพรรครัฐบาลก็เป็นได้

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนภาพความไร้เอกภาพของพรรคแกนนำรัฐบาล หลังจากการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีแล้ว ผู้เขียนการ์ตูนได้สะท้อนภาพของความขัดแย้งภายในพรรคแกนนำรัฐบาลหลังจากที่มีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีแล้ว ซึ่งในการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีในแต่ละครั้งพรรคแกนนำรัฐบาลก็จะมีส่วนแบ่งของรัฐมนตรีในกระทรวงต่าง ๆ ตามสัดส่วนที่ได้รับจากการตกลงกันระหว่างพรรคแกนนำรัฐบาลและพรรคร่วมรัฐบาล จากภาพผู้เขียนการ์ตูนได้นำเสนอให้ตัวละครตัวหนึ่งเป็นผู้ซักถามตัวละครที่กำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ถึงการแก้ไขปัญหาอันดับแรกหลังจากรัฐบาลเป็นผลสำเร็จ หลังจากที่มีการซักถามแล้วตัวละครที่เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ก็ทำท่าทางคิดปัญหาที่จะแก้ไขอันดับแรก แต่คำตอบของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ตามมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนมีว่า “ คงจะเดินสายปลอบใจคนในพรรคที่ออกหักไม้ได้เก้าอี้ รมต. ก่อน เป็นอันดับแรก ! ” และแถมท้ายด้วยว่า “ กลัวพรรคแตก ! ” จากประโยคดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนการ์ตูน มองว่าความไร้เอกภาพ

ภายในพรรครัฐบาลเกิดขึ้นหลังจากที่มีการจัดตั้งรัฐบาลแล้ว โดยมองปัญหาความแตกแยกภายในพรรคแกนนำรัฐบาล จากการรอกหักจากตำแหน่งรัฐมนตรี ของแกนนำกลุ่มต่าง ๆ ภายในพรรคแกนนำรัฐบาล ซึ่งถ้าปล่อยไว้โดยไม่มีการแก้ไขก็อาจทำให้พรรคแกนนำรัฐบาลเกิดความแตกแยกอย่างมากก็เป็นได้

ภาพที่ 4.20 การ์ตูนเกาหลีขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาหลีขามเล็กที่มี 3 กรอบ กล่าวถึงโครงการรถเมล์ 4,000 คัน ซึ่งเป็นโครงการของกระทรวงคมนาคม โดยมีนาย โสภณ ชารัมย์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ที่มาของโครงการดังกล่าว เกิดจากมาตรการลดผลกระทบจากราคาพลังงาน โดยเร่งรัดโครงการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนจากก๊าซธรรมชาติของรัฐบาลนาย สมักร สุนทรเวช ซึ่งนาย โสภณ ชารัมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ได้นำโครงการนี้กลับมาดำเนินการใหม่อีกครั้ง แต่โครงการดังกล่าวได้รับการคัดค้านและตรวจสอบอย่างละเอียดจากนายกรัฐมนตรีจึงไม่สามารถเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาโครงการดังกล่าวได้ จากเหตุการณ์ดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาระหว่างพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาลจนอาจทำให้รัฐบาลของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ล้มก็เป็นได้

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาลในโครงการรถเมล์ 4,000 คัน โดยผ่านตัวละครผู้หญิง 2 คน ที่คุยกันในเรื่องการผลักดันโครงการรถเมล์ 4,000 คัน เข้า ครม. โดยผู้เขียนการ์ตูนสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งดังกล่าว โดยมองว่า นายกรัฐมนตรีเข้าไปตรวจสอบโครงการดังกล่าวจนรัฐมนตรีที่รับผิดชอบโครงการดังกล่าวไม่กล้าที่จะนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) และยังมองว่า นายกรัฐมนตรีกล้าที่จะทำกรณีดังกล่าวโดยไม่กลัวที่จะทำให้รัฐบาลล้ม โดยสะท้อนออกมาจากตัวละครตัวหนึ่งว่า “ไม่กลัวรัฐบาลล้ม ? ” จากคำถามดังกล่าว ก็ได้รับการตอบจากตัว

ละครอีกตัวว่า “เปล่า! ไม่กลัวไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่” และตัวละครอีกตัวก็ตอบว่า “เกี่ยวอะไรกะหวัดหมู?” หลังจากได้รับคำตอบดังกล่าวตัวละครอีกตัวก็ตอบว่า “ก็หมูเขากำลังจะหามาขายๆ ยังกลัวเอาคานเข้าไปสอด!” จากประโยคดังกล่าวทั้งหมด ผู้เขียนการ์ตูนสะท้อนให้เห็นว่ามีความขัดแย้งระหว่างพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล เนื่องจากขาดการประสานงานที่ดีในการดำเนินงาน ซึ่งพรรคร่วมรัฐบาลต้องการที่จะนำโครงการนี้เข้าสู่การพิจารณาในการประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) แต่ นายกรัฐมนตรีกลับตรวจสอบโครงการอย่างที่ว่าพรรคร่วมรัฐบาลไม่สามารถชี้แจงให้ชัดเจนได้ จึงได้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น ผู้เขียนการ์ตูนยังมองโครงการดังกล่าวอาจมีผลประโยชน์แอบแฝง “ประเด็นปัญหาโดยตั้งข้อสังเกตถึงโครงการเช่ารถเมล์เอ็นจีวี 4,000 คัน โดยเปรียบเทียบตัวเลขค่าเช่ารถเมล์ระหว่าง ขสมก. กับผู้เช่าเอกชน ซึ่งเป็นผู้ประกอบการประกอบรถยนต์ และบริษัทเดินรถ พบว่า ตัวเลขของผู้เช่าเอกชนต่ำกว่าตัวเลขของ ขสมก. ถึง 40 % ส่วนค่าใช้จ่ายนั้น ข้อมูลที่ ขสมก. คำนวณค่าซ่อมรถไว้ที่ 2,250 บาท/คัน/วัน เป็นารคิดค่าซ่อม กิโลเมตรละ 7.50 คัน 300 กิโลเมตร/วัน ซึ่งเป็นข้อมูลจากอายุรถที่ใช้งาน 10 ปีขึ้นไป และระยะทางที่กำหนดไว้ตามที่ไออาร์ไม่เกิน 300 กิโลเมตร เป็นการกำหนดระยะทางที่สูงสุดตามที่ไออาร์ แต่ข้อเท็จจริงแล้ว รถเมล์จะวิ่งเฉลี่ยวันละ 200 กิโลเมตร ดังนั้นการนำค่าซ่อมรถอายุ 10 ปีคูณกับระยะทางที่วิ่งเกินจริง จึงเป็นค่าซ่อมรถที่สูงเกินจริง ซึ่งผู้เช่าเอกชนคาดว่าค่าซ่อมในปีแรกไม่กี่ร้อยบาทต่อวัน เฉลี่ย 10 ปี ไม่เกิน 1,200 บาท/คัน/วัน รวมทั้งโครงการจะมีผลต่างกับ ขสมก. อยู่ 15,330 ล้านบาท คิดเป็น 47 %” (<http://hilight.kapook.com/view/37526>) โดยที่สะท้อนออกมาว่า “หมูเขากำลังจะหามาขายๆ ยังกลัวเอาคานเข้าไปสอด” แสดงให้เห็นถึงมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนที่มองว่าโครงการดังกล่าวมีปัญหาหลายอย่างที่ต้งแก้ไขและอาจไม่โปร่งใสในการดำเนินงานก็เป็นได้

ภาพที่ 4.21 การ์ตูนล้อเลียน จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 1 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสกล 3 กรอบ ที่สะท้อนความขัดแย้งระหว่างพรรค
รัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล ซึ่งแต่ละฝ่ายได้นำพรรคพวกของตนออกมาแสดงพลัง โดยมีไม้และ
มีดเป็นอาวุธในการที่จะทะเลาะกัน

วิเคราะห์ภาพ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งภายในพรรคแกนนำรัฐบาลกับ
พรรคร่วมรัฐบาล โดยผู้เขียนการ์ตูนสะท้อนให้เห็นว่า ความขัดแย้งภายในพรรคแกนนำรัฐบาลกับ
พรรคร่วมรัฐบาลยังคงมีอยู่ตลอด จากประโยคในการ์ตูนที่ว่า “ ช่วงนี้โอกาสดีนะคุณอภิสิทธิ์ที่
พวกเราสามารถทะเลาะกันได้เต็มที่เลย... เพราะสื่อกับชาวบ้านสนใจพวกเราน้อย ! ” ตัวละครที่
เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ตอบกลับไปด้วยความสงสัยว่า “ เอ๊ะ! ยังมีอะไรที่น่าสนใจกว่าเรื่องของพวก
เรอีกหรือ ? ” ตัวละครที่เป็นนาย เนวิน ชิดชอบ ก็ตอบกลับไปว่า “ ก็มีสิ... ข่าวลูกแพนดาไปคนพา
กันสนใจกันทั้งบ้านทั้งเมือง ” จากประโยคดังกล่าวสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนว่ายังคงมี
ความขัดแย้งภายในรัฐบาลผสมของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งรอวันที่จะแสดงออกมาอย่าง
เปิดเผยเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม โดยผู้เขียนการ์ตูนล้อเลียนว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมที่พรรคแกนนำ
รัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาลจะทะเลาะกัน ก็น่าจะเป็นช่วงที่มีข่าวแพนดา เนื่องจากประชาชนจะให้
ความสนใจมากกว่าปัญหาความขัดแย้งระหว่างพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล

ภาพที่ 4.22 การ์ตูนสกล จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 2 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสกล 2 กรอบ ที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามปกป้อง
นายกรัฐมนตรีจากกลุ่มคนเสื้อแดง โดยมีหนังสือพิมพ์เป็นอาวุธที่ใช้ในการปกป้อง และนาย สุเทพ
เทือกสุบรรณ ที่ปกป้องลูกพรรคจากนาย เนวิน ชิดชอบ โดยอาวุธที่ใช้ในการปกป้องเป็นมีดดาบ
แสดงให้เห็นว่ามีการแข่งขันกันในการดึงตัวลูกพรรคการเมืองก่อนข้างรุนแรง

วิเคราะห์ภาพ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามที่จะดึงตัว ส.ส. ของพรรคแกนนำรัฐบาลเข้ามาเป็นอยู่ในกลุ่มของนาย เนวิน ชิดชอบ ผู้เขียนการ์ตูนพยายามล้อเลียนเรื่องการปกป้องนายกรัฐมนตรีจากพวกเสื้อแดง โดยมีคนถือหนังสือคัดค้านไม่ให้คนเสื้อแดงเข้ามาทำร้ายนายกรัฐมนตรี ซึ่งการใช้หนังสือในการปกป้องดังกล่าว ผู้เขียนอาจมองปัญหาดังกล่าวเป็นเพียงปัญหาเล็กน้อยที่ไม่จำเป็นต้องใช้อาวุธที่ร้ายแรงในการปกป้องตัวนายกรัฐมนตรีจากพวกเสื้อแดง แต่ในภาพการ์ตูนกรอบล่าง เป็นการล้อเลียนนาย สุเทพ เทือกสุบรรณ กำลังตั้งปกป้องลูกพรรคจากนาย เนวิน ชิดชอบ การปกป้องดังกล่าวมีการใช้อาวุธที่เป็นดาบคู่ ผู้เขียนการ์ตูนพยายามสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่แท้จริงของพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาลว่า มีการแย่งชิง ส.ส. จากพรรคร่วมรัฐบาล โดยมีนาย สุเทพ เทือกสุบรรณ คอยให้การปกป้องอย่างเต็มความสามารถ ถ้ามีการเปรียบเทียบกันระหว่างการปกป้องนายกรัฐมนตรีกับการปกป้อง ส.ส. ของพรรค พรรคแกนนำรัฐบาลจะให้ความสำคัญกับ ส.ส. ของพรรคมากกว่าตัวนายกรัฐมนตรีอย่างเห็นได้ชัดในมุมมองของผู้เขียนการ์ตูน

ภาพที่ 4.23 การ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 7 เดือน มกราคม พ.ศ. 2553 หน้า 11

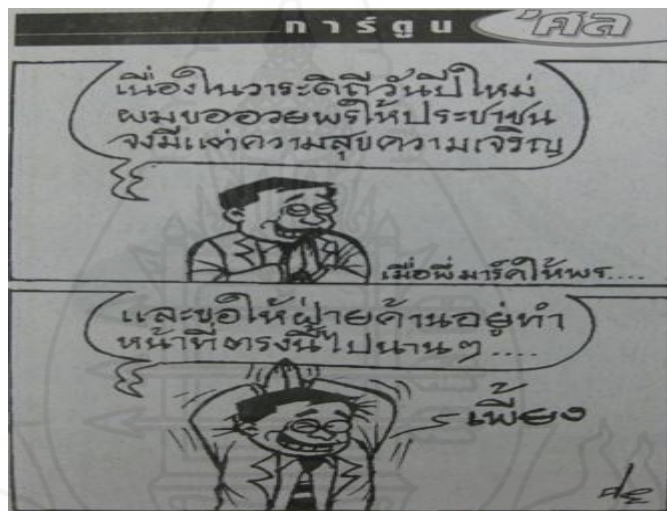
อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก 3 กรอบ ที่พยายามอธิบายให้เห็นถึงลักษณะสองมาตรฐานของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการดำเนินการกับนักการเมืองที่กระทำผิดต่อกฎเหล็ก 9 ข้อ ของนายกรัฐมนตรี

วิเคราะห์ภาพ จากภาพเป็นการสนทนากันระหว่างตัวละครสองคน โดยมีฉากหลังเป็นพรรคภูมิใจไทย มีการสนทนากันในกรณีของนาย มานิต นพอมรบดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จากพรรคภูมิใจไทย ซึ่งโดนกรณีการทุจริตโครงการไทยเข้มแข็ง ซึ่งเป็น

โครงการที่เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เช่น โครงการชุมชนพอเพียง และ โครงการปรับปรุงสถานีอนามัยของกระทรวง โดยผลการสอบสวนที่ออกมาปรากฏในหนังสือมติชนบันทึกประเทศไทย ปี 2552 ดังนี้ “ทั้งนี้ ผลสรุปข้อมูลผู้เกี่ยวข้องดังนี้ ฝ่ายการเมือง 4 ราย ได้แก่ 1. นาย วิทยา แก้วภราดัย รมว.สธ. บทพร้อมต่อหน้าที่ 2. นาย มานิต นพอมรบดี รมช.สธ. มีพฤติกรรมต่อทุจริต ล้วงลูกดิ่งงบบฯ เข้าจังหวัดราชบุรี และนักกินข้าวกับบริษัทเจ้าของรถยนต์ ผู้ผลิตรถพยาบาลและเครื่องฟ่นฆ่ายุงลาย เป็นต้น” (ชวกิจ หั้นประดิษฐ์ 2553: 432) กับนาย กอรัปศักดิ์ สภาวสุ ซึ่งโดนกรณีการทุจริตในโครงการชุมชนพอเพียง ถึงขนาดให้ผู้ตรวจเงินแผ่นดินเข้ามาตรวจสอบโครงการ ดังปรากฏในหนังสือมติชนบันทึกประเทศไทย ว่า “บ่ายวันนั้นนาย กอรัปศักดิ์ เข้าพบคุณหญิงจรรุวรรณ เมณฑกา ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ขอให้ช่วยจัดส่งทีมตรวจสอบพิเศษเข้ามาตรวจสอบปัญหาการทุจริตในโครงการชุมชนพอเพียง จากนั้นแกลงข่าว ยืนยันการลาออกจากตำแหน่งประธานบอร์ด สพช.” (ชวกิจ หั้นประดิษฐ์ 2553: 251) เหตุการณ์ทั้งสองมองว่าคล้าย ๆ กัน แต่ในการดำเนินการทางการเมืองกับใช้วิธีที่ต่างกัน ผู้เขียนการ์ตูนเลยล้อเลียนว่า “เนวิน ให้ มานิต เลียนแบบ กอรัปศักดิ์ คูชิ! อภิสัทธีจะทำยังไง” ต่อมากรอบที่ 2 ตัวละครอีกตัวก็พูดว่า “ปลดออกจาก ครม.? ” เป็นคำถามที่ถามตัวละครอีกคน ตัวละครดังกล่าวก็ตอบว่า “เปล่า! ปลดออกจากกฎเหล็ก 9 ข้อ ” จากประโยคดังกล่าวเป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนว่าไม่เชื่อมั่นในกฎเหล็ก 9 ข้อ ของ นายอภิสัทธี เวชชาชีวะ จะสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้จริง เนื่องจากไม่สามารถนำมาใช้ได้กับ นาย กอรัปศักดิ์ แสดงให้เห็นว่ามีความขัดแย้งภายในรัฐบาลผสมของ นายอภิสัทธี เวชชาชีวะ โดยมี นายเนวิน ชิดชอบ เป็นแกนนำสำคัญของ พรรคร่วมรัฐบาล โดยการแนะนำให้ นายมานิต เลียนแบบ นายกอรัปศักดิ์ เพื่อกดดันให้นายอภิสัทธี เวชชาชีวะ ปลดนาย มานิต ออกจากกฎเหล็ก 9 ข้อ ที่รัฐบาล นายอภิสัทธี เวชชาชีวะ ได้วางกฎเกณฑ์ดังกล่าวไว้

2.2.2 ประสิทธิภาพของรัฐบาล รัฐบาล นายอภิสัทธี เวชชาชีวะ ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากจากหลายฝ่ายว่าไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ เนื่องจากขาดประสบการณ์ในการบริหารองค์กรขนาดใหญ่ หรือดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในกระทรวงที่สำคัญ ๆ อีกทั้งอายุของ นายอภิสัทธี เวชชาชีวะ ถือว่ายังน้อยสำหรับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผู้ที่ต่อต้านการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ นายอภิสัทธี เวชชาชีวะ มองว่าควรจะอีกสักห้าถึงสิบปี นายอภิสัทธี เวชชาชีวะ จึงจะเหมาะกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพื่อให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรัฐบาลนาย อภิสัทธี เวชชาชีวะ ผ่านมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง โดยการ์ตูนการเมืองที่นำมาศึกษาในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน จะศึกษาการ์ตูนการเมือง โดยผู้เขียนใช้นามแฝงว่า สล และเกาเหลาขามเล็ก โดยมีประเด็นที่จะศึกษา ดังนี้

1) ความสามารถในการแก้ไขปัญหา การเข้ามาบริหารประเทศในลักษณะของรัฐบาลผสมไม่ว่าจะเป็นยุคใดสมัยใด ย่อมมีปัญหาค้างกันทั้งนั้น แต่จะมีปัญหามากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับผู้จัดการรัฐบาลหรือตัวนายกรัฐมนตรีเอง ว่ามีภาวะผู้นำในการจัดการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ทุกฝ่ายได้รับความพอใจหรือไม่ ซึ่งประสิทธิภาพของรัฐบาลจะมีมากน้อยเพียงใด ความสามารถในการแก้ไขปัญหาก็เป็นตัวชี้วัดอีกตัวหนึ่ง ในที่นี้ขอสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง เพื่อสะท้อนประเด็นความสามารถในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลจากมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง โดยจะศึกษาจากการ์ตูนสด และการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก โดยจะดูที่ความสามารถในการประสานประโยชน์ และการแก้ไขปัญหา ยกตัวอย่างได้ดังภาพการ์ตูนที่ 4.24, 4.25, 4.26, 4.27, 4.28 และ 4.29 ดังนี้

ภาพที่ 4.24 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 6 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 2 กรอบ ที่พยายามอธิบายให้เห็นวิธีการในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เพื่อให้รัฐบาลอยู่จนครบเทอม ในภาพเป็นการประชดประชันวิธีการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กรณีที่ต้องการให้รัฐบาลสามารถดำรงอยู่ได้จนครบเทอมตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ แต่ผู้เขียนการ์ตูนไม่เชื่อมั่นในความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยสะท้อนผ่านการ์ตูนออกมาจากตัวละครที่กำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี มีข้อความว่า “เนื่องในวาระดิถีวันปีใหม่

ผมขออวยพรให้ประชาชนจงมีแต่ความสุขความเจริญ” และมีข้อความเล็กๆ ว่า “เมื่อพีมาร์คให้พร...” ต่อจากนั้นตัวละครที่ถูกกำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ก็กล่าวว่า “และขอให้ฝ่ายค้านอยู่ทำหน้าที่ตรงนี้ไปนาน ๆ ...” จากประโยคดังกล่าวผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นว่าไม่มีความเชื่อมั่นในตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง และยังขาดประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง

ภาพที่ 4.25 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 10 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 9

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 2 กรอบ ที่พยายามอธิบายให้เห็นวิธีการในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยภาพการ์ตูนกำหนดให้ตัวละครที่เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี คิดถึงวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง กรอบต่อมาด้านล่าง ได้แสดงวิธีแก้ไขปัญหของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยการล้อเลียนวิธีแก้ไขปัญหด้วยวิธีการใช้น้ำมันพรายในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กรณีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง โดยผู้เขียนการ์ตูนได้ล้อเลียนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ด้วยการกำหนดให้ตัวละครตัวหนึ่งเป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กำลังคิดแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยกล่าวว่า “เฮ้อ...เราจะใช้อะไรมาแก้ปัญหาค่ามขัดแย้งดีเน้อ...” จากภาพตัวละครแสดงอาการวิตกกังวลอย่างเห็นได้ชัด ภาพต่อมาได้สะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนต่อความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยถ่ายทอดผ่าน

ภาพออกมาเป็นคำพูดของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่า “นี่ก็ออกแล้ว! ใช้นี่ดีได้ 3 เกลอปที่เป็นแกนนำ ถ้าได้ผล 3 เกลอปก็จะหันมากล่อมพวกเค้าให้มารักเราและรัฐบาล” จากประโยคดังกล่าวเป็นการสะท้อนถึงความไม่เชื่อมั่นของผู้เขียนการ์ตูนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.26 การ์ตูนสล จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสล 2 กรอบ ที่พยายามอธิบายให้เห็นวิธีการในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยภาพการ์ตูนกำหนดให้มีตัวละครสองตัวโดยตัวหนึ่งถูกกำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และ ตัวละครอีกตัวถูกกำหนดให้เป็นคู่สนทนากัน โดยกล่าวถึงความปลอดภัยในชีวิตของประชาชนที่เกิดจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง จากคำถามดังกล่าวได้รับการตอบกลับมาน่าผิดหวังเนื่องจากไม่ได้แก้ปัญหาแล้ว แต่กลับทำให้ปัญหารุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม เพราะขนาดตัวผู้นำเองยังไม่มีความปลอดภัยในตัวเองแล้วประชาชนจะมีความเชื่อมั่นในความปลอดภัยได้อย่างไร

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในการแก้ไขปัญหาการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย จากภาพผู้เขียนการ์ตูนได้ล้อเลียน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยการกำหนดให้ตัวการ์ตูนตัวหนึ่งเป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กำลังสนทนากับตัวละครอีกตัวหนึ่ง โดยกล่าวถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากเหตุการณ์ทางการเมือง ว่า “ท่านนายกฯ ครับ...เวลาประชาชนมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน!” เมื่อตัวละครที่ถูกกำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ยินดังนั้นก็ตอบกลับมว่า “อย่าว่าแต่ประชาชนเลย

คร่ำบ...ตัวผมเองก็มีความรู้สึกไม่ปลอดภัยเหมือนกัน... ไปไหนๆ มีฝ่ายต่อต้านจ้องจะปาไข่ใส่” จากประโยคดังกล่าวเป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนต่อความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่าไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง เนื่องจากไม่สามารถทำให้ประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แม้แต่ตัวนายกรัฐมนตรีเองก็ตาม ยังถูกคุกคามจากฝ่ายตรงข้ามด้วย ซึ่งการคุกคามดังกล่าวก็ไม่ได้ได้รับการแก้ไขให้เป็นไปในทิศทางที่ดี จนนำมาสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรงในบ้านเมือง

ภาพที่ 4.27 การ์ตูนเกมเหล่าขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 20 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกมเหล่าขามเล็ก 1 กรอบ ที่อธิบายความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความจริงใจในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ซึ่งภาพได้สะท้อนออกมาอย่างชัดเจนเลยว่า การแก้ไขปัญหาของนายกรัฐมนตรีขาดความจริงใจในการแก้ไขปัญหา จากภาพจะเห็นได้ว่าแทนที่นายกรัฐมนตรีจะรีบแก้ไขปัญหาบ้านเมืองโดยการนำน้ำมาดับไฟที่กำลังเผาประเทศไทย กลับนำน้ำดังกล่าวมารดน้ำต้นไม้ ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนมองว่าจะให้ความสนใจจะแนบเสียนมากกว่าปัญหาของบ้านเมือง

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี จากภาพเป็นรูปภาพล้อเลียนวิธีการในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยในภาพมีตัวหนังสือกล่าวว่า “ไฟกำลังไหม้! อย่ามัวแต่เสียดายน้ำ! อย่ามัวแต่รดน้ำต้นไม้” จากภาพและข้อความดังกล่าวผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยมองว่านายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญกับคะแนนเสียงของตนเองมากกว่าที่จะให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาบ้านเมือง จากภาพเป็นภาพนายกรัฐมนตรีกำลังใช้สายยางในการรดน้ำต้นไม้ โดย

เปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ประเทศไทยกำลังเกิดไฟไหม้อย่างรุนแรง แต่นายกรัฐมนตรีกลับใช้สายยางลดน้ำไปลดน้ำต้นไม้ โดยใช้ต้นไม้เปรียบเทียบกับคະแนนเสียง จากภาพสะท้อนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านายกรัฐมนตรียังขาดความสามารถในการแก้ไขปัญหาและการจัดลำดับความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา

ภาพที่ 4.28 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 22 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 2 กรอบ ที่อธิบายความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่าเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสะท้อนออกมาให้เห็นโดยผ่านตัวละครสองตัว ที่มีการสนทนากัน เรื่องปัญหาความปรองดองและการแบ่งข้างแบ่งสี โดยตัวละครที่เป็นเด็กหัวจุก ได้กล่าวขอพรให้คนไทยมีความปรองดองและเลิกแบ่งสีกัน ผู้เขียนการ์ตูนได้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี อย่างตรงไปตรงมา

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แบบตรงไปตรงมาเลยก็ว่าได้ โดยผู้เขียนการ์ตูนได้กำหนดให้ตัวละครสองตัวสนทนากัน ตัวละครตัวแรกเป็นผู้ใหญ่ ได้กล่าวถามตัวละครที่เป็นเด็กหัวจุกว่า “ถ้าอธิษฐานขออะไรได้อย่างหนึ่งเอ็งจะขออะไรวะไอ้จุก?” เป็นการสนทนากันที่ดูเหมือนไม่ได้จะกล่าวไปถึงเรื่องการเมือง แต่จากคำถามดังกล่าว เด็กหัวจุกก็ตอบกลับมาว่า

“ขอให้คนไทยปรองดองกันเล็กแบ่งข้างแบ่งสีก็พอ” คำตอบของเด็กหัวจุกเป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนอย่างชัดเจนเลยว่า ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ก่อนข้างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจึงได้สะท้อนออกมาอย่างชัดเจนแบบนั้น

ภาพที่ 4.29 การ์ตูนกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 7 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนกาเหลาขามเล็ก 3 กรอบ ที่อธิบายความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ผู้เขียนการ์ตูนได้ประชดประชันโดยการยกตัวอย่างให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เหมือนกับลิงแก้แห คือ ยิ่งแก้ไก็ยิ่งมีปัญหา

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยกำหนดให้ตัวละครสองตัวสนทนากันริมทางรถไฟ โดยกล่าวถึงการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่า “อภิสิทธิ์ มาลพบริษัทยกจากเสื่อแดงแล้ว ยังต้องระวังลิงประท้วง!” ซึ่งคำกล่าวนี้เป็นการประชดประชันให้เห็นถึงการไม่เชื่อมั่นในความสามารถในการแก้ไขปัญหาของนายกรัฐมนตรี ต่อมาตัวละครอีกตัวก็ได้กล่าวว่า “ลิงจะประท้วง อภิสิทธิ์ เรื่องอะไร” ตัวละครอีกตัวก็ตอบว่า “เป็นคนแต่ใช้วิธีการแบบลิง!” เมื่อตัวละครอีกตัวได้ยื่นคำตอบดังกล่าวก็ตอบกลับมาว่า “วิธีการอะไร?” คำตอบที่ได้ก็คือ “ลิงแก้แห!” จากคำตอบของตัวละครดังกล่าว เป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนอย่างชัดเจนว่าไม่เชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยมองว่ายิ่งแก้ไขปัญหา ยิ่งทำให้ปัญหามากขึ้นกว่าเดิม

2) การกำหนดนโยบายของรัฐบาล พรรคการเมืองทุกพรรคการเมืองจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการเข้ามาบริหารประเทศ เพื่อที่จะกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศให้ เป็นไปตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน นโยบายนั้นจะต้องเป็นนโยบายที่เกิดประโยชน์ กับประชาชนมากที่สุด สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน พร้อมทั้งไม่ก่อความเสียหายให้กับประเทศชาติ ดังนั้นพรรคการเมืองที่เข้ามาเป็นรัฐบาลจึงต้องนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชนมาปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ประชาชนสามารถที่จะจับต้องได้และเกิด ประโยชน์กับประชาชนสูงสุด ประชาชนสามารถตรวจสอบพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นต่อ นโยบายที่รัฐบาลนำมาดำเนินการ ซึ่งสื่อมวลชนหลายแขนงได้ติดตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อ เป็นการตรวจสอบและนำเสนอให้กับประชาชนได้รับทราบนโยบายที่รัฐบาลได้กำหนด สื่อนักหนังสือพิมพ์ก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่น่าเสนอแนะนโยบายของรัฐบาลพร้อมทั้งคอยติดตามการ ดำเนินการของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย และรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่คอยติดตาม และนำเสนอแนะนโยบาย ในที่นี้ขอสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง เพื่อสะท้อนประเด็น การกำหนดนโยบายของรัฐบาล จากมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง โดยจะศึกษาจากการ์ตูนสลด และการ์ตูนเกาหลีเชาเล็ก จะมุ่งไปที่นโยบายของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นนโยบายภาษีที่ดิน-ภาษี มรดก นโยบายแจกเงิน 2,000 บาท นโยบายรถเมล์ 4,000 คัน และนโยบายไทยเข้มแข็ง ยกตัวอย่างได้ดังภาพการ์ตูนที่ 4.30, 4.31, 4.32 และ 4.33 ดังนี้

ภาพที่ 4.30 การ์ตูนเกาหลีเชาเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 26 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาหลีเชาเล็ก 3 กรอบ อธิบายการกำหนดนโยบายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในภาพเป็นการกล่าวถึงนโยบาย พ.ร.บ. ภาษีที่ดิน - ภาษีมรดก เป็นนโยบายที่เกิดจากนโยบายปฏิรูปที่ดินทั้งระบบ และ นโยบายการเก็บภาษี

ทรัพย์สินอัตราก้าวหน้า รวมถึงการเก็บภาษีมรดกอัตราก้าวหน้า ผู้เขียนการ์ตูนแสดงถึงความไม่เชื่อมั่นในนโยบายดังกล่าว โดยการประชดประชันให้กำหนดนโยบายดังกล่าวเป็นเหมือนการแสดงละครให้คนเชื่อถือเพียงเท่านั้น

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนการกำหนดนโยบายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กรณีการออก พ.ร.บ.ภาษีที่ดิน – ภาษีมรดก โดยในภาพมีการกำหนดให้ละครสองตัวสนทนากันในเรื่องนโยบาย ภาษีที่ดิน – ภาษีมรดก โดยตัวละครตัวแรกกล่าว “พ.ร.บ.ภาษีที่ดิน – ภาษีมรดก กำลังเป็น ทอล์ค ออฟ เดอะ ทาวน์” จากคำพูดดังกล่าว สะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนว่าไม่เชื่อว่าจะสามารถดำเนินการออก พ.ร.บ.ภาษีที่ดิน – ภาษีมรดก ได้ก็เลยมองว่าเป็นการกล่าวพูดกันเพื่อให้มีสีสันทางการเมืองเท่านั้น ต่อมาตัวละครตัวที่อีกตัวก็กล่าวว่า “ตกลงดี! พรรคอนุรักษ์นิยมสุดซึ้งคิดจะปล้นชนชั้นสูงมาให้ชนชั้นล่างแบบ โรบินฮู้ด!” จากประโยคดังกล่าวยังเป็นการตอกย้ำถึงความไม่เชื่อมั่นในการดำเนินการนโยบายดังกล่าว เพราะพรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคที่กลุ่มผู้มีที่ดินจำนวนมากให้การสนับสนุน ดังนั้นการออก พ.ร.บ.ภาษีที่ดิน – ภาษีมรดก แทบที่จะเป็นไปได้เลย ถึงแม้ไม่ใช่พรรคประชาธิปัตย์การออกนโยบายเกี่ยวกับการเก็บภาษีที่ดิน – ภาษีมรดก ก็จะได้รับต่อต้านจากกลุ่มอำนาจไม่ว่าจะเป็นอำนาจฝ่ายไหนก็ตาม เพราะนักการเมืองในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของที่ดินจำนวนมาก น้อยคนที่จะไม่มีที่ดินจำนวนมาก เนื่องจากการเล่นการเมืองในประเทศไทยจะต้องใช้ทุนจำนวนมาก ดังนั้นคนที่มีความสามารถที่จะเล่นการเมืองได้ก็จะต้องเป็นคนที่มีเงินจำนวนมากพอ หรือได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทุน ดังนั้นการออก พ.ร.บ. ดังกล่าว เป็นการให้โทษกับกลุ่มทุนที่ให้การสนับสนุนโอกาสที่จะผ่านออกมาเป็น พ.ร.บ. แทบจะเป็นไปไม่ได้เลยก็ว่าได้ ผู้เขียนการ์ตูนยังประชดประชันอีกว่าการออกนโยบายนี้เป็นการแสดงละครอีกต่างหาก ซึ่งดูได้จากตัวละครอีกตัวตอบกลับมาว่า “โรบิน วิลเลียมส์ มากกว่า” เมื่อได้ยินคำตอบดังกล่าวตัวละครอีกตัวก็ตอบมาว่า “ยังไง?” และก็ได้คำตอบว่า “แสดงเก่งจนคนดูเคลิ้ม!” จากบทสนทนาดังกล่าว ยังเป็นการยืนยันถึงความไม่เชื่อในนโยบาย พ.ร.บ.ภาษีที่ดิน – ภาษีมรดก อย่างชัดเจน โดยเปรียบเทียบอย่างให้เห็นภาพอย่างชัดเจนระหว่าง โรบินฮู้ด ซึ่งเป็นบุคคลที่ต่อสู้กับกลุ่มอำนาจที่เอาเปรียบประชาชน โดยการปล้นคนรวยแล้วนำเงินของคนรวยไปช่วยเหลือคนจน การกระทำดังกล่าวเป็นการแสดงถึงความกล้าหาญในการที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ แต่การกระทำของรัฐบาลดังกล่าว เปรียบได้กับ โรบิน วิลเลียมส์ ซึ่งเป็นนักแสดงเจ้าบทบาทที่สามารถแสดงให้คนเชื่ออย่างที่เขาแสดงได้ แต่ความเป็นจริงนั้นไม่สามารถที่จะทำในสิ่งที่เขาแสดงได้ จาก การเปรียบเทียบเป็นการยืนยันการไม่เชื่อในนโยบาย ภาษีที่ดิน – มรดก อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.31 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 16 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก 3 กรอบ ที่อธิบายการกำหนดนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นโยบายนี้เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยมีกลุ่มที่มีสิทธิ์ได้รับความช่วยเหลือ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ประกอบด้วย ประชาชนในระบบประกันสังคมปกติ ประชาชนออกจากงานแต่จ่ายสมทบต่อเนื่องด้วยตนเอง ตามมาตรา 39 และกลุ่มว่างงาน ยังอยู่ระหว่างรับเงินชดเชยประกันว่างงาน แต่ทั้งหมดต้องมีรายได้ไม่เกิน 14,999 บาทต่อเดือน การรับเงิน ให้ยื่นแบบฟอร์มก่อน โดยผ่านฝ่ายบุคคล หรือทำเรื่องที่สำนักงานเขตประกันสังคมในกรณีที่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 39 มีตัวเลขประมาณ 8 ล้านคน บุคลากรภาครัฐที่เข้าเกณฑ์ และต้องมีรายได้ไม่เกิน 14,999 บาทต่อเดือน ประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการตำรวจ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ข้าราชการทหาร ข้าราชการบำนาญ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตร กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ อาสาสมัครทหารพราน สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน และ พนักงานรัฐวิสาหกิจ การรับเงิน สำนักงานข้าราชการพลเรือน (กพ.) จะเป็นผู้บริหารจัดการทั้งหมด โดยโอนเงินเข้าบัญชีตามรายชื่อที่มีสิทธิ์ มีประมาณ 1.2 ล้านคน และ กลุ่มสุดท้าย คือ ผู้ที่อยู่ระหว่างการตรวจสอบสิทธิ์เพื่อความถูกต้องประกอบด้วย ครู โรงเรียนเอกชนที่อยู่ในระบบกองทุนสงเคราะห์ กลุ่มที่ต้องตรวจสอบสิทธิ์ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง กลุ่มครูที่ไม่อยู่ทั้งในระบบกองทุนสงเคราะห์ และระบบประกันสังคม และ สุดท้าย คือ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนเอกชนที่ไม่อยู่ในประกันสังคม ประมาณ 1.3 แสนคน กลุ่มผู้ประกันตนเอง และกลุ่มว่างงานนั้น ให้ไปติดต่อสำนักงานประกันสังคมด้วยตนเอง นโยบายดังกล่าวผู้เขียนการ์ตูนแสดงความไม่เห็นด้วยกับนโยบาย โดยมีการกล่าวประชดประชันว่า รัฐบาล

หาเงินไม่เป็นแล้วยังไม่รู้วิธีใช้จ่ายเงินอีก เป็นการแสดงถึงความไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าวของผู้เขียนการ์ตูน

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนนโยบายแจกเงิน 2,000 บาทของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยสะท้อนผ่านตัวละครสองตัว โดยตัวละครตัวแรกกล่าวว่า “โครงการซื้อใจมนุษย์เงินเดือน 2 พันบาทเนี่ย...แทนที่ ปชป. จะได้ กลับเสีย!” เมื่อได้ยินคำพูดดังกล่าวตัวละครตัวที่สองก็ถามกลับไปว่า “ทำไม?” ตัวละครตัวแรกก็ตอบกลับมาว่า “สังคมรู้ความจริงเพิ่มขึ้น!” จากประโยคดังกล่าวทำให้ตัวละครอีกตัวก็ถามต่อไปอีกว่า “ความจริงอะไร?” และก็ได้คำตอบกลับมาว่า “พรรคนี้นอกจากไม่รู้วิธี หาเงินแล้ว! ยังไม่รู้วิธีใช้จ่ายเงิน ด้วย!” จากประโยคทั้งหมดเป็นการสะท้อนถึงความไม่เชื่อมั่นในนโยบายดังกล่าวของผู้เขียนการ์ตูนอย่างตรงไปตรงมา พร้อมทั้งยังมองว่า พรรคประชาธิปัตย์ นอกจากจะไม่มีความสามารถในการหาเงินแล้ว แล้วยังไม่รู้จักรวิธีใช้จ่ายเงินอีกด้วย เนื่องจากกระบวนการจ่ายเงินของพรรคประชาธิปัตย์ ในทางปฏิบัติมีความยุ่งยากและยังถูกตั้งข้อสังเกตว่า วิธีการจ่ายเงิน โดยการจ่ายเป็นเช็คของธนาคารบางแห่งเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับรัฐมนตรีของพรรคประชาธิปัตย์บางคน ซึ่งเป็นญาติกับเจ้าของธนาคารที่ถูกกำหนดให้เป็นผู้จ่ายเช็ค เป็นการสะท้อนถึงความไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าวอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา

ภาพที่ 4.32 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก 3 กรอบ ในภาพเป็นการพูดถึงนโยบายรถเมล์ 4,000 คัน โดยมุ่งประเด็นไปที่ค่าซ่อมรถที่แพงกว่าความเป็นจริง ซึ่งโครงการเข้า

รถเมล์เอ็นจีวี 4,000 คัน โดยเปรียบเทียบตัวเลขค่าเช่ารถเมล์ระหว่าง ขสมก. กับผู้เช่าพาณิชย์ ซึ่งเป็นผู้ประกอบการประกอบการรถยนต์ และบริษัทเดินรถ พบว่า ตัวเลขของผู้เช่าพาณิชย์ต่ำกว่าตัวเลขของ ขสมก. ถึง 40 % ส่วนค่าใช้จ่ายนั้น ข้อมูลที่ ขสมก. คำนวณค่าซ่อมรถไว้ที่ 2,250 บาท/คัน/วัน เป็นการคิดค่าซ่อม กิโลเมตรละ 7.50 คูณ 300 กิโลเมตร/วัน ซึ่งเป็นข้อมูลจากอายุรถที่ใช้งาน 10 ปีขึ้นไป และระยะทางที่กำหนดไว้ตามที่โออาร์ไม่เกิน 300 กิโลเมตร เป็นการกำหนดระยะทางที่สูงสุดตามที่โออาร์ แต่ข้อเท็จจริงแล้ว รถเมล์จะวิ่งเฉลี่ยวันละ 200 กิโลเมตร ดังนั้นการนำค่าซ่อมรถอายุ 10 ปีคูณกับระยะทางที่วิ่งเกินจริง จึงเป็นค่าซ่อมรถที่สูงเกินจริง ซึ่งผู้เช่าพาณิชย์คาดว่าค่าซ่อมในปีแรกไม่กี่ร้อยบาทต่อวัน เฉลี่ย 10 ปี ไม่เกิน 1,200 บาท/คัน/วัน รวมทั้งโครงการจะมีผลต่างกับ ขสมก. อยู่ 15,330 ล้านบาท คิดเป็น 47 %” (<http://highlight.kapook.com/view/37526>) โดยมีการประชดประชันด้วยการเล่นคำในภาษาว่า ค่าซ่อม หรือ ค่าเสื่อม

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนนโยบายรถเมล์ 4,000 คัน โดยมุ่งประเด็นไปที่ค่าซ่อมรถ ซึ่งประเด็นดังกล่าวได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก เนื่องจากค่าซ่อมรถที่แพงกว่าปกติมาก จึงได้รับการจับตามองจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนนโยบายดังกล่าว ผ่านตัวละครสองตัวว่า “รถเมล์ 4,000 คัน ยอมลดค่าซ่อมลงแล้ว! ไม่รู้ทำไมตอนแรกค่าซ่อมแพงจัง! ยังงี้เดี๋ยวสังคมเข้าใจผิดนะ” ประโยคดังกล่าว ผู้เขียนการ์ตูนสะท้อนให้เห็นเลยว่า การที่ยอมลดค่าซ่อมลงเป็นการแสดงถึงการยอมรับว่าค่าซ่อมในอัตราเดิมแพงมากและถูกหลายฝ่ายกดดัน ดังนั้นจึงได้ยอมลดค่าซ่อมรถลงจากที่กำหนดไว้ในที่แรก ต่อมาตัวละครอีกตัวก็ตอบกลับมาว่า “ลองสะกดให้ผิด! แล้วเธอจะเข้าใจถูก” เมื่อได้ยินดังกล่าวตัวละครอีกตัวก็ตอบกลับมาว่า “สะกดยังไง?” และก็ได้คำตอบกลับมาว่า “ค่าเสื่อม” ประโยคดังกล่าวสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนต่อนโยบายนี้โดยตรงไปตรงมาว่า มีการทุจริตในนโยบายดังกล่าวค่อนข้างชัดเจน

ภาพที่ 4.33 การ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 17 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก 3 กรอบ ที่กล่าวถึงนโยบายไทยเข้มแข็ง ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาและบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีต่อประชาชน เช่น เชื้อช่วยชาติ (แจกเงิน 2,000 บาท) หุมชนพอเพียง เป็นต้น ในภาพเป็นการประชดประชันนโยบายดังกล่าว โดยมองว่าการกู้เงินมาเพื่อดำเนินนโยบายของรัฐบาล จะทำให้หนี้ภาคประชาชนเพิ่มสูงขึ้นและมองว่านโยบายดังกล่าวไม่ได้ก่อประโยชน์ดังที่ได้ตั้งใจเอาไว้

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนนโยบายไทยเข้มแข็ง โดยผ่านการ์ตูนการเมือง ที่กำหนดให้มีตัวละครสองตัวสนทนากันถึงนโยบายไทยเข้มแข็งว่า “เธอคิดยังไง? รัฐบาลกู้เงินมาอ้อเพื่อทำโครงการ ไทยเข้มแข็ง!” ตัวละครอีกตัวก็ตอบกลับมาว่า “ก็ดูเป็นเหตุเป็นผลดี” เมื่อตัวละครอีกตัวได้อินคำตอบดังกล่าวก็ตอบกลับมาว่า “แน่! ทำไมไม่ว่ากัน?” และตัวละครอีกตัวก็ตอบกลับมาว่า “ทำให้คนไทยเข้มแข็ง เพื่อจะได้มีแรงแบกหามนี่ไง!” จากประโยคทั้งหมดจะเห็นได้ว่าผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว มีการประชดประชันอย่างเปิดเผย พร้อมทั้งไม่เชื่อมั่นในความโปร่งใสของนโยบาย และยังคิดว่าท้ายที่สุดแล้วประชาชนก็ต้องแบกรับภาระหนี้สินเองทั้งหมด

2.2.3 ประสิทธิภาพของรัฐบาล รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะได้รับการยอมรับจากประชาชนก็ต่อเมื่อมีผลงานให้ประชาชนได้รับรู้ สามารถที่จะสัมผัสได้ รัฐบาลในอดีตที่ผ่านมาส่วนมากมักจะโดน โจมตีเรื่องผลงานที่ไม่เป็นรูปธรรม การเข้ามาบริหารประเทศส่วนใหญ่ก็มักจะออกนโยบายที่เอื้อต่อกลุ่มทุนที่ให้การสนับสนุนพรรคของตนเอง รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่โดน โจมตีเรื่องผลงาน การออกนโยบายหลายนโยบายได้รับการ

วิจารณ์ว่าเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนของตน ไม่ว่าจะเป็นโยบายแจก 2,000 บาท นโยบายไทยเข้มแข็ง เป็นต้น ผลงานของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เช่นกันได้รับการวิจารณ์จากหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน สื่อต่าง ๆ ได้พยายามนำเสนอมุมมองของตนเพื่อที่จะสะท้อนผลงานของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้ สื่อหนังสือพิมพ์ก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่นำเสนอผลงานของรัฐบาลพร้อมทั้งคอยติดตามการดำเนินงานของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย และรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่สื่อคอยติดตามผลงานของรัฐบาลอย่างใกล้ชิด ในที่นี้ขอสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง เพื่อสะท้อนประเด็นประสิทธิผลของรัฐบาลจากมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง โดยจะศึกษาจากการ์ตูนสด และการ์ตูนเกาหลีสามเล่มเล็ก โดยมีประเด็นที่จะศึกษาดังนี้

1) *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในแต่ละยุคสมัยมักจะโดน โจมตีว่าไม่สามารถดำเนินการได้จริง เนื่องจากนโยบายบางนโยบายมักจะเป็นนโยบายที่มีลักษณะเป็นการขายฝันให้กับประชาชน ถ้านำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติจริง บางครั้งอาจใช้งบประมาณจำนวนมากจนเกินกว่าความสามารถของรัฐบาลที่จะทำได้ หลาย ๆ รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศแล้วไม่ดำเนินการ ไปตามที่ได้หาเสียงกับประชาชนไว้การคงอยู่ของรัฐบาลก็เป็นไปได้ยาก มีแรงต่อต้านจากสังคมและกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้าม รัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่ถูกตรวจสอบอย่างเข้มข้นจากกลุ่มต่อต้านในหลาย ๆ นโยบายที่ได้นำไปปฏิบัติ มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนหลายสื่อถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สื่อหนังสือพิมพ์ก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่นำเสนอผลงานของรัฐบาลพร้อมทั้งคอยติดตามการดำเนินงานของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง เพื่อสะท้อนประเด็นการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล จากมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง โดยจะศึกษาจากการ์ตูนสด และการ์ตูนเกาหลีสามเล่มเล็ก โดยจะมองไปที่นโยบายแจกเงิน 2,000 บาท และการใช้งบประมาณในการแก้ไขปัญหาชายแดนใต้ ยกตัวอย่างได้ดังภาพการ์ตูนที่ 4.34, 4.35, 4.36 และ 4.37 ดังนี้

ภาพที่ 4.34 การ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 19 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก 3 กรอบ ที่กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพเป็นการแสดงความไม่เห็นด้วยกับการนำนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ไปใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ เนื่องจากรัฐบาลให้ประชาชนดำเนินการเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ ซึ่งเป็นกฎเหล็ก 9 ข้อ ของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในข้อที่ 1. ความว่าให้คณะรัฐมนตรีได้น้อมนำพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้รับพระราชทานให้คณะรัฐมนตรีในวันที่ได้มีการเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเน้นในเรื่องของการปฏิบัติงานให้เกิดความเรียบร้อยและเกิดความสุขในหมู่ประชาชน (<http://www.eppo.go.th>) แต่พอนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ดำเนินการกลับเรียกร้องให้ประชาชนออกไปใช้จ่ายเงิน ผู้เขียนการ์ตูนยังได้ประชดประชันรัฐบาลว่าเป็นพวกที่ต้องการให้ประชาชนมือถือสาก ปากถือศีล กันทั้งประเทศ เป็นต้น

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยผ่านการ์ตูนการเมือง ที่กำหนดให้มีตัวละครสองตัวสนทนากันถึงการดำเนินนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท โดยตัวละครตัวแรกกล่าวว่า “รับ.ให้ ปช. สมาทานศก. พอเพียง แต่พอแจกเงิน 2 พันก็ไม่อยากให้เก็บออมไว้! นี่ก็เพิ่มวันหยุดเข้าพรรษาหวังให้คนออกเที่ยวแทนที่จะประหยัดอยู่กับบ้าน! ยังงั้นทุนนิยมสามานย์ชัด ๆ !” เมื่อตัวละครอีกตัวยินประโยชน์ดังกล่าวก็ตอบกลับมาว่า “ถ้า ปช. เชื่อรัฐบาล..ก็ได้ช่วยการกระตุ้น ศก. แบบคาดไม่ถึง เพราะจะมีสินค้าไทยตัวหนึ่งที่ขายดีทั่วประเทศ !” จากประโยคดังกล่าว ก็ได้รับการตอบกลับมาว่า

“อะไร” ตัวละครอีกตัวก็ตอบว่า “สาก! คนไทยพากัน มือถือสาก ปากถือศีล กันทั่วประเทศ” จากประโยคทั้งหมด ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงการนำนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่จะไปแย้งกับนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นการประหยัดคอดออมอย่างพอเพียง ผู้เขียนการ์ตูนประชดประชันนโยบายดังกล่าวว่า เป็นเหมือนการให้ประชาชน มือถือสาก ปากถือศีล โดยที่ปากบอกว่าให้ประหยัดคอดออมแต่ถึงการปฏิบัติกลับให้ใช้จ่ายเงินทองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ผู้เขียนการ์ตูนเลยสะท้อนถึงความไม่เห็นด้วยกับการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ

ภาพที่ 4.35 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 19 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552
หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 3 กรอบ ที่กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพเป็นการประชดประชันนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท โดยผู้เขียนการ์ตูนต้องการสื่อให้เห็นว่าเงินจำนวนดังกล่าวไม่ใช่เงินของผู้ออกนโยบาย ดังนั้นหากเกิดความผิดพลาดในนโยบายก็ไม่ใช่ความเสียหายของผู้ออกนโยบาย

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยผ่านการ์ตูนการเมือง ที่กำหนดให้มีตัวละครสองตัวสนทนากันโดยตัวละครตัวแรกกำหนดให้เป็นนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กับ นาย กรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีการสนทนากันเรื่องนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ตัวละครที่เป็นนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กล่าวว่า “กรณ์! เงิน 2,000 บาท ที่แจกนี่คุณคิดว่าดีแน่หรือ?” ตัวละครที่เป็น นายกรณ์ จาติกวณิช ก็กล่าวตอบมาว่า “ดีสิ...มาร์ค!” ตัวละครที่เป็น

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ตอบกลับมาว่า “เพราะ ?” และก็ได้คำตอบจาก นายกรณ์ จาติกวณิช ว่า “ไม่ใช่เงินของเรา!” จากประโยคดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงการไม่เห็นด้วยกับนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท โดยที่สะท้อนออกมาให้เห็นถึงการไม่รับผิดชอบต่อนโยบายดังกล่าว โดยการให้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ถามถึงนโยบายดังกล่าวว่าดีหรือไม่ แต่กลับได้รับการตอบกลับจาก นายกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ในแบบไม่รับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองกระทำ โดยมองว่าเงินที่นำมาใช้นั้นไม่ใช่เงินของพวกเขาเอง ดังนั้นหากเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากนโยบายดังกล่าว ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากนโยบายก็คือ ประชาชนนั่นเอง

ภาพที่ 4.36 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 30 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 2 กรอบ ที่กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพเป็นการประชดประชันของผู้เขียนการ์ตูนถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล โดยการแสดงให้เห็นถึงปัญหาในการดำเนินนโยบายดังกล่าว ว่าไม่เป็นระบบเกิดการล่าช้าในการดำเนินงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ไปรับเช็คต้องรอจนแทบจะเป็นลม และสถานที่ที่ไม่มีความสะดวกสบายในการให้บริการ

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยผ่านการ์ตูนการเมือง ในภาพมีตัวละคร 2 ตัว ตัวละครตัวแรกกำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ตัวละครตัวที่สองกำหนดให้เป็นประชาชนที่ไปรับเช็ค 2,000 บาท จากภาพตัวละครตัวแรกถามว่า “โห! ได้รับเช็คช่วยชาติดีใจถึงกับต้องร้องไห้เลยหรอ ?” แล้วตัวละครตัวที่สองก็ตอบกลับมาว่า “ดีใจ กะผีอะไรเล่า...เข้าคิวตั้งแต่เข้าข้าว

ก็ไม่ได้กิน แดคก็เผาจนลมจะจับอยู่แล้ว!” ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความไม่พร้อมในการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล จึงได้เกิดปัญหาในการดำเนินงานและเกิดความล่าช้าจนส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ไปรับบริการจากนโยบายดังกล่าว

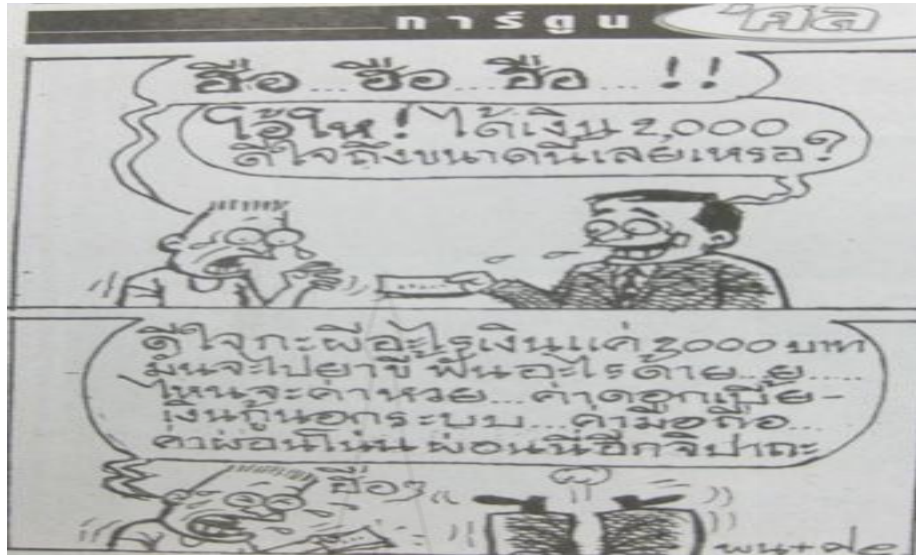
ภาพที่ 4.37 การ์ตูนแกเลลาขามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 12 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนแกเลลาขามเล็ก 3 กรอบ ที่กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพเป็นการกล่าวถึงการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนถึงการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเป็นการแก้ไขปัญหาที่ไม่ตรงจุด ดังนั้นการดำเนินการทั้งหมดจึงเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณไปโดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยผ่านการ์ตูนการเมือง ที่กำหนดให้มีตัวละครสองตัวสนทนากันถึงการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยตัวละครตัวแรกกล่าวว่า “แปลกใจจัง! เรื่องไฟใต้เหี้ย พอรัฐบาลบอกว่า ดีขึ้นแล้วก็จะเกิดเหตุรุนแรงตามมาทุกที!” ตัวละครตัวที่สองก็ตอบกลับมาว่า “มีคนว่าเพราะฝ่ายหนึ่งเอา ส.เสื่อ อีกฝ่ายหนึ่งไม่เอา” เมื่อได้ยินประโยคดังกล่าวตัวละครตัวแรกก็ถามกลับมาว่า “เอ๊ะ! ยังไง?” แล้วก็ได้คำตอบจากตัวละครตัวที่สองว่า “เอา ส.เสื่อ คือจะเอา สงบ ไม่เอา ส.เสื่อ คือจะเอา งบ” จากประโยคดังกล่าวผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนว่า นโยบายการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เนื่องจากมีเรื่องของงบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะว่าหากปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขโดยเร็ว งบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา ก็จะถูกตัดหรือลดจำนวนลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าว ดังนั้นผู้เขียน

การคุ้นเคยประชดประชันว่า การแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ฝ่ายหนึ่งต้องการความสงบโดยเร็วที่สุด แต่อีกฝ่ายหนึ่งยังต้องการงบประมาณในการบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงยากที่จะแก้ไขให้ตรงจุดและสำเร็จโดยเร็ววัน

2.2.3.2 ผลของนโยบาย รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารประเทศ เมื่อกำหนดนโยบายแล้วก็ต้องนำนโยบายไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมสามารถที่จะตรวจสอบได้ ที่ผ่านมการบริหารประเทศของทุกรัฐบาลจะต้องมีการแถลงนโยบายอย่างเป็นทางการต่อรัฐสภาและกำหนดแนวทางในการบริหารประเทศ เมื่อบริหารประเทศไปได้ระยะหนึ่งแล้วรัฐบาลจะต้องมีการแถลงนโยบายที่ได้ดำเนินการไปแล้ว พร้อมทั้งเสนอแนวทางที่จะดำเนินนโยบายต่อไป ซึ่งผลของนโยบายนั้นจะมีผลต่อคะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ที่ผ่านมารัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศและมีผลงานเป็นที่ยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีเพียงไม่กี่ครั้ง แต่ในช่วง พ.ศ. 2544 - 2549 รัฐบาลของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาบริหารประเทศและได้รับการยอมรับจากประชาชนเป็นอย่างมาก จนสามารถที่จะบริหารประเทศครบ 4 ปี พร้อมทั้งสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวได้เป็นครั้งแรกของประเทศไทย จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัตินั้นมีผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลค่อนข้างมาก รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึงผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัติ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์ ฯลฯ โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่น่าเสนอผลของนโยบายของรัฐบาลที่นำมาปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง เพื่อสะท้อนประเด็นผลของนโยบาย จากมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนการเมือง โดยจะศึกษาจากการ์ตูนสแลคและการ์ตูนเกาหลีขามเล็ก โดยจะดูที่ผลของนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท และการทุจริตในโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยกตัวอย่างได้ดังภาพการ์ตูนที่ 4.38, 4.39, 4.40 และ 4.41 ดังนี้

ภาพที่ 4.38 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 5 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552
หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 2 กรอบ ที่กล่าวถึงผลของนโยบายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพเป็นการกล่าวถึงผลของนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ที่ผู้เขียนการ์ตูนต้องการประชดประชันนโยบายดังกล่าวว่า เป็นนโยบายที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ เนื่องจากประชาชนที่ได้รับการแจกเงินมีหนี้สินจำนวนมากว่าเงินที่รัฐบาลนำมาให้ และการนำเงินดังกล่าว มาแจกนั้นก็เพียงแค่ครั้งเดียวจำนวนก็น้อยนิดไม่ตรงกับปัญหาที่ประชาชนต้องการให้แก้ไข

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนผลของนโยบายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผ่านการ์ตูนการเมือง โดยกำหนดให้ตัวละครตัวแรกเป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กับตัวละครตัวที่สองเป็นประชาชน จากภาพตัวละครตัวที่สองแสดงอาการร้องไห้ แล้วกล่าวว่า “ชื่อ...ชื่อ...ชื่อ...!!” เมื่อตัวละครที่ถูกกำหนดให้เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เห็นตัวละครที่เป็นประชาชนดังกล่าวร้องไห้ ก็กล่าวถามว่า “โอ้โห! ได้เงิน 2,000 ดีใจถึงขนาดนี้เลยหรือ?” เมื่อตัวละครที่เป็นประชาชนได้ยินประโยคดังกล่าวก็ตอบกลับมาว่า “ดีใจกะผีอะไรเงินแค่ 2,000 บาท มันจะไปขายที่ไหนอะไรตาย... ไหนจะค่าห่วย...ค่าดอกเบีย...เงินกู้ธนาคาร...ค่ามือถือ...ค่าผ่อนโน้นผ่อนนี่อีกอีกอีกอีก” จากประโยคดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามุมมองของผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนผลของนโยบายที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดได้ เนื่องจากการแจกเงิน 2,000 บาท ครั้งเดียว ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนที่มีมากมายได้ ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนได้ยกตัวอย่างปัญหาหนี้สินของประชาชนไม่ว่าจะเป็นหนี้ค่าห่วย หนี้ค่าดอกเบียเงินกู้ธนาคาร และหนี้ค่ามือถือ เป็นต้น ซึ่งหนี้สินดังกล่าวเป็นปัญหาของประชาชนที่ต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วย

แก้ไข แต่นโยบายแจกเงิน 2,000 บาท นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืน เป็นต้น

ภาพที่ 4.39 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 6 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552

หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 2 กรอบ ที่กล่าวถึงผลของนโยบายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพเป็นการกล่าวถึงนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ว่าอาจส่งผลกระทบต่อเงินในคลังก็เป็นได้ โดยที่รัฐบาลยังไม่สามารถบอกประชาชนได้ว่าจะหาเงินมาทดแทนเงินจำนวนดังกล่าวได้จากที่ไหน

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม ซึ่งนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท นั้น ผู้เขียนการ์ตูนมองว่าอาจส่งผลกระทบต่อระบบการเงินการคลังของประเทศก็เป็นได้ แนวคิดดังกล่าวเห็นได้จากภาพการ์ตูนที่นำเสนอผ่านตัวละครที่เป็นการ์ตูน โดยให้ตัวละครตัวหนึ่งกล่าวถึงว่า “เฮ้!... ท່นนายยกฯ แจกเงินชาวบ้านแบบนี้เงินในคลังหมดจะทำยังไง ?” ตัวละครที่เป็น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ก็ตอบกลับมาว่า “สหาย ! เอาแค่เงินส่วนตัวของ กร เพื่อนผมเนี่ยก็ยังมีอีกเหลือเฟือ !” จากประโยคดังกล่าวเป็นการสะท้อนถึงผลของนโยบายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ผู้เขียนการ์ตูนมองว่าเป็นการใช้งบประมาณไปในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยที่รัฐบาลขาดความสามารถในการหางบประมาณมาเพิ่มเติมและท้ายที่สุดอาจส่งผลกระทบต่อสถานภาพการเงินการคลังของประเทศก็เป็นได้

ภาพที่ 4.40 การ์ตูนสด จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 14 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2552 หน้า 6

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนสด 3 กรอบ ที่กล่าวถึงผลของนโยบายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพเป็นการกล่าวถึงผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัติที่นำมาสู่การเกิดปัญหาการทุจริตในโครงการต่าง ๆ และรัฐบาลก็ไม่สามารถที่จะปราบปรามปัญหาการทุจริตให้หมดไป พร้อมทั้งไม่สามารถนำผู้ที่กระทำผิดมาลงโทษได้

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยผ่านการ์ตูนการเมือง ที่กำหนดให้มีตัวละครสองตัว สนทนากันถึงผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัติ โดยตัวละครตัวแรกกล่าวว่า “เรื่องที่มีคนกล่าวหาว่ามีการทุจริตโครงการต่าง ๆ ใน รบ. นี้ เอ็งคิดว่าไงไอ้จุก?” ตัวละครที่เป็นเด็กหัวจุกก็ตอบกลับมาว่า “คิดว่าไม่มีแน่จ๊ะ!” ตัวละครตัวแรกถามกลับมาว่า “ไม่มีการทุจริต?” เด็กหัวจุกก็ตอบกลับมาว่า “คิดว่า รบ. ไม่มีปัญหาปราบปรามมากกว่าจ๊ะ” จากประโยคดังกล่าวเป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนว่า ผลของนโยบายนั้นนำไปสู่การทุจริตในรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หลายโครงการ แต่รัฐบาลไม่สามารถที่จะปราบปรามปัญหาการทุจริตภายในรัฐบาลได้

ภาพที่ 4.41 การ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก จากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันที่ 15 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2552 หน้า 11

อธิบายภาพ ในภาพเป็นการ์ตูนเกาเหลาสามเล็ก 3 กรอบ ที่กล่าวถึงผลของนโยบายที่นำไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพเป็นการกล่าวถึงผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัติแล้วเกิดปัญหาการทุจริตในรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนได้ยกตัวอย่างโครงการชุมชนพอเพียง โครงการไทยเข้มแข็ง และ โครงการมาบตาพุด ซึ่งเหตุเกิดจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและพวกรวม 8 คน ได้ร่วมกันให้ความเห็นชอบอนุมัติโครงการ จำนวน 76 โครงการ ที่ดำเนินการในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง โดยไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 กรณีเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งทั้งสามโครงการนี้เป็นผลของนโยบายที่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ดำเนินการมาแล้ว

วิเคราะห์ภาพ จากภาพผู้เขียนการ์ตูนต้องการสะท้อนผลของนโยบายที่นำไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยผ่านการ์ตูนการเมือง ที่กำหนดให้มีตัวละครสองตัวสนทนากันถึงผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัติว่ามีการทุจริตในหลายๆ โครงการ โดยตัวละครตัวแรกกล่าวว่า “จนปานนี้ไม่รู้วากลืนหมิ่นที่มาบตาพุด ยังไม่รู้มาจากไหน!” ตัวละครตัวที่สองก็ตอบกลับมาว่า “นี่เป็นครั้งที่ 3 แล้วในรัฐบาลนี้!” ตัวละครตัวแรกก็ตอบกลับมาว่า “เป็นครั้งแรกที่หากที่กลืนโซ้ยแล้วหาต้นตอไม่เจอ ทำไมเธอว่าเป็นครั้งที่ 3 ?” และตัวละครตัวที่สองก็ตอบกลับมาว่า “ครั้งที่ 1 โครงการชุมชนพอเพียง ครั้งที่ 2 โครงการไทยเข้มแข็ง” จากประโยคดังกล่าว

เป็นการสะท้อนมุมมองของผู้เขียนการ์ตูนว่า ผลของนโยบายทั้งสามนโยบาย มีการทุจริตในการดำเนินการของรัฐบาลอย่างแน่นอน แต่ไม่สามารถที่จะพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าการทุจริตในโครงการดังกล่าว เพื่อที่จะเอาผิดกับผู้ทุจริตในโครงการมาลงโทษ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการสื่อสารทางการเมืองในการ์ตูนการเมืองเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยเอกสาร เพื่อศึกษาการสื่อสารทางการเมืองโดยการ์ตูนการเมืองของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ประชากรที่ศึกษา คือ การ์ตูนที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ได้แก่ การ์ตูนสด ที่ลงตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันเสาร์ และการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก ที่ลงตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันเสาร์ ช่วงเวลาที่ศึกษาตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ.2551 ถึง 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 เพื่อศึกษาลักษณะเนื้อหาสาระทางการเมืองที่นำเสนอผ่านการ์ตูนการเมืองดังกล่าว จากการวิเคราะห์ภาพการ์ตูนทั้งภาพการ์ตูนสด และ ภาพการ์ตูนเกาหลีขนาดเล็ก ในช่วงเวลาดังกล่าวมีจำนวนทั้งสิ้น 1,062 ภาพ แต่มีส่วนที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อยู่ทั้งหมดเพียง 41 ภาพ โดยแยกออกเป็นเนื้อหาสาระประเด็นหลักสำคัญอยู่ 2 ประเด็น คือ ความชอบธรรมของรัฐบาล มีจำนวนทั้งสิ้น 18 ภาพ และเสถียรภาพของรัฐบาล มีจำนวนทั้งสิ้น 23 ภาพ ซึ่งปรากฏรายละเอียดเนื้อหาสาระในการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ในประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวกับความชอบธรรมของรัฐบาล

รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เริ่มเข้ามาบริหารประเทศในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 โดยผ่านการลงคะแนนเสียงจากรัฐสภาให้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย การเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการต่อต้านจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ถึงแม้ว่าการเข้ามาเป็นรัฐบาลในการบริหารประเทศของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ก็ได้รับการดำเนินจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะฝ่ายที่ต่อต้านว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหาร การเข้ามาดำรงตำแหน่งจึงน่าจะมีปัญหาในเรื่องของความชอบธรรมทางการเมือง แต่ฝ่ายที่ให้การสนับสนุนก็ให้เหตุผลแย้งว่า การเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมีการลงคะแนนเสียงเลือกเข้า

มาอย่างถูกต้อง โดยมีผู้ที่เสนอชื่อเข้าแข่งขันถูกต้องตามวิธีการที่ได้ดำเนินการมาตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยฝ่ายที่สนับสนุนพยายามชี้ให้เห็นว่าการเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นั้น เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดเดียวกับที่เลือก นายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 25 และ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 26 หากจะกล่าวหาว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขาดความชอบธรรม การกล่าวหานั้นก็อาจจะไม่เป็นธรรมต่อตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นไปได้ แต่การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลชุดนี้ได้เกิดเหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองมากมาย ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาทางสื่อมวลชนในแง่มุมต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวกับความชอบธรรมของรัฐบาลนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ ความชอบธรรมทางการเมือง ซึ่งพิจารณาจาก 3 ลักษณะ คือ การจัดตั้งรัฐบาล และลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี และ บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี และ ความชอบธรรมทางกฎหมาย โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ ดังนี้

ความชอบธรรมทางการเมือง เป็นเป้าหมายอีกประการหนึ่งของพัฒนาการทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมืองนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องของความถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการยอมรับของประชาชน (สุจิต บุญบงการ 2547: 28) พิจารณาจาก 3 ลักษณะ คือ

1. การจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ เป็นการยอมรับจากประชาชนต่อรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ ว่ามีความชอบธรรมในการบริหารประเทศ หรือไม่ ซึ่งรัฐบาลที่มีความชอบธรรมจะมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปในรัฐสภา และถ้าพรรคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปในรัฐสภามากที่สุด หลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ก็จะได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลในการกรณีที่มีเสียงเพียงพอในการจัดตั้งรัฐบาล แต่ถ้าหากมีเสียงไม่เพียงพอ ก็สามารถที่จะรวบรวมเสียงของพรรคการเมืองอื่นให้เพียงพอในการจัดตั้งรัฐบาล โดยจะให้ผู้ที่เป็นลำดับที่หนึ่งของระบบบัญชีรายชื่อ นั้น ส่งชื่อให้รัฐสภา เพื่อที่จะเลือกนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้นำพรรคฝ่ายค้านเป็นผู้ส่งชื่อเข้าแข่งขัน เพื่อให้รัฐสภาลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี โดยวิธีเปิดเผยให้รู้โดยทั่วไป การเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นไปในแนวทางเดียวกับรัฐบาลนาย สมัคร สุนทรเวช และ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ดังนั้นความชอบธรรมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ไม่ต่างไปจากรัฐบาลที่กล่าวมาทั้ง 2 แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง จากการศึกษาการ์ตูนในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ของภาพการ์ตูนสล และ ภาพการ์ตูนเกาหลีหลายเล่ม สามารถนำเสนอประเด็นการจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ โดยจะกล่าวถึงความไม่เชื่อมั่นใน

ตัวเองของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พร้อมทั้งการเข้ามาบริหารประเทศโดยได้รับการสนับสนุนจาก กลุ่มทหารและมือที่มองไม่เห็น โดยกลุ่มทหารที่เข้ามาสนับสนุนนั้นเปรียบเหมือนการปิดทองหลังพระ แต่ การเข้ามาบริหารประเทศก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการได้มาของรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่ม ต่าง ๆ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ภาระการตุณ 6 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 สะท้อนให้เห็นถึงความมั่นใจของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการลงคะแนน เสียงเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งเชื่อว่าตนเองจะได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอจากการลงคะแนน เสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี

ภาพที่ 2 ถึงแม้รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะมาโดยความชอบธรรมจาก ระบบรัฐสภา แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง เช่น กลุ่มแนวร่วม ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ถึงขนาดไม่สามารถเดินทางไปในทุกที่ได้ และ เมื่อเดินทางไปไหนก็จะมีกลุ่มต่อต้านด้วยการใช้สัญลักษณ์ตีตน

ภาพที่ 3 ภาพที่ 4 ภาพที่ 5 และ ภาพที่ 6 กลุ่มทหารให้การสนับสนุนรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อย่างเปิดเผย โดยกลุ่มทหารได้ออกมาปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งตามที่ รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ร้องขอ จนสามารถโยงไปถึงกลุ่มที่ถูกเรียกว่า กลุ่มมือที่มองไม่เห็น โดยกลุ่มดังกล่าวถูกกล่าวหาว่าอยู่เบื้องหลังการจัดตั้งรัฐบาลชุดดังกล่าว หลังจากรัฐบาลเสนอแผน ปรองดอง เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง กลับถูกมองว่าไม่สามารถสั่งการให้ทหาร ปรามปรามกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาล

2. ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี มีผลต่อ ปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ซึ่งรัฐบาลผสมของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ถูกวิจารณ์ เป็นอย่างมากในเรื่องภาวะผู้นำของตัวนายกรัฐมนตรีเอง ถึงแม้ว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะ ได้รับการศึกษาจากประเทศอังกฤษ มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด และสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 3 ปี โดยได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ซึ่งเป็นคนไทยคนที่ 2 ที่ได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (บรรหาร ทินประบุตร 2547: 42) นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เข้าเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2535 ในขณะที่มีอายุได้เพียง 27 ปี ในขณะนั้นถือว่าเป็น ส.ส. ที่มีอายุน้อย ที่สุด และได้เป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. 2548 ใช้เวลาในการเติบโตทางการเมืองเพียง 13 ปี ก็ก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรคที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศ ต่อมาใน พ.ศ. 2551 ก็ได้ก้าวขึ้นมา เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย แต่การก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้รับการต่อต้านจากฝ่ายตรงข้าม โดยมีกรให้ฉายาว่า “กรม. ต่างตอบแทน” และมองที่มาของรัฐบาล ดังกล่าวว่าเป็นรัฐบาลที่ไปปล้นเขามา ปล้นกลางอากาศ บ้างก็มองว่าเป็น “รัฐบาลเด็กอนุบาล”

โดยมองว่านายกรัฐมนตรีขาดภาวะผู้นำในการบริหารประเทศ โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจที่เรียกว่ามือที่มองไม่เห็น ดังนั้นการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ดูเหมือนว่าจะมีคนคอยกำกับอยู่เบื้องหลัง ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ก็จะแก้ไขได้ยาก เพราะตัวนายกรัฐมนตรีเองดูมองว่าขาดภาวะผู้นำในการจัดการรัฐบาลผสม ภาวะผู้นำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้สะท้อนผ่านการ์ตูน 5 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 สะท้อนถึงความไม่เชื่อมั่นในภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี แต่เชื่อในความโปร่งใสในการบริหารประเทศ และมองการเมืองในประเทศไทยยังคงมีการกล่าวหาคู่ต่อสู้ทางการเมืองให้เกิดความเสียหาย อย่างกรณีคลิปเสียงของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่สั่งการให้ทหารปราบปรามกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง ซึ่งคลิปเสียงดังกล่าวเป็นคลิปเสียงที่ถูกตัดต่อจากกลุ่มที่ต้องการจะสาธิตโคลนใส่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เพื่อให้ขาดความชอบธรรมในการบริหารประเทศ เป็นต้น

ภาพที่ 2 สะท้อนถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ยังขาดภาวะผู้นำในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง พร้อมทั้งยังมองในภาพรวมของประเทศที่ไม่มีใครสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองได้ จนนำมาสู่การหยุดชะงักในการพัฒนาประเทศ ซึ่งผู้ที่สร้างปัญหาเป็นคนเพียงคนเดียวทำไมถึงทำให้เกิดเหตุการณ์บ้านเมืองวุ่นวายได้ถึงเพียงนี้ หรือรัฐบาลต้องการให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นในบ้านเมือง เพื่อต้องการสร้างภาพภาวะผู้นำให้กับตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี และให้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหวังผลการเลือกตั้งในครั้งหน้าก็เป็นได้

ภาพที่ 3 สะท้อนตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่ายังขาดวุฒิภาวะด้านการเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ ซึ่ง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของตนเอง มากกว่าการคำนึงถึงสาระสำคัญของกิจกรรมทางการเมือง

ภาพที่ 4 สะท้อนตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่ายังขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง โดยมองว่าแทนที่จะมาเร่งแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจกลับมากลัวที่จะเสียฐานเสียงของพรรคตัวเอง เป็นการบ่งบอกถึงการขาดภาวะผู้นำอย่างมาก

ภาพที่ 5 สะท้อนการขาดภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี ในการที่จะแก้ไขปัญหาการแต่งตั้ง ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) ซึ่งการแต่งตั้ง ผบ.ตร. ดังกล่าว เป็นการสะท้อนการขาดภาวะผู้นำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และยังสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งภายในพรรคร่วมรัฐบาลอีกด้วย

3. บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี คนที่ 27 ของประเทศไทย ตามพระบรมราชโองการ วันที่ 17 ธันวาคม 2551 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธยในประกาศ โดยมี นายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และในวันที่ 20 ธันวาคม 2551 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี โดยมี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ คณะรัฐมนตรีคณะนี้เป็นคณะรัฐมนตรีคณะที่ 59 ของประเทศไทย การแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มีการกล่าวหาว่าเป็นคณะรัฐมนตรีต่างตอบแทนระหว่างพรรครัฐบาล กับพรรคร่วมรัฐบาล จะเห็นได้จากมีการให้ตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงสำคัญ ๆ ให้กับพรรคร่วมรัฐบาล เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

การเข้ามาบริหารประเทศของคณะรัฐมนตรีคณะนี้หลายคนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรี เนื่องจากบางคนเข้ามาดำรงตำแหน่งได้ด้วยเป็นตัวแทนของแกนนำพรรคที่โดนเว้นวรรคทางการเมือง บางคนเข้ามาดำรงตำแหน่งได้ด้วยการสนับสนุนจากกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวนี้ต้องการเข้ามาควบคุมรัฐมนตรีให้ดำเนินนโยบายเป็นไปในทิศทางที่กลุ่มของตนต้องการ จากกรณีดังกล่าว การบริหารงานของคณะรัฐมนตรีอาจเป็นไปด้วยความไม่โปร่งใส เนื่องจากจะต้องคอยรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผลประโยชน์ที่สนับสนุนให้เข้ามาดำรงตำแหน่ง การบริหารจัดการในกระทรวงที่ได้รับมอบหมายอาจไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง อย่างกรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้รับการโจมตีอย่างมากจากหลายกลุ่มหลายฝ่าย โดยเฉพาะกลุ่มผลประโยชน์ที่เรียกตัวเองว่า กลุ่มคนเสื้อแดง หรือกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) โจมตีความเหมาะสมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นอย่างมากถึงความเหมาะสม และพฤติกรรมก่อนเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีดังกล่าว เนื่องจากรัฐมนตรีคนนี้ได้ขึ้นเวทีการประชุมของกลุ่มผลประโยชน์ที่เรียกตัวเองว่า กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือกลุ่มคนเสื้อเหลือง การขึ้นเวทีดังกล่าวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้กล่าวโจมตีนายกรัฐมนตรีของประเทศกัมพูชาอย่างรุนแรง เหตุนี้เองที่กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยก็เอามาใช้ในการอ้างเหตุที่ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรีดังกล่าวผ่านการ์ตูน 5 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 และ ภาพที่ 5 สะท้อนการเข้ามารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของ นายกษิต ภิรมย์ โดยมองว่า นายกษิต ภิรมย์ เป็นเพียงแค่ฝ่ายต่างประเทศของ ตระกูลลิ้ม เนื่องจาก นายกษิต ภิรมย์ ได้พยายามแก้ต่างให้กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในกรณีการปิดล้อมสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวสร้าง

ความเสียหายให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก และเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง นายกษิต ภิรมย์ กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ด้วยการได้มาของตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาของ นายกษิต ภิรมย์ คือ ควรจะ ลาออกจากตำแหน่งดังกล่าว การที่ นายกษิต ภิรมย์ ไม่ยอมลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการต่างประเทศ แต่กรณีของ นายวิฑูรย์ นามบุตร ได้แสดงความรับผิดชอบโดยการ ลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม ฯ จากกรณี การพบปลากะปิองน้ำ ในถุงยังชีพที่นำไปแจกให้กับประชาชนพื้นที่ภาคใต้ เป็นการสะท้อนถึงพฤติกรรมของรัฐมนตรีใน พรรครัฐบาล ซึ่งมองแต่ผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของประชาชน

ภาพที่ 3 สะท้อนถึงพฤติกรรมที่อาจจะทุจริตของรัฐมนตรี ซึ่งเป็นปัญหาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ต้องมีการแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาในลักษณะนี้ ถ้าหากปล่อยให้มีการ ทุจริตในลักษณะแบบนี้มากขึ้นปัญหาทางการเมืองอาจนำไปสู่ความรุนแรงก็เป็นได้ เนื่องจากฝ่ายที่ ต่อต้านอาจนำประเด็นการทุจริตของรัฐบาลมาโจมตีเพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการขับไล่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หากเป็นเช่นนั้นจริงปัญหาการเมืองในประเทศไทยก็ยากที่จะแก้ไขให้ไป ในทิศทางที่ดีได้ วิธีแก้ไขที่น่าจะได้รับการยอมรับคือ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในว่ากรณีใด ๆ ลาออกเพื่อแสดงความรับผิดชอบ

ภาพที่ 4 สะท้อน การชักฟอกคณะรัฐมนตรีของฝ่ายค้านไม่สามารถที่จะทำให้ คณะรัฐมนตรีที่โดนชักฟอกถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งรัฐมนตรี แต่กลับทำให้รัฐมนตรีที่ถูก ชักฟอกสามารถแก้ต่างในประเด็นต่าง ๆ ได้ จนทำให้รัฐมนตรีที่ถูกกล่าวหาพินมลทินไปในที่สุด

ความชอบธรรมทางกฎหมาย การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในช่วงตั้งแต่วันที่รับตำแหน่ง คือวันที่ 17 ธันวาคม 2551 เป็นต้นมา ถูกตั้งประเด็น ในเรื่องของความชอบธรรมเป็นอย่างมากในการจัดตั้งรัฐบาล โดยถูกกล่าวหาจากฝ่ายต่อต้านว่า ได้รับการสนับสนุนในการจัดตั้งรัฐบาลจากกลุ่มทหาร โดยมีการเปรียบเทียบว่าการจัดตั้งรัฐบาลชุด นี้มีการจัดตั้งในค่ายทหาร โดยมีการกดดันให้กลุ่มที่เคยสนับสนุนพรรคเพื่อไทย เปลี่ยนมาเป็น สนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ จากข้อกล่าวหาดังกล่าวนี้อเองที่ฝ่ายต่อต้านพยายามที่จะโจมตี ความชอบธรรมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และพยายามที่จะโยงให้เห็นถึงความเชื่อมโยง กับกลุ่มทหารที่ให้การสนับสนุน โดยชี้ไปที่งบประมาณของกระทรวงกลาโหมที่เพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ แต่ถึงอย่างไรก็ตามกลุ่มที่ให้การสนับสนุนก็มีข้อโต้แย้งว่า การได้มาของรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ไม่แตกต่างอะไรกับรัฐบาลที่มีการจัดตั้งมาก่อนหน้านี้สองรัฐบาล ซึ่งการ ได้มาของรัฐบาลก่อนหน้านี้นี้ทั้งสองรัฐบาลก็ได้มาโดยการลงคะแนนเสียงเลือกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีผู้นำอีกฝ่ายเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งทั้งสองครั้ง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็

ถูกเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พอมาถึงคราวเสนอชื่อเพื่อชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการเลือกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กลุ่มที่ต่อต้านกลับไม่ยอมรับผลดังกล่าว กลุ่มที่สนับสนุนก็ให้เหตุผลว่าถ้าหากไม่ยอมรับผลการลงคะแนนเลือกนายกรัฐมนตรีของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ควรที่จะต่อต้านผลการเลือกนายกรัฐมนตรีตั้งแต่ก่อนหน้านั้นทั้งสองครั้งแล้ว แต่ทำไมผลการลงคะแนนออกมาแล้วปรากฏว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นผู้ชนะ จึงได้มีการออกมาต่อต้านอย่างรุนแรงและยังกล่าวหาว่าขาดความชอบธรรมในการเข้ามาเป็นรัฐบาล จากประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นการกล่าวถึงความชอบธรรมทางกฎหมายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผ่านการ์ตูน 2 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 สะท้อนการจัดตั้งรัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ทหารเข้ามามีบทบาทในการจัดตั้งรัฐบาล โดยชี้ให้เห็นถึงหน่วยทหารที่เชื่อว่าเป็นสถานที่ที่ใช้ในการจัดตั้งรัฐบาล ดังนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมก็มีสิทธิ์ที่จะเรียกร้องให้มีการยุบสภาได้ เนื่องจากรัฐบาลชุดนี้อาจขาดความชอบธรรมทางกฎหมายเพราะวิธีที่ได้มาของรัฐบาลนั้น ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอำนาจนอกระบบรัฐสภา

ภาพที่ 2 สะท้อนถึงความอึดอัดใจของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ถึงข้อกล่าวหาที่ว่า มีกลุ่มทหารคอยให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลังในการจัดตั้งรัฐบาล การเลือกตั้งคราวหน้าจึงต้องการที่จะได้เสียงมากถึง 240 เสียง ตรงนี้เป็นปัญหาที่รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องการแก้ไข เพื่อให้การเข้ามาเป็นรัฐบาลในครั้งต่อไปมีความชอบธรรมทางกฎหมายอย่างที่ไม่มีการสามารถมาโจมตีได้

1.2 ผลการวิเคราะห์ในประเด็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาล

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ชนะการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรีจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเริ่มเข้ามาบริหารประเทศในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ต่อมาถูกกล่าวหาจากกลุ่มต่อต้านอย่างรุนแรงว่าเป็นรัฐบาลที่ไร้เสถียรภาพ เนื่องจากถูกกล่าวหาว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหาร โดยกลุ่มทหารได้กดดันให้พรรคการเมืองที่แยกตัวออกมาจากพรรคพลังประชาชนยกมือสนับสนุนให้กับ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งการกระทำดังกล่าวยิ่งทำให้กลุ่มต่อต้านไม่พอใจรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งต่อมาก็ได้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในประเทศไทย พร้อมทั้งปัญหาความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล ปัญหาดังกล่าวสามารถถ่ายทอดออกมาทางสื่อมวลชนในแง่มุมต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาลนั้น แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ประสิทธิภาพของรัฐบาล แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

ความสามารถในการแก้ไขปัญหา และการกำหนดนโยบายของรัฐบาล และประสิทธิผลของรัฐบาล แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การนำนโยบายปฏิบัติ และ ผลของนโยบาย โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ ดังนี้

ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม เป็นความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล ความขัดแย้งดังกล่าวก็เพื่อต้องการให้กลุ่มของตนได้ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในรัฐบาลผสม ซึ่งพรรครัฐบาลก็พยายามที่จะรักษาตำแหน่งหรือกระทรวงที่สำคัญให้ลูกพรรคของตนเอง เพื่อต้องการที่จะลดความขัดแย้งภายในพรรครัฐบาล แต่ไม่ว่าจะอย่างไรปัญหาการแย่งชิงตำแหน่งรัฐมนตรีภายในพรรครัฐบาลก็เกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัย เป็นปัญหาภายในพรรคที่เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล รัฐบาลผสมของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็มีปัญหาคือขึ้นภายในพรรคเช่นกัน มีการแย่งชิงส่วนแบ่งตำแหน่งรัฐมนตรีของ ส.ส. ภายในพรรค เพื่อต้องการให้กลุ่มของตนได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีที่สำคัญ ความขัดแย้งดังกล่าว สร้างความไร้เอกภาพภายในพรรคประชาธิปไตยได้ในระดับหนึ่ง หลังจากความขัดแย้งภายในพรรคประชาธิปไตยได้รับการแก้ไขแล้ว ต่อมาก็เป็นความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล ในเรื่องของสัดส่วนรัฐมนตรีของพรรครัฐบาล และพรรคร่วมรัฐบาล จากประเด็นดังกล่าวสามารถถ่ายทอดผ่านการ์ตูน 5 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 มองความไร้เอกภาพภายในพรรครัฐบาลเกิดขึ้นหลังจากที่มีการจัดตั้งรัฐบาลแล้ว โดยมองปัญหาความแตกแยกภายในพรรคแกนนำรัฐบาล จากการพลาดหวังจากตำแหน่ง รมต. ของแกนนำกลุ่มต่าง ๆ ภายในพรรคแกนนำรัฐบาล ซึ่งถ้าปล่อยไว้โดยไม่มีการแก้ไขก็อาจทำให้พรรคแกนนำรัฐบาลเกิดความแตกแยก

ภาพที่ 2 ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 4 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล โดยนายกรัฐมนตรีเข้าไปตรวจสอบโครงการรถเมล์ 4,000 คัน ซึ่งทำให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบโครงการดังกล่าวไม่กล้าที่จะนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) โดยมองว่านายกรัฐมนตรีกล้าที่จะทำกรณีดังกล่าวโดยไม่กลัวที่จะทำให้รัฐบาลล้ม ซึ่งโครงการดังกล่าวก็มีปัญหาหลายอย่างที่ต้อแก้ไขและอาจไม่โปร่งใสในการดำเนินงาน จากปัญหาดังกล่าวความขัดแย้งภายในรัฐบาลผสมของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อาจรอวันที่จะแสดงออกมาอย่างเปิดเผยเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม และปัญหาที่แท้จริงของพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล คือ มีการแย่งชิง ส.ส. จากพรรคร่วมรัฐบาล โดยคู่ได้จากกรณีที่นาย สุเทพ เทือกสุบรรณ คอยให้การปกป้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของพรรค มากกว่าตัวนายกรัฐมนตรีอย่างเห็นได้ชัดในช่วงเวลาที่ผ่านมา

ภาพที่ 5 สะท้อนความไม่เชื่อมั่นในกฎเหล็ก 9 ข้อ ของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้จริง เนื่องจากไม่สามารถนำมาใช้ได้กับ นายออร์ปศักดิ์ สภาวสุ ซึ่งโดน

กรณีการทุจริตในโครงการชุมชนพอเพียง ถึงขนาดให้ผู้ตรวจเงินแผ่นดินเข้ามาตรวจสอบโครงการ ซึ่งกรณีดังกล่าวเข้ากฎเหล็ก 9 ข้อ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แต่ก็ไม่ได้ดำเนินการอะไรที่เป็นรูปธรรม ดังนั้นกรณีของ นายมานิต นพอมรบดี ที่มีพฤติกรรมส่อทุจริต ล้วงลูกดิ่งบฯ เข้าจังหวัดราชบุรี และนัดกินข้าวกับบริษัทเจ้าของรถยนต์ผู้ผลิตรถพยาบาลและเครื่องพ่นฆ่าฝูงลาย เป็นต้น ก็ควรที่จะเลียนแบบ นายออร์ปศักดิ์ สภาวสุ ซึ่งเป็นการกดดันให้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ปลด นายมานิต นพอมรบดี ออกจากกฎเหล็ก 9 ข้อ ที่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้วางกฎเกณฑ์ไว้

ประสิทธิภาพของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากจากหลายฝ่ายว่าไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ เนื่องจากขาดประสบการณ์ในการบริหารองค์กรขนาดใหญ่ หรือดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในกระทรวงที่สำคัญ ๆ อีกทั้งอายุของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ถือว่ายังน้อยกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผู้ที่ต่อต้านการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มองว่าควรจะอีกสักห้าถึงสิบปี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงจะเหมาะกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งประเด็นดังกล่าวสามารถพิจารณาจาก 2 ลักษณะ คือ

1. ความสามารถในการแก้ไขปัญหา การเข้ามาบริหารประเทศในลักษณะของรัฐบาลผสมไม่ว่าจะเป็นยุคใดสมัยใด ย่อมมีปัญหาดูด้วยกันทั้งนั้น แต่จะมีปัญหามากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับผู้จัดการรัฐบาลหรือตัวนายกรัฐมนตรีเอง ว่ามีภาวะผู้นำในการจัดการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ทุกฝ่ายได้รับความพอใจหรือไม่ ซึ่งความสามารถในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สามารถถ่ายทอดผ่านการ์ตูน 6 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 สะท้อนถึงความไม่มีความเชื่อมั่นในตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง และยังขาดประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง

ภาพที่ 3 สะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่าไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง เนื่องจากไม่สามารถทำให้ประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แม้แต่ตัวนายกรัฐมนตรีเอง ยังถูกคุกคามจากฝ่ายตรงข้ามด้วย ซึ่งการถูกคุกคามดังกล่าวก็ไม่ได้รับการแก้ไขให้เป็นไปในทิศทางที่ดี จนนำมาสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรงในบ้านเมือง

ภาพที่ 4 สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยมองว่านายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญกับคะแนนเสียงของตัวเองมากกว่าที่จะให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาบ้านเมือง โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่า ประเทศกำลังเกิดปัญหาอย่าง

รุนแรง แต่นายกรัฐมนตรีกลับให้ความสำคัญกับคะแนนเสียงมากกว่า ซึ่งมองได้ว่านายกรัฐมนตรียังขาดความสามารถในการแก้ไขปัญหาและการจัดลำดับความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา

ภาพที่ 5 และ ภาพที่ 6 สะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่าไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง และ มองว่ายังแก้ไขปัญหายิ่งทำให้ปัญหามากขึ้นกว่าเดิม

2. การกำหนดนโยบายของรัฐบาล พรรคการเมืองทุกพรรคการเมืองจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการเข้ามาบริหารประเทศ เพื่อที่จะกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน นโยบายนั้นจะต้องเป็นนโยบายที่เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน พร้อมทั้งไม่ก่อความเสียหายให้กับประเทศชาติ ดังนั้นพรรคการเมืองที่เข้ามาเป็นรัฐบาลจึงต้องนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชนมาปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ประชาชนสามารถที่จะจับต้องได้และเกิดประโยชน์กับประชาชนสูงสุด ประชาชนสามารถตรวจสอบพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายที่รัฐบาลนำมาดำเนินการ สามารถถ่ายทอดผ่านภาพการ์ตูน 4 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 สะท้อนว่าไม่เชื่อว่าจะสามารถดำเนินการออก พ.ร.บ. ภาษีที่ดิน – ภาษีมรดกได้ เป็นเพียงการกล่าวพูดเพื่อให้มีสีสันทางการเมืองเท่านั้น เพราะพรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคที่กลุ่มผู้มีที่ดินจำนวนมากให้การสนับสนุน ถ้าการดำเนินการเรื่องดังกล่าวเป็นรูปธรรม ก็จะได้รับ การต่อต้านจากกลุ่มอำนาจไม่ว่าจะเป็นอำนาจฝ่ายไหนก็ตาม เพราะนักการเมืองในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของที่ดินจำนวนมาก เนื่องจากการเล่นการเมืองในประเทศไทยจะต้องใช้ทุนจำนวนมาก ดังนั้นคนที่มีความสามารถที่จะเล่นการเมืองได้ก็จะต้องเป็นคนที่มีเงินจำนวนมากพอ หรือได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทุน ดังนั้นการออก พ.ร.บ. ดังกล่าว เป็นการให้โทษกับกลุ่มทุนที่ให้การสนับสนุนโอกาสที่จะผ่านออกมาเป็น พ.ร.บ. แทบจะเป็นไปไม่ได้เลยก็ว่าได้

ภาพที่ 2 สะท้อนถึงความไม่เชื่อมั่นในนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท โดยมองว่าพรรคประชาธิปัตย์ นอกจากจะไม่มีความสามารถในการหาเงินแล้ว ยังไม่รู้จักริธีจ่ายเงินอีกด้วย

ภาพที่ 3 สะท้อนนโยบายลดค่า 4,000 คัน โดยมุ่งประเด็นไปที่ค่าซ่อมรถ ซึ่งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก เนื่องจากค่าซ่อมรถที่แพงกว่าปกติมาก จึงได้รับการจับตามองจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว จนทำให้ฝ่ายที่เสนอยอดลดค่าซ่อมรถ ซึ่งการที่ยอมลดค่าซ่อมรถเป็นการแสดงถึงการยอมรับว่าค่าซ่อมในอัตราเดิมแพงมากและถูกหลายฝ่ายกดดัน ดังนั้นจึงได้ยอมลดค่าซ่อมรถลงจากที่กำหนดไว้ในที่แรก

ภาพที่ 4 สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เชื่อมั่นในความโปร่งใสของนโยบายไทยเข้มแข็ง

ประสิทธิผลของรัฐบาล รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะได้รับการยอมรับจากประชาชนก็ต่อเมื่อมีผลงานให้ประชาชนได้รับรู้ สามารถที่จะสัมผัสได้ รัฐบาลในอดีตที่ผ่านมาส่วนมากมักจะโดนโจมตีเรื่องผลงานที่ไม่เป็นรูปธรรม การเข้ามาบริหารประเทศส่วนใหญ่ก็มักจะออกนโยบายที่เอื้อต่อกลุ่มทุนที่ให้การสนับสนุนพรรคของตนเอง รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่โดนโจมตีเรื่องผลงาน การออกนโยบายหลายนโยบายได้รับการวิจารณ์ว่าเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนของตน ไม่ว่าจะเป็นนโยบายแจก 2,000 บาท นโยบาย ไทยเข้มแข็ง เป็นต้น ผลงานของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เช่นกันได้รับการวิจารณ์จากหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน ซึ่งสามารถนำประเด็นดังกล่าวมาศึกษาได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติ การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในแต่ละยุคสมัยมักจะถูกโจมตีว่าไม่สามารถดำเนินการได้จริง เนื่องจากนโยบายบางนโยบายมักจะเป็นนโยบายที่มีลักษณะเป็นการขายฝันให้กับประชาชน ถ้าจะนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติจริงบางเรื่องอาจใช้งบประมาณจำนวนมากจนเกินกว่าความสามารถของรัฐบาลที่จะทำได้ หลาย ๆ รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศแล้วไม่ดำเนินการไปตามที่ได้หาเสียงกับประชาชนไว้การคงอยู่ของรัฐบาลก็เป็นไปได้ยาก มีแรงต่อต้านจากสังคมและกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้าม รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่ถูกตรวจสอบอย่างเข้มข้นจากกลุ่มต่อต้านในหลาย ๆ นโยบายที่ได้นำไปปฏิบัติ มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนหลายสื่อถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งสามารถถ่ายทอดผ่านการ์ตูน 4 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 และ ภาพที่ 3 สะท้อนถึงการนำนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ไปแย้งกับนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นการประหยัดคอดออมอย่างพอเพียง โดยบอกให้ประชาชนประหยัดคอดออมแต่ถึงการปฏิบัติกับให้ประชาชนใช้จ่ายเงินทองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท เป็นการนำเงินจากประชาชนมาใช้จ่ายในการหวังผลทางการเมือง ถ้าเกิดความเสียหายจากนโยบายดังกล่าวที่สุดแล้วความเสียหายนั้นก็จะตกกับประชาชน และการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล เกิดปัญหาในการดำเนินงานและเกิดความล่าช้าจนส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ไปรับบริการจากนโยบายดังกล่าว

ภาพที่ 4 สะท้อนนโยบายการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เนื่องจากมีเรื่องของงบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้องเพราะว่าหากปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขโดยเร็ว งบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาจะถูกตัดหรือลดจำนวนลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ฝ่ายหนึ่งต้องการความสงบโดยเร็วที่สุด แต่อีกฝ่ายหนึ่งยัง

ต้องการงบประมาณในการบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงยากที่จะแก้ไขให้ตรงจุดและสำเร็จโดยเร็ว

2. ผลของนโยบาย รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารประเทศ เมื่อกำหนดนโยบายแล้วก็ต้องนำนโยบายไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมสามารถที่จะตรวจสอบได้ ที่ผ่านมการบริหารประเทศของทุกรัฐบาลจะต้องมีการแถลงนโยบายอย่างเป็นทางการต่อรัฐสภาและกำหนดแนวทางในการบริหารประเทศ เมื่อบริหารประเทศไปได้ระยะหนึ่งแล้วรัฐบาลจะต้องมีการแถลงนโยบายที่ได้ดำเนินการไปแล้ว พร้อมทั้งเสนอแนวทางที่จะดำเนินนโยบายต่อไป ซึ่งผลของนโยบายนั้นจะมีผลต่อคะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ที่ผ่านมารัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศและมีผลงานเป็นที่ยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีเพียงไม่กี่ครั้ง แต่ในช่วง พ.ศ. 2544 - 2549 รัฐบาลของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาบริหารประเทศและได้รับการยอมรับจากประชาชนเป็นอย่างมาก จนสามารถที่จะบริหารประเทศครบ 4 ปี พร้อมทั้งสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวได้เป็นครั้งแรกของประเทศไทย จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัตินั้นมีผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลค่อนข้างมาก รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึงถึงผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัติ ซึ่งสามารถถ่ายทอดผ่านการ์ตูน 4 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2 สะท้อนผลของนโยบายที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดได้ เนื่องจากการแจกเงิน 2,000 บาท ครั้งเดียว ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนที่มีมากมายได้ ไม่ว่าจะเป็นหนี้ค่าห่วย หนี้ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในระบบ และ หนี้ค่ามือถือ เป็นต้น ซึ่งหนี้สินดังกล่าวเป็นปัญหาของประชาชนที่ต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยแก้ไข แต่นโยบายแจกเงิน 2,000 บาท นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน พร้อมทั้งอาจส่งผลกระทบต่อระบบการเงินการคลังของประเทศ โดยมองว่าเป็นการใช้จ่ายงบประมาณไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งที่รัฐบาลขาดความสามารถในการหางบประมาณมาเพิ่มเติมและท้ายที่สุดอาจส่งผลกระทบต่อสถานภาพการเงินการคลังของประเทศ

ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 4 สะท้อนผลของนโยบายอาจนำไปสู่การทุจริตในรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หลายโครงการ แต่รัฐบาลไม่สามารถที่จะปราบปรามปัญหาการทุจริตภายในรัฐบาลได้ กรณีโครงการทั้ง 3 โครงการของรัฐบาล เช่น โครงการชุมชนพอเพียง โครงการไทยเข้มแข็ง และ โครงการมาตาพุด ผลของนโยบายทั้ง 3 โครงการ มีข้อมูลการทุจริตในการดำเนินการของรัฐบาล แต่ไม่สามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่ามีการทุจริตในโครงการดังกล่าว เพื่อที่จะเอาผิดกับผู้ที่ทุจริตในโครงการมาลงโทษ

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำประเด็นมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ประเด็นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวกับความชอบธรรมของรัฐบาล รัฐบาล นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เริ่มเข้ามาบริหารประเทศในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 โดยผ่านการลงคะแนนเสียงจากรัฐสภาให้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย การเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สอดคล้องกับแนวคิดประชาธิปไตย (Democracy) ที่ว่า การยอมรับอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน การให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคทางการเมือง การรับฟังความคิดเห็นและเสนอแนะจากประชาชน และการปกครองโดยยอมรับมติของเสียงข้างมาก (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 95) แต่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ได้รับการต่อต้านจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ถึงแม้ว่าการเข้ามาเป็นรัฐบาลในการบริหารประเทศของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่ก็ได้รับการตำหนิจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะฝ่ายที่ต่อต้านว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายเจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล (2534) โดยทำการวิจัยเนื้อหาจากภาพการชุมนุมการเมืองที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน ไทยรัฐ เขียนโดย ประยูร จรรยาวงษ์ ที่ได้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ โจมตีผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจในคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) และรัฐบาลที่แต่งตั้งโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ซึ่งกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เชื่อว่าการเข้ามาดำรงตำแหน่งจึงน่าจะมีปัญหาในเรื่องของความชอบธรรมทางการเมือง เนื่องจากที่มาของรัฐบาลก็ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารเหมือนกับการได้มาของรัฐบาลที่แต่งตั้งโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) แต่ฝ่ายที่ให้การสนับสนุนก็ให้เหตุผลแย้งว่า การเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมีการลงคะแนนเสียงเลือกเข้ามาอย่างถูกต้อง ตามแนวคิดรัฐบาลแบบประชาธิปไตยที่ว่าด้วยลักษณะของรัฐบาลแบบประชาธิปไตย (ประชาธิปไตยแบบผู้แทน) (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวรรณ 2545: 179) ดังนี้

1. หลักความยินยอมของประชาชน (Popular consent) คือ การเป็นรัฐบาลที่มาจากการให้ความยินยอมของประชาชน (ความชอบธรรมทางการเมือง)

2. หลักการแข่งขันทางการเมือง (Political competition) เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทางการเมือง โดยเฉพาะการแข่งขันเพื่อชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปของพรรคการเมือง ต่าง ๆ

3. หลักป้องกันการผูกขาดอำนาจรัฐ (Prevention of power monopoly) การที่กำหนดให้มีการแข่งขันทางการเมืองอย่างเสรีระหว่างพรรคการเมือง หลักการเปลี่ยนถ่ายอำนาจระหว่างพรรคการเมืองโดยการตัดสินใจให้ความยินยอมของประชาชน

4. หลักความเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นการมอบอำนาจโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชน

5. หลักเสียงข้างมากโดยเคารพเสียงข้างน้อย

6. หลักความเสมอภาค คือ สภาวะที่ปราศจากควมมีอภิสิทธิ์ของบุคคล

7. สิทธิที่จะต่อต้านและไม่เชื่อฟังรัฐและรัฐบาล

8. ประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตย

9. การสื่อสารมวลชนแบบเสรี

ซึ่งลักษณะทั้ง 9 ประการ รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็มีครบทุกลักษณะ โดยเฉพาะลักษณะที่ 4 ที่ว่าหลักความเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นการมอบอำนาจโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชน ซึ่ง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ถูกเสนอชื่อเข้าแข่งขันในการลงคะแนนเลือกนายกรัฐมนตรีถูกต้องตามวิธีการที่ได้ดำเนินการมาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดเดียวกับที่เลือก นายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 25 และ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 26 หากจะกล่าวหาว่านาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขาดความชอบธรรม การกล่าวหานั้นก็อาจจะไม่เป็นธรรมต่อตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นไปได้ ถึงแม้การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลชุดนี้ได้เกิดเหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองมากมาย ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาทางสื่อมวลชนในแง่มุมต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวกับความชอบธรรมของรัฐบาลนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ ความชอบธรรมทางการเมือง ซึ่งพิจารณาจาก 3 ลักษณะ คือ การจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี และ บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี และความชอบธรรมทางกฎหมาย โดยมีรายละเอียดของการ อภิปรายผล ดังนี้

ความชอบธรรมทางการเมือง เป็นเป้าหมายอีกประการหนึ่งของพัฒนาการทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมืองนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องของความถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการยอมรับของประชาชน (สุจิต บุญบงการ 2547: 28) พิจารณาจาก 3 ลักษณะ คือ

1. **การจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ** รัฐบาลที่มีความชอบธรรมจะมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปในรัฐสภา และถ้าพรรคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปในรัฐสภามากที่สุด หลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แล้ว ก็จะได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลในการกรณีที่มีเสียงเพียงพอในการจัดตั้งรัฐบาล แต่ถ้าหากมีเสียงไม่เพียงพอ ก็สามารถที่จะรวบรวมเสียงของพรรคการเมืองอื่นให้เพียงพอในการจัดตั้งรัฐบาล โดยจะให้ผู้ที่เป็นลำดับที่หนึ่งของระบบบัญชีรายชื่อ นั้น ส่งชื่อให้รัฐสภา เพื่อที่จะเลือกนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้นำพรรคฝ่ายค้านเป็นผู้ส่งชื่อเข้าแข่งขัน เพื่อให้รัฐสภาลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี โดยวิธีเปิดเผยให้รู้โดยทั่วไป การเข้ามาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สอดคล้องกับแนวคิดประชาธิปไตยที่ว่า อุดมการณ์ประชาธิปไตย จะมีหลักการที่เป็นพื้นฐาน คือ การยอมรับว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน การให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคทางการเมือง การรับฟังความคิดเห็นและเสนอแนะจากประชาชน และการปกครองโดยยอมรับมติของเสียงข้างมาก (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 95) ซึ่งรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับเลือกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดเดียวกับที่เลือก นายสมัคร สุนทรเวช และ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ดังนั้นความชอบธรรมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ไม่ต่างไปจากรัฐบาลที่กล่าวมาทั้ง 2 แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง จากการศึกษาการชุมนุมในหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ของภาพการ์ตูนสกล และ ภาพการ์ตูนเกาเหลาขามเล็ก สามารถนำเสนอประเด็นการจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ โดยจะกล่าวถึงความไม่เชื่อมั่นในตัวเองของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พร้อมทั้งการเข้ามาบริหารประเทศโดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารและมือที่มองไม่เห็น โดยกลุ่มทหารที่เข้ามาสนับสนุนนั้นเปรียบเหมือนการปิดทองหลังพระ แต่การเข้ามาบริหารประเทศก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการได้มาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการจัดตั้งรัฐบาลและลักษณะการยอมรับจากกลุ่มต่าง ๆ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ภาวนการ์ตูน 6 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 สะท้อนให้เห็นถึงความมั่นใจของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรีนั้นเป็นไปตามบทบัญญัติของ พ.ร.บ.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยให้รัฐสภาเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดประชาธิปไตยที่ว่า การปกครองโดยยอมรับมติของเสียงข้างมาก (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 95) ซึ่ง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เชื่อว่าตนเองจะได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอจากการลงคะแนนเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรี

ภาพที่ 2 ถึงแม้รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะมาโดยความชอบธรรมจากระบบรัฐสภา แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง เช่น กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) กลุ่มดังกล่าวนี้จัดได้ว่าเป็นกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ ที่ว่ากลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจหรือมี

ผลประโยชน์ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กันโดยความสมัครใจ พยายามกระทำการเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองกระทำหรือไม่กระทำการอันใดเพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มตน (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 264) โดยกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีการรวมตัวกันอย่างเป็นทางการในโครงสร้างที่มีความชำนาญเฉพาะอย่าง มีการจัดตั้งองค์การขึ้นอย่างเป็นทางการและเป็นระเบียบและมักมีการจ้างเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานอย่างถาวร กลุ่มประเภทนี้จะมีลักษณะพิเศษเฉพาะกลุ่มต่างกันไป เช่น สหภาพแรงงาน สมาคมพ่อค้า หอการค้า เป็นต้น และกลุ่มผลประโยชน์ที่ไร้บรรทัดฐาน ซึ่งเป็นการรวมตัวกันเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ที่ร้ายแรง จึงขาดการจัดตั้งเป็นองค์กรหรือแม้จะมีการจัดตั้งมักจะเป็นไปในลักษณะที่ไม่ยั่งยืน เป็นกลุ่มที่ไม่มีค่านิยมหรือแบบแผนในการเข้าร่วมแสดงบทบาททางการเมืองที่แน่นอน มักมีการใช้วิธีการรุนแรงในการเรียกร้องผลประโยชน์ เช่น กลุ่มก่อความไม่สงบ กลุ่มผู้ประท้วง เป็นต้น ซึ่งการเรียกร้องจากกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวมีการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน ถึงขนาดไม่สามารถเดินทางไปในทุกที่ได้ และ เมื่อเดินทางไปไหนก็จะมีกลุ่มต่อต้านด้วยการใช้สัญลักษณ์ติดบ

ภาพที่ 3 ภาพที่ 4 ภาพที่ 5 และ ภาพที่ 6 กลุ่มทหารให้การสนับสนุนรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อย่างเปิดเผย โดยกลุ่มทหารได้ออกมาปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งตามที่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ร้องขอ จนสามารถโยงไปถึงกลุ่มที่ถูกเรียกว่า กลุ่มมือที่มองไม่เห็น ซึ่งกลุ่มดังกล่าวให้การสนับสนุนรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เนื่องจากเป็นกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มหนึ่ง ที่ต้องเข้ามาแสดงบทบาทเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตน ซึ่งกลุ่มดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ โดยจัดเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน ซึ่งกลุ่มผลประโยชน์ที่จัดเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบันได้นั้น จะต้องเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีการรวมตัวกันและเกิดขึ้นภายในองค์กรจัดตั้งอย่างเป็นทางการ มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 264) จากแนวคิดดังกล่าว ทหาร เป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่กลุ่มทหารพยายามออกมาเคลื่อนไหว เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มตน ซึ่งการกล่าวหาว่ากลุ่มทหารอยู่เบื้องหลังการจัดตั้งรัฐบาลชุดดังกล่าวก็อาจเป็นไปได้ ต่อมาหลังจากรัฐบาลเสนอแผนปรองดอง เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง กลับถูกมองว่าไม่สามารถสั่งการให้ทหารปราบปรามกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาล ซึ่งสาเหตุที่รัฐบาลไม่สามารถสั่งกลุ่มทหาร เพื่อตอบสนองการดำเนินงานของรัฐบาลเพราะกลุ่มทหารได้รับการตอบสนองตามที่กลุ่มตนต้องการแล้ว ดังนั้นการดำเนินการที่มากกว่าที่กลุ่มตนต้องการก็จะได้รับการปฏิเสธจากกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าว

2. ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี มีผลต่อปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม รัฐบาลผสมของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ถูกวิจารณ์เป็นอย่างมากในเรื่องภาวะผู้นำของตัวนายกรัฐมนตรี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี โดยหลักการแล้ว

ปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสมน่าจะลดระดับความรุนแรงโดยพลันได้ หากนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหัวหน้ารัฐบาลมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งเด็ดเดี่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความกล้าหาญในการตัดสินใจ (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2545: 203) ถึงแม้ว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะได้รับการศึกษาจากประเทศอังกฤษ มหาวิทยาลัยออกฟอร์ด และสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 3 ปี โดยได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ซึ่งเป็นคนไทยคนที่ 2 ที่ได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (บรรหาร ทินประบุตร 2547: 42) นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เข้าเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2535 ในขณะที่มีอายุได้เพียง 27 ปี ในขณะที่นั้นถือว่าเป็น ส.ส. ที่มีอายุน้อยที่สุด และได้เป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. 2548 ใช้เวลาในการเติบโตทางการเมืองเพียง 13 ปี ก็ก้าวขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรคที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศ ต่อมาใน พ.ศ. 2551 ก็ได้ก้าวขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย แต่การก้าวขึ้นมามีตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้รับการต่อต้านจากฝ่ายตรงข้าม โดยมีการให้ฉายาว่า “กรม. ต่างตอบแทน” และมองที่มาของรัฐบาลดังกล่าวว่า เป็นรัฐบาลที่ไปปล้นเขามา ปล้นกลางอากาศ บ้างก็มองว่าเป็น “รัฐบาลเด็กอนุบาล” โดยมองว่านายกรัฐมนตรีขาดภาวะผู้นำในการบริหารประเทศ โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจที่เรียกว่ามือที่มองไม่เห็น ดังนั้นการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ดูเหมือนว่าจะมีคนคอยกำกับอยู่เบื้องหลัง ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ก็จะแก้ไขได้ยาก เพราะตัวนายกรัฐมนตรีเองถูกมองว่าขาดภาวะผู้นำในการจัดการรัฐบาลผสม ภาวะผู้นำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้สะท้อนผ่านการ์ตูน 5 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 สะท้อนถึงความไม่เชื่อมั่นในภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี แต่เชื่อในความโปร่งใสในการบริหารประเทศ และมองการเมืองในประเทศไทยยังคงมีการกล่าวหาผู้ต่อสู้อำนาจทางการเมืองให้เกิดความเสียหาย อย่างกรณีคลิปเสียงของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่สั่งการให้ทหารปราบปรามกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง ซึ่งคลิปเสียงดังกล่าวเป็นคลิปเสียงที่ถูกตัดต่อจากกลุ่มที่ต้องการจะสาธิตโคลนใส่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ความขัดแย้งดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดความขัดแย้งในสังคมของเวเบอร์ ซึ่งสะท้อนภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี (พรนพ พุกกะพันธ์ 2542: 157) ว่า ผู้มีอำนาจจะใช้กฎหมายและการบังคับเพื่อสร้างระเบียบทางสังคมจากแนวคิดดังกล่าวนี้เอง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี จึงใช้อำนาจดังกล่าวแก้ไขปัญหาทางการเมือง เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบของสังคม จนถูกกล่าวหาจนนำมาสู่การใช้คลิปเสียงในการโจมตีทางการเมือง

ภาพที่ 2 สะท้อนถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ยังขาดภาวะผู้นำในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง พร้อมทั้งยังมองใน

ภาพรวมของประเทศที่ไม่มีใครสามารถแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทางการเมืองได้ จนนำมาสู่การหยุดชะงักในการพัฒนาประเทศ ซึ่งผู้ที่สร้างปัญหาเป็นคนเพียงคนเดียวทำไมถึงทำให้เหตุการณ์บ้านเมืองวุ่นวายได้ถึงเพียงนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้นำกลุ่มผลประโยชน์มีภาวะผู้นำสูงกว่าตัวนายกรัฐมนตรีถึงได้สามารถสร้างปัญหาได้มากถึงเพียงนี้ สอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ที่ว่า กลุ่มผลประโยชน์จะประสบความสำเร็จในการสร้างอิทธิพลจะต้องอยู่กับปัจจัยหลายประการ (จักษ์ พันธุ์เพชร 2548: 266) ซึ่งภาวะความเป็นผู้นำ (leadership) คุณภาพของผู้นำกลุ่มเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการนำมาซึ่งความสำเร็จ ลักษณะของผู้นำที่มีคุณภาพมีอยู่หลายประการ เช่น ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม สามารถระดมทรัพยากรและรักษาความสามัคคีภายในกลุ่มได้เป็นอย่างดี หากผู้นำมีคุณภาพก็จะทำให้กลุ่มมีพลังและระเบียบวิธีที่แน่ชัดให้สามารถประสบความสำเร็จในการสร้างอิทธิพลทางการเมืองได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวมีภาวะผู้นำสูงหรือรัฐบาลต้องการให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นในบ้านเมือง เพื่อต้องการสร้างภาพภาวะผู้นำให้กับตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี และให้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหวังผลการเลือกตั้งในครั้งหน้าก็เป็นได้

ภาพที่ 3 สะท้อนตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่ายังขาดวุฒิภาวะด้านการเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ ซึ่ง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของตนเอง มากกว่าการคำนึงถึงสาระสำคัญของกิจกรรมทางการเมือง การกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดกฎเหล็กข้อที่ 6 ของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ว่า เน้นย้ำว่ารัฐมนตรีทุกคนเป็นบุคคลสาธารณะ ในภาวะที่มีปัญหาเศรษฐกิจ และมีปัญหาคความขัดแย้งในสังคมสูง ขอให้รัฐมนตรีทุกคนได้ปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงความรู้สึกของประชาชน ไม่ต้องการให้มีเงื่อนไขจะเหตุการณ์หรือพฤติกรรมใด ๆ ซึ่งนำไปสู่ความไม่เชื่อมั่นไม่ศรัทธาและขอให้มีความระมัดระวังเป็นพิเศษ (<http://www.eppo.go.th>) ซึ่งจากคำแถลงดังกล่าวของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่ตรงกับกรดำเนินการดำเนินงานของตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เอง ซึ่งจะให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของตนเองมากกว่าความรู้สึกของประชาชน

ภาพที่ 4 สะท้อนตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่ายังขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง โดยมองว่าแทนที่จะมาเร่งแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจกลับมากลัวที่จะเสี่ยฐานเสียงของพรรคตัวเอง ซึ่งขัดแย้งกับกฎเหล็กข้อที่ 4. ที่ว่า ในภาวะวิกฤตลักษณะการทำงานของรัฐบาลต้องเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และต้องมีประสิทธิภาพและเอกภาพ แม้จะเป็นรัฐบาลผสม แต่ต้องไม่เป็นรัฐบาลที่แบ่งพรรค ต้องเป็นรัฐบาลที่รับผิดชอบร่วมกัน ปัญหาของประเทศหลายปัญหาในขณะนี้ จะไม่สามารถแก้ไขได้โดยกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง ดังนั้นการประสานงานระหว่างกระทรวงจึง

เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งหมายถึงบทบาทของการมีระบบคณะกรรมการหรือบทบาทของนายกรัฐมนตรี และ รองนายกรัฐมนตรี ที่จะต้องเข้าไปทั้งกำกับดูแลประสานหรือดำเนินงานให้เกิดมาตรการที่เป็นรูปธรรมให้เร็วที่สุด เพราะฉะนั้นรัฐมนตรีทุกคนจึงต้องให้ความสำคัญต่อการให้ความร่วมมือกับการทำงานในระบบกรรมการ โดยเฉพาะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ที่จะแก้ปัญหาวิกฤตซึ่งจะได้มีการจัดตั้งขึ้นต่อไป (<http://www.eppo.go.th>) จากการแถลงการณ์ดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับแนวทางที่ปฏิบัติ เนื่องจากรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ให้ความสำคัญกับฐานเสียงทางการเมืองมากกว่าที่จะเร่งแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจให้เป็นรูปธรรม

ภาพที่ 5 สะท้อนการขาดภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี ในการที่จะแก้ไขปัญหาการแต่งตั้ง ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) ซึ่งการแต่งตั้ง ผบ.ตร. ดังกล่าว เป็นการสะท้อนการขาดภาวะผู้นำของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และยังสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งภายในพรรคร่วมรัฐบาลอีกด้วย ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน ซึ่งเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีการรวมตัวกันและเกิดขึ้นภายในองค์กรจัดตั้งอย่างเป็นสถาบัน มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี เช่น บริษัทธุรกิจ กองทัพ และ ข้าราชการ เป็นต้น กลุ่มผลประโยชน์ประเภทนี้จะมีพลังแข็งแกร่งและบทบาทสูงมาก (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 264) เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เข้ามาร่วมเป็นรัฐบาล จึงได้พยายามแสดงบทบาท เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตน โดยมีความพยายามผลักดันกลุ่มของตนเข้ามาดำรงตำแหน่งที่สำคัญในระบบราชการ

3. บทบาทและพฤติกรรมของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีตามพระบรมราชโองการ วันที่ 17 ธันวาคม 2551 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธยในประกาศ โดยมี นายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และในวันที่ 20 ธันวาคม 2551 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี โดยมี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ คณะรัฐมนตรีคณะนี้เป็นคณะรัฐมนตรีคณะที่ 59 ของประเทศไทยที่มาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สอดคล้องกับแนวคิดคุณลักษณะของรัฐบาลแบบประชาธิปไตย (ประชาธิปไตยแบบผู้แทน) ที่ว่าหลักความยินยอมของประชาชน (Popular consent) คือ การเป็นรัฐบาลที่มาจากการให้ความยินยอมของประชาชน และ หลักความเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นการมอบอำนาจโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชน (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2545: 179) แต่การแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มีการกล่าวหาว่าเป็นคณะรัฐมนตรีต่างตอบแทนระหว่างพรรครัฐบาล กับพรรคร่วมรัฐบาล จะเห็นได้จากการให้ตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงสำคัญ ๆ ให้กับพรรคร่วมรัฐบาล เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

การเข้ามาบริหารประเทศของคณะรัฐมนตรีคณะนี้หลายคนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรี เนื่องจากบางคนเข้ามาดำรงตำแหน่งได้ด้วยเป็นตัวแทนของแกนนำพรรคที่โดนเว้นวรรคทางการเมือง บางคนเข้ามาดำรงตำแหน่งได้ด้วยการสนับสนุนจากกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน ที่ว่าเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีการรวมตัวกันและเกิดขึ้นภายในองค์การจัดตั้งอย่างเป็นทางการ มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี เช่น บริษัทธุรกิจ กองทัพ และ ข้าราชการ เป็นต้น กลุ่มผลประโยชน์ประเภทนี้จะมีความแข็งแกร่งและบทบาทสูงมาก (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 264) ซึ่งกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวนี้ต้องการเข้ามาควบคุมรัฐมนตรีให้ดำเนินนโยบายเป็นไปในทิศทางที่กลุ่มของตนต้องการ จากกรณีดังกล่าว การบริหารงานของคณะรัฐมนตรีอาจเป็นไปได้ด้วยความไม่โปร่งใส เนื่องจากจะต้องคอยรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผลประโยชน์ที่สนับสนุนให้เข้ามาดำรงตำแหน่ง การบริหารจัดการในกระทรวงที่ได้รับมอบหมายอาจไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง อย่างกรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้รับการโจมตีอย่างมากจากหลายกลุ่มหลายฝ่าย โดยเฉพาะกลุ่มผลประโยชน์ที่เรียกตัวเองว่า กลุ่มคนเสื้อแดง โจมตีความเหมาะสมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นอย่างมากถึงความเหมาะสม และพฤติกรรมก่อนเข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีดังกล่าว เนื่องจากรัฐมนตรีคณะนี้ได้ขึ้นเวทีการชุมนุมของกลุ่มผลประโยชน์ที่เรียกตัวเองว่า กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือกลุ่มคนเสื้อเหลือง การขึ้นเวทีดังกล่าวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้กล่าวโจมตีนายกรัฐมนตรีของประเทศกัมพูชาอย่างรุนแรง เหตุนี้เองที่กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยก็เอามาใช้ในการอ้างเหตุที่ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งรัฐมนตรีดังกล่าวผ่านการ์ตูน 5 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 และ ภาพที่ 5 สะท้อนการเข้ามารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของ นายกษิต ภิรมย์ โดยมองว่า นายกษิต ภิรมย์ เป็นเพียงแค่ฝ่ายต่างประเทศของ ตระกูลลิ้ม กลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่พยายามเข้ามาบีบบทบาททางการเมือง เพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์ของตนเอง โดยกลุ่มดังกล่าวเป็นสื่อมวลชนที่เข้ามาบีบบทบาททางการเมือง ตามทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชนของลาสเวลล์ (Lasswell, 1948) กำหนดไว้ คือ เป็นผู้ที่เฝ้าระวังและตรวจสอบสิ่งแวดล้อมทางสังคม และการเมืองหรือที่ใช้กันทั่วไปว่า สื่อสารมวลชนมีหน้าที่ “หมาเฝ้าบ้าน” (watchdog) ของสังคม คอยบอกให้สมาชิกสังคมรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นรอบ ๆ บ้านของตน นอกจากนี้สื่อสารมวลชนยังเป็นผู้ประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของสังคมร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และประการสุดท้าย เป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมแก่คนรุ่นต่อไป (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ 2547: 7) แต่สื่อมวลชนได้ทำเกินหน้าที่ที่ควรจะทำ โดยเข้ามาบีบบทบาททางการเมืองแบบชัดเจนเกินไป ไม่ได้เข้ามาทำหน้าที่ตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง

และหน้าที่ของสื่อมวลชนของลาสเวลล์ ดังนั้นจึงสามารถที่จะมีอิทธิพลต่อรัฐบาลในการผลักดันคนของตนเข้าไปดำรงตำแหน่งที่สำคัญทางการเมือง เห็นได้จากการที่ นายกษิต ภิรมย์ ได้พยายามแก้ต่างให้กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในกรณีการปิดล้อมสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก และเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง นายกษิต ภิรมย์ กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กับการได้มาของตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหของ นายกษิต ภิรมย์ คือ ควรจะลาออกจากตำแหน่งดังกล่าว การที่ นายกษิต ภิรมย์ ไม่ยอมลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ แสดงให้เห็นถึงกลุ่มที่สนับสนุน นายกษิต ภิรมย์ มีบทบาททางการเมืองค่อนข้างสูง แต่พอมากรณีของนาย วิฑูรย์ นามบุตร ได้แสดงความรับผิดชอบโดยการลาออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาศักยภาพฯ จากกรณี การพบปลากระป๋องเน่าในถุงยังชีพที่นำไปแจกให้กับประชาชนพื้นที่ภาคใต้ เป็นการสะท้อนถึงพฤติกรรมของรัฐมนตรีในพรรครัฐบาล ซึ่งมองแต่ผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของประชาชน

ภาพที่ 3 สะท้อนถึงพฤติกรรมที่อาจจะทุจริตของรัฐมนตรี โดยไปขัดแย้งกับกฎเหล็ก 9 ข้อของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในข้อ 2. ที่ว่า เน้นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพราะตนได้เข้ามาโดยตลอดว่าปัญหาของรัฐบาล แม้ว่าจะจะเป็นรัฐบาลที่มาในระบบรัฐสภา คือว่าเมื่อใดก็ตามไม่สามารถที่จะบริหารบนความซื่อสัตย์สุจริตได้ ก็จะเป็นปัญหาในทางการเมืองและเป็นปัญหาในทางการเมืองและเป็นปัญหาของเสถียรภาพของรัฐบาล และบางครั้งนำไปสู่ความสูญเสียประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นจึงขอให้คณะรัฐมนตรีทั้งคณะได้ยึดถือหลักของความซื่อสัตย์สุจริตอย่างเคร่งครัด และที่สำคัญคือจะต้องดูแลไปถึงผู้ได้บังคับบัญชาและบุคลากรที่มาช่วยงานของรัฐมนตรีด้วย (<http://www.eppo.go.th>) ซึ่งเป็นปัญหาของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ต้องมีการแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาในลักษณะนี้ ถ้าหากปล่อยให้มีการทุจริตในลักษณะแบบนี้มากขึ้นปัญหาทางการเมืองอาจนำไปสู่ความรุนแรงก็เป็นได้ ซึ่งการทุจริตในรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สอดคล้องกับแนวคิดการคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (big corruption) ซึ่งมักเป็นการคอร์รัปชันโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่รับเงินในรูปแบบของสินบนหรือค่า “คอมมิชชั่น” เป็นจำนวนสูง การคอร์รัปชันเช่นนี้มีการเกี่ยวข้องกับโครงการขนาดใหญ่ เช่น การก่อสร้างหรือการจัดซื้อครุภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่มีราคาสูง บริษัทที่รับเหมาก่อสร้างหรือขายครุภัณฑ์ดังกล่าว อาจจ่ายเงินให้กับผู้มีอำนาจในการอนุมัติในวงเงินที่สูงและอาจจ่ายในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเอาไปเข้าบัญชีในธนาคารต่างประเทศที่เปิดไว้อย่างลับ ๆ เนื่องจากฝ่ายที่ต่อต้านนำประเด็นการทุจริตของรัฐบาลมาโจมตีเพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการขับไล่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หากเป็นเช่นนั้นจริง

ปัญหาการเมืองในประเทศไทยก็ยากที่จะแก้ไขให้ไปในทิศทางที่ดีได้ วิธีแก้ไขที่น่าจะได้รับการยอมรับคือ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในกรณีใด ๆ ที่เข้ากฎเหล็ก 9 ของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ลาออกจากตำแหน่งเพื่อแสดงความรับผิดชอบ

ภาพที่ 4 สะท้อน การซักฟอกคณะรัฐมนตรีของฝ่ายค้านไม่สามารถที่จะทำให้ คณะรัฐมนตรีที่โดนซักฟอกถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งรัฐมนตรี แต่กลับทำให้รัฐมนตรีที่ถูก ซักฟอกสามารถแก้ต่างในประเด็นต่าง ๆ ได้ จนทำให้รัฐมนตรีที่ถูกกล่าวหาพ้นมลทินไปในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับ คอร์รัปชัน ที่ว่า ความผิดที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา อัน ได้แก่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม การกระทำความผิด ดังกล่าวเป็นเรื่องของการกระทำโดยทุจริต ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่ มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น สำหรับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นความผิดที่กระทำโดยเจ้าพนักงาน (สุจิต บุญบงการ 2549: 183) ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวจึงไม่สามารถที่จะเอาผิดนักการเมืองได้ เนื่องจาก นักการเมืองเป็นผู้ที่ออกกฎหมาย จึงรู้ช่องว่างของกฎหมายดีในการที่จะทำการทุจริตคอร์รัปชัน

ความชอบธรรมทางกฎหมาย การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในช่วงตั้งแต่วันที่รับตำแหน่ง คือวันที่ 17 ธันวาคม 2551 เป็นต้นมา ถูกตั้งประเด็น ในเรื่องของความชอบธรรมเป็นอย่างมากในการจัดตั้งรัฐบาล โดยถูกกล่าวหาจากฝ่ายต่อต้านว่า ได้รับการสนับสนุนในการจัดตั้งรัฐบาลจากกลุ่มทหาร โดยมีการเปรียบเทียบว่าการจัดตั้งรัฐบาล ชุดนี้มีการจัดตั้งในค่ายทหาร โดยมีการกดดันให้กลุ่มที่เคยสนับสนุนพรรคเพื่อไทย เปลี่ยนมาเป็น สนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แมกซ์ เวเบอร์ ในส่วนของสาระสำคัญของ ความขัดแย้งในสังคมที่ว่า โครงสร้างของสังคมและแนวปฏิบัติในสังคมถูกกำหนดขึ้นโดย ผู้มีอำนาจ (พรนพ พุกกะพันธ์ 2542: 157) จากข้อกล่าวหาดังกล่าวนี้อเองที่ฝ่ายต่อต้านพยายามที่จะ โจมตีความชอบธรรมของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และพยายามที่จะโยนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับกลุ่มทหารที่ให้การสนับสนุน โดยชี้ไปที่งบประมาณของกระทรวงกลาโหม ที่เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ ที่ว่า กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจ หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กันโดยความสมัครใจ พยายามกระทำการเพื่อให้ ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองกระทำหรือไม่กระทำการอันใด เพื่อให้สอดคล้องกับ ผลประโยชน์ของกลุ่มตน โดยกลุ่มทหารจัดเป็นกลุ่มผลประโยชน์ประเภทหนึ่ง ที่จัดเป็น กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน ซึ่งเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีการรวมตัวกันและเกิดขึ้นภายใน องค์การจัดตั้งอย่างเป็นสถาบัน มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี เช่น บริษัทธุรกิจ กองทัพ และ ข้าราชการ เป็นต้น กลุ่มผลประโยชน์ประเภทนี้จะมีความแข็งแกร่งและบทบาทสูงมาก

(จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 264) ดังนั้น การที่กลุ่มทหารจะเข้ามามีบทบาททางการเมืองในช่วงเวลา ก็เพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตน แต่ถึงอย่างไรกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาลก็ไม่เห็นด้วยกับการแสดงบทบาททางการเมืองของทหารที่ดูจะล้ำเส้นเกินกว่าที่จะออกมาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตน แต่กลุ่มที่ให้การสนับสนุนรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้โต้แย้งว่าการได้มาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ไม่แตกต่างอะไรกับรัฐบาลที่มีการจัดตั้งมาก่อนหน้านี้สองรัฐบาล ซึ่งการได้มาของรัฐบาลก่อนหน้าทั้งสองรัฐบาลก็ได้มาโดยการลงคะแนนเสียงเลือกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีผู้นำอีกฝ่ายเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งทั้งสองครั้ง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ถูกเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พอมาถึงคราวเสนอชื่อเพื่อชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คนที่ 27 ของประเทศไทย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการเลือกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดอุดมการณ์ประชาธิปไตย โดยมีหลักการที่เป็นพื้นฐาน คือ การยอมรับว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน การให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคทางการเมือง การรับฟังความคิดเห็นและเสนอแนะจากประชาชน และการปกครองโดยยอมรับมติของเสียงข้างมาก (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 95) กลุ่มที่ต่อต้านกลับไม่ยอมรับผลดังกล่าว กลุ่มที่สนับสนุนก็ให้เหตุผลว่าถ้าหากไม่ยอมรับผลการลงคะแนนเลือกนายกรัฐมนตรีของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ควรที่จะต่อต้านผลการเลือกนายกรัฐมนตรีตั้งแต่ก่อนหน้านั้นทั้งสองครั้งแล้ว แต่ทำไมผลการลงคะแนนออกมาแล้วปรากฏว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นผู้ชนะ จึงได้มีการออกมาต่อต้านอย่างรุนแรงและยังกล่าวหาว่าขาดความชอบธรรมในการเข้ามาเป็นรัฐบาล จากประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นการกล่าวถึงความชอบธรรมทางกฎหมายของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผ่านการ์ตูน 2 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 สะท้อนการจัดตั้งรัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ทหารเข้ามามีบทบาทในการจัดตั้งรัฐบาล โดยชี้ให้เห็นถึงหน่วยทหารที่เชื่อว่าเป็นสถานที่ที่ใช้ในการจัดตั้งรัฐบาล ดังนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมก็มีสิทธิ์ที่จะเรียกร้องให้มีการยุบสภาได้ เนื่องจากรัฐบาลชุดนี้อาจขาดความชอบธรรมทางกฎหมายเพราะวิธีที่ได้มาของรัฐบาลนั้น ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอำนาจนอกระบบรัฐสภา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล (2534) ซึ่งจากการศึกษาพบว่าภาพการ์ตูนการเมืองที่เขียนโดย ประยูร จรรย์วณิช ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ โจมตีผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจในคณะ รสช. และรัฐบาลที่แต่งตั้งโดยคณะ รสช. โดยการแสดงดังกล่าวเป็นการแสดงอย่างเปิดเผย และไม่ได้รับการต่อต้านจากรัฐบาล รสช. แต่ท้ายที่สุดรัฐบาลที่มาโดยคณะ รสช. ก็ไม่อาจบริหารประเทศได้โดยสะดวกและสุดท้ายประชาชนก็ออกมาขับไล่จนนำมาสู่การยุบสภาในที่สุด เนื่องจากรัฐบาลที่มาจากรสช. นั้นขาดความชอบธรรมทางการเมือง ซึ่งรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ถึงแม้

จะมีการกล่าวหาว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารเหมือนรัฐบาลของคณะ รสช. แต่ที่มาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็มาจากรัฐสภาที่เป็นตัวแทนของประชาชนเป็นผู้เลือก และตัวนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เอง ก็ผ่านระบบการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

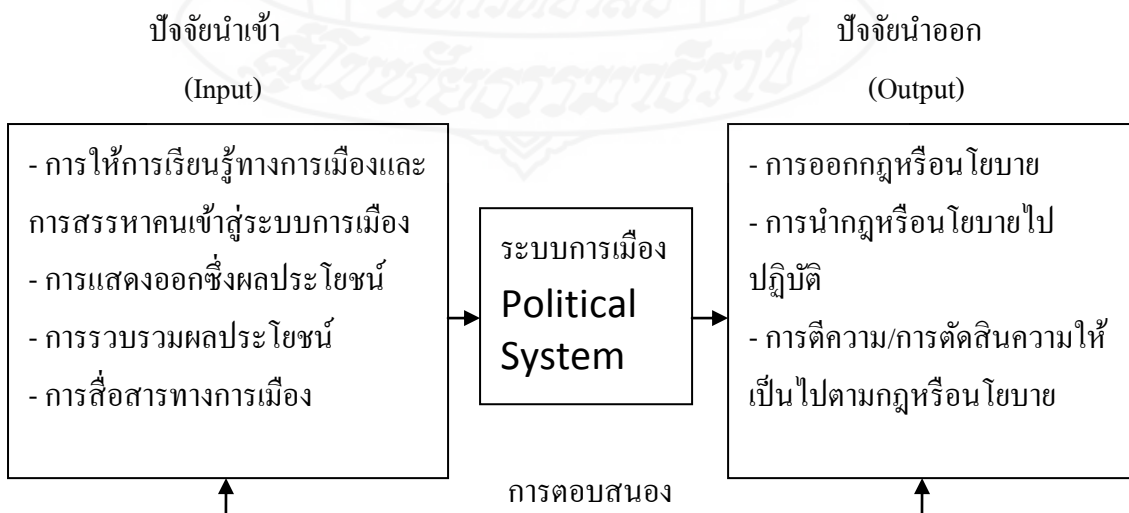
ภาพที่ 2 สะท้อนถึงความอึดอัดใจของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ถึงข้อกล่าวหาที่ว่า มีกลุ่มทหารคอยให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลังในการจัดตั้งรัฐบาล การเลือกตั้งคราวหน้าจึงต้องการที่จะได้เสียงมากถึง 240 เสียง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของรัฐบาลแบบประชาธิปไตยที่ว่า หลักความยินยอมของประชาชน (Popular consent) คือ การเป็นรัฐบาลที่มาจาก การให้ความยินยอมของประชาชน หลักการแข่งขันทางการเมือง (Political competition) โดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทางการเมือง โดยเฉพาะการแข่งขันเพื่อชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปของพรรคการเมืองต่าง ๆ และ หลักความเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นการมอบอำนาจโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชน ตรงนี้เป็นปัญหาที่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องการแก้ไข เพื่อให้การเข้ามาเป็นรัฐบาลในครั้งต่อไปมีความชอบธรรมทางกฎหมายอย่างที่ไม่มิใครสามารถมาโจมตีได้

2.2 ผลการวิเคราะห์ในประเด็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาล

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ชนะการลงคะแนนเสียงเลือกนายกรัฐมนตรีจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเริ่มเข้ามาบริหารประเทศในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ต่อมาถูกกล่าวหาจากกลุ่มต่อต้านอย่างรุนแรงว่าเป็นรัฐบาลที่ไร้เสถียรภาพ เนื่องจากถูกกล่าวหาว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหาร โดยกลุ่มทหารได้กดดันให้พรรคการเมืองที่แยกตัวออกมาจากพรรคพลังประชาชนยกมือสนับสนุนให้กับ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งการกระทำดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กันด้วยความสมัครใจ พยายามกระทำการเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองกระทำหรือไม่กระทำการอันใดเพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มตน โดยทหารจัดเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน เป็นต้น มีการรวมตัวกันและเกิดขึ้นภายในองค์กรจัดตั้งอย่างเป็นสถาบัน มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 264) จากแนวคิดดังกล่าว จึงพอเข้าใจได้ว่าการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหาร เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนและกลุ่มทหารเชื่อว่าหากพรรคประชาธิปัตย์เข้ามาเป็นรัฐบาลจะสามารถช่วยรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนไม่ให้กลุ่มการเมืองเข้ามายุ่งเกี่ยวกับผลประโยชน์ของกลุ่มตน การเข้ามารักษาผลประโยชน์ของทหารดังกล่าว ยิ่งทำให้กลุ่มต่อต้านไม่พอใจรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อมาก็ได้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในประเทศไทย พร้อมทั้งปัญหาความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล ปัญหา

ดังกล่าวสามารถถ่ายทอดออกมาทางสื่อมวลชนในแง่มุมต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาลนั้น แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม ประสิทธิภาพของรัฐบาล แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา และการกำหนดนโยบายของรัฐบาล และประสิทธิผลของรัฐบาล แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การนำนโยบายปฏิบัติและผลของนโยบาย โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ ดังนี้

ความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสม เป็นความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล สอดคล้องกับแนวคิดของแมกซ์ เวเบอร์ ที่ยอมรับว่าความขัดแย้งในผลประโยชน์ระหว่างบุคคลพบได้ทุกหนทุกแห่งในสังคม ความขัดแย้งเกิดจากการกระทำของบุคคลที่ต้องการที่จะดำเนินการให้บรรลุความปรารถนาของตนเกิดปะทะกับการต่อต้านของอีกฝ่ายหนึ่งหรือหลาย ๆ กลุ่ม ความขัดแย้งเป็นผลมาจากการมีทรัพยากรหรือรางวัลอย่างจำกัด ซึ่งการที่คนหนึ่งได้รับทำให้อีกคนหนึ่งไม่ได้รับ การที่คนหนึ่งสามารถบรรลุความปรารถนาของตนเองในสภาพที่มีทรัพยากรอย่างจำกัด ทำให้ผู้นั้นต้องมีอำนาจมากขึ้น แนวคิดดังกล่าวเห็นได้จากการดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในรัฐบาลผสม ซึ่งพรรครัฐบาลก็พยายามที่จะรักษาตำแหน่งหรือกระทรวงที่สำคัญให้ลูกพรรคของตนเอง เพื่อต้องการที่จะลดความขัดแย้งภายในพรรครัฐบาล แต่ไม่ว่าจะอย่างไรปัญหาการแย่งชิงตำแหน่งรัฐมนตรีภายในพรรครัฐบาลก็เกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัย เป็นปัญหาภายในพรรคที่เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล รัฐบาลผสมของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็มีปัญหาคือภายในพรรคเช่นกัน มีการแย่งชิงส่วนแบ่งตำแหน่งรัฐมนตรีของ ส.ส. ภายในพรรค เพื่อต้องการให้กลุ่มของตนได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีที่สำคัญ ความขัดแย้งดังกล่าว สร้างความไร้เอกภาพภายในพรรคประชาธิปไตยได้ในระดับหนึ่ง พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคที่เก่าแก่มีการดำเนินการทางการเมืองมาอย่างยาวนาน สามารถนำแนวทางโครงสร้างหน้าที่มาผสมกับแนวทางระบบ ของ เดวิด ฮีตัน มาอธิบายพรรคประชาธิปัตย์ได้ (จุมพล หนิมพานิช 2548: 171) ดังนี้

พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคการเมืองที่เก่าแก่มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ จากภาพข้างบน ปัจจัยนำเข้าของพรรคประชาธิปัตย์ คือการให้การเรียนรู้ทางการเมือง พร้อมทั้งสรรหาคนเข้าสู่ระบบการเมือง คนที่จะเข้ามาเพื่อให้พรรคประชาธิปัตย์สรรหาเพื่อเข้าสู่ระบบการเมืองนั้น ต้องยอมรับกันว่าในปัจจุบันจะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมหรือกลุ่มคนที่ค่อนข้างมีหน้าตาในสังคม โอกาสที่ประชาชนหรือคนที่ไม่มีความหน้าตาทางสังคมจะเข้ามาเพื่อเป็นตัวแทนของพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทบเป็นไปไม่ได้เลย จุดนี้เป็นข้อเสียของพรรคที่ต้องรีบแก้ไขโดยด่วน ถ้าไม่เช่นนั้นพรรคก็จะไม่เป็นตัวแทนของประชาชนส่วนใหญ่แต่กลับเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้มีบทบาททางสังคมเท่านั้น ต่อไปอาจส่งผลกระทบต่อการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ ในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ โดยอาจถูกมองว่าการออกนโยบาย อาจต้องการเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มหรือพวกพ้องของตน การรวบรวมผลประโยชน์อาจถูกมองว่าเป็นการรวบรวมผลประโยชน์เพื่อให้กลุ่มของตนได้ประโยชน์ในผลประโยชน์นั้น ดังนั้นการสื่อสารออกมาทางการเมืองก็จะดูว่าเป็นการดำเนินงานเพื่อกลุ่มผู้มีบทบาททางสังคมเท่านั้น ไม่ได้ทำเพื่อประชาชนทั้งประเทศ เมื่อภาพออกมาเช่นนั้น การเข้าสู่ระบบการเมือง พรรคประชาธิปัตย์ก็ จะไม่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มประชาชนที่เป็นระดับหาเช้ากินค่ำ โดยถูกมองว่าเป็นตัวแทนของกลุ่มนายทุนที่มีบทบาททางสังคม ดังนั้นผลการเลือกตั้งพรรคประชาธิปัตย์จะพ่ายแพ้ต่อฝ่ายตรงข้ามเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลต่อปัจจัยนำออก ในเรื่องการออกนโยบายเพราะการพ่ายแพ้การเลือกตั้งจะไม่สามารถนำนโยบายที่วางไว้ออกมาสู่การปฏิบัติ แต่เมื่อสามารถเข้ามาได้นโยบายที่วางไว้ก็ไม่สามารถนำออกมาใช้ได้เต็มที่ เนื่องจากในการเข้ามาเป็นรัฐบาลนั้น ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทุน ดังนั้นการออกนโยบายต่าง ๆ จึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ของกลุ่มทุนเป็นหลัก และการตอบสนองของพรรคประชาธิปัตย์จะไปเป็นปัจจัยนำเข้าที่เป็นรูปแบบเดิม คือ กลุ่มคนที่มีบทบาททางสังคมจะเข้ามาที่มีบทบาทภายในพรรคแบบไม่จบสิ้น กลุ่มคนที่เป็นตัวแทนของประชาชนจะไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพรรค และท้ายที่สุดแล้ว พรรคประชาธิปัตย์ก็จะไปเป็นพรรคของกลุ่มคนระดับกลางและระดับสูง การเลือกตั้งในทุก ๆ ที่ผ่าน มา พรรคประชาธิปัตย์จึงได้พ่ายแพ้ต่อพรรคการเมืองที่สามารถจับคะแนนเสียงของกลุ่มคนระดับกลางถึงล่างได้ นี่เป็นปัญหาความขัดแย้งภายในพรรคประชาธิปัตย์ หลังจากความขัดแย้งภายในพรรคประชาธิปัตย์ได้รับการแก้ไขแล้ว ต่อมาก็เป็นความขัดแย้งระหว่างพรรครัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล ในเรื่องของสัดส่วนรัฐมนตรีของพรรครัฐบาลและพรรคร่วมรัฐบาล จากประเด็นดังกล่าวสามารถถ่ายทอดผ่านการ์ตูน 5 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 มองความไร้เอกภาพภายในพรรครัฐบาลเกิดขึ้นหลังจากที่มีการจัดตั้งรัฐบาลแล้ว โดยมองปัญหาความแตกแยกภายในพรรคแกนนำรัฐบาล จากการออกหักจากตำแหน่ง รมต. ของแก่นนำกลุ่มต่าง ๆ ภายในพรรคแกนนำรัฐบาล ซึ่งถ้าปล่อยไว้โดยไม่มีการแก้ไขก็อาจทำให้พรรคแกนนำรัฐบาลเกิดความแตกแยก สอดคล้องกับแนวคิดของแมกซ์ เวเบอร์ ว่าการยอมรับว่าความขัดแย้งในผลประโยชน์ระหว่างบุคคลพบได้ทุกหนทุกแห่งในสังคม ความขัดแย้งเกิดจากการกระทำของบุคคลที่ต้องการที่จะดำเนินการให้บรรลุความปรารถนาของตนเกิดปะทะกับการต่อต้านของอีกฝ่ายหนึ่งหรือหลาย ๆ กลุ่ม ความขัดแย้งเป็นผลมาจากการมีทรัพยากรหรือรางวัลอย่างจำกัด ซึ่งการที่คนหนึ่งได้รับทำให้อีกคนหนึ่งไม่ได้รับ การที่คนหนึ่งสามารถบรรลุความปรารถนาของตนเองในสภาพที่มีทรัพยากรอย่างจำกัด (พรนพ พุกกะพันธุ์ 2542: 157) ทำให้ผู้ที่พลาดหวังอาจสร้างปัญหาขึ้นมาได้

ภาพที่ 2 ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 4 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล โดยนายกรัฐมนตรีเข้าไปตรวจสอบโครงการรณรงค์ 4,000 คัน นโยบายดังกล่าวสอดคล้องกับองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะ (ปชาน สุวรรณมงคล 2548: 69) ข้อหนึ่งที่ว่า มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนที่มุ่งไปที่คนในสังคมโดยส่วนรวมหรือเฉพาะกลุ่ม ทั้งนี้การตัดสินใจของรัฐบาล จะต้องมีความชัดเจนที่เด่นชัดว่าต้องการจะทำอะไร และมีเป้าหมายไปที่กลุ่มบุคคลหรือพื้นที่ใดที่จะได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากนโยบายนี้ จากองค์ประกอบของนโยบายดังกล่าว จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของนโยบายไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อกลุ่มบุคคลหรือพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง แต่จุดประสงค์ของนโยบายนี้ต้องการที่จะหาผลประโยชน์จากนโยบายอย่างเห็นได้ชัด จนทำให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบโครงการดังกล่าวไม่กล้าที่จะนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) โดยมองว่านายกรัฐมนตรีกล้าที่จะทำกรณีดังกล่าวโดยไม่กลัวที่จะทำให้รัฐบาลล้ม ซึ่งโครงการดังกล่าวก็มีปัญหาหลายอย่างที่ต้อแก้ไขและอาจไม่โปร่งใสในการดำเนินงาน จากปัญหาดังกล่าวความขัดแย้งภายในรัฐบาลผสมของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อาจรอวันที่จะแสดงออกอย่างเปิดเผยเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม และปัญหาที่แท้จริงของพรรคแกนนำรัฐบาลกับพรรคร่วมรัฐบาล คือ มีการแย่งชิง ส.ส. จากพรรคร่วมรัฐบาล โดยคู่ได้จากการที่ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ คอยให้การปกป้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของพรรค มากกว่าตัวนายกรัฐมนตรีอย่างเห็นได้ชัดในช่วงเวลาที่ผ่านมา

ภาพที่ 5 สะท้อนความไม่เชื่อมั่นในกฎเหล็ก 9 ข้อ ของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะสามารถนำมาใช้ปฏิบัติได้จริง เนื่องจากไม่สามารถนำมาใช้ได้กับ นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ ซึ่งโดนกรณีการทุจริตในโครงการชุมชนพอเพียง ถึงขนาดให้ผู้ตรวจเงินแผ่นดินเข้ามาตรวจสอบโครงการคอร์รัปชันแบบนี้สอดคล้องกับแนวคิดการคอร์รัปชันที่เป็นการคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (big corruption) ซึ่งมักเป็น

การคอร์ปชันโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่รับเงินในรูปของสินบนหรือค่า “คอมมิชชัน” เป็นจำนวนสูง การคอร์ปชันเช่นนี้มีการเกี่ยวข้องกับโครงการขนาดใหญ่ เช่นการก่อสร้างหรือการจัดซื้อครุภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่มีราคาสูง บริษัทที่รับเหมาก่อสร้างหรือขายครุภัณฑ์ดังกล่าว อาจจ่ายเงินให้กับผู้มีอำนาจในการอนุมัติในวงเงินที่สูงและอาจจ่ายในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเอาไปเข้าบัญชีในธนาคารต่างประเทศที่เปิดไว้อย่างลับ ๆ (สุจิต บุญบงการ 2549: 184) กรณีดังกล่าวเข้ากฎเหล็ก 9 ข้อ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แต่ก็ไม่ได้ดำเนินการอะไรที่เป็นรูปธรรม ดังนั้นกรณีของ นายมานิต นพอมรบดี ที่มีพฤติกรรมส่อทุจริต ล้วงลูกดิ่งบๆ เข้าจังหวัดราชบุรี และนัดกินข้าวกับบริษัทเจ้าของรถยนต์ผู้ผลิตรถพยาบาลและเครื่องฟ่นฆ่ายุ่งลาย เป็นต้น ก็ควรที่จะเลียนแบบ นายคอร์ปชั่นศักดิ์ สภาวสุ ซึ่งเป็นการกดดันให้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ปลด นายมานิต นพอมรบดี ออกจากกฎเหล็ก 9 ข้อ ที่รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้วางกฎเกณฑ์ไว้

ประสิทธิภาพของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมากจากหลายฝ่ายว่าไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ เนื่องจากขาดประสบการณ์ในการบริหารองค์กรขนาดใหญ่ หรือดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในกระทรวงที่สำคัญ ๆ อีกทั้งอายุของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ถือว่ายังน้อยกว่าการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่อุดมการณ์ประชาธิปไตยมีหลักพื้นฐาน คือ การยอมรับว่าอำนาจธิปไตยเป็นของปวงชน การให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคทางการเมือง (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 95) และ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดก็ไม่ผิดอะไรที่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งมาตามระบบรัฐสภา แต่ผู้ที่ต่อต้านการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มองว่าควรจะมีอีกสักห้าถึงสิบปี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงจะเหมาะสมกับการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งประเด็นดังกล่าวสามารถพิจารณาจาก 2 ลักษณะ คือ

1. **ความสามารถในการแก้ไขปัญหา** การเข้ามาบริหารประเทศในลักษณะของรัฐบาลผสมไม่ว่าจะเป็นยุคใดสมัยใด ย่อมมีปัญหาด้วยกันทั้งนั้น แต่จะมีปัญหามากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับผู้จัดการรัฐบาลหรือตัวนายกรัฐมนตรีเอง ว่ามีภาวะผู้นำในการจัดการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ทุกฝ่ายได้รับความพอใจหรือไม่ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่ของ ทัลคอต พาร์สัน โดยมองว่า ระบบ (ระบบสังคม) จะต้องมีหน้าที่หนึ่งที่ว่า หน้าที่ในการดำเนินการหรือการทำให้เป้าหมายที่มีร่วมกัน (goal-attainment or goal-gratification) บรรลุผล ได้แก่ การประสานการปฏิบัติการร่วมกันของบุคคล ของกลุ่มในสังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้มีการกำหนดร่วมกัน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือ การรักษาระบบสังคมให้คงอยู่ ส่วนหน้าที่ที่เป็นระบบการเมือง คือ รัฐบาลที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมืองที่มีอำนาจสูงสุด ในแง่ของหลักการ การทำให้เป้าหมายบรรลุผลได้ จะต้องเป็นเรื่องของการประสานการปฏิบัติการร่วมกัน

หรือเป็นเรื่องของการใช้ความพยายามร่วมกัน (cooperative effort) นอกจากนี้แล้วยังเป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ และใช้อำนาจที่ได้มาไปในการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าแก่สมาชิกตามบทบาท ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อทั้งการปรับตัวและต่อการดำเนินการหรือการปฏิบัติการให้บรรลุผล ซึ่งความสามารถในการแก้ไขปัญหของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะสามารถถ่ายทอดผ่านการ์ตูน 6 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 สะท้อนถึงความไม่มีความเชื่อมั่นในตัว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง และยังขาดประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหามองทางการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดปัญหาของรัฐบาลไทย ข้อหนึ่งที่ว่า ลักษณะภาวะผู้นำของนายกรัฐมนตรี โดยหลักการแล้วปัญหาความไร้เอกภาพของรัฐบาลผสมน่าจะลดระดับความรุนแรงโดยพลันได้ หากนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหัวหน้ารัฐบาลมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งเด็ดเดี่ยวและโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความกล้าหาญในการตัดสินใจ (สุจิต บุญบงการ 2547: 28) จากแนวคิดดังกล่าวมองได้ว่านาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะยังไม่เหมาะสมกับการเป็นนายกรัฐมนตรี เนื่องจากยังขาดภาวะผู้นำในการแก้ไขปัญห ต่าง ๆ ทางการเมือง

ภาพที่ 3 สะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่าไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหความขัดแย้งทางการเมือง เนื่องจากไม่สามารถทำให้ประชาชนรู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แม้แต่ตัวนายกรัฐมนตรีเองยังถูกคุกคามจากฝ่ายตรงข้ามด้วย ซึ่งการถูกคุกคามดังกล่าวก็ไม่ได้รับการแก้ไขให้เป็นไปในทิศทางที่ดี จนนำมาสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรงในบ้านเมือง ความไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้น สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่ของทัลคอต พาร์สัน (Talcott Parsons) ในเรื่องระบบ (ระบบสังคม) ว่าจะต้องมีหน้าที่ (จุมพล หนิมพานิช 2550: 13-33) ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่ในการธำรงรักษาระบบและการจัดการความตึงเครียด (maintenance and tension management) หมายถึง หน้าที่ในการธำรงรักษาแบบแผนของปฏิสัมพันธ์เชิงปทัสสถานและเชิงวัฒนธรรม

2. หน้าที่ในการปรับตัว (adaptation) ของระบบกับสภาพแวดล้อม หมายถึง ความสามารถของระบบในการตอบสนองต่อความต้องการในสังคม ซึ่งความต้องการนี้จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

3. หน้าที่ในการดำเนินการหรือการทำให้เป้าหมายที่มีร่วมกัน (goal-attainment or goal-gratification) บรรลุผล ได้แก่ การประสานการปฏิบัติการร่วมกันของบุคคล ของกลุ่มในสังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้มีการกำหนดร่วมกัน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญที่สุดคือ การรักษา ระบบสังคมให้คงอยู่ ส่วนหน้าที่ที่เป็นระบบการเมือง คือ รัฐบาลที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบ

การเมืองที่มีอำนาจสูงสุด ในแง่ของหลักการ การทำให้เป้าหมายบรรลุผลได้ จะต้องเป็นเรื่องของการประสานการปฏิบัติการร่วมกัน หรือเป็นเรื่องของการใช้ความพยายามร่วมกัน (cooperative effort) นอกจากนี้แล้วยังเป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ และใช้อำนาจที่ได้มาไปในการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าแก่สมาชิกตามบทบาท ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปรับตัวและต่อการดำเนินการหรือการปฏิบัติการให้บรรลุผล

4. หน้าที่ในการบูรณาการการกระทำของสมาชิก หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ อาทิ บัณฑิตบุคคลกับสังคม ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การรักษาความเป็นปึกแผ่นและขวัญกำลังใจ หรือหมายถึง ความพยายามที่จะปรับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ของสังคมให้มีความเป็นปึกแผ่น ให้มีขวัญกำลังใจ

รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่สามารถธำรงรักษาระบบและจัดการความตึงเครียดให้อยู่ในแบบแผนของปฏิสัมพันธ์เชิงปกติสถานและเชิงวัฒนธรรม ความสามารถในการปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเรียกร้องอยู่ในระดับที่ต่ำจนถึงไม่สามารถที่จะปรับตัวเพื่อแก้ไขปัญหาทางการเมืองได้ ไม่สามารถทำให้กลุ่มที่ต่อต้านมีเป้าหมายร่วมกันกับรัฐบาลที่แก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง และที่สำคัญไม่สามารถทำให้มีการปรับความสัมพันธ์ของกลุ่มที่ต่อสู่มารวมกันเพื่อความเป็นปึกแผ่น จากปัญหาดังกล่าวมองได้ว่ารัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่สามารถแก้ไขให้ระบบ (ระบบสังคม) ทำหน้าที่ของตนเองในทางที่ถูกต้องตามที่ระบบควรจะเป็น

ภาพที่ 4 สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี โดยมองว่านายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญกับคะแนนเสียงของตัวเองมากกว่าที่จะให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาบ้านเมือง โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่า ประเทศกำลังเกิดปัญหาอย่างรุนแรง แต่นายกรัฐมนตรีกลับให้ความสำคัญกับคะแนนเสียงมากกว่า สอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ที่ว่า กลุ่มผลประโยชน์ คือ กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กันด้วยความสมัครใจ พยายามกระทำการเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองกระทำหรือไม่กระทำการอันใดเพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มตน โดยกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าว เป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน ซึ่งเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีการรวมตัวกันและเกิดขึ้นภายในองค์การจัดตั้งอย่างเป็นสถาบัน มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี เช่น บริษัทธุรกิจ กองทัพ และข้าราชการ เป็นต้น กลุ่มผลประโยชน์ประเภทนี้จะมีพลังเข้มแข็งและบทบาทสูงมาก (จักษ์ พันธุ์เพชร 2548: 264) แนวคิดดังกล่าวทำให้มองได้ว่า การแก้ไขปัญหาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะมองผลประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์เป็นสำคัญในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง ดังนั้นการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านมามีเงื่อนไขทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง การแก้ไขปัญหาจึงไม่ได้รับการแก้ไขให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องของปัญหา ดังนั้นจึงมองได้ว่า

นายกรัฐมนตรียังขาดความสามารถในการแก้ไขปัญหาและการจัดลำดับความเร่งด่วน ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง

ภาพที่ 5 และ ภาพที่ 6 สะท้อนความสามารถในการแก้ไขปัญหาของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ว่าไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง และ มองว่ายิ่งแก้ไขปัญหายิ่งทำให้ปัญหามากขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับทฤษฎีระบบทั่วไป โดยทฤษฎีนี้มองว่าระบบทุกชนิดมีโครงสร้างคล้าย ๆ กัน และ เกี่ยวพันกันอยู่ทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ แนวคิดหลักเกี่ยวกับระบบที่เป็นรากฐานและนำมาใช้ในทฤษฎีทั่วไป ได้แก่ แนวคิดเชิงพรรณนาสำหรับจำแนกประเภท จัดกลุ่มข้อมูล รวมทั้งวางแนวทางเกี่ยวกับโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ของระบบ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการควบคุมและรักษาระบบ แนวคิดเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวหรือพลวัตของระบบ และแนวคิดเกี่ยวกับการหยุดชะงักและการล้มเลิก แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาใช้กับทั้งระบบของคอินทรีย์และระบบคณิตศาสตร์ได้ จึงปรับมาใช้ในการวิเคราะห์ระบบการเมืองได้ (อนุสรณ์ ลิมมณี, ศาสตราจารย์ 2548: 307) จากแนวคิดดังกล่าวมองได้ว่า รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่สามารถจำแนกประเภท จัดกลุ่มข้อมูล รวมทั้งวางแนวทางเกี่ยวกับโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ของระบบ ซึ่งเป็นปัจจัยในการควบคุมและรักษาระบบ จึงทำให้การแก้ไขปัญหาทางการเมืองของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่เป็นไปตามระบบที่ควรจะเป็น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาทางการเมืองยิ่งแก้ก็ยิ่งสร้างปัญหาทางการเมืองจนนำไปสู่ความรุนแรงในที่สุด

2. การกำหนดนโยบายของรัฐบาล พรรคการเมืองทุกพรรคการเมืองจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการเข้ามาบริหารประเทศ เพื่อที่จะกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน นโยบายนั้นจะต้องเป็นนโยบายที่เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน พร้อมทั้งไม่ก่อความเสียหายให้กับประเทศชาติ สอดคล้องกับแนวคิดนโยบายสาธารณะของแอนเดอร์สัน (Anderson, 1970) ที่ให้ความหมายว่า “ นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการกระทำของรัฐเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ” เช่นเดียวกับ ชาร์คันสกี (Sharkansky) บอกว่า “ นโยบายเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลกระทำ ” นโยบายสาธารณะตามความหมายของนักวิชาการทั้งสองชี้ให้เห็นว่า นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 67) ดังนั้นพรรคการเมืองที่เข้ามาเป็นรัฐบาลจึงต้องนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชนมาปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ประชาชนสามารถที่จะจับต้องได้และเกิดประโยชน์กับประชาชนสูงสุด ประชาชนสามารถตรวจสอบพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายที่รัฐบาลนำมาดำเนินการ สามารถถ่ายทอดผ่านภาพการ์ตูน 4 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 สะท้อนว่าไม่เชื่อว่าจะสามารถดำเนินการออก พ.ร.บ.ภาษีที่ดิน – ภาษีมรดก ได้ เป็นเพียงการกล่าวพูดเพื่อให้มีสีสันทางการเมืองเท่านั้น เพราะพรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคที่กลุ่มผู้มีที่ดินจำนวนมากให้การสนับสนุน ถ้าการดำเนินการเรื่องดังกล่าวเป็นรูปธรรม ก็จะได้รับ การต่อต้านจากกลุ่มอำนาจไม่ว่าจะเป็นอำนาจฝ่ายไหนก็ตาม เพราะนักการเมืองในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของที่ดินจำนวนมาก สอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ที่ว่า กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กันโดยความสมัครใจ พยายามกระทำการ เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองกระทำหรือไม่กระทำการอันใดเพื่อให้สอดคล้อง กับผลประโยชน์ของกลุ่มตน โดยกลุ่มผลประโยชน์ที่เข้ามามีบทบาทในเรื่องนี้คือ กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน ซึ่งเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีการรวมตัวกันและเกิดขึ้นภายในองค์การ จัดตั้งอย่างเป็นทางการ มีการจัดระเบียบเป็นอย่างดี เช่น บริษัทธุรกิจ กองทัพ และ ข้าราชการ เป็นต้น กลุ่มผลประโยชน์ประเภทนี้จะมีความแข็งแกร่งและบทบาทสูงมาก (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2548: 264) จากการที่การเมืองในประเทศไทยต้องใช้ทุนจำนวนมากในการเข้ามามีบทบาททางการเมือง ดังนั้นคนที่สามารถที่จะเล่นการเมืองได้ก็จะต้องเป็นคนที่มีเงินจำนวนมากพอหรือได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทุน ดังนั้นการออก พ.ร.บ. ดังกล่าว เป็นการให้โทษกับกลุ่มทุนที่ให้การสนับสนุนโอกาสที่จะผ่านออกมาเป็น พ.ร.บ. แทบจะเป็นไปไม่ได้เลยก็ได้

ภาพที่ 2 สะท้อนถึงความไม่เชื่อมั่นในนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท โดยมองว่า พรรคประชาธิปัตย์ นอกจากจะไม่มีความสามารถในการหาเงินแล้ว ยังไม่รู้จักรหัสจ่ายเงินอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดนโยบายสาธารณะ ในด้านองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะ ที่ว่า มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนที่มุ่งไปที่คนในสังคม โดยส่วนรวมหรือเฉพาะกลุ่ม ทั้งนี้การตัดสินใจของรัฐบาล จะต้องมีความชัดเจนที่เด่นชัดว่าต้องการทำอะไร และมีเป้าหมายไปที่ กลุ่มบุคคลหรือพื้นที่ใดที่จะได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากนโยบายนี้ (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 69) จากแนวคิดดังกล่าวมองได้ว่า การใช้นโยบายดังกล่าวไม่ได้มุ่งไปที่คนในสังคมโดย ส่วนรวมแต่จะมุ่งไปที่เฉพาะกลุ่ม ซึ่งผลกระทบของนโยบายดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อทุกคนใน สังคม เป็นการสร้างความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นในสังคมก็เป็นได้

ภาพที่ 3 สะท้อนนโยบายลดมูลค่า 4,000 คัน โดยมุ่งประเด็นไปที่ค่าซ่อมรถ ซึ่งได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก เนื่องจากค่าซ่อมรถที่แพงกว่าปกติมาก จึงได้รับการจับตามองจาก ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว จนทำให้ฝ่ายที่เสนอยอดลดค่าซ่อมรถ ซึ่งการที่ยอมลดค่าซ่อมรถเป็นการแสดงถึงการยอมรับว่าค่าซ่อมในอัตราเดิมแพงมากและถูกหลายฝ่ายกดดัน สอดคล้องกับแนวคิดคอร์ปชันของมุชตัก ข่าน (Mushtaq H. Khan) โดยอ้างคำนิยามของ ไนย์ (Nye) และ ข่าน (Khan) ว่า “การคอร์ปชันเป็นการละเมิดกฎเกณฑ์ที่เป็นทางการที่กำกับกับ

จัดสรรทรัพยากรสาธารณะ (public resources) โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อตอบสนองหรือแลกเปลี่ยนกับข้อเสนอที่จะให้ผลประโยชน์ทางการเงินหรือด้านการเมือง” (สุจิต บุญบงการ 2549: 183) จากแนวคิดดังกล่าวมองได้ว่าการยอมลดค่าซ่อมรถลงจากที่กำหนดไว้ในที่แรก อาจมีการคอร์รัปชันในการดำเนินการก็เป็นได้

ภาพที่ 4 สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เชื่อมั่นในความโปร่งใสของนโยบายไทยเข้มแข็ง สอดคล้องกับแนวคิดคอร์รัปชันขนาดใหญ่ที่ว่า การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (big corruption) ซึ่งมักเป็นการคอร์รัปชันโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่รับเงินในรูปของสินบนหรือค่า “คอมมิชชัน” เป็นจำนวนมาก การคอร์รัปชันเช่นนี้มีการเกี่ยวข้องกับโครงการขนาดใหญ่ เช่นการก่อสร้างหรือการจัดซื้อครุภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่มีราคาสูง บริษัทที่รับเหมาก่อสร้างหรือขายครุภัณฑ์ดังกล่าว อาจจ่ายเงินให้กับผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติในวงเงินที่สูงและอาจจ่ายในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเอาไปเข้าบัญชีในธนาคารต่างประเทศที่เปิดไว้อย่างลับ ๆ จากแนวคิดดังกล่าว มองได้ว่าโครงการไทยเข้มแข็ง อาจมีการคอร์รัปชันขนาดใหญ่ตามแนวคิดดังกล่าว

ประสิทธิผลของรัฐบาล รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะได้รับการยอมรับจากประชาชนก็ต่อเมื่อมีผลงานให้ประชาชนได้รับรู้ สามารถที่จะสัมผัสได้ รัฐบาลในอดีตที่ผ่านมาส่วนมากมักจะโดนโจมตีเรื่องผลงานที่ไม่เป็นรูปธรรม การเข้ามาบริหารประเทศส่วนใหญ่ก็มักจะออกนโยบายที่เอื้อต่อกลุ่มทุนที่ให้การสนับสนุนพรรคของตนเอง รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่โดนโจมตีเรื่องผลงาน การออกนโยบายหลายนโยบายได้รับการวิจารณ์ว่าเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนของตน สอดคล้องกับองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะ (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 69) ดังนี้

1) เป็นการตัดสินใจของรัฐบาล ในที่นี้หมายถึงเป็นการตัดสินใจที่ออกมาจากรัฐบาล ในฐานะเป็นสถาบันทางการเมืองฝ่ายบริหาร หรืออาจเป็นการตัดสินใจของรัฐมนตรีในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการตัดสินใจนี้อาจออกมาในรูปของคำสั่ง นโยบาย การเสนอร่างกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ

2) มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนที่มุ่งไปที่คนในสังคมโดยส่วนรวมหรือเฉพาะกลุ่ม ทั้งนี้การตัดสินใจของรัฐบาลตามข้อ 1 จะต้อง มีวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดว่าต้องการจะทำอะไร และมีเป้าหมายไปที่กลุ่มบุคคลหรือพื้นที่ใดที่จะได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากนโยบายนี้

3) มีความเป็นไปได้ ในการกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะที่ประกาศต่อสาธารณะนั้น จะต้องมีความเป็นไปได้ หมายความว่ามีการพิจารณาวิเคราะห์แล้วว่ามีความเป็นไปได้เมื่อมีการนำไปสู่การปฏิบัติ มิฉะนั้นจะกลายเป็นสิ่งฟุ้งเฟ้อและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของรัฐบาลหรือผู้นำรัฐบาล

4) แสดงถึงการกระทำของรัฐบาล ในความเป็นจริง นโยบายสาธารณะมิใช่เป็นเพียงถ้อยคำที่ร้อยเรียงเป็นลายลักษณ์อักษรสวยงาม แต่ยังต้องมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมติดตามมา โดยกลไกหรือองค์กรที่กำหนดให้รับผิดชอบในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งการกำหนดนโยบายแจก 2,000 บาท นโยบายไทยเข้มแข็ง ผลงานของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการวิจารณ์จากหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน ซึ่งสามารถนำประเด็นดังกล่าวมาศึกษาได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติ การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในแต่ละยุคสมัยมักจะถูกโจมตีว่าไม่สามารถดำเนินการได้จริง เนื่องจากนโยบายบางนโยบายมักจะเป็นนโยบายที่มีลักษณะเป็นการขายฝันให้กับประชาชน ถ้าจะนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติจริงบางครั้งอาจใช้งบประมาณจำนวนมากจนเกินกว่าความสามารถของรัฐบาลที่จะทำได้ หลาย ๆ รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศแล้วไม่ดำเนินการไปตามที่ได้หาเสียงกับประชาชนไว้การคงอยู่ของรัฐบาลก็เป็นไปได้ยาก มีแรงต่อต้านจากสังคมและกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้าม รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่ถูกตรวจสอบอย่างเข้มข้นจากกลุ่มต่อต้านในหลาย ๆ นโยบายที่ได้นำไปปฏิบัติ มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนหลายสื่อถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งสามารถถ่ายทอดผ่านการ์ตูน 4 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 และ ภาพที่ 3 สะท้อนถึงการนำนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ไปปฏิบัติของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ไปแย้งกับนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นการประหยัดคอดออมอยู่อย่างพอเพียง โดยบอกให้ประชาชนประหยัดคอดออมแต่ถึงการปฏิบัติกลับให้ประชาชนใช้จ่ายเงินทองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ สอดคล้องกับแนวคิดนโยบายสาธารณะ ในหนึ่งองค์ประกอบของนโยบายสาธารณะที่ว่า แสดงถึงการกระทำของรัฐบาล ในความเป็นจริง นโยบายสาธารณะมิใช่เป็นเพียงถ้อยคำที่ร้อยเรียงเป็นลายลักษณ์อักษรสวยงาม แต่ยังต้องมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมติดตามมาโดยกลไกหรือองค์กรที่กำหนดให้รับผิดชอบในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 69) ซึ่งนโยบายแจกเงิน 2,000 บาท ถึงแม้จะขัดแย้งกับนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง แต่รัฐบาลต้องดำเนินการให้บรรลุผล เพื่อต้องการให้นโยบายดังกล่าวเป็นรูปธรรมที่สามารถดำเนินการได้ตามที่แถลงนโยบายเอาไว้ ถึงแม้ว่าจะเป็น การนำเงินจากประชาชนมาใช้จ่ายในการหวังผลทางการเมือง และหากเกิดความเสียหายจากนโยบายดังกล่าวความเสียหายนั้นก็จะต้องตกกับประชาชน ไม่ใช่พรรคการเมือง

ภาพที่ 4 สะท้อนนโยบายการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เนื่องจากมีเรื่องของงบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้องเพราะว่าหากปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขโดยเร็ว งบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา

จะถูกตัดหรือลดจำนวนลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดคอร์ปชัน ที่ว่าด้วยสาเหตุของคอร์ปชัน ข้อหนึ่งที่ว่า เกรริง (Greling) ได้ทำงานของ เจ.เอส.ไนย์ ว่า คอร์ปชันเป็นการเบี่ยงเบนจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ของสาธารณะมาเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว (สุจิต บุญบงการ 2549: 185) ซึ่งการแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ฝ่ายหนึ่งต้องการความสงบโดยเร็วที่สุด แต่อีกฝ่ายหนึ่งยังต้องการงบประมาณในการบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงยากที่จะแก้ไขให้ตรงจุดและสำเร็จโดยเร็ว จากแนวคิดดังกล่าวมองได้ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องการที่จะให้เหตุการณ์ดังกล่าวดำเนินต่อไป เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตนในการเข้ามาแก้ไขปัญหา

2. ผลของนโยบาย รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศจะต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารประเทศ เมื่อกำหนดนโยบายแล้วก็จะต้องนำนโยบายไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมสามารถที่จะตรวจสอบได้ สอดคล้องกับแนวคิดนโยบายสาธารณะที่ว่าด้วย ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 67) ดังนี้

1) นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนในสังคมจำนวนมาก เนื่องจากเป็นเรื่องของการตัดสินใจของรัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2) นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของรัฐบาลที่ต้องการจะดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ในช่วงที่เข้ามาบริหารประเทศ หรือ เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทำให้สถาบัน องค์กรที่เกี่ยวข้องและประชาชนสามารถติดตามและประเมินผลงานของรัฐบาลได้

3) นโยบายสาธารณะเป็นกรอบในการดำเนินการสำหรับหน่วยงานของรัฐ

4) ในแง่ของทางวิชาการ นโยบายสาธารณะยังถูกนำมาศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ ได้เพื่อสร้างองค์ความรู้ในนโยบายนั้น ๆ

5) ในแง่ทางจิตวิทยาทางการเมือง นโยบายสาธารณะอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองของรัฐบาลในการแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาที่สังคมเผชิญอยู่และเป็นปัญหาที่หมักหมมมานานที่สาธารณะได้รับรู้มาช้านานแต่ยังไม่มีรัฐบาลใดดำเนินการจริงจังในเรื่องเหล่านี้

จากแนวคิดดังกล่าว เห็นได้ว่าที่ผ่านมาการบริหารประเทศของทุกรัฐบาลจะต้องมีการแถลงนโยบายอย่างเป็นทางการต่อรัฐสภาและกำหนดแนวทางในการบริหารประเทศ เมื่อบริหารประเทศไปได้ระยะหนึ่งแล้วรัฐบาลจะต้องมีการแถลงนโยบายที่ได้ดำเนินการไปแล้ว พร้อมทั้งเสนอแนวทางที่จะดำเนินนโยบายต่อไป ซึ่งผลของนโยบายนั้นจะมีผลต่อคะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ที่ผ่านมารัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศและมีผลงานเป็นที่ยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีเพียงไม่กี่ครั้ง แต่ในช่วง พ.ศ. 2544 - 2549 รัฐบาลของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาบริหารประเทศและได้รับการยอมรับจากประชาชนเป็นอย่างมาก จนสามารถที่จะ

บริหารประเทศครบ 4 ปี พร้อมทั้งสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวได้เป็นครั้งแรกของประเทศไทย จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัตินั้นมีผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลค่อนข้างมาก รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็เป็นอีกรัฐบาลหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึงผลของนโยบายที่นำมาปฏิบัติ ซึ่งสามารถถ่ายทอดผ่านการ์ตูน 4 ภาพ คือ

ภาพที่ 1 และ ภาพที่ 2 สะท้อนผลของนโยบายที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดได้ เนื่องจากการแจกเงิน 2,000 บาท ครั้งเดียว ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนที่มีมากมายได้ ไม่ว่าจะเป็นหนี้ค่าห่วย หนี้ค่าดอกเบี้ยยเงินกู้ยืมในระบบ และ หนี้ค่ามือถือ เป็นต้น ซึ่งหนี้สินดังกล่าวเป็นปัญหาของประชาชนที่ต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยแก้ไข แต่นโยบายแจกเงิน 2,000 บาท นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน พร้อมทั้งอาจส่งผลกระทบต่อระบบการเงินการคลังของประเทศ โดยมองว่าเป็นการใช้งบประมาณไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งที่รัฐบาลขาดความสามารถในการหางบประมาณมาเพิ่มเติมและท้ายที่สุดอาจส่งผลกระทบต่อสถานภาพการเงินการคลังของประเทศ สอดคล้องกับแนวคิดนโยบายสาธารณะ ที่ว่าด้วย ขั้นตอนของนโยบายสาธารณะ ข้อหนึ่งที่ว่า ขั้นตอนประเมินผลของนโยบาย (Appraising) เมื่อมีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติแล้ว สิ่งที่จะต้องดำเนินการก็คือการประเมินผลว่าการดำเนินนโยบายได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งก็มักจะมีการกำหนดหน่วยงานเฉพาะขึ้นมาทำหน้าที่ในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย (ปธาน สุวรรณมงคล 2548: 80) จากแนวคิดดังกล่าว สามารถมองผลการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ว่า ไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน

ภาพที่ 3 และ ภาพที่ 4 สะท้อนผลของนโยบายอาจนำไปสู่การทุจริตในรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หลายโครงการ แต่รัฐบาลไม่สามารถที่จะปราบปรามปัญหาการทุจริตภายในรัฐบาลได้ สอดคล้องกับแนวคิดการคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (big corruption) ซึ่งมักเป็นการคอร์รัปชันโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่รับเงินในรูปของสินบนหรือค่า “คอมมิชชัน” เป็นจำนวนมาก การคอร์รัปชันเช่นนี้มีการเกี่ยวข้องกับโครงการขนาดใหญ่ เช่น การก่อสร้างหรือการจัดซื้อครุภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่มีราคาสูง บริษัทที่รับเหมาก่อสร้างหรือขายครุภัณฑ์ดังกล่าว อาจจ่ายเงินให้กับผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติในวงเงินที่สูงและอาจจ่ายในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเอาไปเข้าบัญชีในธนาคารต่างประเทศที่เปิดไว้อย่างลับ ๆ กรณีโครงการทั้ง 3 โครงการของรัฐบาล เช่น โครงการชุมชนพอเพียง โครงการไทยเข้มแข็ง และ โครงการมาบตาพุด ผลของนโยบายทั้ง 3 โครงการ สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว ซึ่งมีข้อมูลการทุจริตในการดำเนินการของรัฐบาล แต่ไม่สามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่ามีการทุจริตในโครงการดังกล่าว เพื่อที่จะเอาผิดกับผู้ที่ทุจริตในโครงการมาลงโทษ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 รัฐบาล ควรจะให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมือง แม้ว่า การนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจะนำเสนอผ่านทางการ์ตูน แต่การนำเสนอ ก็จะเป็นเหมือนกระจกสะท้อนแนวคิดทางการเมืองอีกรูปแบบหนึ่ง การนำเสนอ นั้นสามารถโน้มน้าวให้คนที่ติดตามผลงานของเขาค่อยตามความคิดเขาได้ และความคิดดังกล่าวก็อาจจะนำมาจากการรับฟังกลุ่มบุคคลหลาย ๆ กลุ่ม แล้วนำมาเขียนเป็นการ์ตูนการเมือง รัฐบาลควรที่จะรับฟังเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารงานและเป็นการสะท้อนถึงแนวคิดที่มีต่อรัฐบาลในอีกมุมมองหนึ่งของสื่อการเมือง

3.1.2 ประชาชน ประชาชนก็ควรนำผลการวิจัยไปศึกษา เพื่อให้เรียนรู้การเมืองในหลาย ๆ มิติ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจการเมืองในอีกมุมมองหนึ่ง โดยมองการ์ตูนการเมืองเป็นสื่อทางการเมืองที่น่าสนใจอีกสื่อหนึ่ง

3.1.3 การเผยแพร่ ควรนำการ์ตูนการเมืองไปเผยแพร่ในสื่ออื่น ๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ หรือ จัดทำเป็นหนังสือรวมภาพการ์ตูนการเมือง เป็นต้น แต่การนำเสนอข้อมูลควรที่จะเป็นกลางในทางการเมือง และสามารถที่จะใช้เป็นสื่อในการศึกษาประวัติศาสตร์ทางการเมืองได้ เพื่อประโยชน์ของผู้ที่สนใจศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเนื้อหาสาระการ์ตูนการเมืองของนักเขียนการ์ตูนการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ต่อไป

3.2.2 ควรศึกษาผลกระทบของการ์ตูนการเมืองมีผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐบาล หรือ ประชาชน เป็นต้น

3.2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบกับการ์ตูนการเมืองฉบับอื่น

3.2.4 ควรศึกษาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ทางการเมือง

3.2.5 ควรศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอการ์ตูนการเมือง

3.2.6 ควรศึกษาประเด็นสาธารณะอื่น ๆ ที่นำเสนอผ่านการ์ตูนการเมือง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษม ศิริสัมพันธ์ (2513) *ทฤษฎีสื่อสารมวลชน* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- จักษ์ พันธุ์ชูเพชร (2548) *รัฐศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 4 ปทุมธานี PUNCH GROUP
- จุมพล หนิมพานิช (2548) "แนวทางวิเคราะห์การเมืองเชิงสถาบันและโครงสร้าง" ใน *ประมวลสาระชววิชาการวิเคราะห์การเมืองและระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์* หน้าที่ 4 หน้า 171 – 173 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- (2550) "รัฐศาสตร์กับสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา" ใน *ประมวลสาระชววิชาการสหวิทยาการทางรัฐศาสตร์* หน้าที่ 13 หน้า 33 - 37 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- จตุศักดิ์ อมรเวช (2544) *ตำนานการ์ตูน* กรุงเทพมหานคร แสงดาว
- เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล (2534) "การ์ตูนการเมืองในยุครัฐบาลเผด็จการ : ศึกษาเฉพาะการ์ตูนการเมืองช่วงระหว่าง 23 กุมภาพันธ์ – 9 ธันวาคม 2534" *วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- ชวกิจ หันประดิษฐ์ (2553) *มติชนบันทึกประเทศไทย ปี 2552* กรุงเทพมหานคร มติชน
- บรรหาร ทินประบุตร (ม.ป.ป.) *อภิสิทธิ์ ชีวิตติดกรรม จอมทัพสมรภูมิปรองคอง* กรุงเทพมหานคร แบล็คค็อกนู้คส์
- ปธาน สุวรรณมงคล (2548) "การศึกษารัฐศาสตร์แนวทางนโยบายสาธารณะ" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์* หน้าที่ 9 หน้า 67 - 80 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ประสพ ลีเหมือดภัย (2541) *ทฤษฎีवादเขียน* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- พรนพ พุกกะพันธุ์ (2542) *การบริหารความขัดแย้ง* กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดยูเคชั่น
- พฤทธิสถาน ชุมพล, ม.ร.ว. (2548) *ระบบการเมือง: ความรู้เบื้องต้น 1. รัฐศาสตร์ 2. การเมือง 3. ระบบสังคม* พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มนิษา บุญชิต (2542) "การสื่อสารทางการเมืองด้วยภาพการ์ตูน : ศึกษาเฉพาะกรณี หนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวัน สมัยรัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ" *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- วรรษัญ วานิชวัฒนากุล (2549) *การสื่อสารความหมายตรง “การ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่”* กรุงเทพมหานคร มติชน

- วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน (2545) "รัฐบาล" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการ
ทางการเมืองไทย* หน่วยที่ 3 หน้า 167 - 207 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ศุภเกียรติ เหล่าธีรศิริ (2548) "การตั้งศูนย์การเมืองภาคประชาชนทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีรัฐบาล
นายชวน หลีกภัย เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 ถึง เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2543"
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2553) *การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา* พิมพ์ครั้งที่ 18
กรุงเทพมหานคร เสมาธรรม
- สุจิต บุญบงการ (2547) "แนวความคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเมือง" ใน *เอกสารการสอนชุด
วิชาปัญหาพัฒนาการเมืองไทย* หน่วยที่ 1 หน้า 26 - 28 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- _____ (2549) "ปัญหาการเมืองไทยกับคอร์รัปชัน" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหา
การเมืองไทยปัจจุบัน* หน่วยที่ 5 หน้า 183 - 188 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- อรุณีประภา หอมเศรษฐี (2535) *การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อนุสรณ์ ลิ้มมณี , ศาสตราจารย์ (2548) "การศึกษารัฐศาสตร์แนวทาบระบบ" ใน *เอกสารการสอน
ชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษารัฐศาสตร์* หน่วยที่ 6 หน้า 294 - 307 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- อารี สุทธิพันธุ์ (2528) *การวาดเขียน* กรุงเทพมหานคร วัฒนาอาร์ท
- อุบลรัตน์ ศิริยุสศักดิ์ (2547) *สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และ สังคม*
พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Anderson, James E. (1970). อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล (2548) "การศึกษารัฐศาสตร์
แนวทางนโยบายสาธารณะ" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษารัฐศาสตร์*
หน่วยที่ 9 หน้า 67 - 80 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชารัฐศาสตร์
- Dye, Thomas. (1972). อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล (2548) "การศึกษารัฐศาสตร์แนวทาง
นโยบายสาธารณะ" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษารัฐศาสตร์*
หน่วยที่ 9 หน้า 67 - 80 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชา
รัฐศาสตร์

Easton, David. (1970). อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล (2548) "การศึกษารัฐศาสตร์แนวทงนโยบายสาธารณะ" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 9 หน้า 67 - 80 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชา รัฐศาสตร์

<http://hilight.kapook.com/view/37526>

<http://th.wikipedia.org>

<http://www.eppo.go.th>

<http://www.goosiam.com>

Lasswell, Harold D. (1948). อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2547) *สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และ สังคม* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

McQuail, Dennis. (1994). อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2547) *สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และ สังคม* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Pfiffne, John M. (1960). อ้างถึงใน ปธาน สุวรรณมงคล (2548) "การศึกษารัฐศาสตร์แนวทงนโยบายสาธารณะ" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 9 หน้า 67 - 80 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชา รัฐศาสตร์

Wright, Charles. (1960). อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2547) *สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และ สังคม* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

รายนามคณะรัฐมนตรีของรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

รัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นคณะรัฐมนตรีคณะที่ 59 โดยมีรายนาม
คณะรัฐมนตรี (<http://th.wikipedia.org>) ดังต่อไปนี้

1. นายกรัฐมนตรี นาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พรรคประชาธิปัตย์
 - เริ่มวาระ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 - สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
2. รองนายกรัฐมนตรี(1) นาย สุเทพ เทือกสุบรรณ พรรคประชาธิปัตย์
 - 1) เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 - สิ้นสุดวาระ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2553 ลาออก
 - 2) เริ่มวาระ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553
 - สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
- รองนายกรัฐมนตรี(2) 1. นาย กอรัปศักดิ์ สภาวสุ พรรคประชาธิปัตย์
 - เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 - สิ้นสุดวาระ 11 มกราคม พ.ศ. 2553 ลาออก
2. นาย ไตรรงค์ สุวรรณคีรี พรรคประชาธิปัตย์
 - เริ่มวาระ 15 มกราคม พ.ศ. 2553
 - สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
4. รองนายกรัฐมนตรี(3) พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ พรรคชาติไทยพัฒนา
 - เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 - สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
5. สำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
 - (1) นาย สาทิตย์ วงศ์หนองเตย พรรคประชาธิปัตย์
 - เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 - สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
6. สำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
 - (2) 1. นาย วีระชัย วีระเมธีกุล
 - เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 - สิ้นสุดวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
 - ไปดำรงตำแหน่ง รมว.วิทยาศาสตร์ ฯ

2. นาย อองอาจ คล้ามไพบูลย์ พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
7. กระทรวงกลาโหม พล.อ.ประวิตร วงศ์สุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
8. กระทรวงการคลัง นาย กรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
- นาย ประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
1. นายแพทย์ พฤติชัย คำรงรัตน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
พรรคเพื่อแผ่นดิน
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
ปรับออกจากตำแหน่ง
2. นาย มั่น พิชโนทัย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
พรรคมาตุภูมิ
เริ่มวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
9. กระทรวงการต่างประเทศ นาย กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

10. กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา นาย ชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การท่องเที่ยวและการกีฬา
พรรคชาติไทยพัฒนา
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
11. กระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงมนุษย์ 1. นาย วิฑูรย์ นามบุตร รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงมนุษย์
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ลาออก
2. นาย อิศระ สมชัย รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงมนุษย์
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
12. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นาย ชีระ วงศ์สมุทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พรรคชาติไทยพัฒนา
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
1. นาย ชาคิชาย พุคยาภรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พรรคภูมิใจไทย
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ลาออก
2. นาย ศุภชัย โพธิ์สุ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พรรคภูมิใจไทย
เริ่มวาระ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2552
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

13. กระทรวงคมนาคม นาย โสภณ ชารัมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

พรรคภูมิใจไทย

เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

1. นาย ประจักษ์ แก้วกัลยา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (1)

พรรคภูมิใจไทย

เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สิ้นสุดวาระ 14 มกราคม พ.ศ. 2553 ลาออก

2. นาย สุชาติ โชคชัย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (1)

พรรคภูมิใจไทย

เริ่มวาระ 15 มกราคม พ.ศ. 2553

สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

นาย เกื้อกูล ด้านชัยจิตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (2)

พรรคชาติไทยพัฒนา

เริ่มวาระ (ครั้งที่ 1) 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สิ้นสุดวาระ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ลาออก

เริ่มวาระ (ครั้งที่ 2) 14 มกราคม พ.ศ. 2554

สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

14. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นาย สุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พรรคกิจสังคม

เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

15. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 1. ร้อยตรีหญิงระนองรักษ์ สุวรรณฉวี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสาร

พรรคเพื่อแผ่นดิน

เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สิ้นสุดวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553

ปรับออกจากตำแหน่ง

2. นาย จุติ ไกรฤกษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
16. กระทรวงพลังงาน นายแพทย์วรรณรัตน์ ชาญนุกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
17. กระทรวงพาณิชย์ นาง พรทิวา นาคาศัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
พรรคภูมิใจไทย
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
- นาย อลงกรณ์ พลบุตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
18. กระทรวงมหาดไทย นาย ชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
พรรคภูมิใจไทย
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
- นาย บุญจง วงศ์ไตรรัตน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (1)
พรรคภูมิใจไทย
เริ่มวาระ(ครั้งที่ 1) 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553
ลาออก
เริ่มวาระ(ครั้งที่ 2) 14 มกราคม พ.ศ. 2554
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

นาย ถาวร เสนเนียม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (2)

พรรคประชาธิปัตย์

เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

19. กระทรวงยุติธรรม นาย พิระพันธ์ สาลีรัฐวิภาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

พรรคประชาธิปัตย์

เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

20. กระทรวงแรงงาน 1. นาย ไพฑูรย์ แก้วทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

พรรคประชาธิปัตย์

เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สิ้นสุดวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553

ปรับออกจากตำแหน่ง

2. นาย เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

พรรคประชาธิปัตย์

เริ่มวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553

สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

21. กระทรวงวัฒนธรรม 1. นาย ชีระ สลักเพชร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

พรรคประชาธิปัตย์

เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

สิ้นสุดวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553

ปรับออกจากตำแหน่ง

2. นาย นิพิฏ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

พรรคประชาธิปัตย์

เริ่มวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553

สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

22. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
ปรับออกจากตำแหน่ง
2. นาย วีระชัย วีระเมธีกุล รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เริ่มวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
23. กระทรวงอุตสาหกรรม 1.นาย ชาณุชัย ชัยรุ่งเรือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
พรรคเพื่อแผ่นดิน
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
ปรับออกจากตำแหน่ง
2. นาย ชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
24. กระทรวงศึกษาธิการ 1.นาย จุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
สิ้นสุดวาระ 15 มกราคม พ.ศ. 2553
ไปดำรงตำแหน่ง รมว.สาธารณสุข
2. นาย ชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
พรรคประชาธิปัตย์
เริ่มวาระ 15 มกราคม พ.ศ. 2553
สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา

1. นาย ชัยวุฒิ บรรณวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (1)
 พรรคประชาธิปัตย์
 เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 สิ้นสุดวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
 ไปดำรงตำแหน่ง รมว.อุตสาหกรรม
2. นาย ไชยยศ จิระเมธากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (1)
 พรรคเพื่อแผ่นดิน
 เริ่มวาระ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553
 สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
- นางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษา (2)
 พรรคเพื่อแผ่นดิน
 เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
25. กระทรวงสาธารณสุข 1. นาย วิทยา แก้วภราดัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
 พรรคประชาธิปัตย์
 เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 สิ้นสุดวาระ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ลาออก
2. นาย จุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
 พรรคประชาธิปัตย์
 เริ่มวาระ 15 มกราคม พ.ศ. 2553
 สิ้นสุดวาระ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ยุบสภา
1. นาย มานิตย์ นพอมรบดี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
 พรรคภูมิใจไทย
 เริ่มวาระ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551
 สิ้นสุดวาระ 10 มกราคม พ.ศ. 2553 ลาออก
2. นาง พรรณศิริ กุลนาถศิริ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
 พรรคภูมิใจไทย
 เริ่มวาระ 15 มกราคม พ.ศ. 2553
 สิ้นสุดวาระ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2554
 ลาออกขณะรักษาการ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	จำสิบเอก จำนันท์ ชินราช
วัน เดือน ปีเกิด	28 กันยายน 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	ร.บ. (แขนงวิชาทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	กองบัญชาการกองทัพภาคที่ 1 เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	เสมียนสำนักงานสัสดีกรุงเทพมหานคร

